PAUL ERDMAN

ULTIMELE ZILE ALE AMERICII

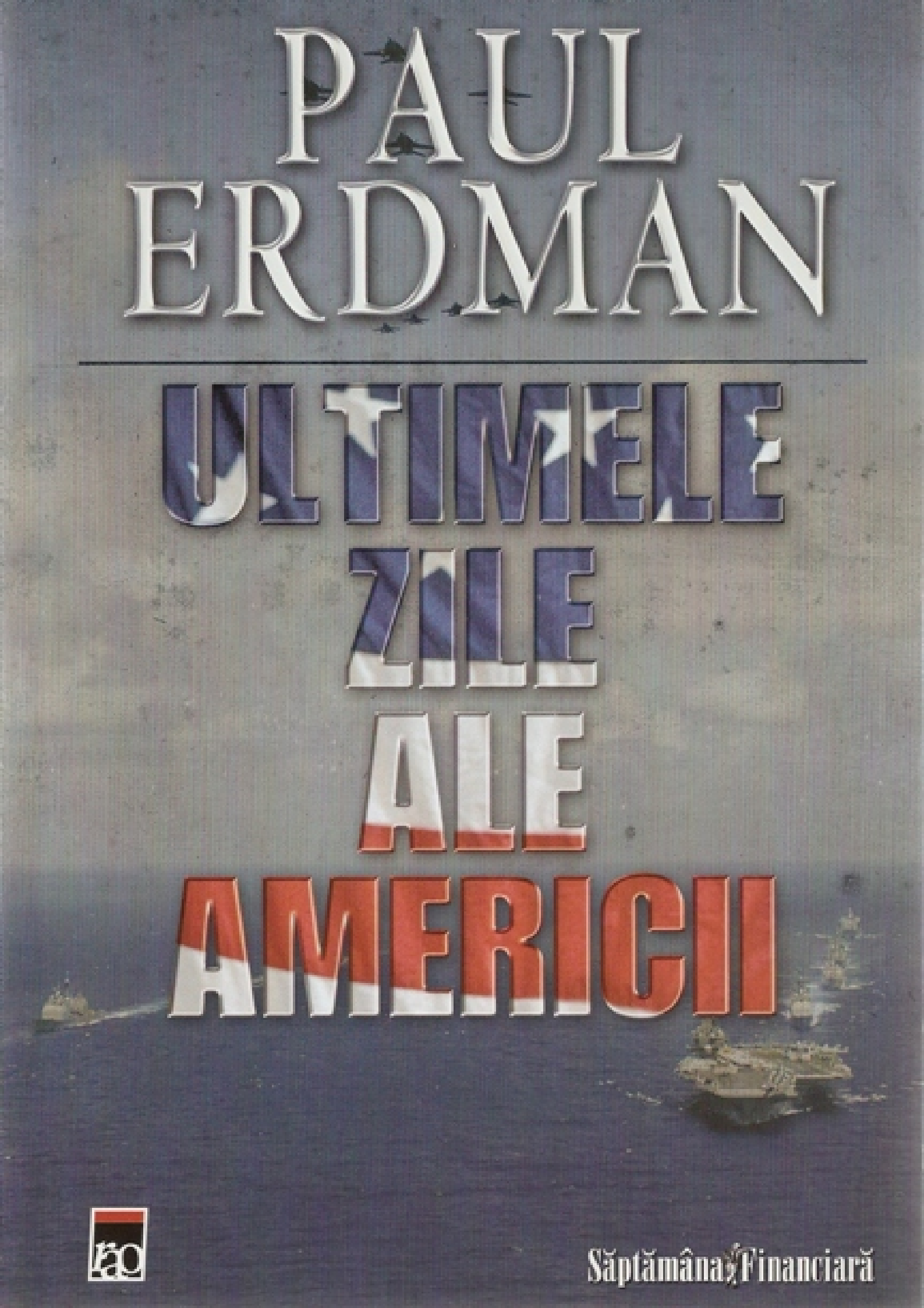

Săptămâna Financiară

Cuprins

NOTA AUTORULUI
Partea întâi
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
Partea a doua
11
12
13
14
Partea a treia
15
16
17
18
19
20
21
22
Partea a patra
23
24

PAUL ERDMAN

ULTIMELE ZILE ALE AMERICII

Traducere din limba engleză GHEORGHE GEORGESCU
Titlul original: *The Last Days of America*, 1981

NOTA AUTORULUI

Trebuie să fac precizarea că relatarea acestor întâmplări, care au loc între 1985 şi 1987, a fost scrisă în 1980. Ea reprezintă părerea mea cu privire la ceea ce s-ar putea întâmpla şi vine, evident, în contradicţie cu realitatea.

În cazurile în care personajele sunt identificabile aş dori să se reţină că această lucrare este o ficţiune, şi nu o lucrare de previziuni.

Cititorii nu vor întâmpina nicio dificultate în recunoaşterea şi deosebirea personajelor reale de cele imaginare. Prinţul Leopold, de exemplu, este în întregime imaginar. În privinţa celorlalte personaje, aş ruga, de asemenea, să se înţeleagă că între acestea şi persoanele existente nu există nicio legătură sau, în orice caz, să nu se considere ca fiind subînţeles faptul că vor îndeplini acele funcţii în următorii cinci sau şapte ani.

Partea întâi

1

Să fii american în perioada anilor 1980 nu a fost întotdeauna uşor – aşa după cum o ştiţi cu toţii. La începutul deceniului, cei mai mulţi dintre noi erau convinşi că nu aveam nicio cale de ieşire. Avuseserăm parte, la urma urmei, de Vietnam şi de Richard Nixon, de Iran şi de Jimmy Carter. Ce altceva ar fi putut fi mai rău?

Nu s-a întâmplat nimic catastrofal, ferească Dumnezeu! Ca de obicei, trebuia să mâncăm, să locuim undeva şi să ne mişcăm de ici-colo. Dar cine îşi mai putea permite să facă toate acestea, la un nivel cât de cât superior? Foarte puţini – cu benzina fără plumb care ajunsese la 3,85 galonul, cu un Cadillac model 1985, care costase 42.000 dolari, cu locuinţa din Woodside, pe care o cumpărasem cu 400.000 de dolari, în 1982, iar acum ajunsese la peste un milion, după spusele vecinilor noştri care erau la curent cu asemenea lucruri, şi cu cotletul care ajunsese aproape la 32 de dolari kilogramul.

Totuşi, când noi, americanii, ne comparăm situaţia cu majoritatea oamenilor din lumea întreagă, într-adevăr nu avem pentru ce să ne plângem. Spunând aceasta nu mă refer la numărul de maşini de spălat vase şi de piscine care revin pe cap de locuitor, ci am în vedere principiile noastre de libertate, dreptul să muncim, să locuim şi să ne distrăm *oriunde* ne hotărâm şi *oricum* dorim. E greu de acceptat că altcineva pe pământ ar mai fi putut face acest lucru în 1985.

În Europa de est, sovieticii hotărâseră, chiar din 1983, să renunţe la normele civilizaţiei. În Polonia, în Cehoslovacia şi chiar în Ungaria, trebuia să faci ceea ce îţi indicau ruşii să faci ori, în caz contrar, dispăreai. În Brazilia şi, din 1984, şi în Mexic, dacă juntei, care se afla la putere, nu-i plăcea felul în care-ţi făceai cărarea la freză şi în special, dacă ţi-o făceai pe stânga, o păţeai. Chiar şi Italia, această minunată ţară, a trebuit să aleagă, în final, între haos şi cămăşile negre. Natural că a ales ultima variantă.

Şi, pretutindeni, ne urau pe noi, americanii. Pentru că ne invidiau.

De aceea, în 1985, pentru sărbătorirea Zilei Recunoştinţei, nu ne-ar fi putut nimeni ademeni să mergem în străinătate. Aşa că ne-am hotărât să facem ceea ce făceam de obicei în acea săptămână de sărbătoare, adică să ne reluăm pelerinajul anual la hotelul Mauna Kea de pe Big Island din Hawaii, bunul şi bătrânul stat al Americii. Aici ne aflam atunci, în seara de 18 noiembrie, când a început totul. Puţini au fost aceia dintre noi care au realizat atunci cât de critică a fost situaţia. Nici chiar America nu ar fi fost capabilă să reziste, dar despre aceasta vom vorbi mai târziu.

În acea seară memorabilă, terminasem cina şi, în loc să urc în cameră cu Nancy, m-am decis să fac o plimbare pe malul mării şi să privesc la perdeaua de raze şi la spectacolul lor nocturn. Acolo mă aflam când a venit la mine mesagerul trimis de către administrator să mă anunţe că am fost căutat la telefon de către Herb Patterson şi că acesta vrea, de urgenţă, să stea de vorbă cu mine.

Înainte de a vorbi despre ceea ce dorea el – ceva în legătură cu germanii – aş vrea să-l prezint pe Herb Patterson şi apoi să spun ceva despre perdeaua de raze.

Herb era preşedinte al consiliului Corporaţiei Construcţiei de Rachete, MDC, din Sunnyvale, California, iar eu eram directorul companiei, deci el era şeful meu. Patterson avea un astfel de caracter, încât ar fi putut să-l facă pe un administrator de hotel de lux, cum era Mauna Kea, să acţioneze drept propriul său mesager cum, de fapt, a şi procedat în seara aceea. În faţa voinţei lui Patterson, administratorului – Bob Butterfield îi era numele, cred că mai este încă acolo, în caz că aveţi vreodată nevoie de o cameră – nu-i mai rămăsese altceva de făcut decât să se resemneze.

Şi acum, despre perdeaua de raze. La începutul anului 1960, Laurenee Rockefeller a hotărât să ridice un hotel pe Big Island, pe Coasta Kohala, care era acoperită cu straturi de lavă neagră, avea câteva plaje

şi încolo nimic altceva. Era izolată şi liniştită, şi acesta era motivul care mă făcea să merg acolo. Când hotelul era aproape terminat, pentru a-i adăuga o nuanţă de pitoresc, arhitecţii au instalat o pereche de reflectoare puternice pe rocile de sub salonul principal pentru a ilumina marea. După cât se părea, lumina atrăgea planctonul, iar acesta reflecta o perdea de raze. De atunci, aproape în fiecare seară, uneori ajungând până la jumătate de duzină, aceşti monştri uriaşi se ridicau din adâncuri, chiar în faţa ochilor, începând cam în jurul orei zece, oră la care Herbie Patterson mă căutase la telefon.

S-ar putea să vă surprindă faptul că am exagerat cu această istorioară, pentru a sugera o legătură simbolică între acele raze ca nişte catarge şi Herb Patterson şi, dacă este aşa, aveţi perfectă dreptate. Dar mie îmi uşurează începutul povestirii.

Mai întâi, telefonul. M-am decis să-l dau din cameră, unde soţia mea era deja în pat şi citea.

— Ce-ţi mai fac prietenii nocturni? mă întrebă ea când am intrat.

Considera că fascinaţia mea pentru monştrii marini era un pic cam exagerată. Ea ştia că eram mult mai atras de aerul condiţionat din sălile de consiliu şi de birourile băncilor, decât de apele nocturne ale Pacificului.

— Herb Patterson mi-a transmis să-l caut la telefon, am spus eu. N-a sunat aici?

— A fost cineva care a dorit să-ţi vorbească personal. I-am spus că eşti plecat.

— Mulţumesc. Uneori, sunt capabili să te facă să înnebuneşti.

Am ridicat telefonul. Faptul că Hawaii aveau legătură directă în sistemul de comunicaţii ca şi Newart şi Cleveland diminua ceva din romantismul insulelor, romantism care încă din 1980 era pe cale de dispariţie.

— Herb, sunt eu, Frank, am spus.

— Bine că m-ai sunat, Frank. Ascultă, avem necazuri în Europa. S-ar putea să fie o problemă grea. Te poţi întoarce mâine aici?

— Sigur.

— Hai să ne întâlnim în centru.

Prin aceasta Patterson înţelegea centrul din San Francisco şi nu al oraşului Sunnyvale din peninsulă, unde aveam birourile corporaţiei noastre.

Am stabilit să ne întâlnim la clubul Pacific Union. Acesta era locul unde elita din nordul Californiei lua prânzul şi, ocazional, cina; iar eu şi Patterson făceam parte din această elită. Şi intenţionam să ne menţinem cât mai mult aşa.

— La şapte, e bine, Frank? vru să afle Patterson.

— Desigur.

— OK, ne vedem mâine. Cele mai bune urări pentru Nancy.

Nancy avea, desigur, cunoştinţă de toate, dar pretindea că nu. Am întâlnit-o în 1950. Ea era din Virginia şi eu eram din California. Ne-am cunoscut în Elveţia, unde, amândoi americani, urmam cursurile Universităţii din Basel. Domeniul ei era filosofia, cu preocupări laterale de teologie. Profesorii săi principali au fost Carl Jaspers şi Karl Barth. Domeniul meu erau economia şi finanţele. Amândoi ne-am luat doctoratul la sfârşitul anului 1959. Eu am primit *summa cum laude* şi ea *magna cum laude*. Ne-am căsătorit trei zile mai târziu şi am reuşit, de atunci, să rămânem împreună. Mulţumesc lui Dumnezeu, evenimentele, care s-au perindat, au demonstrat acest lucru.

În timpul zborului înapoi spre casă, a doua zi, ea n-a scos niciun cuvânt despre Herb Patterson, Corporaţia Construcţiei de Rachete, despre germani sau rachete de croazieră. Mai târziu, mi-a spus că tot timpul călătoriei a stat în cumpănă, să-mi spună ca pur şi simplu să demisionez imediat, fără să dau nicio justificare nimănui. Bineînţeles însă că n-a făcut-o.

După aterizarea pe Aeroportul Internaţional din San Francisco ea a plecat cu un taxi şi cu bagajele spre locuinţa noastră din Woodside, iar eu cu un alt taxi m-am dus la clubul Pacific Union, să mă întâlnesc cu Patterson.

2

Franz Josef Strauss, cancelarul Germaniei de Vest, descris de unii ca „un demagog gras şi inteligent”, îşi chemase ministrul afacerilor externe, pe *Graf* Otto von Amsburg, la o întâlnire scurtă, neprogramată, înainte de prânz, în ziua de luni, 18 noiembrie 1985. La întoarcerea în biroul său, von Amsburg a făcut o uşoară modificare în planurile sale: în ziua următoare, el personal, şi nu adjunctul său, va fi prezent la NATO, înaintea întâlnirii programate de la Bruxelles. Această modificare de program va avea, până la urmă, într-un mod extraordinar, profunde implicaţii pentru noi toţi. De fapt, fără să se refere în mod expres la această acţiune deosebită, Henry Kissinger a descris mai târziu procesul pus astfel în mişcare drept capabil să „afecteze viitorul întregii omeniri”.

Era dificil să-ţi dai seama de acest lucru atunci. Pe ordinea de zi, de la Bruxelles, a doua zi, se aflau două probleme serioase, dar care nu erau câtuşi de puţin noi şi care nu păreau să conţină prevestiri apocaliptice. Prima era o moţiune pentru confirmarea că NATO va amplasa 572 de rachete de croazieră americane, cu lansare de la sol – GLCM – fără vreo altă amânare şi că guvernele Angliei, Italiei, Germaniei de Vest, Belgiei şi Olandei sunt de acord, irevocabil, să permită ca asemenea rachete – toate încărcate cu focoase nucleare – să fie amplasate pe teritoriul lor. A doua moţiune se referea la tipul sistemului de rachetă care urma să fie amplasată de NATO. Se aflau în competiţie trei sisteme: cel construit de Boeing în Seattle, unul dezvoltat în St. Louis de către General Dynamics şi sistemul oferit aliaţilor Americii, de către Corporaţia Construcţiei de Rachete – MDC – din Sunnyvale California.

Rezultatul ambelor votări era ceva previzibil în cercurile NATO. Se cunoştea faptul că guvernele Olandei şi Belgiei, împotriva voinţei lor, trebuiau până la urmă să înceteze cu veşnicul lor boicot privind amplasarea rachetelor de croazieră. La urma urmei, acum când ruşii s-au infiltrat puternic în

Iugoslavia, le mai rămânea oare altceva de făcut? De asemenea, la fel de sigură părea alegerea Corporaţiei Construcţiei de Rachete drept prim contractant pentru rachetele NATO. Era unanim cunoscut că rachetele de croazieră ale lui Boeing continuau să explodeze deasupra Washingtonului, incendiind mult mai mult decât doar câţiva copaci, în timp ce prototipurile lui General Dynamics dispăreau pur şi simplu: unele deasupra Pacificului, câteva peste Caraibe şi una deasupra Mexicului.

Înainte ca întâlnirea să aibă loc, *Graf* Otto von Amsburg fusese văzut pe coridoarele cartierului general NATO purtând discuţii amicale mai întâi cu ministrul apărării al Belgiei şi apoi cu comandantul şef al Forţelor Armate ale Olandei, un general de aviaţie. Ceea ce au discutat se pare că a cauzat un pic de agitaţie, pentru că amândouă delegaţiile, a Olandei şi a Belgiei, au declanşat imediat evidente manevre de culise şi de aranjamente. Rezultatul a fost că deschiderea adunării a fost întârziată cu o jumătate de oră.

Primul vot a decurs cum era de aşteptat şi s-a obţinut unanimitatea. Al doilea nu; de fapt, a doua problemă de pe ordinea de zi nici nu a fost supusă la vot. Aceasta din cauza lui *Graf* Otto von Amsburg, care printr-o moţiune cerea ca luarea deciziei privind alegerea sistemului de arme ce urmau a fi amplasate să fie amânată peste două săptămâni, adică până luni, 2 decembrie 1985. El nu a prezentat nicio motivare pentru cererea făcută. Moţiunea sa a fost imediat adoptată de liderii delegaţiilor Belgiei şi Olandei. Moţiunea a fost deci adoptată în unanimitate. Unul dintre generalii delegaţiei americane fusese văzut înainte de votare producând o adevărată furtună printre colegii săi, dar, în cele din urmă, Statele Unite s-au aliniat celorlalţi, pentru acceptarea cererii Germaniei – Belgiei – Olandei.

Otto von Amsburg s-a întors la Bonn în după-amiaza aceleiaşi zile. Timpul de zbor Bruxelles-Bonn este de doar treizeci şi cinci de minute. A dat apoi patru telefoane, toate cu destinaţie în interiorul Germaniei de Vest.

Scopul acestor telefoane era să aranjeze, peste două săptămâni şi o zi mai târziu, o întâlnire consultativă pentru un plan orientativ necesar, întâlnire ce urma să fie ţinută la Gasthous zum Sternen, un mic han de ţară la aproximativ unsprezece kilometri nord de Bonn, pe vechiul drum spre Köln. Planul era orientativ, pentru că era prea devreme să se spună ce atitudine vor lua americanii. Trei dintre cele patru persoane cu care a stat de vorbă au spus că vor fi prezente acolo. Doctorul Reinhardt Kreps, preşedintele consiliului Deutsche Bank, nu era în ţară – acesta fiind la New York – aşa că von Amsburg închise pur şi simplu telefonul, fără să-i spună ceva secretarei. A hotărât să-l sune el mai târziu.

Apoi *Graf* von Amsburg l-a sunat pe cancelar. După ce acesta şi-a terminat de prezentat raportul, Strauss a zis către aristocratul german care servea Germania ca ministrul al Afacerilor Externe după tradiţia lui Bismark: *„Ausgezeichnet. Die Amis merken nichts. Die Scheisskerle werden täglich einfältiger. Lass uns hoffen, dass wir sie jetzt endlich los werden. Mach nur weiter so, Otto”.*

În traducere aceasta ar însemna: „Excelent. Americanii nu observă nimic. Acele capete pline cu tărâţe, devin, pe zi ce trece, tot mai stupide. Să sperăm că acum, în sfârşit, ne vom descotorosi de ei. Acţionează, Otto”.

E posibil ca Franz Josef Strauss să aibă minte, dar în mod cert, nu are clasă. Dar avea dreptate. Noi, capetele pline cu tărâţe, nu am sesizat nimic. Cel puţin, capul plin cu tărâţe care eram eu nu a făcut-o.

3

Probabil că unii dintre dumneavoastră aţi trecut pe la Fairmont Hotel, în San Francisco, din când în când şi v-aţi întrebat ce e cu imensul bloc din piatră aflat în piaţă peste drum. Ei bine, acesta este clubul Pacific Union. Din anumite motive, îmi amintesc câteva din figurile care se aflau în salonul principal în seara aceea: Steve Bechtel Jr., care conducea cea mai mare corporaţie şi proprietate privată din lume. Se afla acolo împreună cu Keller, căruia i-am uitat prenumele, şeful lui Standard Oil din California. Apoi era acolo Prentice Cobb Halle, magnat al Departamentului antrepozite, care cu un deceniu mai înainte asimilase Nieman Marcus, ca şi când acesta ar fi fost un chioşc pentru vânzarea cârnaţilor prăjiţi, în Texas. Se afla acolo cu bătrânul senator din Illinois. Era acolo un cuplu Swigg, o familie care stăpânea hotelul de peste drum şi, de asemenea, era un cuplu Haases – care stăpânea Levi Strauss. Vă spun toate acestea ca să aveţi idee care erau personalităţile prezente şi cine avea acces acolo. Nu era suficient să conduci o mare companie sau o mare bancă ori altceva mare. Trebuia să deţii un procentaj rezonabil din acestea. Aceasta, dragi prieteni, este ceea ce separă, în realitate, bărbaţii de băieţi în Statele Unite ale Americii, iar clubul Pacific Union era unul dintre ultimele localuri dispuse să recunoască acest fapt şi să trimită la dracu publicul. Apropo, şi femeile erau trimise la dracu. Nu li se permitea accesul. Interdicţia aceasta părea să fie destul de firească, de vreme ce nu exista nicio femeie care să conducă sau să stăpânească ceva de o anumită importanţă pe o rază de sute, probabil de mii de kilometri în jurul centrului lui San Francisco.

Cum de am ajuns eu şi Herb Patterson printre băieţii mari din salon, în ziua aceea? Cred că Herb Patterson avea acelaşi drept acolo ca şi Steve Bechtel sau Prentice Cobb Hale, întrucât era proprietarul unei părţi substanţiale din afacerile la care era preşedinte. Eu? Ei bine, asemenea tuturor celorlalţi care erau

aduşi din afară pentru a ocupa postul de director al unei companii aveam şi eu pachetul meu de acţiuni, care nu era prea mare, dar suficient ca să-mi permită accesul în clubul Pacific Union. Când Herb Patterson sponsoriza pe cineva acolo, acesta era automat admis.

Dar este suficientă această prezentare. Eram aşezat deja la masă, având în faţa mea un gin dublu şi un corn, când, în seara aceea de 19 noiembrie, a intrat în club Patterson. Herb a comandat o votcă dublă şi trei măsline.

— Ei bine, Herb, ce s-a întâmplat?

— Generalul nostru. M-a sunat noaptea trecută dintr-o cabină telefonică de la cartierul general NATO, din Bruxelles, imediat după ce a ieşit de la adunarea care avusese loc.

— Probabil că a luat, ca de obicei, măsuri de siguranţă, am spus eu.

— Cred că da. Acum, lasă-mă să-ţi spun ce-a zis. S-a întâmplat ceva în legătură cu votul. Nu numai că nu au aprobat sistemul nostru, dar mi-a spus că belgienii şi olandezii înclină acum spre Boeing-General Dynamics. E de necrezut.

— Ce facem?

— Vrei să-ţi spun pe ocolite sau direct? a întrebat Patterson.

— Direct.

— Bine. Ascultă. Frank, ne găsim iarăşi acolo unde ne aflam acum câţiva ani. Cineva a fost corupt, fie în Departamentul Apărării, fie printre generali, fie mai ştiu eu unde. Ştii bine, şi ei ştiu la fel de bine, şi toată lumea ştie bine că rachetele noastre de croazieră şi în special sistemul nostru de teleghidare sunt sută la sută mai bune, din toate punctele de vedere, decât versiunile lor. Tu ştii aceasta, Pentagonul o ştie şi, până ieri, majoritatea membrilor NATO erau de acord cu ele. Mă repet, dar suportă-mă, Frank. Suveica voturilor în NATO privind această aprobare o constituie Germania, Belgia şi Olanda, aşa după cum o ştii bine. I-am avut întotdeauna în buzunarul nostru. Dar acum?

— Stai o clipă, Herb, că doar nu mai suntem în 1970. Pur şi simplu, nu cred că cineva trage iarăşi

sforile. Deci, pentru ce sau pentru cine au votat?

— Au votat continuarea procurării şi amplasării armamentului. Dar au amânat cu două săptămâni decizia privind tipul de armă pe care o vor cumpăra.

— Asta înseamnă că ne-a mai rămas o şansă, am zis eu.

— Da, mai avem una. Dar dacă data viitoare votează împotriva noastră…

După câte îmi amintesc, a urmat o mică pauză în discuţia noastră. A venit chelnerul şi amândoi am comandat fripturi şi o sticlă de vin bun, alb. Clubul are o pivniţă bună. De asemenea, are şi un serviciu rapid şi eficient. Rezultatul a fost că în treizeci de minute nu mai aveam niciun motiv să amânăm discuţia.

— Foarte bine. Cum putem să ne asigurăm că data viitoare nu vor vota împotriva noastră?

— Cred, a zis Patterson, că va trebui să-l reactivăm pe domnul doctor Zimmerli în Elveţia. Şi Aeroconsult în Liechtenstein.

Aş putea acum să afirm aici că în acel moment am ridicat speriat mâinile şi am încercat cu disperare să-l conving pe Herb Patterson că există, de exemplu, moralitatea, etica, codul manierelor şi alte lucruri de felul acesta. Aş putea la fel de bine să afirm că i-am spus lui Patterson că, în ceea ce mă priveşte, principiile sunt mult mai importante decât supravieţuirea unei corporaţii, cum era Corporaţia Construcţiei de Rachete sau decât supravieţuirea lui Herb Patterson ca preşedinte al ei, sau decât supravieţuirea lui Frank W. Rogers ca director al acesteia.

Dar… mi-e teamă că lucrurile nu s-au întâmplat aşa. Pentru că de fapt i-am zis:

— Intenţionezi să te ocupi personal de această afacere, Herb, sau vrei s-o rezolv eu?

— Tu nu-l cunoşti pe Zimmerli, nu-i aşa?

— Personal, nu. Dar ştiu, cel puţin vag, ceva despre…

— Eu ştiu ce ştii tu, Frank. Cred că tu ai venit în consiliu cu trei ani după ce am clasat întreaga afacere.

— Ia să vedem, am venit aici la sfârşitul lui 1982.

— Da, atunci trecuseră trei ani şi jumătate de când dezactivasem Aeroconsult.

— Mai există altcineva, care, întâmplător, ştie de vechile aranjamente? am întrebat eu.

— Sam Jackson a ştiut ceva. Este mort.

Sam Jackson a fost predecesorul meu ca director al Corporaţiei Construcţiei de Rachete. A murit în 1983 de moarte naturală… cred.

— Ştii, am spus eu, este regretabil că trebuie să recurgem la o astfel de soluţie.

Patterson a răspuns cu o voce joasă şi rece:

— Nu avem de ales. Chiar crezi că voi sta cu mâinile în sân şi voi lăsa Boeing şi General Dynamics să ne sufle de sub nas o afacere de miliarde de dolari?

— Herb, dar nu…

— Rachetele lor nu sunt bune de nimic! Cu viteza lor şi cu acel sistem prost de ghidare „Tercom", ruşii vor fi capabili să le doboare imediat după ce au fost lansate. Asta doreşti, Frank?

— Dar de unde ştii că, acolo, cineva a fost cumpărat?

— Pentru că întreaga mea viaţă mi-am petrecut-o în astfel de afaceri. Acolo, pe toţi dracii, se întâmplă ceva suspect. Dar Frank, ascultă-mă, dacă vrei să te retragi chiar acum e suficient să-mi spui şi te voi înţelege. Când te-am adus în Corporaţia Construcţiei de Rachete, sincer îţi spun, n-am crezut că se va ajunge până aici.

— Ascultă, Herb, nu mi-am petrecut optsprezece ani lucrând în lumea întreagă pentru Citibank şi Chase Manhattan, ca să nu ştiu ce facem aici şi ca să nu cunosc mult mai multe decât îţi închipui tu. Aşa că hai să terminăm cu fleacurile şi să trecem la acţiune, şi te mai întreb o dată. Vrei să te ocupi personal de această problemă sau vrei să mă ocup eu?

— Dacă aş fi mai tânăr, Frank… a răspuns Patterson cu o voce moale.

— Foarte bine, de unde trebuie să încep? Cu generalul nostru?

— Doamne, nu! Trebuie început cu Zimmerli, în Basel. El va putea afla cine face toată scamatoria asta, dacă o face cineva. Ştii, eu am văzut mulţi avocaţi

abili în viaţa mea, dar domnul doctor Zimmerli, după cât ştiu eu, se poate descurca în orice ţară şi în orice limbă.

— Cred că trebuie să aflu ceva mai multe detalii despre… mă înţelegi, cât de mult să forţez sau să slăbesc coarda, fără să fac valuri inutile.

— Tot ceea ce ai nevoie se află într-un dosar. Se găseşte într-un seif în biroul lui Zimmerli. Probabil că este acoperit cu praf, după atâta timp. Dar în el vei găsi tot ce ai nevoie să afli. Inutil să-ţi spun, Frank, că nu trebuie să laşi dosarul din mână, pe undeva. De asemenea, aş vrea să-ţi sugerez că nu este necesar să-i spui toate astea lui Nancy. Înţelegi ce vreau să spun?

— Înţeleg.

— Ar fi mai bine să vii la uzină cu o valiză, pregătit să pleci mâine, a continuat Patterson. Dacă Nancy te întreabă ceva, spui, de exemplu, că pleci la Londra sau altceva asemănător.

Când i-am spus lui Nancy despre plecarea mea la Londra nici măcar nu s-a ostenit să se uite la mine. Când am întrebat-o mai târziu despre acest lucru, mi-a zis că a constatat că sunt deja băiat mare şi ştiu, prin urmare, ce trebuie să fac.

Ei bine, eram deci băiat mare. Aici aş dori să mă opresc o clipă pentru a vorbi pe şleau despre faptul la care ne înhămam eu şi cu Patterson în seara aceea, la clubul Pacific Union. În fapt ne angajam într-o acţiune de corupţie. Da, corupţie.

Cred că timp de mai mulţi ani a existat o totală confuzie, cel puţin în America, cu privire la înţelesul exact al cuvântului „corupţie”. Vreau să spun că au existat nişte exemple, cu adevărat patetice, a ceea ce eu aş numi „stimulări”, cea mai dezgustătoare dintre ele fiind aşa numita afacere Abscam. A fost, de fapt, cazul unui obscur congresman, dintr-un district obscur, care a acceptat cincizeci de mii de dolari de la un agent FBI de origine libaneză, deghizat într-un om de afaceri din Arabia Saudită, pentru obţinerea unei licenţe de jocuri de noroc, în New Jersey. Acesta, dragi prieteni, nu era felul de corupţie în care eu şi Patterson intenţionam să ne angajăm.

Nu aveam de gând să ne implicăm într-o operaţiune dintre cele obişnuite, în care sunt implicate aşa numitele corporaţii multinaţionale – operaţiuni pe care ex-senatorul Frank Church obişnuia să le investigheze. Şi am să mă refer la câteva exemple care te fac să te întrebi: Ce dacă IT&T au mituit nişte inspectori vamali în Chile? Şi ce dacă Textron – poate că vi-l mai amintiţi pe domnul Miller, care a fost ministrul de finanţe – îşi rotunjea compania, sau ce dacă nişte colonei din Iran erau puţin unşi pentru a-i determina să cumpere trei jalnice elicoptere Bell? Toate acestea nu erau decât nişte fleacuri, nu acte de corupţie.

Şi acum, să vă spun ce se înţelege în realitate prin corupţie, în ultima parte a secolului douăzeci. Nu este cazul unor „stimulări" şi nici de mituire, undeva, în vreo gheretă de vamă latino-americană, şi nici ceva care se întâlneşte adeseori în investigaţiile senatorului Church. Şi, dacă ne referim la acest domeniu, trebuie spus că singurul lucru real descoperit de comisie a fost marele defect al lui Church, respectiv lipsa lui de orice imaginaţie. Este un om mic care, evident, gândeşte puţin. El a ratat totul, cu excepţia câtorva cazuri. Acum nu intenţionez să vorbesc despre unele lucruri, pe care primii mei concurenţi, McDonnel Dougals sau Lockheed sau General Dinamics, sau Boeing le făceau în lume prin anii 1970. Vreau însă să clarific lucrurile privind atitudinea pe care am avut-o eu când am intrat în această chestiune, în ultima parte a anului 1985, prezentând două exemple pe care le consider, din punct de vedere istoric, paralele.

Mai întâi povestea generalului Douglas MacArthur şi a preşedintelui Filipinelor. Este o poveste scurtă. Preşedintele Filipinelor, Manuel C. Quezon, fusese prins într-o capcană în Corregidor la sfârşitul lui 1941. Este de înţeles faptul că Quezon vroia să scape, înainte ca japonezii să pună mâna pe toţi. MacArthur, din anumite motive, a refuzat să-l ajute. La 3 ianuarie 1942, preşedintele Quezon emite un ordin de plată, prin care suma de 500.000 dolari se transferă din contul tezaurului Filipinelor în New York City, în contul personal al lui MacArthur. La 19 februarie

1942, MacArthur primeşte confirmarea că fondurile au intrat în contul său la – unde altundeva? – Chase Manhattan Bank. La 20 februarie, Quezon a părăsit Corregidor într-un submarin american. Din acea zi, Filipinele sunt un bun prieten al Statelor Unite şi MacArthur ne-a dovedit tuturor adevărul veşnic prezent în cuvintele bătrânului cântec „Soldaţii bătrâni niciodată nu mor, doar se sting… bogaţi".

Al doilea exemplu este Henry Luce. Da, piosul Henry Luce, care a pus bazele revistei *Time* şi pe care a condus-o timp de decenii. Dacă răsfoieşti prin paginile revistei *Time* din anii 1960 şi 1970, vei găsi că unul dintre marii eroi ai publicaţiei, alături de mari oameni ca Chiang Kai Shek, era şahul Iranului. De ce? Probabil că avea ceva de-a face cu faptul că Agenţia Reza Pahlavi, administratorul financiar şef al şahului, a transferat din contul nr. 214895.20 de la Union Bank a Elveţiei din Geneva un milion dolari în contul domnului Henry Luce, în 1962. Cum de cunosc aceasta? Ei bine, aşa cum i-am spus şi lui Patterson în noaptea aceea la San Francisco, atunci când ai lucrat pentru Chase Manhattan şi ai colindat o lume întreagă, ai învăţat şi ai făcut o mulţime de lucruri. MacArthur obişnuia să lucreze cu banca noastră, iar Union Bank a Elveţiei, în Geneva, era pe aceeaşi stradă cu biroul nostru şi obişnuiam să facem schimb de impresii din război, în care părţile implicate erau bineînţeles de mult timp decedate. Scopul relatărilor mele este de a arăta că există un anumit tip de corupţie, la un nivel foarte înalt, care poate avea mari consecinţe. Poate chiar să modifice în bine mersul istoriei. Putem oare declara că toţi cei care profită din afaceri financiare murdare sunt oameni ai diavolului? Eu mă îndoiesc. Să ne gândim numai: dacă cineva ar fi suflat ceva cu privire la generalul MacArthur în 1942, ce s-ar fi întâmplat? Am fi fost încă împotmoliţi în Guadalcanal. Este adevărat? Sau să-l luăm pe domnul Luce şi prietenul său, şahul Iranului. Desigur, şahul a sfârşit acolo unde cred eu că trebuia să sfârşească, dar, cel puţin, el i-a ţinut pe ruşi în bazinul din sud-vestul Asiei timp de douăzeci şi cinci de ani. Dar fără sprijinul lui Luce şi

al prietenilor săi sus-puşi la Washington, cât timp s-ar mai fi menţinut el? Să fim drepţi, când şahul a plecat, s-a dus dracului şi Iranul. Şi în parte din această cauză Corporaţia Construcţiei de Rachete şi germanii şi ruşii au ajuns să se ciocnească în interesele lor din 1985. Şi din cauza acestor interese, cineva foarte suspus fusese încă o dată cumpărat.

Cred că mintea lui Herb Patterson era plină de gânduri asemănătoare în acea seară de 19 noiembrie 1985. Pentru că, pe California Street, după cină, când fiecare o luă în direcţia lui, el a zis:

— Reţine ceea ce-ţi spun, Frank, întrucât presupun că te va frământa înainte de culcare. Nu a fost niciodată dovedit, dar aproape toţi din industrie, aproape toţi în Germania au puternice suspiciuni în ceea ce priveşte Corporaţia Lockheed care ar fi încheiat în 1962 afacerea secolului, vânzând Germaniei de Vest avioanele de luptă Starfighter tip 350 F-104, atunci când omul cu numele Franz Josef Strauss era ministru al apărării în Germania de Vest. După Germania, au venit la Lockheed Belgia şi Olanda. Avioanele F-104 au fost o realizare atât de nereuşită, încât mai mult de jumătate din ele s-a prăbuşit. Dar nu ăsta este lucrul important. Important este că Strauss este acum cancelar al Germaniei, după ce a stat aproape douăzeci şi trei de ani într-o retragere totală. Mi se pare curios faptul că la numai câteva luni de la reapariţia sa pe scena politică din Europa a apărut deodată această „Problemă a Procurării”. A făcut o pauză. Apoi a continuat:

— Mâna dreaptă a lui Strauss este *Graf* Otto von Amsburg. Strauss l-a numit ministru de externe, după cum ştii, dar legăturile dintre ei nu se opresc aici. Gândeşte-te că Zimmerli îi cunoaşte familia lui von Amsburg.

A făcut din nou o pauză.

— Cu toţii, acolo urmăresc să fie foarte, foarte evazivi sau cam aşa ceva. Cunosc acest aspect, pentru că m-am lovit de el înainte. Ceea ce îţi sugerez este să memorezi aceste nume, dar să-l laşi pe Zimmerli să acţioneze cum consideră el că este necesar, înainte ca tu să tratezi cu factorii interesaţi. Dacă toate acestea

par puţin cam vagi, cauza o găseşti în faptul că pescuim în ape foarte tulburi. Pe mâine, Frank.

În dimineaţa următoare, am plecat de acasă la şapte şi un sfert şi, ca de obicei, am mers pe Sandhill Road, am trecut pe lângă Centrul Medical Stanford, apoi prin Palo Alto, Autostrada 101 şi m-am îndreptat spre sud, spre Sunnyvale.

În ce priveşte Sunnyvale, California, acesta nu este un loc care să sugereze ceva periculos pentru omenire. În Sunnyvale eşti confruntat cu masivele construcţii ale Corporaţiei Construcţiei de Rachete. Asemenea lui Boeing în Seattle sau lui Lockheed în Burbank, corporaţia are propriul aerodrom, privat, un uriaş situat între Autostrada 101 şi Golful San Francisco. La fel de impresionant ca aerodromul, chiar mult mai impunătoare decât acesta, sunt acele uriaşe hangare din spatele pistei de lansare, construcţii unde se montează sau, cel puţin, au fost montate rachetele balistice tip MDC. Din când în când, uriaşele uşi erau lăsate deschise pentru stimularea imaginaţiei acelor astronauţi închipuiţi care se deplasau spre sud, la locurile lor de muncă din San Jose nu cu o rachetă MDC, ci cu Ford LTD.

În dimineaţa aceea, în loc să mă îndrept direct spre biroul meu, m-am decis să mă opresc la Uzina nr. 5 să văd cum mergeau lucrurile acolo. Uzina nr. 5 este locul unde se fac operaţiunile de asamblare finală a prototipurilor rachetelor de croazieră MDC. Când am păşit în uriaşa clădire, ca de obicei, nu m-am putut abţine să nu fiu cuprins de admiraţie faţă de ceea ce, încă o dată, a realizat tehnologia americană.

În dimineaţa aceea se găseau în montaj opt dintre ele. Racheta noastră de croazieră avea o lungime de aproape patru metri şi jumătate, colorată într-un albastru strălucitor şi semănând foarte mult cu o versiune mai lungă a acelor torpile navale, pe care le-am folosit pe submarine în cel de-al Doilea Război Mondial. Oricine însă dacă privea trăgea concluzia că armele moderne sunt infinit mai complexe. Fiecare dintre cele opt prototipuri era fixat în poziţia verticală, acoperit cu sute de conductoare şi fire, care

legau zeci de instalaţii mobile cu aparate şi instrumente electronice sofisticate, dispuse în jurul său.

În Uzina nr. 5, nu se auzea niciun zgomot, niciun strigăt; nu se afla nicio macara uriaşă, nu se auzea niciun fluierat, nicio tânguire. Locul nu semăna nicidecum cu o scenă obişnuită din construcţia de avioane sau din uzinele aerospaţiale. De fapt, Uzina nr. 5 semăna mai mult cu un laborator de cercetări decât cu o fabrică industrială. Chiar şi îmbrăcămintea „muncitorilor" era similară celei din laboratoare. Zeci de tehnicieni purtau halate albe, mulţi alţii erau îmbrăcaţi cu jachete de tweed, cămăşi Brooks Brothers şi tradiţionalele cravate. Nu exista niciun muncitor manual. Şi dacă cineva ar fi continuat să analizeze scena, ar fi sesizat, de îndată, un alt aspect: media de vârstă a angajaţilor nu depăşea treizeci de ani. Nivelul mediu de educaţie al oamenilor din această clădire se afla undeva între absolvent al unei facultăţi şi doctor, nu din North Dakota, ci din Stanford, Cal şi Cal Tech fiind cele mai bine reprezentate, ca şi MIT şi Georgia Tech. Majoritatea dintre ei erau specializaţi în domeniul ingineriei electronice. Cei mai în vârstă ca Frederick Terman şi apoi Joe Petit, de la Stanford, erau şi cei mai buni în meserie.

Noi îi plăteam pe oamenii noştri cu venituri foarte bune. Şi aceasta, pentru că ei realizaseră două miracole, care constituiau cheia succesului în ceea ce priveşte rachetele noastre de croazieră, primul fiind sistemul unic de teleghidare, electronic, la care corporaţia noastră lucrase peste zece ani, şi al doilea fiind un uimitor motor cu jet care încorpora un sistem electric de alimentare cu combustibil, care depăşea cu un deceniu pe cele actuale. Aceste miracole au costat compania peste un miliard şi jumătate de dolari. Corporaţia noastră era aşadar acum în posesia unei rachete cu o uimitoare capacitate, având două extraordinare calităţi performante: dacă cele 572 de rachete pe care NATO intenţiona să le amplaseze ar fi fost lansate – şi chiar presupunând că cincizeci la sută dintre acestea ar fi fost interceptate – în zece minute,

ar fi fost uciși o sută douăzeci și cinci de milioane de ruși. Este uluitor, nu-i așa? La fel de uimitor este și faptul că veniturile financiare ale Corporației Construcției de Rachete erau asigurate până la sfârșitul acestui secol.

Cel puțin așa gândiserăm noi.

— Domnule Rogers, mi se adresă cineva în spatele meu, secretara domnului Patterson a telefonat și mi-a spus să vă transmit că domnul Patterson vă așteaptă în biroul său. Acum.

Era cineva de la biroul inginerului-șef. Părea cam încurcat. Nu putea realiza faptul că și directorii companiilor pot fi chemați la ordin. De către președinții consiliilor.

Câteva minute mai târziu, secretara președintelui Patterson mă introducea în biroul șefului.

— Salut, Frank. Cred că e timpul să acționăm. Ți-am rezervat un loc pentru zborul direct cu Lufthansa la Frankfurt, care are legătură cu Swissair pentru Basel… Vei fi așteptat. Ți-ai adus cu tine o valiză?

— Da.

— Sper că nu te deranjează toată această grabă. Totuși, nu există niciun motiv, după părerea mea, pentru care noi ar trebui să ne mișcăm repede, mai înainte ca noua poziție a Germaniei – sau aparent noua poziție – să se contureze. După ce ți-ai făcut un program în Basel, dă-mi un telefon. Știi unde.

Patterson se abținuse în tot timpul discuției noastre să pronunțe numele doctorului Zimmerli sau cel de Aeroconsult.

— Nu este cazul să-ți amintesc cât de importantă este toată această afacere, Frank, a continuat Patterson, ridicându-se în picioare. Dacă vei reuși cu treaba asta, cred, fără pic de îndoială, că-mi vei succeda pe acest scaun.

Am dat doar din cap. Patterson era, uneori, un pic prea transparent.

— Cât de departe vrei să merg cu această problemă, Herb? am întrebat.

— Atât de departe pe cât o cere situația din Basel, Frank.

Era ridicol să vezi cum doi oameni normali, care conduceau o importantă corporaţie americană, trebuia să discute în şarade de acest gen în propriul birou. Dar nu se ştie niciodată.

Ne-am strâns mâinile şi am plecat spre aeroport.

4

Doctorul Zimmerli aştepta la aproximativ treizeci de metri, de partea cealaltă a ieşirii, prin care treci pe teritoriul Elveţiei, după ce-ai făcut controlul vamal, la aeroportul din Basel. Pistele de aterizare şi cea mai mare parte din terminal se află în Franţa. Este un aeroport aparte, după cum şi Basel este un oraş deosebit.

Zimmerli era un bărbat înalt şi zvelt, sau poate mai curând uscăţiv şi deşirat. Fruntea îi era îngustă, ochii aproape negri şi pătrunzători. Prima dată când l-am văzut mi-a reamintit de fotografiile bătrânului John D. Rockefeller. Dar nu pentru că Zimmerli ar fi fost aşa de bătrân. După aprecierea mea, trebuia să aibă între cincizeci şi cinci şi şaizeci de ani.

— *Sie sind Herr Dr Rogers*, au fost primele sale cuvinte. Vocea îi era monotonă. Nu a schiţat niciun zâmbet. Nimic.

— *Herr* Dr. Zimmerli? am întrebat.

A înclinat uşor capul.

— Doriţi în engleză sau germană? a întrebat el apoi, încă stând fără să se mişte şi fără să clipească.

— În engleză, deocamdată, dacă nu vă deranjează.

A ridicat din umeri.

— În ceea ce mă priveşte, ar putea fi în franceză sau italiană, rusă sau spaniolă, sau…

— Da, l-am întrerupt eu, unde e maşina?

A făcut semn unui bărbat care aştepta la aproximativ trei metri în spatele său.

— Şoferul dumneavoastră, mi s-a adresat el, în timp ce omul se apropia. Numele său este Hans-Peter. Este absolut de încredere. Domnul Patterson l-a folosit întotdeauna când obişnuia să vină aici. Domnul Patterson totdeauna a folosit un Mercedes 600 negru. Este ceea ce avem afară. Dacă preferaţi altceva, eu…

— Perfect, i-am spus întrerupându-l iarăşi. Să mergem.

Vremea era la fel de neospitalieră ca şi sosirea. Cerul era cenuşiu, burniţa uşor, iar temperatura

probabil era doar cu două grade peste punctul de îngheţ. Când trăieşti în California pentru o perioadă mai lungă, uiţi de mizeria pe care cea mai mare parte dintre oameni trebuie s-o îndure cel puţin o jumătate din an. Dar eu nu am prea uitat. Basel, clima lui, aerul depresiunii ce cuprindea Valea Rinului, în care se afla amplasat oraşul, îmi erau familiare. La urma urmei, aici am urmat universitatea timp de trei ani, aici am întâlnit-o pe soţia mea, am uimit într-adevăr intelectualii locali, luându-mi doctoratul cu menţiunea *summa cum laude*, o distincţie acordată anual pentru doi dintre cei mai buni absolvenţi, dar rareori pentru străini şi niciodată pentru americani. Astfel de lucruri nu se uită în Basel.

— Nu s-a schimbat mult, nu-i aşa? a întrebat Zimmerli, când am ajuns să trecem prin Spalenquartier.

— Nu. Dar îmi face impresia că vă place aşa. De când se află aici familia dumneavoastră?

— Au venit din Franţa la sfârşitul secolului şaisprezece. Erau hughenoţi, înţelegeţi… Când aţi absolvit cursurile aici, domnule Rogers?

— 1959.

— Cu summa, nu-i aşa?

— Da. Şi dumneavoastră?

— Oh, mult mai devreme, bineînţeles. În 1951, ca să fiu exact.

— Nu, m-am referit la distincţie.

— Am uitat. *Magna*, cred.

Ce porcărie! Acesta este un lucru pe care nimeni nu-l uită. Academic, eu eram cu o treaptă superior lui Zimmerli. Era evident că acesta nu vroia să stăruie prea mult pe acest nefericit caz.

— Soţia a rămas acasă, presupun. O cheamă Nancy, cred, a continuat el.

— O cunoaşteţi? l-am întrebat eu mai mult decât surprins.

— Nu. Dar unii dintre prieteni o cunosc. Copii?

— Nu. Când a fost domnul Patterson ultima oară aici?

— Patterson? Oh, acum câţiva ani. Când am clasat mai mult sau mai puţin operaţiunea.

— Presupun că ştiţi pentru ce mă aflu aici?

— Da. Pentru a o reactiva.

— Ei bine, eu nu i-aş spune chiar aşa. Sper să reuşim să rezolvăm problema utilizând căile obişnuite.

— Într-adevăr, a răspuns sec Zimmerli.

— *Graf* Otto von Amsburg ştie că mă aflu aici?

— Cine? a zis el cu un ton tăios.

— *Graf* Otto von Amsburg.

— Nu. Pentru ce ar trebui să ştie?

— Domnul Patterson crede că ne-ar putea fi de folos în această chestiune.

— Aşa crede? Mă întreb, de ce?

— Spunea că i-aţi cunoscut familia.

— O cunosc. Ei bine, lăsaţi să organizez eu treburile în această problemă. Probabil că vom merge la *Graf* Otto von Amsburg. Dar toate la timpul potrivit.

— Şi care este, după dumneavoastră, domnule doctor, timpul potrivit?

— Mai întâi, trebuie să avem nişte discuţii aici, în Basel. Mâine. Şi apoi, probabil, trebuie să vizităm un prieten în Bruxelles. Şi poate, după aceasta, vom merge să cunoaştem un prieten sau doi în Germania.

— Mâine? Dar eu mă gândeam că, în mod cert, vom începe în după-amiaza aceasta. În orice caz, va trebui mai întâi să mergem la biroul dumneavoastră şi să luăm dosarul acela. Vreau să mă uit prin el, dacă nu ne putem întâlni astăzi.

— Acest lucru nu va fi posibil.

— Mai exact, ce vreţi să spuneţi?

— Exact ceea ce am spus. Nimeni nu vede acel dosar până ce nu primesc instrucţiuni clare de la domnul Herbert Patterson.

— Cred că trebuie să clarificăm puţin lucrurile, şi chiar acum, domnule doctor Zimmerli, am spus eu, ca să fiu mai academic, dar plin de draci.

— Vă rog.

— Domnul Patterson, şi deci Compania, mi-a dat o absolută *carte blanche* în această problemă. Cu alte cuvinte, toate deciziile vor fi luate prin mine şi vor fi definitive.

— Dar bineînţeles. Eu sunt şi voi rămâne, dragul meu prieten, umilul şi supusul dumneavoastră slujitor. A făcut o pauză. Aşa mi s-a spus de către domnul Herb Patterson.

Ajunsesem la hotelul Euler în piaţa Bahnhofplatz.

— Hans-Peter, s-a adresat Zimmerli şoferului, du bagajele domnului Rogers înăuntru. Apoi mi s-a adresat mie: Cred că voi rămâne aici, întrucât plouă. Sunt convins că simţiţi nevoia să vă odihniţi. Să fiţi la biroul meu la şapte şi jumătate precis, mâine-dimineaţă. Şi vom demara acţiunea.

Şi iată, aşa am fost concediat. Începutul nu era prea promiţător. Personalul de la hotel era plin de solicitudine. Am băut un martini la bar. Apoi am luat un prânz delicios la restaurant. Şi m-am hotărât să trag un pui de somn. Să aştept până a doua zi. Voi pune şaua pe domnul doctor Zimmerli odată pentru totdeauna.

5

Sabine von Planta m-a sunat în cameră după aproximativ patru ore. Îmi amintesc acest lucru, pentru că hotărâsem să nu depăşesc ora cinci, în speranţa că voi avea parte de o noapte bună de somn, lăsând problemele neplăcute să se rezolve la timpul lor. Telefonul a sunat aproape imediat după ce i-am deblocat soneria.

— Tu eşti, Frank? a întrebat o voce. Era o voce joasă şi guturală.

Am rămas complet surprins când am auzit-o. Nu mă aşteptam să mai vorbesc vreodată cu Sabine von Planta. Stabiliserăm o înţelegere reciprocă în acest sens.

— Frank? de data aceasta cu un glas mai cald.

— Da, Sabine. Am încercat să fiu indiferent. Tăios şi sec. Scurt. Absent. Plictisit.

— Putem să ne vedem? m-a întrebat.

— Nu…

— Sunt la hotel.

— Bine, dar eu…

— Vin sus. Doar pentru un minut.

A ajuns sus în mai puţin de un minut. Era mult mai atrăgătoare decât mi-o aminteam. Şi, după trei ani de zile, mi-o aminteam destul de bine. Era o femeie cu un corp splendid, cu o faţă de patrician şi un păr lung care-i flutura în vânt. Şi se îmbrăca întotdeauna ca şi când tocmai atunci păşise pe Faubourg St. Honore după ce fusese sărutată uşor pe obraz de către Yves Saint-Laurent.

Era, sincer vorbind, cea mai atrăgătoare femeie, pe care o întâlnisem în viaţa mea.

Ne-am strâns mâinile. Şi mâna mea… de fapt, braţul îmi tremura.

— La dracu, Sabine, am zis.

— Ştiu. Amândoi am promis. Dar pur şi simplu nu am fost în stare să-mi ţin promisiunea.

— La fel i-am promis şi lui Nancy, am adăugat.

— Ştiu… Nu vreau să-ţi calci această promisiune.

— Cum de-ai aflat că sunt aici? Am sosit în Elveţia doar de câteva ore, pentru numele lui Dumnezeu.

— Lucrez la Staatsanwaltschaft. De fapt, sunt adjunct de procuror. De asemenea, sunt încă necăsătorită.

— Felicitări. Pentru ambele performanţe. Dar ce legătură au toate acestea cu mine?

— Te afli pe lista de supraveghere a poliţiei de la toate aeroporturile acestei ţări. Tu treci prin controlul imigranţilor şi poliţia află imediat.

— De ce?

— Nu ştiu. Tot ce ştiu este că azi, după prânz, în timp ce mă aflam pe coridorul de la tribunal, şeful poliţiei locale, care este un tip foarte isteţ, mi-a spus că tocmai ai sosit în oraş. Şi s-a referit la tine ca fiind un „iubit de-al meu”.

— Cum este posibil să mă aflu pe lista lor? N-am mai fost în Elveţia de trei ani de zile.

— Nu… Trei ani şi două luni. Ai plecat pe 1 septembrie 1982. Îţi aminteşti?

Mi-am amintit. Era exact cu două săptămâni înainte să intru în Corporaţia Construcţiei de Rachete ca omul Numărul Doi al Companiei. A fost luna unor schimbări radicale pentru mine: de la bancher internaţional, la postul de director al unei companii aerospaţiale; de asemenea, de la perioada de om căsătorit şi cu cea mai teribilă amantă din lume, la cea de om căsătorit pur şi simplu. Şi nu Sabine a fost aceea care mi-a tras clapa sau mi-a impus un ultimatum.

— Sunt perfect fericită aşa, îmi spusese ea de nenumărate ori.

Nancy fusese cea care mi-a impus un ultimatum. Şi jur, pe Dumnezeu, că niciodată nu bănuisem că ea ştie ceva. De fapt, ea niciodată, nici măcar o dată, nu a pronunţat numele lui Sabine. Iar noi trăiam împreună de trei ani. Şi în toţi aceşti trei ani n-am auzit nici măcar o aluzie din partea lui Nancy. Noi locuiam în Londra, unde se afla sediul băncii mele. Sabine era avocat la o firmă de avocaţi în Zürich, care se ocupa de unele afaceri ale noastre, în Elveţia. Uneori, aceasta ne impunea să lucrăm împreună – ca bancher

şi avocat – în Paris sau în New York şi o dată în Istanbul. Noi finanţaserăm un export de tutun acolo, afacere tranşată prin Elveţia. Acesta era motivul pentru care avocaţii noştri elveţieni erau implicaţi. Sabine m-a întâlnit la hotelul Istanbul Hilton având documentele prin care o bancă din Elveţia garanta pentru împrumutul acordat de noi turcilor. Atunci am hotărât să ne petrecem noaptea împreună.

Am încheiat tratativele în dimineaţa următoare. Dar am mai rămas la Istanbul împreună încă patru zile fără să ieşim măcar o dată din hotel… Era în septembrie 1979.

Era anul în care s-a semnat la Viena Convenţia Salt II. Brejnev şi Carter. Amândoi dispăruţi acum. Ciudat mijloc să-mi amintesc de începutul celei mai frumoase poveşti de dragoste pe care am trăit-o. Sau pe care mi-am imaginat-o.

— De ce la Procuratură? Şi de ce în Basel?

— Eu sunt de aici şi am vrut să fac ceva deosebit. De altfel, nu a fost dificil. Tatăl meu a aranjat totul.

Tatăl ei era preşedinte la Hoffman La Roche, cea mai mare companie farmaceutică din lume, care era situată în Basel şi care dăduse unei lumi flămânde minunate soluţii pentru problemele ei, ca valium şi librium. Familia ei fusese printre fondatorii acestei firme spre sfârşitul secolului nouăsprezece. Umblau vorbe că întreaga avere ajungea în jurul unei jumătăţi de miliard de franci elveţieni. Când von Planta vroia ceva în Basel, obţinea. Sigur.

— Ce faci acolo? am întrebat.

— Garda Financiară este expresia cea mai apropiată în limba engleză. Oficial i se spune Wirtschaftsdelikte.

— Şi, sunt pe lista voastră, da?

— Ascultă, Frank. Nu eşti pe lista noastră sau pe ceva asemănător. Printr-o întâmplare am aflat că eşti pe o listă sau alta a poliţiei. Ştii bine că au asemenea liste, cu nemiluita.

Bineînţeles că avea dreptate. Poliţia, în Elveţia, este o organizaţie ce se aseamănă mult cu Gestapoul şi pe care o întâlneşti în Europa de Vest. În Europa de Est, ele există desigur, fără excepţie. Aceste poliţii au

menirea să supravegheze activităţile, toate activităţile străinilor. Dacă unii dintre străini încalcă legile, ei sunt fie deportaţi, fie trimişi la închisoare. Deportarea nu necesită nicio acţiune juridică. Sentinţele de condamnare la închisoare sunt făcute de mântuială. Nu trebuie însă trasă, de aici, concluzia că elveţienii sunt responsabili pentru o astfel de poliţie de stat. Absolut deloc. Libertăţile lor civile sunt aproape la fel de bine apărate ca şi cele ale englezilor sau chiar ale americanilor. Poliţia elveţiană are sarcina să urmărească respectarea legii, adică să-l protejeze pe bietul creştin elveţian de influenţa elementelor străine, precum cele italiene şi turce, aşa cum şi Gestapoul avea sarcina să urmărească respectarea legii, adică să-l protejeze pe bietul creştin german de influenţa elementelor străine, precum cele evreieşti sau ţigăneşti, prin anii 1930 şi 1940.

Elveţienii, în multe direcţii, au aceleaşi tradiţii germanice ca vecinii lor de la nord, cu deosebirea însă că ei le-au păstrat fără întrerupere de-a lungul întregului secol douăzeci, pentru că ei nu au fost siliţi să renunţe la ele, întrucât nu au pierdut războiul. Elveţienii n-au pierdut niciodată un război. Pentru că ei niciodată nu s-au luptat. Au fost mereu neutri. Chiar şi în privinţa naziştilor, evreilor, ţiganilor şi americanilor. Aşa cum aveam să descopăr acest lucru ceva mai târziu.

— Ai putea afla de ce mă aflu pe listă?

— Poate că da.

— Acum?

A trecut pe lângă mine. Până atunci stătuserăm amândoi între pat şi uşă. A ridicat receptorul şi a format un număr.

— *Fremdenpolizei? Geben Sie mir bitte Herr Dr Wunderlin*, a întrebat. Apoi după o pauză: *Herr Dr Wunderlin? Sabine von Planta hier. Bitte Koennen Sie mir mitteilen, warum sich mein Freund, Herr Doktor Frank Rogers aus Amerika, auf der Fahndungsliste des Flughafens befindet?*

Nu a aşteptat mai mult de treizeci de secunde, după care a zis:

— *Vielen Dank*, apoi a închis.

— Ei? am întrebat.

— Nu elveţienii sunt cei care te-au trecut pe listă.

— Atunci, cine?

— Germanii. Poliţia federală a Germaniei de Vest din Wiesbaden. Cu precizarea de a nu fi reţinut. Dar să fie informaţi imediat despre orice sosire sau orice plecare.

— Ceea ce tu ai făcut.

— Frank, eu nu i-am informat. Eu te informez pe tine. Poliţia este cea care se ocupă cu asemenea lucruri.

— Dar în cazul în care ordinul ar fi fost să fiu „reţinut", ai fi fost implicată. Sau…?

— Bineînţeles.

— Voi executaţi chiar întotdeauna ceea ce germanii vă cer să faceţi?

— Desigur că nu. Numai atunci când există înţelegeri reciproce.

— Ce fel de înţelegeri?

— Acelea care implică o reciprocitate.

— Te referi la Interpol?

— Nu. Interpolul nu are nimic de-a face cu aceasta. Este o chestiune bilaterală. În asemenea cazuri, există o înţelegere stabilită cu ani în urmă între Elveţia şi Germania. Interpolul nu are motive să se implice.

— De ce, nu?

— Interpolul nu are nimic de-a face cu cazurile politice.

— *Politice?* De data aceasta am început să strig. Dar ce dracu am eu cu politica?

— Frank, voi încerca să aflu. Tot ce ştiu este că atunci când primim astfel de solicitări direct din Germania sau Franţa, în baza unei înţelegeri bilaterale, e vorba de un motiv politic. Cum este, de exemplu, terorismul.

A urmat o tăcere lungă.

— Sabine, am spus eu în cele din urmă, iartă-mă. Este ridicol. Tu, bănuiesc, încercai doar să mă ajuţi. Nu ştiu ce se întâmplă cu mine.

— Te înţeleg, Frank. Cred că ar fi mai bine să plec.

— Nu, pentru numele lui Dumnezeu. Ascultă, hai să coborâm şi să bem ceva. Dacă nu te deranjează să

fii cu cineva care se află pe lista voastră de urmărire.

— Într-adevăr, cred că poate ar trebui să plec.

— Haide, Sabine. Doar am glumit, în ordine?

După care, am luat-o în braţe şi am sărutat-o. Ca urmare, ea m-a sărutat uşor. Şi…

— Ar fi mai bine să-mi pun o cravată, am zis eu punând capăt unei situaţii care ne-ar fi întors înapoi acolo unde ne aflaserăm acum trei ani şi două luni, o situaţie sentimentală dezastruoasă.

Barul de la hotelul Euler este mic, se aseamănă mai mult cu un bar englezesc decât cu unul continental şi este plictisitor. Am băut ceva şi apoi l-am mobilizat pe Hans-Peter şi ne-am dus cu Mercedesul, traversând Rinul, la Red Ox Grill, care de asemenea era un bar, ce semăna cu unul englezesc, dar care nu-i plictisitor. După ce am mai luat două băuturi, ne-am aşezat să mâncăm de cină, care a constat în două *entre-côtes* bătrâne acoperite cu sos Café de Paris, cartofi prăjiţi şi salată.

— Bucuros că te-ai întors? a întrebat ea, în timp ce terminam Pommardul 69, care, în dolari, îmi amintea de echivalentul unei rachete mici de croazieră.

— Nu-mi place să recunosc acest lucru, dar răspunsul este da. Masa aici este absolut de neconcurat.

— Dar oamenii?

— Pe oameni îi poţi învinge. Cu mici excepţii doar. Una ceva mai deosebită.

— Pot să presupun că…

— Poţi.

Şi mi-a atins mâna, peste masă, provocându-mi aceeaşi senzaţie pe care o avusesem cu trei ani şi două luni în urmă. După care m-a întrebat:

— Frank, de fapt, ce faci tu aici?

— De ce întrebi?

— Poate că te pot ajuta.

— Ca să-l văd pe doctorul Amadeus Zimmerli.

Buzele i s-au ţuguiat într-un fluierat uşor.

— Cred că este cineva în America.

— Adică?

— Om cu greutate.

— În ce sens?

— Are prieteni sus-puşi.

— Oamenii voştri sunt interesaţi de persoana lui?

— Oamenii noştri?

— Mă refer la Procuratură, dragă Sabine. Hai să nu intrăm în chestiunile secrete ale Elveţiei.

— Nu suntem deloc interesaţi de persoana doctorului Amadeus Zimmerli. Pot să afirm acest lucru cu certitudine. Şeful meu şi cu Zimmerli sunt foarte buni prieteni, dacă înţelegi ce vreau să spun. De aceea, numele domnului doctor Amadeus Zimmerli nu a ieşit niciodată în evidenţă.

— Ar fi putut să iasă?

— Probabil. Avem legi aici, ştii bine, referitoare la exportul de arme. Se interzice acest export în zonele unde există un potenţial conflict militar.

— Ştiam că acele legi se referă numai la armele fabricate în Elveţia.

— Este o problemă de interpretare.

— Şi opinia şefului tău este că atât timp cât…

— Cred că ar fi mai bine să nu mai discutăm acest subiect, Frank.

— Cum ai ajuns să ştii atât de multe despre Zimmerli?

— Este prieten cu tatăl meu.

— Doamne, dar mică-i lumea.

— Frank, Elveţia este o lume mult mai mică decât cred că-ţi poţi tu imagina. Îţi dau doar o sugestie. Fii foarte precaut cu Zimmerli. Şi să nu crezi că-l poţi învinge pe propriul său teren. Ei se acoperă unii pe alţii aici. Un singur cerc de persoane conduce această ţară. Sunt mai puţin de o sută de bărbaţi. Şi aş mai putea adăuga că nu există nicio femeie. Douăzeci de bancheri, douăzeci de industriaşi, o duzină de avocaţi, şi aşa mai departe; noi, elveţienii, le cunoaştem numele. Zimmerli este unul dintre ei. La fel e şi tatăl meu. Şi, de asemenea, şeful meu, doctorul Wunderlin. Dacă unul dintre ei decide să fii urmărit, atunci toţi te vor urmări.

— OK, Sabine. Cred că am recepţionat mesajul. Dar cred că greşeşti cu privire la un mic detaliu. Eu nu sunt aici ca să-l urmăresc pe Zimmerli şi pe tovarăşii săi. Mă aflu aici ca să lucrez cu el.

— Atunci, pentru ce prietenii lui din Germania te-au pus pe listă?

Era o întrebare corectă căreia nu i-am găsit răspuns în seara aceea, pentru că am condus-o pe Sabine acasă, pe Nadelberg, şi apoi m-am întors la Euler să mă culc – singur.

Gândurile însă nu mi-au dat pace în noaptea aceea. De ce germanii m-au *trecut* pe lista lor?

6

La şapte şi jumătate, a doua zi de dimineaţă, doctorul Amadeus Zimmerli mă aştepta aşezat la masa de lucru din biroul său, de pe Dufourstrasse 27. Nimic nu trăda fantezia. Un birou mobilat ieftin, care nu te impresiona cu nimic. Totul emana modestie.

Aparent, Zimmerli se hotărâse să fie amabil. Pregătise pentru mine cafea şi pişcoturi crocante. Micul său dejun se rezuma la o serie de ţigări Gauloises. El a pufăit din ţigară, iar eu am sorbit din cafea timp de circa trei minute, după care am trecut la afaceri. Sau, mai bine zis, Zimmerli a trecut la afaceri.

— Cred, a început el, că ar trebui poate să prezint problema aşa cum mi-a fost prezentată şi mie, noaptea trecută, prin telefon, de către prietenul nostru comun, Herb Patterson. Apoi, dacă suntem de acord asupra problemei, voi propune câteva întâlniri care ar putea conduce la o soluţie. Este acceptabil?

Era.

— *Gut.* Acum, aşa după cum probabil cunoaşteţi, eu, firma mea de avocaţi şi o organizaţie „soră" am fost în trecut implicaţi în probleme similare, sau mai precis în vânzarea rachetelor Falcon ale Corporaţiei MDC. Aveţi cunoştinţă despre acest lucru?

Aveam.

— *Gut.* Acum, după câte înţeleg, aţi încercat să obţineţi un sprijin pentru racheta dumneavoastră de croazieră cu lansare de la sol, în NATO, fără asistenţa noastră. Şi imediat aţi avut probleme. Este corect?

Era.

— Problema se referă la convingerea că unul din concurenţii dumneavoastră, sau poate chiar amândoi, au mituit pe careva, sau probabil un număr de persoane, iar dumneavoastră nu aţi făcut acest lucru. Este corect rezumată problema?

— Poate. Dar noi nu avem nicio dovadă de existenţa unor acte de corupţie în această chestiune. Acesta-i şi motivul principal pentru care mă aflu eu aici. Să mă ajutaţi să clarific acest lucru.

— Cred că am un răspuns la aceasta. Dar mai întâi, aş vrea să vă întreb ceva. Sunteţi directorul Corporaţiei Construcţiei de Rachete. Sunteţi de fapt omul lor financiar. Este corect?

— Corect.

— Vânzările dumneavoastră în Europa au fost întotdeauna dirijate şi controlate de domnul Bob Lee. El îi cunoaşte pe toţi din NATO care sunt implicaţi în această afacere. Pentru ce vă aflaţi dumneavoastră aici şi nu domnul Lee?

— Pentru că această problemă are o extraordinară importanţă pentru corporaţie. Şi pentru că domnului Lee, ca şi tuturor celorlalţi oameni ai companiei care se ocupă cu vânzările, li s-au dat instrucţiuni stricte, în raport cu care ei trebuie să acţioneze, în ceea ce priveşte promovarea vânzărilor în străinătate, instrucţiuni care ţin seamă de Legea privind practicile de corupţie în străinătate. Domnul Patterson şi cu mine am considerat că situaţia poate necesita mai multă flexibilitate decât pot permite acele instrucţiuni specifice, dacă sunt riguros interpretate.

— Înţeleg, a replicat Zimmerli. Şi sunt de acord cu raţionamentul dumneavoastră. *Gut*. Acum, vă voi spune ce am descoperit eu. Şi cred că cheia se află în Belgia. Pentru că omul cheie este belgian. Vreţi să-i cunoaşteţi numele?

— De ce nu? am răspuns eu. Întrucât făcusem deja un pas, prin acea declaraţie referitoare la poziţia mea faţă de acea ridicolă Lege privind practicile de corupţie în străinătate, m-am hotărât să mai fac unul.

— Prinţul Leopold. Cel mai tânăr frate al regelui.

De data aceasta, m-am auzit fluierând uşor.

— Cât de sigur sunteţi? l-am întrebat atunci.

Ridicând din umeri, Zimmerli a spus:

— Nouăzeci la sută.

— Cum aţi descoperit?

— Prin omul nostru din Belgia, René Van der Kamp.

— Cine este acesta?

— Ministrul afacerilor economice. Omul de legătură dintre cabinetul belgian şi familia regală.

— Şi de unde ştie el?

— Cred că va trebui să-l întrebaţi direct pe el. Există anumite limite referitor la cât se poate obţine într-o convorbire scurtă, telefonică. Cred că veţi fi de acord că am procedat destul de bine.

Am fost de acord.

— Cine plăteşte, deci? am întrebat eu în continuare.

Din nou, Zimmerli a ridicat din umeri.

— Nu ştiu. De fapt, n-are importanţă. Dar cred că ar trebui să avem în vedere „plata în avans", cum spuneţi dumneavoastră în America.

— Cât de mare ne putem permite să fie acest avans? am întrebat.

A scos din sertarul biroului un dosar mare, prăfuit.

— Acestea sunt documentele pe care le-aţi cerut ieri. Domnul Patterson, în discuţia noastră telefonică din noaptea trecută, m-a instruit să vă pun la dispoziţie dosarul. Oricum, acesta nu trebuie să iasă acum sau vreodată din acest birou. Înţelegeţi acest lucru?

Am dat din cap afirmativ.

Mi-a întins dosarul peste masă zicând:

— Situaţia financiară curentă se găseşte totalizată în tabelul scris cu roşu.

L-am deschis acolo, am parcurs pagina şi apoi am zis:

— La dracu, dar este uluitor!

În mod normal, nu folosesc un astfel de limbaj în afaceri, dar acum eram de-a dreptul uimit. Eu nu eram doar directorul Corporaţiei MDC, ci fusesem adus acolo de către Patterson pentru a deveni geniul financiar rezident al companiei, iar aici erau peste optsprezece milioane dolari, pe care preşedintele consiliului companiei mele le deturnase în Elveţia fără ca eu să am absolut nicio cunoştinţă. Era uluitor. Şi admirabil.

— De unde provin? am întrebat.

— Iran.

— Când?

— Mult timp în urmă. Mai precis în 1978.

— Cum?

— Am folosit firma Aeroconsult, care a servit drept agent al Corporaţiei MDC pentru vânzarea rachetelor lor Falcon în Iran. Tratativele le-am dus cu un general care comanda forţele aeriene, pentru şah, în ultimii ani ai acestuia. Trebuie să-i uitaţi numele. Noi am supraevaluat afacerea cu aproximativ zece procente. Poate că au fost cincisprezece procente. De asemenea, trebuie să uitaţi acest lucru. Generalul a reţinut jumătate şi a returnat cealaltă jumătate, care s-a ridicat la aproximativ douăsprezece milioane dolari, dacă-mi amintesc bine. Aceste douăsprezece milioane au ajuns acum la optsprezece milioane de dolari. Interese reciproce, bineînţeles.

— Cum de nu a descoperit nimeni?

— Vreţi să spuneţi, atunci când a plecat şahul şi a venit la putere Ayatollahul?

— Da.

— Amintiţi-vă că Khomeini a împuşcat o duzină de generali imediat după preluarea puterii.

— Da.

— Generalul nostru a fost al doilea la rând. Erau atât de grăbiţi, încât l-au împuşcat înainte să mărturisească.

— Cum de ştiţi toate acestea?

— Acum avem un general în *noua* forţă aeriană a Iranului.

Totul părea logic. Dar era ceva totuşi care nu-mi era clar. Aşa că am întrebat:

— Cum l-aţi manipulat pe patronul firmei Aeroconsult?

— În mod riguros, trebuie să existe o măsură în orice afacere. Aeroconsult este o corporaţie absolut independentă. Statutul ei defineşte activităţile sale foarte precis. Ea acţionează ca agent pentru vânzări şi consultant tehnic privind construcţia de avioane şi tehnologie. Preşedintele consiliului este un membru al familiei regale din Liechtenstein. Capitalul a fost materializat în acţiuni la purtător. Acţiunile se găsesc depozitate în seiful din acest birou. Firma noastră de avocaţi le va folosi pentru vot, dacă vreodată ar apărea problema votului, dar asta nu se va întâmpla niciodată.

— Dar, dacă apare?

— Aşa cum am spus când ne-am întâlnit, dragă domnule Rogers, eu sunt şi rămân umilul şi supusul dumneavoastră slujitor.

— Şi dacă se întâmplă ca eu şi Herb Patterson să murim în acelaşi accident de avion? Ce dovadă va avea Corporaţia MDC pentru recuperarea celor optsprezece milioane dolari?

— Niciuna. Absolut niciuna. Şi cred, domnule Rogers, că toţi preferăm această alternativă. Nu-i aşa?

Aceasta este situaţia la elveţieni: rareori îi interesează provenienţa şi niciodată nu se lasă copleşiţi de morală, atunci când este vorba de bani.

— Cred, a continuat Zimmerli, că am putea foarte bine să sunăm la Aeroconsult, pentru a-i consulta cu privire la această problemă deosebită. Deşi mă îndoiesc că vom avea nevoie de toate cele optsprezece milioane dolari, în ciuda inflaţiei. După câte îmi amintesc eu, când Lockheed a cumpărat Japonia, l-au plătit pe prim-ministrul Tanaka cu 1,2 milioane pentru afacerea L 10-11.

— Poate că aşa este. Dar noi ar trebui să cumpărăm trei ţări.

— Ah, da, dar două dintre ele sunt mici. A început să zâmbească. Am o sală de conferinţe adecvată pentru dumneavoastră, ca să parcurgeţi acest dosar, dacă mai doriţi s-o faceţi, a adăugat Zimmerli după aceea.

I-am dat de înţeles că vreau.

— Din nefericire, trebuie să rămân restul zilei la tribunal. Aşa că vă las singur… Şi, la plecare, vă reamintesc încă o dată că nimic din conţinutul acestui dosar Aeroconsult nu trebuie să transpire.

El a plecat, iar eu m-am mutat în sala de conferinţe. Pot să vă spun, de la bun început, că dosarul nu mai conţinea nimic nou, sau ceva surprinzător. Cea mai mare parte din el se referea la „vânzarea” rachetelor aer-aer tip Falcon ale Corporaţiei MDC, cât s-a dat, cui şi pentru ce, sub nume codificate, care în mod constant se schimbă.

Probabil că cea mai interesantă secţiune era cea care se găsea chiar la început, o secţiune care,

evident, nu fusese întocmită de domnul doctor Zimmerli sau altcineva din biroul său, ci de către un anonim din exterior – probabil angajat drept consultant de către Herb Patterson. Acest raport se referea la uimitoarele legături pe care biroul de avocaţi al lui Zimmerli, Zimmerli şi Lutz le dezvoltaseră de-a lungul anilor cu unii dintre cei mai proeminenţi constructori de armament, cu negustori din Europa de Vest şi cumpărători din restul lumii. Acesta confirma faptul că firma de avocaţi era un agent ideal pentru oricare companie, cum ar fi Corporaţia MDC, care încerca să vândă armament pe piaţa internaţională. Cel mai interesant capitol, din punctul meu de vedere, era descrierea evoluţiei relaţiilor dintre familia elveţiană a lui Zimmerli şi familia germană a lui von Amsburg.

Unei persoane nefamiliarizate cu detaliile privind istoria europeană în secolul douăzeci ar putea să-i pară curios faptul că o familie germană, angajată în fabricarea de armament, ar putea fi în astfel de relaţii familiare cu avocaţii din Elveţia cea neutră. Dar astfel de situaţii erau numeroase, dacă se are în vedere modul în care au evoluat lucrurile în timp.

Pentru cei mai mulţi dintre americani, anonimatul, sau mai curând „acoperirea” – cuvânt care este atât de folosit în Elveţia, ţară care are legile ei specifice referitoare îndeosebi la secretul bancar, asocierea în corporaţii şi spionajul industrial – constituie o recentă descoperire, plină de atracţie. Pentru cea mai mare parte dintre firmele individuale şi corporaţii, începuturile maşinaţiunilor lor în Zürich sau Geneva nu datează, în mod obişnuit, mai devreme de anii 1960. Dar acest lucru nu este valabil şi pentru germani. Şi nu neapărat pentru că germanii au fost mai iscusiţi decât americanii în a pune mâna pe o afacere bună. De fapt, nevoia de a avea legături cu elveţienii i-a forţat pe germani, chiar înainte de anii 1920, din cauza neşansei pe care au avut-o de a pierde Primul Război Mondial. Tratatul de la Versailles i-a scos permanent din sfera afacerilor cu arme, sau măcar aşa s-a spus. Dacă doreau să înceapă reînarmarea, trebuiau s-o facă clandestin şi să

acţioneze prin intermediari. În anii 1930, întrucât începuseră să se pregătească pentru revanşă, nevoia unor astfel de intermediari, pentru a masca acţiunile lor, a devenit şi mai importantă.

În ambele decenii, elveţienii, contra unor plăţi, erau mai mult decât gata să acţioneze pentru ei. De fapt, erau aliaţi naturali. Majoritatea elveţienilor vorbesc germana. Au folosit împreună o frontieră între Basel şi frontiera austriacă. Au folosit un sistem comun de legi. Chiar au efectuat manevre militare împreună spre sfârşitul anului 1912. De asemenea, au avut o concepţie comună despre restul lumii şi în special lumea anglo-saxonă.

Astfel, o bună parte a construcţiei de armament, în afara Germaniei, precum şi testarea acestora în Spania, au fost finanţate prin intermediari elveţieni. Dar apogeul cooperării germano-elveţiene s-a atins în 1930, când prima forţă industrială, care se afla în spatele pregătirilor Germaniei pentru al Doilea Război Mondial şi arhitectul crematoriilor cu gaze de la Dachau şi Buchenwald, respectiv I.G. Farben, a hotărât să-i utilizeze pe elveţienii din Basel drept intermediari pentru toate activităţile lor internaţionale.

Firma de avocaţi, care începând din 1934 a lucrat pentru Farben, nu era alta decât Zimmerli, Zimmerli şi Lutz. Amândoi Zimmerli erau tatăl şi unchiul domnului doctor Amadeus Zimmerli. Ceea ce fraţii Zimmerli au realizat împreună a fost o societate pe acţiuni, numită Interhandel, cu sediul în Basel. Toate acţiunile deţinute de I.G. Farben, în diferite colaborări internaţionale strategice, în special cele de proprietar al celei mai mari companii chimice din America, General Analine şi Film, fuseseră transferate la Interhandel. Apoi, într-un mod misterios, acţionarul de la Interhandel a fost transferat la o obscură bancă din Basel, numită Sturzenneger Bank şi *voila* – deodată, I.G. Farben a dispărut de pe scenă.

Odată cu evenimentele din 1942, guvernul american, bineînţeles, a rechiziţionat compania General Analine şi Film, precum şi alte proprietăţi ale lui I.G. Farben din Statele Unite, drept captură de

război. Iar după ce Germania a pierdut, în mod nefericit, al Doilea Război Mondial, guvernul Statelor Unite, prin Departamentul de Justiţie, care fusese însărcinat cu administrarea şi folosirea proprietăţilor duşmanului, a început să se preocupe de vânzarea aşa-ziselor proprietăţi. Acest lucru a stârnit reacţia firmei Zimmerli, Zimmerli şi Lutz. Aceştia s-au dus la guvernul elveţian şi au început să se plângă că americanii vor să vândă bunuri naturale elveţiene, pe care le-au rechiziţionat ilegal în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Guvernul elveţian, care are în realitate un crez ferm şi de neocolit privind inviolabilitatea proprietăţii elveţiene, a protestat la Washington. Şi aşa, una dintre cele mai mari şi legale acţiuni ale secolului a fost stopată. Toţi ştiau că elveţienii mint cu neruşinare, dar de fiecare dată când americanii au încercat să ajungă la documentele depozitate la Sturzenegger Bank, care ar fi putut dovedi acest lucru, guvernul elveţian invoca legile elveţiene cu privire la secretul bancar. Şi de fiecare dată când americanii încercau să ajungă la documentele depozitate la Zimmerli, Zimmerli şi Lutz, guvernul elveţian striga că se face spionaj industrial.

Acest impas legal a durat aproape douăzeci de ani. Apoi, elveţienii au organizat una dintre cele mai murdare lovituri financiare ale secolului. Azi se crede că Robert Vesco ar fi individul care a furat cei mai mulţi bani în secolul douăzeci printr-un singur jaf colectiv. Dar nu a fost chiar aşa.

Iată ce s-a întâmplat: în afacere a fost interesată cea mai mare bancă a Elveţiei, Union Bank. Aceasta a cumpărat – fără multă zarvă – un procentaj foarte mare din acţiunile puse în circulaţie ale firmei Interhandel, dar nu din cele încuiate într-un depozit nazist, bine asigurat în Argentina. Puteai cumpăra acţiuni pe nimica toată, pentru că nimeni, nimeni nu era tentat să cumpere acţiunile unei companii ale cărei active fuseseră blocate de guvernul Statelor Unite. Apoi preşedintele consiliului de conducere al băncii, bunul doctor Alfred Schaefer a mers şi a găsit un consilier: prinţul Radziwill, care era soţul surorii

lui Jackie Kennedy, lucru de mare importanţă, dacă se avea în vedere că era rudă cu Robert Kennedy, procurorul general al Statelor Unite şi deci şeful Departamentului de Justiţie, care avea în sarcină administrarea şi folosirea proprietăţilor rechiziţionate de la duşman. Ei bine, Schaefer apelează la prinţul său, care acţionează şi el. Şi – minunea-minunilor – printr-o uluitoare schimbare de opinie, guvernul american recunoaşte pretenţiile elveţienilor în Statele Unite, proprietăţile sunt vândute, iar încasările sunt „repatriate" în Elveţia, spre marea bucurie şi satisfacţie a unui grup de nazişti bătrâni, a băncii Elveţiei Union Bank, a doctorului Alfred Schaefer şi, bineînţeles, a firmei de avocaţi a lui Zimmerli, Zimmerli şi Lutz.

Umblau zvonuri că încasările lor totale, începând cu I.G. Farben în 1934 şi sfârşind cu reglementarea din 1964, se ridicau la 8,6 milioane de dolari.

Apropo de aceste lucruri, la dosar se găsea şi o veche fotografie a consiliului directorilor lui I.G. Farben în 1939, unde puteai vedea poza şi numele lui *Graf* Ludwig von Amsburg. Acesta stătea lângă doctorul Herman Abs, care, mai târziu, a ajuns preşedintele consiliului de conducere de la Deutsche Bank. Fiul lui von Amsburg, desigur, ajunge ministrul afacerilor externe al noii Germanii în 1985, în timp ce Amadeus Zimmerli moşteneşte firma de avocaţi, care a manipulat toate afacerile lui I.G. Farben în Elveţia.

Deci, era foarte natural ca aceşti doi oameni să lucreze împreună. Pentru că în 1962 sau în 1971, ca şi în 1934 şi în 1925, problema pentru Germania se punea la fel: să găsească un intermediar pentru activităţile lor militare internaţionale. La început Germaniei de Vest i se interzisese de către aliaţi să desfăşoare comerţ internaţional cu arme, ca urmare a celui de-al Doilea Război Mondial. Apoi, ca să arate cât de buni băieţi sunt ei, Parlamentul german, în 1961, a votat o lege numită „Kriegswaffen-Kontroligesetz", sau Legea controlului armelor de război, care permitea industriei germane să exporte armament numai aliaţilor NATO sau ţărilor prietene neutre şi democratice, cum era Elveţia.

Astfel, în 1962, în timp ce Zimmerli, Zimmerli şi Lutz desfăşura încă o activitate fructuoasă pentru Interhandel al lui I.G. Farben, cel de-al treilea Zimmerli al firmei, Amadeus, s-a hotărât să stabilească un nou intermediar pentru germani, subvenţionat de către Otto von Amsburg, a cărui familie stăpânea von Amsburg Last-wagonfabrik, o fabrică de camioane, tractoare şi tancuri pentru armata germană. Compania voia să vândă tancuri pentru Africa de Sud. Dar acest lucru era interzis prin legea din 1961. Aşa că vehiculele în chestiune au fost vândute unei companii elveţiene cu sediul în Basel 24 Dufourstrasse, adresa lui Zimmerli, Zimmerli şi Lutz, care, la rândul ei, a vândut Israelului vehiculele şi Africii de Sud tancurile. Şi această mică tranzacţie, implicând peste 195 de milioane în 1962, a pus bazele unei noi generaţii de cooperare elveţiano-germane spre binele omenirii.

Zimmerli Jr. şi von Amsburg Jr. au devenit foarte apropiaţi, ca adevăraţi tâlhari ce erau. Erau parteneri esenţiali în noua corporaţie elveţiană pentru „re-export", cu toate că germanul era un partener foarte, foarte retras în umbră. Următoarea mare lovitură dată de Zimmerli a fost schimbarea de direcţie. Şi aceasta a început în momentul în care Corporaţia Construcţiei de Rachete şi preşedintele acesteia, domnul Herb Patterson a devenit interesat.

Toate acele naţiuni care cumpăraseră F-104 de la firma Lockheed pentru asigurarea apărării lor aeriene, în anii 1960 şi 1970, prospectau piaţa pentru o rachetă aer-aer. Era natural ca aceasta să provină din Statele Unite. Toţi, începând cu Lockheed Hughes şi Boeing, încercau să obţină vânzarea. Corporaţia MDC se afla de asemenea în competiţie cu racheta lor Falcon. Şi astfel, preşedintele Corporaţiei MDC a ajuns să se folosească de talentele speciale şi de relaţiile firmei Zimmerli, Zimmerli şi Lutz. În dosarul pe care-l citeam nu se făceau referiri la acest aspect. În schimb se dădeau explicaţii detaliate în multe alte probleme. În rezumat, Corporaţia MDC a plătit sume masive, drept mită, pe atunci Ministerului Apărării Germaniei de Vest, al cărui nume nu era foarte definit aici, la fel

şi ministrului de stat al Regatului Belgiei, René Van der Kamp, ca să opteze pentru racheta Falcon a Corporaţiei MDC. Germanul îl ademeneşte pe partenerul său danez, iar Van der Kamp se asigură că atât Olanda, cât şi Luxemburgul, partenerii Belgiei, vor vota tot pentru Corporaţia MDC. Şi totul cu dolarii de la Aeroconsult.

Costul total al mituirii a fost mai puţin de zece milioane. Valoarea totală a contractului NATO a fost 476 milioane. Ieftin. A urmat apoi afacerea cu Iranul. Apoi una minoră cu Coreea de Sud, Pakistan şi Egipt. Acum racheta Falcon era învechită. Dar în perioada sa de vârf, Corporaţia MDC, prin Aeroconsult şi avocaţii elveţieni, a realizat vânzări în lumea întreagă de aproape un miliard de dolari. Fără legătura Liechtenstein-Elveţia, vânzările noastre internaţionale ar fi fost probabil zero!

Acum, după cum ştiţi, nu numai Corporaţia MDC era preocupată să vândă arme în străinătate. La fel de interesate erau şi Lockheed, Northrop, Boeing etc. Trebuia s-o facem. Pentru că, dacă nu o făceam, atunci cum am fi putut concura cu firmele franceze? Sau cu cele suedeze? Sau italiene? Iată de exemplu, Dassault ar fi făcut orice ca să vândă avionul Mirage şi rachetele Mystral. Şi guvernul Franţei le-ar fi permis să facă orice. De fapt, îi şi încuraja. Guvernul francez a făcut reguli speciale, creând excepţii de la legile lor privind controlul schimburilor cu străinătatea, pentru ca astfel Dessault să-şi poată transfera banii în Elveţia pentru mituirea potenţialilor cumpărători din toată lumea. Am fi putut ca noi sau Lockheed, sau Northrop să stăm cu mâinile în sân şi să privim cum ne suflă afacerile? Evident că nu.

Părerea unanimă, bineînţeles, era că nu aveam nicio şansă după toate acele investigaţii făcute în anul 1970, când Lockheed şi Northrop, şi Boeing, şi mulţi alţii au fost descoperiţi şi nu le mai rămăseseră altceva de făcut decât să-şi înceteze toate operaţiunile „exterioare” care creaseră atâtea probleme.

Ei bine, permiteţi-mi să sugerez că opinia publică în această problemă, ca şi în altele asemănătoare, nu era cu totul în temă. Desigur, ei şi-au încetat acele

operaţiuni exterioare, acolo unde au fost descoperiţi. Dar ce se întâmplă cu restul celorlalte operaţiuni? Vreau să spun că există locuri unde îi poţi descoperi, dar sunt şi locuri unde nu poţi face acest lucru. Dacă, prost inspirat, ai acţionat în Bahamas, sau în Panama, sau oriunde în Caraibe, meriţi să fii descoperit. Aţi auzit vreodată ca vreo operaţiune „externă", manipulată prin Elveţia, să se prăbuşească? Bineînţeles că nu. Şi credeţi-mă că noi, cei de la Corporaţia MDC, nu eram singurii care desfăşurau mari operaţiuni dirijate prin Elveţia.

Adevărul este că MDC îşi avea depozitele în Elveţia şi niciodată nu a neglijat să-şi achite taxele necesare pentru asigurarea securităţii lor. Aşa se explică de ce Corporaţia MDC nu a fost niciodată descoperită. De aceea nu era cazul să se acţioneze altfel. Acum era mai prudent să se respecte calea legală pentru o perioadă. Nu exista nicio altă soluţie.

La drept vorbind, o operaţiune de tipul celei cu Aeroconsult, cu un intermediar ca Zimmerli, Zimmerli şi Lutz, era perfectă din punct de *vedere al afacerilor*. Dar ceea ce mă îngrijora pe mine, parcurgând dosarul acela, era următorul lucru: dacă von Amsburg trebuie să aleagă între „clienţii" său americani şi „partenerii" săi germani, cu cine va merge? Aşa cum accentuase şi Sabine, firma Zimmerli era adânc implicată în aceste afaceri. Dar, la dracu, cu toate aceste îndoieli – ceea ce era acceptabil pentru rachetele de croazieră şi NATO trebuia să fie acceptabil şi pentru MDC şi Statele Unite. Nu-i aşa?

După aproximativ două ore, am lăsat deoparte dosarul Aeroconsult şi m-am întors la hotel hotărât să-mi scot aceste lucruri din cap. Nu-mi servea la nimic să umblu după fantome. Aveam doar misiunea să mă ocup de o simplă treabă de mituire, care era un lucru obişnuit. Nu era o afacere deosebită.

Dar atunci, *de ce* poliţia vest-germană îmi urmărea îndeaproape mişcările?

După ce am ajuns la hotel, am sunat-o pe soţia mea ca să-i spun că, de fapt, eu mă aflam în Elveţia şi nu la Londra. Ea mi-a răspuns doar monosilabic de-a lungul celor două minute. Niciun comentariu, nicio

întrebare, ci doar „da” sau „îhî” şi „la revedere”. Mă simţeam pe undeva vinovat, deşi nu exista niciun motiv real ca să mă simt astfel! Sigur că o văzusem pe Sabine, dar la insistenţele ei. Şi nu s-a întâmplat absolut nimic. Atunci, de ce soţia mea îmi provoca acest sentiment de vinovăţie? Cu cât mă gândeam mai mult la acest lucru, cu atât deveneam mai furios. Aşa că am sunat-o pe Sabine la birou şi am invitat-o să luăm prânzul împreună.

Ne-am întâlnit la Bottminger Schloss, un mic castel medieval de la marginea Baselului. Se servea o mâncare bună şi avea un şanţ de fortificaţii, peste care era montat un pod basculant. L-am luat pe Hans-Peter cu Mercedesul. Tocmai sosisem, când Sabine şi-a făcut apariţia într-un Ferrari. Ne-am sărutat doar pe obraz, după care am trecut podul.

— Ar trebui să se organizeze curse de automobile în Elveţia.

— Te referi la Ferrari? A fost ideea tatălui meu, a răspuns.

— El ştie că ne întâlnim?

— Desigur. Şi dacă ştie, ce? E greu de presupus că ne-ar bârfi lui Nancy, nu-i aşa?

Întotdeauna am avut impresia că am de-a face cu femei dotate cu acest minunat dar al vorbelor de spirit.

— Am mai făcut nişte descoperiri cu privire la cine din Germania a solicitat să fii trecut pe listă.

— Da?

— Dacă nu te interesează, n-aş vrea să te mai plictisesc şi cu asta.

— OK, OK, mă interesează.

— Ministerul Afacerilor Externe al Germaniei de Vest.

— Cineva, în mod deosebit? am întrebat eu în continuare.

— Da, de fapt, cineva foarte deosebit. Însuşi ministrul de externe, *Graf* Otto von Amsburg.

— Credeam că este doctor von Amsburg.

— Aşa este. Şi *Graf*. De asemenea, domnul ministru. Alege ce-ţi place, dragă.

— Nu ai impresia că ne cam şicanăm astăzi?

— Poate că da. Ce facem, ne oprim aici sau, probabil, vom accepta ca acest domn să ne ofere o masă?

Domnul în cauză era doar chelnerul-şef, care rămăsese cu ochii fixaţi pe decolteul lui Sabine.

— Pentru câte persoane? a întrebat ridicându-şi cu părere de rău ochii spre mine.

— *Zwie*, am replicat căutând să-i demonstrez dispreţuitorului ticălos cât de perfect stăpânesc eu germana.

După ce ne-am aşezat, Sabine a comandat două martini sec, într-un dialect elveţian.

— Mulţumesc pentru că îţi aminteşti.

— Îmi amintesc mult mai mult, a fost răspunsul ei.

— De exemplu?

— De exemplu, prima oară când ne-am culcat împreună la Istanbul.

Începuse să se dezlănţuie. Şi ea ştia foarte bine că, deşi îmi făcea plăcere ceea ce tocmai menţionase, nu suportam să vorbesc despre acest lucru şi mai cu seamă în public. Şi mai ştiam la fel de bine că dacă nu o opresc la timp, probabil va începe să intre în detalii intime, cu o voce ridicată, tocmai pentru a mă irita şi mai mult.

— Bine, Sabine. Acum, te rog încetează. Şi spune-mi, te rog, ce te supără?

A tăcut câteva clipe.

— Toată această făţărnicie a ta.

— Ce făţărnicie?

— A pretinde că nu ştii nimic despre marele tău prieten, Graf von Amsburg.

— Despre ce dracu tot vorbeşti acolo? Marele meu prieten *Graf* von Amsburg! Dar pentru numele lui Dumnezeu, nici măcar nu m-am întâlnit vreodată cu acest om.

— Oh, chiar aşa?

— Da, chiar aşa.

— Dar nu prea concordă cu cele spuse de tatăl meu, dragă.

— Adică.

— Tata te place, ştii bine.

— Da, ştiu. Şi?

— El spune că eşti amestecat în afaceri periculoase, cu arme, pentru Germania, şi, dacă doreşti să afli ce ar fi mai nimerit pentru tine, află că ar trebui să iei primul avion şi să te întorci în California.

La auzul acestora, m-am mai domolit puţin.

— De unde ştie tatăl tău toate acestea? a fost cel mai nimerit lucru pe care l-am găsit de spus.

A ridicat doar din umeri. Dar apoi a zis:

— Îi urăşte pe germani. Deseori, în aceşti ultimi doi ani, ne-a spus că trebuie să fim din nou atenţi. Atât timp cât Willy Brandt şi Helmut Schmidt conduceau ţara, lucrurile erau în regulă. Cu toate că avea îndoieli şi asupra lui Schmidt. Dar ceea ce l-a îngrijorat mai mult a fost ceea ce s-a întâmplat la ultimele alegeri, când Franz Josef Strauss şi tovarăşii săi din partidele CSU şi CDU s-au afirmat. E vorba de indivizi, cum este, de exemplu, prietenul tău doctorul Otto von Amsburg. Aceştia îi urăsc pe ruşi, după cum afirmă ei. Dar urăsc la fel de mult şi Statele Unite. Iar tatăl meu nu poate înţelege cum americanii de felul tău pot fi atât de stupizi ca să ducă tratative cu germani de teapa acestora. Sau poate este o naivitate. El te place, Frank, şi crede că eşti un naiv şi că eşti manipulat. Spune însă că şeful tău, domnul Patterson, nu este nici naiv, nici stupid. El este diabolic şi se serveşte de tine, iar tu ar trebui să te întorci în California şi să pui stavilă acestor prostii.

— Îngrozitor. Acum, am de suportat predicile unui elveţian, pentru numele lui Dumnezeu! Dar cine dracu îi vindea tunuri antiaeriene lui Hitler până cu cinci minute înaintea terminării războiului? Voi, elveţienii, iar voi ştiţi foarte bine lucrul acesta. Cine a trimis mii şi mii de evrei peste graniţa elveţiano-germană, an după an, ca să nu se simtă lezaţi partenerii lor de afaceri de la Berlin? Voi, elveţienii. Şi voi îmi reproşaţi mie că fac afaceri cu germanii? De ce? Pentru că anumiţi tovarăşi ai tatălui tău din Zürich vor să vândă rachete germanilor în locul nostru? Poate domnul Bohrle? Haide, Sabine, să fim serioşi.

Ei bine, la auzul acestora s-a ridicat şi a ieşit din restaurant, iar treizeci de secunde mai târziu, am auzit cum Ferrari-ul se îndepărta.

În seara aceea, eu şi doctorul Amadeus Zimmerli am luat la ora opt avionul Swissair şi am zburat la Bruxelles.

7

Zborul de la Basel la Bruxelles cu un DC-9 nu a durat mult, aproximativ o oră. Dar a fost suficient timp ca doctorul Amadeus Zimmerli să-mi relateze o poveste interesantă.

— Regele Belgiei, a început el, are doi fraţi, prinţul Albert, care este un om simpatic, şi prinţul Leopold, care nu e simpatic.

Leopold seamănă cu bunicul său, care a colaborat cu naziştii şi, drept rezultat, a fost detronat după război. Elveţienii şi-l amintesc bine pe Leopold, pentru că soţia lui murise într-un tragic accident de maşină pe drumul ce trece pe lângă lacul Lucerna. De fiecare dată când un şofer de duminică, elveţian, trece pe lângă acel loc, arată monumentul familiei acestuia şi înfăţişează nefericitele clipe în care buna regină Astrid a murit acolo. Elveţienii îşi iubesc monarhii, iar Astrid este singura care a fost asasinată în ţara lor în timpurile moderne. Toate acestea erau spuse de Zimmerli care se pare că avea un dezvoltat simţ macabru ascuns în spatele înfăţişării sale inexpresive.

Dar să revenim la Leopold al II-lea. Cu toate că el semăna la caracter cu bunicul său, nu prea putea fi considerat un colaborator, când era vorba de maşinaţiuni cu ruşii, albanezii sau orice altceva de genul acesta. Pe Leopold nu-l preocupau nici ideologiile, nici geopolitica, nici alianţele. Singura lui problemă erau banii. Fiind al treilea urmaş (după alţi doi fraţi foarte sănătoşi) la un tron minor, european, speranţele sale erau slabe. Dar cele mai mari necazuri ale lui Leopold veneau din partea regelui şi a reginei – o femeie religioasă şi austeră de origine spaniolă – care-l ţineau din scurt, vorbind din punct de vedere financiar. Iar Leopold, asemănător semenilor săi regali din ţările nordice ale Europei, avea gusturi costisitoare.

De exemplu, în anii 1960 şi începutul anilor 1970, obişnuia să petreacă mult timp împreună cu prinţul Bernhardt al Olandei, fapt ce a determinat pe câţiva din anturajul lor să ridice din sprâncene. Pentru că şi

Bernhardt, la fel ca Leopold, era ţinut din scurt financiar, în ciuda faptului că soţia sa, buna regină Iuliana, era probabil cea mai bogată femeie de pe pământ, ajungând, fără să se mai pună la socoteală şi drepturile sale din Anglia, la un miliard sau două de dolari. Iuliana, preciza Zimmerli, ca un bun elveţian ce era, era de departe cel mai mare deţinător de acţiuni la Royal Dutch-Shell şi ea singură deţinea mai mult decât toate celelalte ţări.

Totuşi, în ciuda sărăciei la care erau obligaţi de familiile lor, Bernhardt şi Leopold obişnuiau să călătorească în lumea întreagă şi să trăiască pe picior mare. Prinţul olandez se pare că avea întotdeauna o sursă personală, pusă la dispoziţia sa, care-i permitea să aibă caviar, şampanie şi femei în călătoriile sale la Paris, Roma, Rio, Hong Kong. Aparent şi totodată ostentativ, totul se făcea în numele promovării resurselor lumii necivilizate. În realitate însă, aceasta constituia numai un motiv de a scăpa de plictiseala din Olanda şi de chingile unei drăguţe, dar îndesate soţii, care-şi petrecea cea mai mare parte a timpului cu cel care îi prezicea viitorul – prezicător care, după spusele lui Zimmerli, era un profet prezent pe statele de plată de la Aeroconsult.

Oricum, Leopold al Belgiei, evitând în mod miraculos căsătoria, era un perfect tovarăş de călătorii pentru curtenitorul şi amabilul Bernhardt. Unii tipi nesuferiţi spuneau că acesta nu era nimic mai mult decât un codoş regal. Dar, iarăşi, după spusele lui Zimmerli, nu erau decât vorbe pornite din invidie.

Dar unele dintre ele s-au materializat, pentru că asociaţia de călătorii Bernhardt-Leopold ajunge la un sfârşit nedemn în 1976, când comitetul bisericesc din Senatul Statelor Unite a dezgropat faptul că sursa bogăţiilor prinţului consort al Olandei nu era alta decât Corporaţia din Burbank, California. Prinţul, care era totodată şi general al Forţelor Aeriene Olandeze, a fost, după cum este cunoscut de toţi, compromis. Guvernul Olandei a cumpărat avioane Lockheed şi prinţul a continuat să trăiască în lux. Dar, firește, în urma dezvăluirilor făcute n-au mai fost nici avioane, nici caviar, nici blonde.

— Ghinionistul Bernhardt, am comentat eu când Zimmerli a ajuns la acest punct al povestirii.

— Ah, da. Dar mai ghinionist a fost Leopold, a adăugat Zimmerli. Pentru că, vedeţi, dragul meu prieten Rogers, prinţul Leopold, fără să aibă niciun amestec, a fost de asemenea pus la pământ, iar viaţa sa de lux ruinată – şi totul din cauza, aşa cum apare retrospectiv, unui minor incident de corupţie.

Pentru un elveţian sau un belgian, tot scandalul iscat de această afacere era de neînţeles. Morala, atât cea tipic olandeză, cât şi cea americană, nu a putut pătrunde niciodată în nicio ţară, cu toate că absenţa ei s-a simţit în Belgia mai mult decât oriunde. Deoarece, după cum explica Zimmerli, jumătate din cabinetul belgian a fost întotdeauna compromis şi, deşi toată lumea ştia, nimeni nu se sesiza de acest lucru.

— Dar aceasta a fost acum zece ani.

— Într-adevăr. Necazul este că acum cinci ani s-a declanşat un alt scandal, de data aceasta fiind implicat fratele lui Leopold, prinţul Albert.

— Dar am reţinut că era considerat un tip cumsecade.

— Şi este, crede-mă. Am încercat să mi-l apropii în diverse ocazii, dar n-am avut succes, a replicat Zimmerli, aceasta constituind cea mai valoroasă mărturie privind integritatea sa şi pe care prinţul Albert al Belgiei ar fi putut s-o capete vreodată.

— Deci, ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Ei bine, există în Belgia un conglomerat financiar uriaş, care practic stăpâneşte jumătate din ţară, respectiv Société Générale.

— Zimmerli, l-am întrerupt eu, am fost bancher în Europa, aşa că nu mă considera un ignorant cu privire la cele ce se petrec.

— Foarte bine. În acest caz, ai auzit probabil de scandalul în care a fost implicat Eurosystem Hospitalier?

— Vag, am răspuns eu, ceea ce, în parte, era adevărat.

— A zguduit din temelii întreaga comunitate economică a Belgiei. Iată ce s-a întâmplat. Eurosystem Hospitalier, care era în întregime

subvenţionat de către Société Générale, a contractat constituirea unui complex spitalicesc în Arabia Saudită pentru preţul de 1,2 miliarde de dolari. Când lucrarea era aproape trei sferturi terminată, a intervenit falimentul. Nimeni n-a putut înţelege motivul. Unde au dispărut toţi banii? Ei bine, guvernul a făcut cercetări şi a descoperit că Société Générale obţinuse contractul în urma unui „comision secret", care se ridica aproape la 282 milioane. Asta mai zic şi eu corupţie!

— Isuse! l-am aprobat eu.

— Dar, a continuat Zimmerli, asta era deja prea mult, chiar şi pentru belgieni.

— Şi cum a fost implicat prinţul Albert?

— Ei bine, amănuntele nu au fost date publicităţii. În schimb, se ştia în toată Europa că prinţul Albert fusese conducătorul misiunii belgiene, care obţinuse contractul de la saudiţi. Existau păreri conform cărora prinţul şi-ar fi depăşit îndatoririle sale regale.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Prinţul Albert a supravieţuit. Dar ceea ce vreau să accentuez este că, încă o dată, Leopold a avut un eşec serios. Prima dată, a suferit pentru păcatele lui Bernhardt, apoi pentru cele reale sau imaginare ale fratelui său, Albert.

— Şi fără îndoială că a sosit timpul să se înfrupte şi el din bunătăţi.

— Exact, a răspuns Zimmerli. Apoi, a continuat să explice: Nu a fost o chestiune de bunăvoinţă, ci mai degrabă una de circumstanţă. După scandalul prinţul Albert-Société Générale, toată lumea din Belgia a devenit circumspectă fiind foarte atentă la capcanele corupţiei. Aşa că până şi tradiţionala şi cea mai mare sursă de bani pentru corupţie, respectiv companiile aerospaţiale americane, erau acum obligate să-şi oprească motoarele. Scandalurile – şi masiva publicitate – au acţionat negativ, dar nu chiar atât de negativ încât urmele lăsate să nu dispară după câţiva ani şi să nu se reia afacerile. Reala problemă însă a fost că voi, poporul american, aţi pus la Casa Albă, în 1976, pe cercetaşul ăla. Chiar înainte de a-şi prelua funcţiile, a început să trăncănească despre drepturile

omului, moralitatea guvernului, cinstea corporaţiilor, despre Vechiul şi Noul Testament. Iar acum, ce a ajuns? Un misionar baptist, în Africa!

Ce sfârşit ruşinos pentru un preşedinte al Statelor Unite! Numai că acesta lăsase, în urma lui, ceva cu care noi a trebuit să trăim în continuare: Legea privind practicile de corupţie în străinătate, care considera drept o infracţiune, acţiunea unei corporaţii americane de a-i mitui pe oficialii unui guvern străin, cu scopul de a obţine sau de a creşte profiturile rezultate din afaceri. De asemenea, a interzis falsificarea registrelor de contabilitate pentru acoperirea plăţilor externe. Era singura lege de acest fel, în toată lumea civilizată. Era, în ochii lui Zimmerli şi ai belgienilor în general, şi ai prinţului Leopold, în particular, o glumă!

Dar cruciadele morale, aşa după cum a constatat omenirea din exemplele puse la dispoziţie de istorie, au o durată scurtă de viaţă. Deja, la începutul anilor 1980, această lege începuse să piardă din autoritate. Afacerile Americii sunt, la urma urmelor, afaceri. Aşa că niciun director al vreunei corporaţii n-a fost trimis după gratii sub incidenţa acestei legi. Iar după 1982 niciun executiv nu a mai fost nici măcar citat. Aşa că, până în 1985, industria aerospaţială americană era din nou gata, chiar dornică să folosească un om cu ambiţiile dubioase ale prinţului Leopold, dar, fără îndoială, cu relaţii solide. Iar Leopold, după ce a stat retras o lungă perioadă, după afacerile prinţul Bernhardt-prinţul Albert era de asemenea gata să intre în joc. Relaţiile sale, în afară de cele vechi, realizate în Olanda – şi care erau şi cele mai eficiente – vizau aristocraţia: conţi şi duci, prinţi papali ai Danemarcei, Italiei, Norvegiei şi, în mod deosebit, ai Germaniei.

— De exemplu? am întrebat.

— De exemplu, *Graf* Otto von Amsburg, ministrul afacerilor externe al Republicii Federale a Germaniei, fu răspunsul lui Zimmerli.

— Deci, drumul spre Germania trece prin Bruxelles, am tras eu concluzia.

— Exact. Tocmai ceea ce am încercat să accentuez chiar de la început. Se pare că, de data aceasta, nu

este rândul lui Lockheed sau al lui Boeing sau General Dynamics să descopere un prinţ pentru a-şi putea vinde sistemul de rachete. Sarcina noastră este să-l convingem pe Leopold că tratează cu o companie sau cu companii neeficiente.

— Şi drumul spre prinţ?

— Îi veţi întâlni în exact zece minute.

Baronul René Van der Kamp ne aştepta la aeroportul din Bruxelles. Era înalt, de cel puţin 1,95 m, elegant îmbrăcat într-un pardesiu de caşmir, cu guler din blană şi însoţit de un şofer în uniformă.

— Ah, bunul meu prieten Amadeus. Sunt foarte, foarte bucuros să te văd. Şi-a scos una din mănuşi pentru a da mâna cu noi. Şi dumneavoastră sunteţi domnul Rogers, a continuat. Bine aţi venit în micuţa noastră ţară.

După ce a făcut un semn cu mâna către poliţia de control şi vameşi, ne-a condus spre Jaguarul care ne aştepta.

— Am aranjat să fiţi găzduiţi la Amigo. Sunt încredinţat că vă veţi simţi bine. Cunoaşteţi desigur Bruxelles-ul, domnule Rogers.

— Într-adevăr, îl cunosc. Am dus, în trecut, numeroase tratative cu un număr de bănci de aici, cu Société Générale şi în particular cu Banca Lambert.

— Bineînţeles. Baronul Lambert a menţionat numele dumneavoastră. Dar acum, dumneavoastră vă ocupaţi de problema rachetelor.

— Da. Dar, după cum ştiţi, afacerile noastre necesită mulţi bani. Şi sarcina mea este să-i procur. Aşa cum obişnuiţi dumneavoastră să spuneţi: *plus à change, plus c'est la mème chose.*

— Oh, dar vorbiţi excelent franceza! Este o adevărată plăcere să întâlneşti un american civilizat ca dumneavoastră. Cred că ne vom înţelege foarte bine.

Şi astfel am făcut cunoştinţă cu René Van der Kamp, cel de-al doilea membru din teribilul trio Zimmerli-Van der Kamp-Von Amsburg, respectiv combinaţia elveţiano-belgiano-germană care mâncau americani naivi la masa de prânz.

Sau cel puţin aşa gândeau ei.

Când m-am înregistrat la Amigo, împreună cu Zimmerli, am găsit o serie de mesaje care mă aşteptau. Cinci dintre ele veneau de la aceeaşi persoană, care-mi cerea s-o sun de urgenţă. Casierul companiei mele, Russ Egan. Îi adusesem cu mine de la vechea mea bancă, aşa că, dacă aveam o copie care să-mi semene, la MDC, acesta era Egan.

Van der Kamp s-a oferit să ne ducă undeva, să bem ceva, dar era evident că nu asta dorea, aşa că amândoi, şi eu, şi Zimmerli, i-am mulţumit şi ne-am retras în camerele noastre pentru odihnă. Am stabilit de comun acord să ne întâlnim a doua zi la prânz, în holul hotelului.

La Bruxelles, era acum aproape ora zece seara ceea ce însemna că în California era ora prânzului şi ştiam că Egan servea prânzul în biroul său, atunci când eu lipseam. El îşi făcea meseria foarte serios. L-am prins în treizeci de secunde.

— Russ, aici Frank Rogers.

— Frank! Sunt bucuros că m-ai sunat. Avem o problemă.

— Bine. Ce anume?

— Citibank. Le-au ajuns la urechi zvonuri că există posibilitatea pierderii contractului extern cu privire la rachetele noastre de croazieră, cu lansare de la sol.

— Este imposibil!

— Şi eu aş fi gândit la fel, a replicat Edgar. Problema este că eu nu-mi dau seama cât adevăr există în aceste zvonuri. Edgar s-a oprit. Apoi a întrebat: Este adevărat, Frank?

Şi fără să ezit nici măcar o secundă, i-am răspuns:

— Bineînţeles că nu.

— Ei bine, trebuie văzut mai întâi ce au vrut.

— Ce-au vrut ei nu este tocmai bine. De fapt, dacă fac ce gândesc, va fi o catastrofă. Ei au spus că au suspendat imediat demersurile privind deschiderea unei linii de credit, adiţionale, de 250 de milioane de dolari. Şi ştii bine, Frank, că, dacă nu obţinem prima tranşă de 50 de milioane în următoarele treizeci de zile, dăm de fundul sacului.

— Să-i ia dracu de pui de căţea!

— Au şi acţionat deja, Frank. Cer mai multe garanţii colaterale, pe care nu le avem, sau o dovadă, spuneau ei, un fel de asigurare verbală din partea guvernului vest-german, că noi dispunem de o susţinere totală din partea lui NATO pentru rachetele noastre.

— Nu cred acest lucru.

— Regret că nu eşti aici, Frank, a fost răspunsul lui.

— Ce-a zis Herb Patterson când i-ai raportat situaţia? am întrebat apoi.

— Nu i-am spus lui Patterson. M-am gândit că mai întâi să vorbesc cu tine, Frank. Îi ştii pe Patterson. E în stare să o rupă complet cu Citibank şi în acest caz ne aflăm într-adevăr în încurcătură.

— Ai procedat bine.

— Dacă vrei să-mi cunoşti părerea, Frank, cred că ar trebui convocat de urgenţă consiliul de conducere. Este o problemă vitală. Dacă vom avea necazuri cu contractul rachetelor de croazieră, ei bine, va trebui să apelăm la un ajutor din afară.

— Ştii foarte bine, Russ, că Patterson nu va susţine pe nimeni, chiar în eventualitatea unei fuziuni.

— Avem blocat un capital de peste un miliard de dolari, în dezvoltarea rachetelor de croazieră, Frank. Dacă trebuie să renunţăm la el, venitul nostru net, va fi mai puţin decât o para. Ştii bine acest lucru. Acesta este sfârşitul Corporaţiei Construcţiei de Rachete, dacă Patterson nu este raţional. McDonnell Douglas va…

— Doamne, Dumnezeule, Russ. Ştii foarte bine că Patterson s-ar scufunda mai degrabă cu întreaga navă şi cu echipaj cu tot, decât să negocieze o fuziune cu McDonnell Douglas.

— Ţi-am explicat care este părerea mea, Frank, a continuat Egan. Noi ne-am înţeles perfect. McDonnell Douglas a realizat miliarde furnizând lui Boeing şi General Dynamics sistemul lor de ghidare tip Tercom. Dar acest sistem este învechit şi ei cunosc acest lucru. Ceea ce am realizat noi aici este exact ce le trebuie lor – şi nu mă refer numai la afacerea rachetelor de croazieră, ci la mult mai mult. Cu

tehnologia noastră şi cu banii lor, am putea să-i desfiinţăm pe maimuţoii de la Boeing şi General Dynamics odată pentru totdeauna. McDonnell Douglas sunt în stare să plătească un preţ fabulos pentru MDC, Frank. Aşa că acţionarii noştri ar putea rămâne fericiţi. Este ceva firesc, Frank.

— Las-o baltă, Russ. Şi vorbesc serios. Ultimele mele cuvinte au fost rostite pe un ton mult mai tăios decât obişnuiesc, şi mai ales atunci când este vorba de Russ Egan.

— Bine, Frank. Tu eşti şeful.

— Hai să nu ne enervăm. Şi, Russ, nu-i lăsa pe bancherii ăia afurisiţi să te calce-n picioare. Tu chiar crezi că Citibank intenţionează să anuleze contractul în condiţiile în care ei şi prietenii lor au deja trei sferturi dintr-un miliard de dolari investiţi la noi? Tu chiar crezi că au altă soluţie decât aceea de a cheltui ceva bani pentru a ieşi din încurcătură?

— Ai un stil tonifiant de a pune problema, a fost răspunsul lui Russ, chicotind. Deci depăşisem cel puţin starea de panică.

— Cine a sunat de la Citibank? l-am mai întrebat.

— Dillon.

Dillon era director. Ne cunoşteam foarte bine.

— Poate că ar fi mai bine să-i dau eu un telefon şi să-l scutur puţin.

— Cred că este o idee bună. La dracu, dacă încă totul este în regulă cu germanii, nu avem de ce să ne alarmăm.

— Exact.

— Şi, Frank, cred că ar fi foarte bine dacă l-ai suna şi pe domnul Patterson.

— De acord. Oricum, intenţionam să-l sun.

— Când te vei întoarce? a fost ultima sa întrebare.

— Dacă totul merge bine, nu mai puţin de zece zile.

— Mă bucur să aud asta. Compania îţi simte lipsa, Frank.

— OK, OK, nu fi îngrijorat. Te invit la o bere când mă-ntorc, Russ.

— Grozav.

După aceea, am întrerupt legătura.

Următorul telefon i l-am dat lui Dillon, la Citibank, în New York. Secretara lui mi-a spus că se află într-o conferinţă şi că probabil urma să stea acolo nici mai mult, nici mai puţin pentru totdeauna. Asta până ce i-am explicat că eram directorul Corporaţiei Construcţiei de Rachete, după care mi-a spus să aştept. Dillon a fost pe fir în mai puţin de zece secunde.

— Bine că m-ai sunat, Frank, au fost primele sale cuvinte. Ce-i cu zvonurile care circulă referitoare la proiectul vostru de rachete?

— Dar ce-ai auzit, Clay? am răspuns.

— Că sunteţi înlăturaţi. Că NATO şi-a schimbat hotărârea.

— Şi cine ţi-a spus toate astea?

— N-are importanţă. Chestiunea este că am aflat de la sursă.

— Care sursă?

— Herb Patterson.

— Haida, de. Tu chiar poţi crede că Patterson ar recunoaşte aşa ceva, chiar dacă ar fi adevărat?

— Asta aşa e. Fără îndoială că Patterson şi-ar oferi mai degrabă mama ca amanet, în cazul în care Corporaţia ar fi la strâmtoare. Deci, care este adevărul, Frank?

Acum trebuie să fiu precaut, am zis în sinea mea.

— Adevărul este că acum mă aflu în Europa. Şi că mâine urmează să mă întâlnesc cu belgienii şi peste două zile, cu germanii. Şi că după asta voi fi în situaţia să-ţi dau o asigurare absolută, referitor la situaţia proiectului rachetelor noastre de croazieră. Personal, în New York, dacă doreşti, Clay.

— Da. Ei bine, nu vreau să-ţi creez necazuri, Frank. Dar cred că acest lucru ar fi necesar. Am primit mai multe telefoane azi, cu privire la această problemă, de la unii dintre prietenii noştri care participă împreună cu noi la împrumutul pe care vi l-am asigurat vouă. Sunt foarte îngrijoraţi. Cred că va trebui să am ceva concret, de data aceasta, Frank. De altfel…

— Haide, Clay. Să nu mai răscolim acest rahat.

— Ascultă, Frank. Nu este vorba de nicio cacealma. Ni s-au pus întrebări foarte categorice referitoare la acordul nostru de împrumut încheiat cu voi, privind păstrarea unui suficient stoc real. În cazul în care afacerea rachetelor de croazieră pică, va trebui să intrăm în el. Iar tu şi Patterson va trebui să plecaţi la plimbare.

— Bănuiesc că tovarăşilor tăi de la McDonnell Douglas le-ar plăcea acest lucru.

— N-are nicio legătură cu aşa-zişii noştri tovarăşi de la McDonnell Douglas. Are legătură însă cu 750 de milioane, care sunt banii noştri şi pe care voi, indivizilor, i-aţi prăpădit pe un sistem de rachete pe care nu-l vrea nimeni. Ei bine, voi nu ştiţi cum se conduce o companie de rachete, pe cât timp McDonnell Douglas ştie. Şi dacă soluţia constă într-o fuziune a lui MDC cu ei, atunci se va face, a spus Dillon.

— Văd că acest mod de a pune problema nu ne duce nicăieri, i-am răspuns. Am să-ţi spun ceva, Clay. Linişteşte-i pe prietenii tăi pentru câteva zile, bine? Altfel, zvonurile vor ajunge să facă înconjurul Wall Street şi vor intra cu toţii în alertă, inclusiv SEC, şi nu cred că vreunul dintre noi ar dori acest lucru. Nu-i aşa?

— De acord, a replicat Dillon.

— Astăzi este marţi. Să stabilim o zi precisă. Să ne întâlnim miercurea viitoare în New York. Este în patru decembrie. Voi avea ceea ce doreşti cu mine. Şi apoi vreau ca linia noastră de credit să fie activată imediat.

— Ascultă, dacă voi aduceţi dovezile, noi vom acţiona. Aşa cum am procedat întotdeauna, Frank. Hai să ne întâlnim în biroul meu, la prânz. E bine?

— De acord.

— Şi, Frank, mult succes.

— Mulţumesc.

*

Nu l-aş putea învinui pe Dillon pentru atitudinea sa categorică. Uite, eu am fost bancher cea mai mare

parte din viaţa mea şi vă spun sincer că, dacă aş fi fost Citibank, nu i-aş fi lăsat Companiei Construcţiei de Rachete nici măcar un dolar. Totuşi, să facem o mică analiză: lumea suferise încă o dată transformări dramatice în prima jumătate a anului 1980. Ceea ce înainte reprezenta un risc total inacceptabil pentru o bancă devenise acum unul dintre cele mai convenabile împrumuturi posibile.

Explicaţia se află în procesul de reciclare a petro-dolarilor. La începutul deceniului, cu un preţ al ţiţeiului de 30 de dolari barilul şi cu un export al OPEC de până în treizeci milioane barili pe zi, venitul lor total s-a ridicat la 300 de miliarde pe an din care au cheltuit 200 de miliarde şi le-a rămas 100 de miliarde pentru a fi investiţi. O parte din ei au fost transformaţi în titluri şi obligaţii guvernamentale în Statele Unite, Anglia, Germania şi Japonia. Dar cea mai mare parte din ei a fost trimisă la marile bănci ale lumii – Citibank, Chase, Deutsche Bank, Union Bank a Elveţiei şi aşa mai departe. Aceste bănci aveau gata pregătiţi clienţi din Lumea a Treia – Brazilia, Chile, China, India – şi lista poate fi continuată. Băncile le-au dat aproape tot ce au primit de la OPEC, asumându-şi riscul ca intermediar, risc pe care naţiunile din OPEC nu ar fi îndrăznit să şi-l asume. Dar, în 1982, Turcia ajunge în situaţia gravă de a nu-şi mai putea achita datoriile, la fel şi Zair. În 1983, urmează Zambia şi Sudan. În 1984, Jamaica şi Polonia ating cotele de risc inacceptabile.

Imediat, fluxul de bani spre Lumea a Treia a început să se reducă. Dar surplusul ţărilor OPEC, nu. Astfel, în 1985, vânzările OPEC au scăzut la douăzeci şi cinci milioane barili pe zi, însă preţul petrolului a crescut la 60 de dolari barilul. Cu un venit, acum în exces, de jumătate de miliard de dolari pe an, surplusul anual se ridică la 140 de miliarde pe an, iar orice împrumut, şi repet orice, către o mare corporaţie industrială din lumea capitalistă era înhăţat de către băncile din New York, chiar dacă uneori acest gest era prea vizibil.

Argumentul era că niciun guvern de pe pământ, pe la mijlocul anilor 1980, nu ar fi lăsat o companie ca

MDC să sucombe. Dar situaţia nu a fost întotdeauna aşa.

Iată, în anii 1970, un exemplu care avea în vedere guvernul Statelor Unite. Au existat uneori apeluri foarte insistente, cum a fost cazul lui Penn Central. Cereau ca guvernul federal să intervină. Se aprecia că, dacă Penn Central era lăsat să sucombe, întreaga piaţă financiară din New York ar fi intrat în panică şi acesta ar fi fost sfârşitul nostru, al tuturor. Ei bine, Penn Central a dat faliment şi nu s-a întâmplat nimic.

Cu totul altfel s-au petrecut lucrurile în legătură cu Compania Lockheed. Guvernul a intervenit, a garantat pentru Lockheed un împrumut şi întreaga afacere s-a terminat cu bine. Lockheed a supravieţuit foarte frumos, fără s-o coste nici măcar un penny. Povestea lui Chrysler a fost mult mai murdară şi a lăsat multora un gust amar.

Dar toată această întâmplare este o veche problemă a economiei. Pe la mijlocul anilor 1980, cu nesfârşita criză energetică, toate cele întâmplate anterior îşi pierduseră importanţa. Acum dacă o Corporaţie „strategică” ajungea în situaţia de faliment, Washington, Bonn sau Tokio nu aveau altă soluţie decât să garanteze pentru ea, chiar dacă un asemenea fapt contrazicea o elementară logică economică. Era vorba de o logică „socială” care, de data aceasta, avea prioritate. Nu era vorba de o supravieţuire la capacitatea normală, dar era totuşi supravieţuire.

Dar exista oare o altă soluţie? În perioadele anterioare, când creşterea economică era un fenomen obişnuit, un ineficient putea fi lăsat să piară, pentru că alţi noi şi inventivi întreprinzători veneau şi-i luau locul. Lumea devenea tot mai mare şi tot mai bună.

Dar aceasta nu a durat mult. În anii 1980, nu numai că nu a existat nicio creştere economică, dar în 1985, de exemplu, nivelul mediu de viaţă al unui american nu era mai ridicat decât fusese cu zece ani mai înainte. De ce? Din cauza energiei. Toate sistemele economice sunt în realitate nişte maşini foarte simple, care au la bază raportul dintre energia consumată şi producţia obţinută. Singura soluţie pentru ca producţia să rămână la nivel constant, dacă energia

care se introduce scade, este să crească productivitatea. În perioada anilor 1980, America s-a confruntat cu cele două mari probleme ale omenirii – scăderea fizică a resurselor energetice şi scăderea productivităţii muncii. Încă nu s-a produs nimic alarmant, cu excepţia câtorva ţări care au ajuns în pragul falimentului. A urmat apoi un deceniu în care nu a existat nici o creştere economică – creşterea economică zero, însoţită de o rată medie anuală a inflaţiei de peste zece la sută.

Nimic îmbucurător.

Dar, cel puţin, nu exista şomaj în masă. Pentru că acum guvernul asigură supravieţuirea chiar şi în cazurile cele mai ineficiente, dacă păstrarea unui număr suficient de oameni devine imposibilă. Personalul direct angajat al Corporaţiei MDC număra treizeci şi şase de mii de oameni, aşa că eram salvaţi. Eram salvaţi de la un colaps. Dar nu eram salvaţi de la pericolul unei fuziuni forţate. Într-o astfel de situaţie, guvernul ar fi constrâns Citibank şi Citibank ne-ar fi constrâns pe noi, lucru pe care l-ar fi putut face oricând date fiind diferitele clauze prinse în contractul lor de împrumut şi astfel, fie că le plăcea sau nu acţionarilor, consiliului, directorilor, etc. Corporaţia MDC trebuia să fuzioneze cu o companie mai puternică. În cazul nostru, fără nicio îndoială, aceasta ar fi fost McDonnell Douglas. Băncile ar fi finanţat fără rezerve pe McDonnell Douglas, guvernul ar fi garantat acele împrumuturi şi toată lumea ar fi fost fericită – băncile, sindicatele, Pentagonul şi McDonnell Douglas.

Ce se întâmplase cu compania noastră de ajunsese într-un astfel de pericol? Două fapte esenţiale, ieşiserăm din afacerile de construcţii în aviaţia civilă în 1960 şi chiar ne schimbaserăm numele în Corporaţia Construcţiei de Rachete, tocmai pentru a reflecta această schimbare. Aceasta a fost o greşeală. Noi – şi folosesc cuvântul „noi” chiar dacă eu nu aveam nimic de-a face cu MDC în timpul acela – am dat crezare părerilor care circulau conform cărora atinsesem nivelele de saturaţie în privinţa transporturilor aeriene civile şi deci singura soluţie

era înlocuirea pieţei de desfacere. Ei bine, nici Boeing, nici McDonnell Douglas, nici Lockheed n-au dat crezare acestor pronosticuri şi, cu toate că în ultimele două decenii fuseseră în situaţii foarte penibile – financiar vorbind – în 1985 ele rămăseseră în picioare din punct de vedere financiar. O altă problemă – pe care n-aş numi-o greşeală – a fost Salt II. Acest tratat, cu toate că nu a fost niciodată ratificat, a stopat dezvoltarea noilor rachete, cu excepţia a două cazuri: racheta MX şi racheta de croazieră. Corporaţiei MDC i-au rămas trei opţiuni: să fabrice racheta MX, să dezvolte o rachetă de croazieră sau să părăsească încet domeniul rachetelor şi să se reprofileze pe construcţia de frigidere sau televizoare. Corporaţia MDC a optat pentru racheta de croazieră şi ca atare am investit totul pentru a ajunge în vârf. Desigur că avem încă în fabricaţie toate tipurile de rachete, atât vechi, cât şi noi. Dar nimic din toate acestea nu se apropie de racheta de croazieră cu lansare de la sol. Am investit 1,5 miliarde în această rachetă şi, dacă am fi pierdut, eram desfiinţaţi în calitate de companie independentă.

Un astfel de caz aproape că era să aibă loc mai înainte în California şi eu, din nefericire, am fost implicat, pentru că banca noastră fusese una dintre băncile care serveau interesele lui Rockwell International. La începutul anilor 1970, Rockwell decisese să se impună cu bombardierul B-1, aşa cum Corporaţia MDC decisese să construiască racheta de croazieră cu lansare de la sol. Lui Rockwell i-au trebuit cinci ani şi 3,8 miliarde de dolari pentru B-1. La 30 iunie 1977, Jimmy Carter a anulat fabricarea bombardierului B-1.

Rockwell a supravieţuit cu greu. Corporaţia MDC însă nu va putea supravieţui. Vom sfârşi prin a fi o subdiviziune a lui McDonnell Douglas. Aşa cum spunea cineva, un constructor militar este ca un uriaş cu maxilare din sticlă. Este suficient un simplu şoc şi gata cu el.

Dillon şi Citibank cunoşteau toate aceste aspecte la fel de bine ca oricare altul. Omul care însă ar fi fost cel mai afectat n-ar fi fost nici Dillon, şi nici eu. Ar fi

fost cel care şi-a consumat întreaga viaţă pentru Corporaţia Construcţiei de Rachete: Herbert Patterson.

M-am hotărât să rup coada pisicii chiar acum, aşa că am ridicat din nou receptorul şi am cerut operatoarei să-mi dea Sunnyvale, California.

— Herb, mă aflu în Bruxelles, au fost primele mele cuvinte când el a răspuns.

— Cum merg treburile? m-a întrebat el.

— Prea devreme ca să-ţi spun. Voi afla mai mult până mâine noapte.

— Tu ce părere ai?

— Cred că ne aflăm pe calea cea bună.

— Bun.

— Ascultă, Herb, am continuat, a intervenit ceva foarte serios, în legătură cu băncile.

— Ce vrei să spui?

— Problemele noastre de aici au ajuns la urechile lui Citibank.

— Cum dracu s-a întâmplat acest lucru? Ai vorbit cu cineva?

— De fapt, Dillon a spus că datorită ţie.

La auzul acestora, bătrânul ticălos a făcut o pauză de două secunde. Apoi a zis:

— *Mie!* Cu toată forţa vocii sale. Am să-i dau acestui pui de căţea un telefon chiar acum şi…

— Herb, pentru numele lui Dumnezeu, nu agrava lucrurile. Tocmai am vorbit cu Dillon şi i-am spus că săptămâna viitoare când mă întorc acasă mă voi opri pentru a lua prânzul cu el. Îi voi duce garanţiile pe care le vrea. Altfel, intenţionează să ne taie creditul.

— Să-i ia dracu, sar toţi să-ţi pună mâna-n gât!

— Ascultă, Herb, nu te îngrijora… Voi rezolva eu această problemă. Într-un fel, sau altul.

— Îţi spun, Frank. Această companie îţi datorează mult. Este timpul ca acest lucru să fie cunoscut de toată lumea. La următoarea şedinţă a consiliului, te voi propune director executiv al companiei.

— Nu este cazul acum să…

— Nu plec nicăieri. Voi rămâne preşedinte, dar tu vei conduce afacerile, Frank. Aşa intenţionez. Acum,

consideră că ai preluat funcţia şi vino acasă să punem la punct toate detaliile.

Asta a fost tot. Uluitor.

Următorul telefon l-am dat acasă. N-a răspuns nimeni. Am încercat numărul lui Sabine în Elveţia. De asemenea, niciun răspuns. Iată, eram pe punctul de a deveni capul unei corporaţii de multi-miliarde de dolari, şeful a treizeci şi şase de mii de oameni şi nimeni nu mi-a răspuns la telefon când am sunat.

Aşa că am plecat să mă culc.

Villa Lorraine este situată într-un parc de la periferia Bruxellesului şi este cel mai bun restaurant din Belgia. Baronul René Van der Kamp era bine-cunoscut acolo. Toţi trei am fost conduşi într-un separeu din sticlă, care asigura pe de o parte priveliştea unei păduri în plină iarnă şi pe de altă parte discreţia necesară.

Niciunul nu a mâncat aperitive şi niciunul n-a băut decât puţin din vinul alb – un excelent Bordeaux alb, îmi amintesc. Toţi am comandat fripturi. După aceea, s-a instalat o situaţie jenantă, care a devenit evidentă pentru toţi. Van der Kamp a fost cel care, în cele din urmă, s-a hotărât să deschidă discuţia.

— Cred, domnule Rogers, că ar trebui să-mi explic puţin poziţia. Eu am o personalitate dual㠎. Jumătate aparţin sectorului public, unde am servit ca ministru în cinci cabinete diferite. Cealaltă jumătate aparţine sectorului privat, unde servesc drept consultant industrial, atât pentru industria belgiană, cât şi pentru cea americană. Îmi place să cred că cele două laturi se completează una pe alta. Am adus cel puţin o duzină de companii americane în Belgia, dintre care unele, fiind companii mari, au adus o importantă contribuţie serviciilor noastre belgiene. În calitate de consultant, le-am arătat avantajele prezentate de ţara mea şi am aranjat întâlniri directe cu bancheri, cu oameni de stat şi aşa mai departe. În calitate de ministru, m-am asigurat că sunt achitate toate taxele cuvenite. Aşa că vedeţi cum o mână de-a mea o spală pe cealaltă. Totul pentru avantajul reciproc al prietenilor mei. Mă înţelegeţi, domnule Rogers?

— Vă înţeleg. Este foarte clar, domnule baron.

Doctorul Amadeus Zimmerli şedea tăcut, părând nerăbdător.

Apoi s-a decis să spună ceva.

— René, ai putea să-i spui domnului Rogers ce s-a întâmplat la şedinţa NATO din săptămâna trecută?

— Da. Colegul meu, Beekens – ministrul nostru al apărării, domnule Rogers – mi-a spus următoarele: ca urmare a unor considerente pe care el nu a apreciat că trebuie să mi le încredinţeze, deocamdată – şi accentuez acest lucru – deocamdată a retras consimţământul acordat de Belgia pentru sistemul de rachete de croazieră cu lansare de la sol, din producţia Corporaţiei MDC. La fel au procedat şi olandezii, şi desigur, germanii.

— Cine a făcut primul pas spre această „temporară" retragere a consimţământului? a întrebat Zimmerli.

— Germanii, a replicat Van der Kamp.

— Deci, ordinea în care s-a făcut retragerea a fost prima Germania, apoi Belgia şi apoi Olanda.

— Da, de acord cu colegul.

— Bun. Dar ceilalţi membri?

— Nu au spus nimic. Dar toţi au căzut de acord să pună în stand-by orice hotărâre privind sistemul de arme.

— Deci nu a existat niciun consimţământ acordat sistemelor lui Boeing sau General Dynamics? a întrebat Zimmerli.

— Nu.

— Sunteţi sigur? am intervenit eu, pentru prima oară de la începutul dialogului.

— Absolut sigur, a fost replica lui Van der Kamp.

— Aveţi impresia că sau Boeing, sau General Dynamics au jucat, să zicem, un rol în această nouă situaţie? a întrebat Zimmerli.

— Posibil.

— Pe ce vă bazaţi?

— Domnul Schleyer, mi s-a spus, a fost la Bruxelles săptămâna trecută.

— Domnul Schleyer, a intervenit Zimmerli în ajutorul meu, este un german, rezident în St. Moritz,

care a răspuns, iniţial, de operaţiunile lui I.G. Farben la Paris şi cunoscut ca unul care a acţionat anterior drept consultant, printre alte nume notabile, atât pentru Lockheed, cât şi pentru Northrop. Anchetatorii senatorului Church au încercat să ajungă la el acum câţiva ani, în St. Moritz. Guvernul Elveţiei le-a pus în vedere să-şi înceteze acţiunile, pentru că altfel vor fi aruncaţi în închisoare. Ei au părăsit Elveţia. Schleyer a rămas.

— Înţeleg, a fost singurul răspuns pe care l-am considerat mai nimerit. Era evident că Schleyer şi cu Zimmerli se găseau în tabere opuse.

Zimmerli a abordat o nouă serie de întrebări.

— René, prietenul tău ştie că ne aflăm aici?

— Da.

— Crede că ar putea să ne fie de vreun folos?

— Depinde.

— De ce?

— De modul în care vă prezentaţi cazul. Nu este o chestiune de… cum să spun…

— Bani, a intervenit Zimmerli.

Van der Kamp nu a apreciat această remarcă, deloc amuzantă, aşa că, ignorând-o, a continuat:

— Permiteţi-mi să prezint situaţia altfel. Prinţul Leopold este un om cu înalte principii, ca şi restul familiei sale. El şi deci ei nu vor avea absolut nimic de-a face cu nicio persoană sau persoane care ar păta reputaţia lor în mod deliberat sau accidental.

— Dacă prinţul îşi dă seama că nu există niciun risc de acest fel?

— Cred că şansele de a-l convinge pentru a ne fi de ajutor ar creşte.

— Cât de repede? Timpul este esenţial în această problemă. Ori ne poate ajuta înaintea următoarei întruniri NATO, care va avea loc pe două decembrie, ori ne pierdem toţi timpul degeaba.

— Putem stabili aceasta imediat, a rostit Van der Kamp.

— Cât de repede poate fi acest imediat? am întrebat.

— Prietenul meu va dori să se întâlnească cu dumneavoastră în seara aceasta. Dacă totul merge

bine, aţi putea avea un răspuns până mâine după-amiază. Poate, a răspuns Van der Kamp.

Zimmerli a privit din nou spre mine pentru a-mi observa intenţia. Am încuviinţat din cap.

— Perfect, domnule baron, unde, în seara aceasta?

— La reşedinţa mea de vară. În afara lui Knokke, Het Zoute. O cunoaşteţi?

— Am auzit, l-a întrerupt Zimmerli. La ce oră?

— V-aş propune ora nouă seara. Vă voi aştepta la reşedinţa mea. Prietenul meu va fi cu mine. Vă voi da toate indicaţiile pentru a putea ajunge acolo. O să veniţi singur cu maşina. Da?

— Da, a zis Zimmerli.

— Şi să fiţi foarte atent. Da?

— Da, a repetat Zimmerli.

— Acum spuneţi-mi, domnule Rogers, a continuat Van der Kamp. Ce părere aveţi despre noul dumneavoastră director? Noi, belgienii… şi aşa mai departe, ca şi când nimic deosebit nu s-ar fi întâmplat între noi. Doar un prânz, ca atâtea altele, între un executiv de la o corporaţie americană, avocatul său elveţian şi ministrul afacerilor economice al Belgiei. Un schimb de păreri, doar atât.

La ora două şi jumătate am părăsit restaurantul.

Pe la ora trei, eram înapoi la Amigo. Am tras un pui de somn.

8

Îmi amintesc de seara aceea, aşa cum îmi amintesc de orice seară din viaţa mea. Era în 23 noiembrie 1985 şi vremea în Belgia era mizerabilă, dincolo de orice închipuire. În timp ce străbăteam străzile întunecoase ale Bruxellesului, nu puteam să nu-mi amintesc cum arăta oraşul cu ocazia zilelor tradiţionale dinaintea Crăciunului. Era renumit în toată Europa pentru decoraţiunile sale spectaculoase, care transformau acest oraş veşnic posomorât într-o feerie de iarnă. Sărbători tradiţionale. Sună de parcă s-au scurs decenii. De fapt, acele sărbători tradiţionale au luat sfârşit acum cinci ani, 1980 a fost ultimul an al acelor plăcute sărbători tradiţionale, an în care energia a devenit o problemă pentru noi toţi.

Străzile Bruxellesului au fost întotdeauna pline de hopuri, iar acum, întrucât guvernele făceau economii de fonduri, oriunde şi la orice nivel, numărul lor evident atingea noi recorduri. Am închiriat unul dintre acele Forduri germane, un Taunus, cu cutie manuală, care mergea 70 de kilometri cu patru litri de benzină şi care avea viteza unui Ford, Model A din 1935. Reprezenta probabil un simbol al direcţiei în care se îndrepta calitatea vieţii noastre sau la care deja ajunseserăm.

Traficul era redus în centru, efect al sistemului de raţionalizare iar, îndată ce am părăsit suburbiile oraşului, acesta a devenit aproape inexistent. Burniţa era pe punctul să îngheţe. Întrucât ne deplasam înspre nord-est, vânturile pornite despre Marea Nordului începuseră să se simtă puternic şi uneori să clatine maşina. Zimmerli stătea alături de mine, fără să spună nimic. Maşina nu avea radio, sistemul de încălzire funcţiona prost. Era o atmosferă deprimantă.

De ce? De ce făceam toate acestea?

Am să vă dau două versiuni. Una consta în faptul că eu însumi credeam în seara aceea că nu făceam, mai mult sau mai puţin, decât ceea ce ar fi făcut orice executiv al unei corporaţii importante, aflat într-o situaţie similară, critică, de concurenţă. Era o luptă

între noi şi ei, Corporaţia Construcţiei de Rachete împotriva lui Boeing şi General Dynamics. Era un joc cu o miză foarte mare, iar eu trebuia să joc şi să câştig. Ştacheta se afla la o nouă înălţime în raport cu experienţa mea şi acum fusese ridicată şi mai sus de către Herb Patterson, prin numirea mea ca director executiv al uneia dintre cele mai importante companii din lume. Pentru un individ care nu împlinise încă cincizeci de ani nu era rău deloc, nu? Chiar deloc! Şi dacă a câştiga însemna a juca murdar, încălcând regulile, chiar şi legile, ei bine, OK – Frank Rogers era băiat mare acum. Şi putea susţine un meci dur cu toţi ceilalţi. Iar dacă meciul necesita asocierea cu o lichea de avocat, cum era Zimmerli, şi cu un politician veros ca Van der Kamp, cu scopul de a corupe un cocoşat de prinţ belgian, ei bine, Frank Rogers era mai mult decât pregătit, era dornic şi capabil să facă acest lucru.

Cu alte cuvinte, un tip dur joacă dur şi câştigă.

Cealaltă versiune s-ar apropia mai mult de realitate. Poate că adevărata cauză care-l făcea pe Frank să acţioneze era teama. Pentru că Frank Rogers şi-a investit toate rezervele sale în Corporaţia Construcţiei de Rachete. El a renunţat la douăzeci de ani de carieră în specialitatea bancară pentru a fi director al unei companii în al cărei domeniu nu avea nicio competenţă tehnică. A trecut de la munca plătită cu 150.000 pe an, la alta pentru care primea 300.000 pe an. Avea o casă de un milion de dolari în Woodside, din care a achitat doar o treime, un iaht în Bay, pentru care a achitat douăzeci la sută, o soţie care avea nevoie de cel puţin treizeci sau patruzeci de mii de dolari pe an drept bani de cheltuială. Şi, dacă proiectul rachetei de croazieră pica, atunci Corporaţia MDC s-ar fi prăbuşit într-un fel sau altul, iar Frank Rogers ar fi fost aruncat afară din slujbă. În aceste condiţii, ar fi rămas fără casă şi fără iaht. Şi probabil că, în final, şi fără nevastă.

Pentru că anul 1985 nu mai era 1975 sau 1965. Acum era o lume în care numele jocului era supravieţuirea. O lume în care nimic nu mai era de iertat, ca în anii 1930. Era suficientă o singură

greşeală şi ajungeai din bancher un om terminat, de la Montgomery Street, la Mission Street. Şi aş fi un idiot dacă i-aş lăsa pe încrezuţii de europeni să-mi facă una ca asta!

Dacă-mi amintesc bine, ne-a trebuit mai mult de o oră să ajungem pe ţărmul Knokke, un loc de-a dreptul neprimitor. Tot ce putea oferi în timpul verii era nisipul, pe nişte plaje sălbatice şi pe dunele pline cu iarbă, aflate dincolo de ele. În acest loc niciodată nu s-ar fi construit în secolul douăzeci, pentru că apa era ca gheaţa şi poluată, vremea era câinoasă, localnicii flamanzi erau neospitalieri şi vorbeau o limbă numai de ei cunoscută, arhitectura era primitivă, iar mâncarea era ordinară şi predispunea la îngrăşat, deliciul localnicilor fiind mesele cu bere şi cartofi prăjiţi. Dar mai înainte ca avioanele să fie inventate, permiţându-le belgienilor să guste adevărata frumuseţe, Knokke era frumuseţea nordului – fiind pentru Bruxelles ceea ce Atlantic City obişnuia să fie pentru Philadelphia.

Atât ca informaţie turistică. Adevărul este că, dacă Knokke arăta aşa în timpul verii, în sezonul său de vârf, vă puteţi imagina cum putea arăta la 23 noiembrie! „Sumbru” nu era un cuvânt potrivit să-l descrie. Nici chiar la lumina farurilor maşinii, nu puteai să vezi ceva. Ca de altfel în toate ţările din nordul Europei, şi în Belgia zilele sunt scurte în timpul iernii. Până la ora nouă, se scurseseră deja cinci ceasuri bune de întuneric. Dacă se urmărea ideea folosirii întunericului drept acoperire pentru adunarea noastră clandestină, condiţiile erau mai mult decât excelente.

În Knokke nu am întâlnit nicio maşină, cele mai multe dintre case erau închise în perioada de iarnă, chiar şi singurul hotel de pe plajă era închis, ca şi toate staţiile de benzină şi toate restaurantele.

Dar cel puţin am găsit un indicator, pus la o intersecţie, care ne arăta că pentru Het Zoute trebuia s-o luăm la dreapta.

Het Zoute este locul unde cei bogaţi din Bruxelles îşi au reşedinţele de vară. Ca şi parizienii, pe care cei din clasele de sus din Bruxelles îi imită aproape în

toate privinţele, belgienii cu posibilităţi se refugiau complet, în luna august, mulţi dintre aceştia îndreptându-se spre Zuid, unde-şi petrec cea mai mare parte a timpului, la petreceri, cocteiluri, prânzuri, cine. În multe privinţe, comportarea aşa-zisei societăţi europene este atât de previzibilă, plictisitoare şi de neimaginat, încât nu pot înţelege de ce atât de mulţi americani încă au sentimentul de inferioritate atunci când tratează cu aceştia. Acum însă, fiind vorba de o personalitate regală, problema se punea într-un mod diferit. De aceea, am fost constrâns să întreb:

— Spune-mi, Zimmerli, exact, cum ar trebui să mă adresez unui membru al familiei regale belgiene?

— Ce vreţi să spuneţi? m-a întrebat el.

— Mă refer la ce trebuie să spun atunci când îi voi fi prezentat.

— Oh. Spuneţi doar *„Enchanté, Monseigneur”*.

— *Monseigneur*, hă?

— *Ja*, a răspuns consilierul nostru elveţian.

„Cum voi proceda?” mă gândeam în sinea mea. Cum dracu voi reuşi să mituiesc un prinţ, pe care nu-l întâlnisem până acum niciodată?

— Deja aţi depăşit, a zis Zimmerli.

— Ce am depăşit?

— Rue Royale, a răspuns el, ceea ce mi s-a părut cam straniu. Aceasta este strada pe care se află casa lui Van der Kamp.

Aşa că am executat o întoarcere în U, lucru care a prezentat un risc tot atât de mare ca şi atunci când aş fi întors în mijlocul deşertului Sahara, după care am intrat pe Rue Royale. În dreptul celei de-a treia case, Zimmerli mi-a făcut semn să intru prin porţile deschise, pe un drum care ocolea o dună de nisip. Cocoţat în vârful dunei, se afla un lung bungalow. La intrarea principală se vedea doar o singură maşină – Jaguarul lui Van der Kamp. Era dovada că ajunsesem unde trebuia.

Afară, vântul se înteţise puternic, biciuind dunele cu particule de apă smulse de pe crestele valurilor şi apoi îngheţate. Van der Kamp ne văzuse, probabil, venind, pentru că ne-a deschis uşa înainte de a suna.

Cât timp ne-am strâns mâinile nu am spus niciunul nimic. Van der Kamp ne-a luat hainele şi le-a pus, personal, într-o debara. Evident, în casă nu se afla vreo menajeră sau intendent în noaptea aceea.

Sufrageria avea o lungime de aproape 25 de metri şi era dominată de un şemineu imens în care ardea un foc puternic. Lângă foc stătea, în picioare, un bărbat înalt, aproape de patruzeci de ani. Van der Kamp a făcut prezentările:

— *Enchanté, Monseigneur,* am zis.

Iar el mi-a răspuns:

— Îmi face o deosebită plăcere să vă întâlnesc, dragă domnule Rogers. Şi acum, vă rog, să renunţăm la protocol. Am să-ţi spun Frank şi tu spune-mi Leopold. Mi-e teamă că Leopold nu este un nume prea obişnuit în California. Adevărul este că, odată, când mă aflam în Malibu, localnicii începuseră să-mi spună Leo. Acum, René, ar trebui să-i aduci lui Frank să bea ceva. Ceva destul de tare, având în vedere vremea de afară.

Un bărbat absolut încântător!

Băuturile au apărut în pahare de apă, din cristal, pline pe jumătate cu Chivas Regal şi puţină apă. Prinţul a luat două, mi-a întins unul mie, a ciocnit paharul meu cu al său şi a zis:

— Îţi urăm bun venit ca unui nou prieten, Frank. Sunt convins că acesta este doar începutul.

În tot acest timp, avocatul meu elveţian a rămas deoparte cu baronul van der Kamp, fără să spună niciunul nimic, doar privind. Următoarea mutare, evident, era a mea.

— Prinţe Leopold, am început cu stângăcie, fără să fiu sigur unde voi ajunge, sunt cu adevărat onorat şi convins că, într-adevăr, acesta este doar un început, nu numai pentru noi, ci şi pentru ţările noastre. Nu sunt sigur cât de multe ştiţi în realitate despre scopul misiunii mele aici.

— Ştiu destul de puţin. Dumneavoastră încercaţi să convingeţi NATO să revină la sistemul dumneavoastră de rachete de croazieră cu lansare de la sol. Am dreptate?

— Aveţi.

— Baronul van der Kamp mi-a spus multe despre dumneavoastră. Cred că ştiţi că nu sunteţi singurul reprezentant al unei companii aero-spaţiale americane, care încearcă să facă acelaşi lucru.

— Sunt foarte convins de faptul că atât Boeing, cât şi General Dynamics au un interes enorm în atingerea aceluiaşi scop privind sistemele rachetelor de croazieră.

— Da. Există un om, pe nume Manfred Schleyer. Domnul Manfred Schleyer. Este german, dar locuieşte în St. Moritz acum. Trebuie să-l cunoşti, Zimmerli, a spus el, întorcându-se spre avocatul elveţian cu o privire destul de dispreţuitoare.

Zimmerli însă nu a răspuns nimic.

— Îl cunoşti sau nu-l cunoşti? i s-a adresat atunci Leopold schimbând tonul vocii.

— Îl cunosc.

— Şi?

— Ştiu că obişnuia să lucreze pentru Northrop. Şi pentru Lockheed.

— Da. Lockheed. Între 1958 şi 1974, mai exact. Atunci, în 1975 şi 1976, când trebuia să apară şi să scoată la iveală adevărul, ca să apere onoarea prietenului meu Bernhardt, ce-a făcut dânsul?

Din nou, Zimmerli n-a scos niciun cuvânt.

— Am să vă spun eu ce-a făcut. A dispărut complet. Şi doi ani mai târziu, când comitetul senatorului Church şi comisia Van Drie din Olanda îşi terminaseră vânătoarea lor de vrăjitoare, numai atunci, elveţienii au recunoscut că acesta se ascunsese tot timpul la St. Moritz, cu acordul lor. Anchetatorii lui Church au bănuit acest lucru, dar, când au încercat să meargă la St. Moritz după el, guvernul elveţian i-a ameninţat cu închisoarea pentru spionaj. Imaginaţi-vă! Aceşti oameni erau în realitate consilieri ai Senatului Statelor Unite şi elveţienii intenţionau să-i arunce după gratii numai ca să-şi protejeze băncile lor. Ştii care este părerea mea despre domnul Schleyer şi voi, elveţienii, Zimmerli?

Bunul prinţ Leopold a făcut un gest specific francezilor, foarte grosolan.

— Acum două săptămâni, a avut tupeul, îndrăzneala să mă sune. Spunea că se află la Bruxelles şi voia să mă viziteze. Spunea că el reprezintă un foarte, foarte mare contractant american în probleme de apărare, care nu era nici Lockheed şi nici Northrop, şi că acesta ar avea nevoie de un consultant şi că voiau să discute despre o compensaţie anuală, de ordinul a şapte cifre, în dolari, şi nu, bineînţeles, în franci belgieni. Imaginează-ţi. I-am spus să închidă telefonul sau pun să-l arunce afară din ţară!

— *Monseigneur*, a exclamat baronul Van der Kamp, este o noutate pentru mine. Trebuia să mă sunaţi imediat. Aş fi cerut Ministerului de Justiţie să-l pună în primul avion!

Aşa vorbea bunul ministru al afacerilor economice al Belgiei, care-l sunase pe bunul meu consilier elveţian nu mai mult decât acum trei zile, să-i spună că Schleyer fusese la prinţul Belgiei, dar că nu era sigur dacă Schleyer reprezenta interesele lui Boeing sau General Dynamics şi, de asemenea, nu era sigur dacă Leopold a fost cumpărat definitiv ori este încă disponibil pentru o ofertă mai bună. Era evident că totul avusese loc de curând. Dar cine era sponsorul lui Schleyer?

— Presupun că a fost unul dintre „prietenii" noştri din California care l-a montat pe acest tip Schleyer, am riscat eu, intrând în joc.

— De fapt, n-a spus nimic, a răspuns Leopold.

— Probabil, pentru că nici el nu ştia, *monseigneur*, a intervenit şi domnul doctor Zimmerli.

— Nu fi ridicol. Cum putea să nu ştie?

— Poate că, pentru început, a vrut să aibă consimţământul dumneavoastră, urmând apoi să meargă şi să găsească pe cineva, căruia să-i ofere serviciile dumneavoastră, *monseigneur*, a zis consultantul meu în materie de corupţie, care-şi arăta acum abilitatea, insultându-l totodată de-a dreptul pe prinţul Leopold.

— Consimţământul meu? a strigat prinţul. Acest individ Schleyer încearcă să mă pună într-o lumină proastă. Sunt convins de asta. Ei încearcă să-mi

distrugă familia. Primul a fost fratele meu Albert, care doar se străduia să ajute exporturile bietei noastre naţiuni. Acum eu. Următorul va fi regele.

Prinţul juca un pic teatru pe această temă. Dar ceea ce spunea el m-a convins categoric că bănuielile lui Herb Patterson erau, aşa cum deseori s-a confirmat, perfect justificate. Nu puteam ignora posibilitatea ca aceia care ne concurau să vină şi să arunce sume mari de bani în Europa. Ori intram în joc şi plăteam înainte, ori eram desfiinţaţi.

Ca prin minune, cursul conversaţiei lui Leopold a alunecat brusc într-o direcţie care ducea la Herb Patterson.

— Acum, a spus el, vreau să ştiu exact cu cine tratez. Nu mai vreau să am de-a face cu tipi ca Schleyer în afaceri.

— Foarte bine, am intervenit eu. Cunoaşteţi compania noastră – Corporaţia Construcţiei de Rachete. Domnul Herbert Patterson este preşedintele, iar eu sunt directorul. Asta este.

— Şi altcineva?

— Cum altcineva?

— Cine mai este implicat din compania dumneavoastră?

— Nimeni. Absolut nimeni. Aveţi cuvântul meu. Singurele persoane implicate, în vreun fel, sunt domnul Patterson şi cu mine, din Statele Unite, iar doctorul Zimmerli şi baronul Van der Kamp, din Europa.

După această ultimă afirmaţie pe care o făcusem, privirea lui Leopold a rămas pironită asupra mea circa zece secunde. Apoi s-a întors către René Van der Kamp făcându-i acestuia semn cu o mişcare uşoară a capului, după care cei doi bărbaţi au părăsit camera lăsându-ne pe doctorul Amadeus Zimmerli şi pe mine, singuri, lângă foc.

— Ce înseamnă toate astea? l-am întrebat pe consilierul meu elveţian.

— Ei bine, se pare că am ajuns în situaţia pe care cred că dumneavoastră o numiţi „loc de unde nu există întoarcere”. Ei trebuie, fără îndoială, să decidă dacă merg mai departe.

— Cum a mers până acum?

— Extraordinar de bine. Dar, dacă se vor decide să meargă mai departe, va trebui să riscaţi, şi compania dumneavoastră de asemenea. Înţelegeţi acest lucru? De altfel, Leopold nu va risca. Îl înţeleg, sincer. Mai întâi, a fost distrus tovarăşul său Bernhardt, apoi fratele lui, Albert, a intrat în încurcătura aceea, fapt pentru care regele a fost extrem de afectat, crede-mă. Baudouin este un om foarte corect. Dacă Leopold ajunge să fie prins cu ceva, regele probabil că-l va alunga din ţară.

— Dar, măcar poate aranja ceva?

Doctor Zimmerli a ridicat din umeri. Apoi a răspuns:

— Poate că da, poate că nu… Dar, fie că ne place, fie că nu, domnule Rogers, el este singurul prinţ pe care-l avem în acest moment.

— Ce facem mai departe, presupunând că încheiem târgul? am întrebat.

— Propunerea mea este să lăsaţi restul pe seama mea. Trebuie însă să cunosc un singur lucru. Cât? Şi cât putem oferi acum?

— Dumneata eşti expertul.

— Foarte bine. Cred că parametrii au fost deja stabiliţi, a zis Zimmerli. În vorbele prinţului. Un număr de şapte cifre.

— De acord. Hai să vedem… În esenţă, vorbim de tratative privind trei ţări: Belgia, Olanda şi Germania. Care este suma de care putem dispune în Liechtenstein?

— Echivalentul a 18,1 milioane de dolari.

— OK. Hai să vedem, am spus, făcând un calcul rapid, cu şapte cifre. Ce zici de un avans de un milion? Apoi un milion şi jumătate când livrează Belgia. La fel pentru Olanda. Dublăm asta, sau trei milioane, dacă ne livrează Germania. Nu…

— Staţi aşa. Nu merge. Fără Germania, întregul aranjament se duce dracului. Aşa că inversaţi ordinea. Trei milioane dacă livrează Germania, încă trei milioane dacă livrează Belgia şi Olanda, însă sub formă de tantieme.

— Nu va fi de acord, a răspuns Zimmerli categoric.

— De unde ştii?

— Ştiu. „Livrează”? Ce se poate înţelege prin asta?

— Ceea ce se spune. Voturi în consiliul NATO pentru sistemul de rachete de croazieră cu lansare de la sol al Corporaţiei Construcţiei de Rachete pentru a fi amplasate în Europa. Este foarte, foarte simplu.

— Nu va fi de acord. Vă reamintiţi ce-a spus Van der Kamp la masa de prânz? Belgia şi Olanda, da. Dar Germania va fi o mare problemă. Leopold şi Van der Kamp nu vor fi de acord cu planul vostru de gratificaţii şi de acest lucru vă pot asigura eu. Ei vor vrea să li se plătească pentru fiecare vot în parte. Şi vor vrea jumătate din sumă în avans.

— Jumătate, în avans, numai pentru o *încercare?*

— Chiar aşa.

— Şi cum putem şti dacă în realitate încearcă?

— Cred că ar trebui să mă lăsaţi pe mine, a replicat Zimmerli. Şi amintiţi-vă cum Lockheed i-a plătit prinţului Bernhardt doar pentru a încerca. De fapt, într-o împrejurare Lockheed i-a plătit lui Bernhardt 100.000 dolari, chiar şi pentru *nicio* încercare.

— Nu zău, am contracarat eu.

— Este o poveste adevărată. În 1968, Lockheed încerca să vândă Forţelor Aeriene Olandeze – la care Bernhardt era inspector, general – avionul lor de patrulare navală, tip Orion P-35. Dar Parlamentul olandez a preferat varianta franceză Breguet Atlantique. Carl Kotchian, care era atunci director la Lockheed – care cred că era exact omologul dumneavoastră – i-a oferit lui Bernhardt o jumătate milion dolari dacă acesta va încerca să convingă câţiva membri mai importanţi din parlament. Nu era, în realitate, o afacere grozavă; era vorba de treizeci de avioane, cam la două milioane fiecare. Oricum, Bernhardt a refuzat banii, pentru că, a spus el, nu are nicio posibilitate. Kotchian a fost atât de impresionat de cinstea acestuia, încât a aranjat ca acesta să primească oricum 100.000 de dolari prin Elveţia.

— Cum, prin Elveţia?

— Ei bine, ca de obicei, au încercat şi de data aceasta să-şi acopere urmele, şi iată ce s-a întâmplat. Lockheed, California, a autorizat eliberarea unui cec,

în valoare de 100.000 de dolari, plătibili unui oarecare Victor Baarn – nu prea inteligent ales acest nume, după părerea mea – care a fost prezentat drept un avocat elveţian care adusese servicii firmei Lockheed în străinătate. Semăna deci un pic cu mine, numai că eu nu am lucrat niciodată pentru Lockheed şi exist în realitate, a zis Zimmerli.

— Din nefericire, am murmurat eu.

— Ei bine, a continuat Zimmerli, netulburat, Lockheed Burbank a transmis către Credit Suisse, din Geneva, să elibereze un cec la purtător şi să-l păstreze până când Victor Baarn, va veni să-l ridice şi să-l încaseze.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Cineva a venit şi a acţionat exact aşa. Numai că atunci când Bernhardt a fost întrebat cu privire la acest aspect, el nu şi-a mai amintit nimic. La fel nici Credit Suisse. Când echipa senatorului Church a venit în Europa şi a încercat să-l înhaţe pe Schleyer în St. Moritz, guvernul elveţian i-a ameninţat cu închisoarea. Nu ştiu de unde a obţinut Leopold această informaţie, dar crede-mă că este adevărată.

— Şi care-i morala povestirii? am întrebat eu.

— Sunt, de fapt, două, a replicat Zimmerli. Una este că, pe plan local, prinţii sunt bine protejaţi, când este vorba de corupţie. A doua, că Bernhardt este încă un prinţ cu bun renume, că Credit Suisse este încă o bancă cu un bun renume. Singura parte care a rămas total discreditată este Lockheed şi singurul individ care a trebuit să dispară este omul care a fost director la Lockheed, Carl Kotchian. Din toate acestea, poţi deduce morala, dacă ai nevoie de aşa ceva, că este mai bine să fii corupt, decât să corupi, în situaţia când lucrurile ajung să se încurce într-un fel.

— Ce vrea să însemne ultima morală?

— Că dumneavoastră, dragă domnule Rogers, aţi ajuns, de asemenea la punctul „de unde nu mai există întoarcere”, a fost răspunsul lui Zimmerli.

În acest moment, Leopold şi René Van der Kamp s-au întors în salon.

— Domnule Rogers, a zis baronul Van der Kamp, cred că am ajuns la o decizie. Vrem să mergem mai

departe alături de dumneavoastră în problema sistemului de rachete de croazieră al companiei dumneavoastră şi al viitorului său rol în Europa. Prinţul Leopold şi-a exprimat dorinţa de a acorda sprijinul său total pentru promovarea proiectului dumneavoastră, nu numai în Belgia, ci în oricare altă ţară din NATO unde dânsul poate avea influenţă. A făcut o pauză. Apoi continuă alegându-şi cu grijă cuvintele. Cu condiţia să cădem de acord asupra stabilirii condiţiilor necesare.

— Şi care sunt? a întrebat doctorul Amadeus Zimmerli, asumându-şi acum rolul de purtător de cuvânt, din moment ce întreaga afacere părea că intrase pe un plan profesional, o profesie în care el şi Van der Kamp erau, fără nicio îndoială, maeştri.

— Nu cred, a zis Van der Kamp, că este necesar ca prinţul Leopold să fie plictisit cu asemenea detalii. Cred că are alte treburi urgente de rezolvat.

Leopold a dat din cap, cu nobleţe regească.

— Dar vă pot asigura că prinţul Leopold îşi exprimă întregul său acord în principiu referitor la această afacere şi va acorda tot sprijinul său de îndată ce detaliile respective vor fi bătute în cuie, în această seară. Este adevărat, *Monseigneur?*

— Este.

Apoi a avansat către mine, să-mi strângă mâna, după care s-a îndreptat spre ieşire. La fel a făcut şi Van der Kamp, scuzându-se:

— Domnilor, vă rog să mă scuzaţi pentru câteva minute. Trebuie să-l conduc pe prinţul Leopold… ăă într-un alt loc. Foarte aproape, vă asigur. Vă rog, mai serviţi-vă cu o băutură.

— Ce înseamnă toate astea? l-am întrebat pe Zimmerli, de îndată ce s-a închis uşa în urma lor.

— Leopold are, probabil, o maşină bine ascunsă pe undeva. Sunt foarte precauţi. Şi trebuie să recunosc că-mi place acest lucru. Niciunul dintre noi nu are nevoie de necazuri, nu-i aşa?

După aceea, doctorul Zimmerli a preparat încă două pahare cu scotch. În mai puţin de cinci minute, René Van der Kamp s-a întors.

— Văd că v-aţi servit deja, a zis el. Am să vin şi eu imediat. S-a dus la bar şi, întorcându-se, a ridicat paharul toastând: Pentru succes. Pentru Europa.

Am băut cu toţii.

— Şi acum, a continuat Van der Kamp, cred că ar trebui să ne mutăm în biroul meu, dacă apreciaţi că putem trece la concretizarea soluţiei. Presupun, domnule Rogers, că şi intenţia dumneavoastră este aceeaşi?

— Aşa este.

Biroul lui Kamp avea, bineînţeles, pereţii tapetaţi cu rafturi cu cărţi şi o masă de lucru în stil franţuzesc, acoperită cu piele roşie. Era o cameră plăcută, bine luminată şi bine aerisită… Van der Kamp ne-a făcut semn cu mâna, lui Zimmerli şi mie, să ne aşezăm pe o canapea la capătul camerei, iar el, în loc să se aşeze la masa de lucru, îşi trase un scaun, de cealaltă parte a mesei pentru cafea.

— Nu, a zis Zimmerli, având un anumit motiv.

— Ce vrei să spui? a întrebat Van der Kamp, vizibil iritat.

— Ia loc aici, lângă domnul Rogers, pe canapea. Dumneavoastră sunteţi, la urma urmelor, factorii principali, eu fiind aici numai pentru a interveni cu sfatul, dacă mi-l cereţi, oricare dintre dumneavoastră.

În acest mod, şi-a stabilit clar poziţia sa de elveţian neutru. Deci, Van der Kamp şi el au schimbat locurile între ei. Şi am început.

La întrebarea mea:

— Ce-aţi hotărât împreună cu prinţul Leopold?

Van der Kamp a răspuns:

— Belgia şi Olanda nu vor constitui nicio problemă. Problema rămâne Germania.

— Fără Germania nu există nicio înţelegere, am spus eu răspicat.

— Dar nu aţi menţionat acest lucru înainte, a zis Van der Kamp ridicând tonul.

— Ştiu. Probabil că ar fi trebuit s-o fac. Dar nu are importanţă. Repet, fără Germania, nicio înţelegere.

— Vă daţi seama cine trebuie să ia această decizie în Germania? m-a întrebat Van der Kamp.

— Presupun că va trebui mers chiar la vârf, am răspuns.

— Ştiţi cât ar putea costa?

— Nu.

— Ştiţi despre cine este vorba?

— Franz Josef Strauss.

— Exact. Dar nu bătrânul Franz Josef Strauss. Dumneavoastră vă referiţi la omul care conduce acum Germania şi vrea să rămână în această postură încă o perioadă îndelungată. Chiar şi în Belgia, domnule Rogers, partidele politice au nevoie de mulţi bani, în ziua de azi, pentru a supravieţui.

— Îmi dau seama de acest aspect. Vă voi spune care este oferta cu care suntem noi pregătiţi: un total de zece milioane de dolari. Pentru Belgia, Olanda şi pentru Franz Josef Strauss. În schimb, noi aşteptăm un consimţământ total şi irevocabil şi sprijinul celor trei guverne pentru sistemul de rachete de croazieră al Corporaţiei Construcţiei de Rachete, în cadrul NATO.

Eram convins că am tratat problema admirabil.

— Nu este suficient, a zis Van der Kamp calm. Şi după o pauză a continuat: Îmi dau seama că pentru dumneavoastră zece milioane de dolari reprezintă o sumă mare de bani, dar cred că subestimaţi cerinţele de azi ale Europei, în acest domeniu. Riscul, pentru toate părţile implicate, nu este unul obişnuit. Acesta este enorm de mare. Avem în vedere aranjamente care îi implică pe cancelarul Germaniei de Vest şi partidul său politic, pe fratele regelui Belgiei şi şeful de stat-major al Forţelor Armate ale Belgiei care, de asemenea, trebuie să fie de acord. Mai avem încă două personalităţi, foarte sus-puse, de la vecinii noştri de la nord, olandezii, ale căror nume i-am promis prinţului Leopold să nu le divulg. Oricum, vă pot asigura că votul olandez va fi absolut garantat în NATO, dacă aranjamentele dintre noi vor fi definitivate. De asemenea, mai sunt şi eu. Vreau să fiu bine înţeles. Sunt doar un ministru în guvernul belgian; totuşi, acesta este întregul meu mijloc de trai şi întreaga mea viaţă. Nu-mi pot permite să risc toate acestea – şi mâna sa făcu înconjurul camerei – fără să am o asigurare suficientă.

— Cât trebuie în total? am întrebat eu.

— Douăzeci de milioane de dolari. Jumătate acum, jumătate după votare, în NATO. Aceasta rămâne prima şi ultima mea ofertă.

Mai mult sau mai puţin, exact aşa cum prezisese Zimmerli.

— Cred că aceste douăzeci de milioane constituie mai puţin de 0,1 procente din valoarea ultimului contract al proiectului dumneavoastră de rachete de croazieră, a continuat Van der Kamp. Lockheed şi Northrop au plătit cândva un comision de până la zece procente din valoarea vânzărilor actuale.

Avea dreptate. Acum, cu numai nouă zile înaintea votării finale în NATO, cum aş putea găsi o altă alternativă de a acţiona? La ce bun să mă mai târgui?

— Facem târgul, Van der Kamp, am spus hotărât.

M-am ridicat şi i-am întins mâna dreaptă. Van der Kamp mi-a strâns-o şi el cu un gest rapid şi ferm.

— Bun… a zis şi Amadeus Zimmerli, care, în calitate de agent pentru tratative nu putea interveni, ci doar să manifeste un sentiment de mândrie pentru ce se realizase aici.

— OK, m-am adresat apoi lui Zimmerli: Dumneata eşti expertul. Cum vom proceda în continuare?

— Unde vreţi să fie vărsate cele douăzeci de milioane? l-a întrebat Zimmerli pe Van der Kamp.

— Swiss Bank Corporation, în Basel, a răspuns ministrul belgian, fără să ezite o secundă.

— În dolari?

— Da. Este un cont pentru dolari. Iată numărul.

Van der Kamp şi-a băgat mâna în buzunar, şi-a scos agenda, a răsfoit-o puţin, a rupt o pagină, a scris un număr, după care i-a întins-o lui Zimmerli.

— Cine este managerul care face operaţiunile?

— Rudolph Koening.

— Un om capabil, a comentat Zimmerli. Fratele său este judecător.

— Da. Un om capabil, aşa se vorbeşte, a zis şi Van der Kamp.

— Ei bine, putem afirma că Swiss Bank nu va avea niciodată probleme din partea judecătorilor Curţii din Basel.

Au chicotit amândoi. Era plăcut să constaţi că trăieşti într-o lume în care instituţiile cheie, respectiv băncile şi tribunalele, lucrează în deplină armonie, în interesul societăţii. Şi era deosebit de plăcut să afli că Elveţia a fost întotdeauna gata să-şi pună instituţiile la dispoziţia vecinilor săi europeni pentru a servi interesele liberei iniţiative şi chiar a guvernului.

— Să înţeleg că dumneavoastră vă angajaţi să faceţi plăţile celorlalţi colaboratori? a întrebat apoi Zimmerli.

— Da, bineînţeles, a răspuns Van der Kamp.

— Şi cum putem noi şti dacă… şi vocea lui Zimmerli s-a estompat.

— Dacă vor fi făcute plăţile colaboratorilor? a întrebat Van der Kamp.

— Exact. După cum bine ştii, René, în trecut, multe astfel de comisioane s-au blocat prin diferite canale.

— Îmi dau bine seama de asta, Amadeus. Problema se pune astfel: tot ceea ce vă interesează este rezultatul. Adică trei voturi în NATO pentru MDC. Corect?

— Da.

— Cum ajung la acest rezultat este treaba mea.

— Perfect. Dar vreau asigurări scrise.

— De la cine? Strauss? De la Leopold? Sunteţi nebuni? De data aceasta, Van der Kamp îşi ieşise din fire.

— Nu, nu de la Strauss, nici de la Leopold sau Bernhardt şi nici de la generalii voştri sau ai lor. Ci de la tine, dragul meu baron, a replicat Zimmerli cu un zâmbet prefăcut pe faţă, şi mai înainte de a pune din nou întrebări, am să-ţi spun de ce vreau în scris de la tine. Pentru că eu şi firma mea de avocaţi intenţionăm să rămânem în afaceri încă pentru multă vreme. Şi nu vrem să fim cândva acuzaţi de eventualele eşecuri privind afacerile dirijate de noi. De către nimeni! Prin asta înţeleg Strauss sau Leopold, sau în cazul de faţă Corporaţia Construcţiei de Rachete, în special domnul Rogers aici de faţă şi domnul Herbert Patterson din Sunnyvale. Cu alte cuvinte, să fim acuzaţi de eşuarea transferului către voi a întregii sume discutate,

respectiv zece milioane de dolari acum şi zece milioane de dolari atunci când voi şi „clienţii” voştri vă veţi îndeplini obligaţiile, domnule baron Van der Kamp.

O justificare cam lungă, dar cu un înţeles foarte clar. Zimmerli vroia să nu-l lase pe Van der Kamp să-şi bage mâna în borcanul cu miere… Iar faţa roşie a lui Van der Kamp trăda faptul că acestuia nu-i convenea câtuşi de puţin o astfel de implicaţie.

— Dragul meu doctor Zimmerli, uneori lipsa voastră elveţiană de maniere devine mai vizibilă decât în mod obişnuit. Am crezut că noi toţi am fost de acord că toate acestea sunt înţelegeri între gentlemeni?

— Să fiu bine înţeles, aşa e, aşa e, a zis Zimmerli. Numai că în cazul acesta special, trebuie stabilit în scris.

— Şi ce se va scrie?

— Nu te alarma. Doar atât: „Primit de la domnul Frank Rogers douăzeci milioane de dolari”.

— Oh, nu, am zis eu. Nu domnul Frank Rogers, ci „Primit de la doctorul Amadeus Zimmerli douăzeci milioane de dolari”.

De data aceasta, a fost rândul lui Zimmerli să roşească.

— Ce vrei să spui, Rogers? Corporaţia Construcţiei de Rachete este cea care cheltuie banii şi primeşte servicii în schimbul lor, nu eu.

— Dumneata, doctore Zimmerli, am replicat, eşti plătit cu o frumoasă recompensă anuală de către Corporaţia Construcţiei de Rachete pentru a coordona aceste afaceri într-o manieră acceptabilă pentru conducătorii corporaţiei. Şi aceasta este maniera în care eu vreau să fie făcută această afacere.

— Altceva? a întrebat Zimmerli cu mult mai mult sarcasm decât ar fi fost capabil să adune.

— Da, iată, am continuat. Vreau, de asemenea, câte o „confirmare” din partea fiecărui primitor, din cadrul celui de-al „doilea eşalon de beneficiari”, pe care atât de frumos l-aţi numit mai adineauri.

— Nu fi idiot, a intervenit Zimmerli, arătându-şi acum deschis tot dezgustul său faţă de persoana mea.

Numai un american poate fi atât de stupid şi în stare, nu numai să gândească asemenea lucruri, dar să le mai şi spună.

— Adevărat? În cazul acesta, mi-e teamă că nu mai putem continua defel să facem afaceri împreună.

Şi, spre surprinderea amândorura, m-am ridicat şi m-am îndreptat spre uşa biroului lui Van der Kamp.

— Staţi, staţi! a strigat Van der Kamp după mine. Haideţi să nu ne enervăm. Sunt convins că ne putem înţelege.

A venit lângă mine şi mi-a pus o mână pe umăr. René Van der Kamp era înalt de aproape 1,95 în şi avea nişte braţe pe măsură. Era impresionant. Am dat afirmativ din cap şi mi-am reluat locul pe canapea.

— La ce v-aţi gândit? a întrebat baronul belgian.

— Nimic fantezist, am zis. De fapt, ceea ce vreau eu nu lezează cu nimic. Nicio chitanţă. Niciun acord scris. Nicio menţiune referitoare la rachetele de croazieră sau NATO sau altceva de felul acesta.

Amadeus Zimmerli a părut de-a dreptul stupefiat. Era oare posibil ca în această afacere să-i fi scăpat ceva din vedere?

— Tot ce vreau este ca fiecare parte să scrie o simplă scrisoare de confirmare cu privire la serviciile oferite de plătitor.

— Plătitor? a întrebat Zimmerli, nefiind evident prea sigur asupra sensului acestui cuvânt.

Engleza lui era aproape perfectă, dar nu chiar sută la sută, în condiţii de stres, iar acum erau cu adevărat clipe de stres.

— Mica noastră Companie Liechteinstein.

— Aeroconsult, a replicat Zimmerli, în timp ce flacăra din ochii săi injectaţi se stingea încet.

— Exact. Aeroconsult A.G., am zis. Inofensivă. Complet inofensivă. Şi voi face un pas mai departe. Nu vreau aceste scrisori. Nu vreau nici măcar copii după acestea. Ele vor rămâne depozitate în faimosul seif al firmei Zimmerli şi Lutz de pe Dufourstrasse, în Basel, Elveţia, înţelegeţi? Vreau să le văd. Atâta tot. Şi să ştiu că ele se găsesc acolo. Pentru cazul în care, într-o zi, ei ar avea chef să urzească planuri împotriva mea, indiferent cine ar fi „ei”. S-a înţeles? Nu am

deloc chef, dragă doctore Zimmerli, să devin un al doilea caz Carl Kotchian.

— Şi când le vreţi? m-a întrebat Zimmerli devenind iar practic.

— În schimbul lor, şi numai în schimbul lor, vom plăti cele zece milioane de dolari. Plus chitanţa de la baronul Van der Kamp. Sunt convins că domnul Koenig de la Swiss Bank Corporation din Basel este familiarizat cu astfel de tranzacţii. Cred că termenul german pentru asta este *„Zug um Zug" – quid*, fiind scrisorile de confirmare şi chitanţa de la Baron, şi *quo,* fiind cele zece milioane de dolari acum şi zece milioane de dolari, mai târziu… Înţeleg, desigur, am continuat eu apoi, că dumneavoastră, domnule baron Van der Kamp, veţi reţine zece la sută de la fiecare plată „secundară", respectiv două milioane de dolari.

— Cred, zise Van der Kamp, că aceste aranjamente sunt realizabile.

Amadeus Zimmerli părea foarte acrit, într-adevăr.

— Nu-mi place deloc, a zis el.

— De ce? am întrebat.

— Pentru că este imposibil. Chiar credeţi ca Leopold sau Strauss vor fi de acord să trimită la Aeroconsult o astfel de scrisoare? Şi s-o *semneze?*

— Nu, i-am răspuns, spre surprinderea lui. Dar cineva dintre reprezentanţii lor oficiali va putea face acest lucru. Va face acest lucru, fără să aibă habar, acum sau mai târziu, despre aceste afaceri. Pentru că Aeroconsult nu va replica niciodată ceva şi totul se va opri aici. Este vorba doar de o simplă scrisoare de confirmare, o scrisoare banală de confirmare. Nimic mai mult. Nici nu mă interesează. Tot ceea ce mă interesează într-adevăr este să-mi iau o mică măsură de siguranţă – foarte mică în cazul acesta – o asigurare cu privire la fidelitatea actuală şi, în special, cea viitoare a partenerilor mei într-o astfel de afacere neobişnuită.

— *Ja,* zise Zimmerli, revenind pentru o clipă la limba sa maternă, da *Saukaib het ebbis do,* care în traducere ar însemna „Da, pui de căţea, a obţinut ceva, totuşi". Când? a întrebat el apoi.

— Azi suntem în 23. Să zicem în 29. Ne vom întâlni la Basel. Vom face livrările respective către domnul Rudolph Koening, la Swiss Bank Corporation. Şi apoi vom face recepţiile respective, după ce domnul Koening, a schimbat *quids* de la noi pe *quos* de la dumneavoastră. Unt pentru tunuri. Sau cel puţin voturi pentru propriul nostru tip de tunuri, tunurile noastre.

9

Enormul sediu al lui Swiss Bank Corporation se află la intersecţia Elizabethenstrasse cu Aeschenvorstadt, în Basel. Este o construcţie de granit, de culoare închisă, gri, cu nişte ferestre mici, care face impresia unei clădiri solide şi lipsite de viaţă. Seamănă cu o închisoare.

În dimineaţa zilei de vineri, 29 noiembrie, la ora unsprezece, am intrat în holul principal şi m-am adresat unui bărbat îmbrăcat într-un costum închis la culoare – spunându-i că sunt aşteptat la domnul Rudolph Koenig – şi care m-a însoţit până la lift, m-a însoţit în lift, m-a însoţit până într-o sală goală de conferinţe şi mi-a spus, în nişte termeni nu prea precişi, să aştept acolo. Aşteptarea a fost scurtă. După o jumătate de minut mai târziu, a intrat doctorul Zimmerli însoţit de baronul Van der Kamp.

— Ei bine? am întrebat.

— Totul este în regulă, a replicat Zimmerli.

M-am uitat la Van der Kamp. Acesta a dat din cap şi a început să-şi scoată mănuşile gri, suedeze.

— *C'est parfait,* a spus el hotărât.

Aş vrea să spun că la auzul acestor cuvinte am avut senzaţia de uşurare şi de bucurie a realizării, senzaţie pe care poate n-am avut-o niciodată în viaţa mea. S-au scurs şase zile de la întâlnirea avută la Het Zoute şi, în tot timpul acestor şase zile, nu cred că această problemă să-mi fi ieşit din minte mai mult de cinci minute, exceptând orele de somn.

Nu avea niciun sens să pierd timpul prin Belgia sau să mă duc mai devreme înapoi în Elveţia. Aşa că am vagabondat prin nordul Europei. Am plecat la Stockholm pentru două zile. Este un oraş minunat în preajma zilelor de Crăciun. Au acele magazine speciale de Crăciun în care eşti atras de cea mai frumoasă gamă de ornamente şi podoabe pentru pomul de iarnă de pe pământ. Există în atmosfera de iarnă o veselie de necomparat şi de neaşteptat în rândurile suedezilor, de altfel sobri. Am locuit la Grand Hotel, care se pregătea să primească grupul

laureaţilor Premiului Nobel pe anul 1985. Dar cel mai grozav lucru la Grand, în noiembrie, este bogata gamă de băuturi expuse într-un uriaş bufet aşezat într-una din aripile sale. Mai este şi altceva la Stockholm în această perioadă a anului. Nu există lumină mai mult de câteva ore. De aceea, nu ai niciun fel de remuşcări bând la orice oră din zi, pentru că mereu e ori amurg, ori întuneric şi, pe deasupra, la barul de la Grand se pregăteşte cel mai mare şi mai tare Bloody Mary din univers, făcându-i pe unii, care obişnuiau să servească masa la St. Regis, înainte ca Sheraton să cumpere acest local şi să-l ruineze, să arate ca pungile acelea ce se dau copiilor să-şi pună în ele fulgii de porumb. Rezultatul a fost că am băut mult în Stockholm, şi asta a durat duminică, luni şi o parte a zilei de marţi.

Marţi seara, am plecat la Copenhaga şi m-am stabilit la Royal. Am fost de multe ori acolo, înainte, întotdeauna cu soţia mea, când locuiam la Londra, în perioada când lucram la bancă. Lui Nancy îl plăcea Tivoli, iar mie-mi plăceau berea daneză şi micul dejun. Întotdeauna ne-am simţit bine acolo. I-am simţit imediat absenţa, aşa că, la zece minute după ce m-am înregistrat la hotel, am sunat-o.

La început, părea bucuroasă. Apoi mi-a zis că se apropie sfârşitul anului şi se gândea să meargă la San Francisco să facă cumpărături pentru Crăciun, înainte să înceapă ploile. Ştiţi, eu şi Nancy nu am avut copii, cu toate acestea noi am sărbătorit întotdeauna Crăciunul ca şi când am fi avut un pom mare de Crăciun, multe cadouri pentru fiecare, un curcan şi altele. Întotdeauna, făceam împreună pregătirile, cu săptămâni înainte. De data aceasta era, după cum îmi aminteam eu, pentru prima oară când am lăsat-o complet singură în această perioadă a anului. Şi, pe măsură ce discutam, devenea tot mai evident faptul că se simţea foarte singură. După ce, în final, ne-am spus la revedere şi am pus receptorul în furcă, am rămas pe marginea patului, cu un gol mare în stomac, care sigur nu era din cauza foamei.

Mi-a trebuit mult timp până am reuşit să adorm în noaptea aceea şi, când s-a crăpat de ziuă, am decis că

drumul la Copenhaga a fost o greşeală. M-am întors la aeroport şi am luat avionul spre Amsterdam. La sosire m-am aprovizionat cu cărţi în limba engleză, în aeroport – unde găseşti o colecţie mai bogată decât la Kennedy – m-am înregistrat la hotelul Amstel şi apoi am hotărât să petrec restul zilei şi seara în cameră, citind şi comandând diverse prin room-service. În următoarea zi, după-amiază, am luat avionul spre Elveţia şi am ajuns din nou la Euler, chiar la timp pentru servirea cinei. L-am sunat pe Zimmerli să-l anunţ că m-am întors, am discutat câteva detalii financiare şi astfel s-a încheiat săptămâna.

Mă întrebaţi probabil de ce acest vagabondaj? Ei bine, nici eu însumi nu mă cunosc. Sunt un maniac al muncii, aşa cum este oricare alt executiv american. Normal, aş fi putut călători în jurul Europei, aşa cum am făcut-o în cele descrise mai sus dar, în loc să beau Bloody Mary cu litrii sau să lenevesc zile întregi în cameră citind,.aş fi putut lua prânzul la Enskilda Bank, în Stockholm cu Waltenburg, să servesc cina cu domnii de la Nordske Bank în Copenhaga, să iau micul dejun cu oamenii de la Fokker Aircraft în Amsterdam şi aşa mai departe.

În această perioadă de timp, exceptând o discuţie cu Zimmerli, după ce am sosit înapoi la Basel, între duminică, 24 noiembrie şi vineri, 29 noiembrie, ora unsprezece, nu am avut nicio discuţie de afaceri. Ba nu, una. A fost un telefon scurt al lui Herb Patterson la începutul săptămânii. I-am spus că tot ce mai aveam de făcut era să aşteptăm şi să vedem. Acesta a mormăit, a spus că este de acord şi mi-a propus să fac o escapadă şi să mă recreez. I-am răspuns că eram prea bătrân şi prea obosit pentru asemenea lucruri, ceea ce l-a făcut să mormăie din nou.

Iar acum, se pare că Dumnezeu şi-a întors faţa spre mine. De cum l-am văzut pe Zimmerli că a început să întindă hârtiile pe masa din sala de conferinţe de la Swiss Bank Corporation, în frumosul centru al oraşului Basel, mi-am dat seama că lucrurile au intrat pe un făgaş bun.

Primul set de documente era constituit din trei scrisori. Toate erau adresate lui Aeroconsult, Vaduz,

Liechtenstein. Toate aveau aceeaşi dată. Toate confirmau serviciile de consultanţă pe care Aeroconsult era pregătit să le ofere.

Prima venea de la biroul cancelarului Republicii Federale a Germaniei. A doua venea de la secretariatul Maiestăţii Sale regale, prinţul Leopold II. A treia venea de la biroul inspectorului general al Forţelor Aeriene Regale ale Olandei. Niciuna dintre ele nu avea semnăturile lizibile. Dar acest lucru nu prea avea importanţă. Toate împreună reprezentau însă asigurarea mea. Dacă cineva ar încerca să-mi scufunde nava, i-aş trage pe toţi ticăloşii împreună cu mine la fund. Teoria mea era că acele trei scrisori, toate cu aceeaşi dată, vor fi suficiente să declanşeze investigaţii imediate şi simultane în toate cele trei ţări. Ei ştiau acest lucru şi nu aveam nicio îndoială că ştia şi Leopold, şi tovarăşul său olandez, şi că – faptul cel mai important şi de care eram convins – ştia şi Franz Josef Strauss.

— Sincer să fiu, mi-a fost teamă că nu va exista timp suficient ca să primim aceste scrisori, am zis, după ce m-am uitat la ele.

— Aveţi dreptate. Două au venit ieri şi ultima cu poşta de dimineaţă în Vaduz. În Vaduz ei deschid devreme. Aşa că am folosit un elicopter, să le aducă. Este un gest ce caracterizează Aeroconsult, nu-i aşa? Era afirmaţia lui Zimmerli.

M-am întins să le strâng.

— Nu, nu, nu, a zis Zimmerli, de data aceasta vizibil agitat. Am responsabilitatea acestor scrisori. Aşa ne-am înţeles în Belgia. Vă amintiţi?

Aşa era. Avea dreptate.

— Ce facem mai departe? am întrebat.

— La timpul potrivit, voi înmâna aceste documente domnului Koenig de la această bancă, iar acesta, la rândul său, vi le va prezenta dumneavoastră, după ce au fost daţi banii, iar dumneavoastră mi le daţi mie pentru păstrare în siguranţă. Aşa ne-am înţeles. Vă amintiţi?

— Din nou, ai dreptate, am spus, bucurându-mă că ideea îmi aparţinea, dar regretând faptul că ar fi fost posibile aranjamente mai bune şi mai sigure.

Următorul actor care intra în scenă pentru mica noastră piesă amorală era bunul doctor Rudolph Koenig. Unul dintre directorii lui Swiss Bank Corporation. Surprins, acesta veni direct spre mine.

— Sunteţi domnul Frank Rogers, nu-i aşa? Poate că vă amintiţi de mine. Am fost la universitate în aceeaşi perioadă.

Nu-mi aminteam, dar nu era cazul să i-o spun.

— Fireşte, am răspuns şi i-am strâns mâna cu câteva scuturături în stil elveţian.

— Am băut o dată cafeaua împreună, a continuat Koenig. Eraţi apreciat drept un unicat – un american care să vorbească dialectul nostru. Baseldytsch. Studenţii vă apreciau pentru silinţa dumneavoastră.

— *I cha immer no a bitzli,* am răspuns, fapt care i-a făcut pe Koenig şi Zimmerli să râdă. Oricum, noi americanii, n-am trecut niciodată drept nişte lingvişti.

— Aşa, acum să vedem ce avem aici, a continuat Koenig, arătând astfel că s-a terminat cu râsul.

— Îi cunoşti, desigur, şi Zimmerli şi-a căutat cuvintele potrivite pentru a-l prezenta pe René Van der Kamp, ca reprezentant al aristocraţiei belgiene, ministru în cabinet şi confident al familiei regale, pe baronul Van der Kamp, cealaltă parte în tranzacţia noastră.

— Dar, bineînţeles, a zis domnul Koenig. Dânsul a fost un client valoros al băncii noastre timp de mai mulţi ani.

Baronul belgian şi bancherul de la Swiss şi-au înclinat capetele, unul către celălalt.

Următoarea mutare a făcut-o Zimmerli.

— Noi tocmai am încheiat o înţelegere de consultanţă cu prietenul nostru baron. Prin „noi” înţeleg Aeroconsult, aşa cum ştii, Rudy, din discuţia noastră telefonică de la începutul acestei săptămâni, discuţie referitoare la această problemă, a zis el.

— Desigur, a replicat bancherul elveţian.

— Şi acum, prima problemă care trebuie rezolvată. Vrem ca tu să transferi imediat suma de zece milioane de dolari americani la numărul de cont menţionat în această *Zahlungsauftrag*.

Zimmerli a împins ordinul de transfer pe masă, spre Koenig.

— Aş vrea să notezi, Rudy, pe *Zahlungsauftrag* că aceste trei documente – şi Zimmerli împinse acum scrisorile pe masă – au fost depozitate la tine, ca parte a acestei tranzacţii, cu precizarea că ele îmi vor fi date mie, iar eu, în schimb, îţi voi da o chitanţă. Poftim, aceasta este chitanţa. Este totul clar, Rudy?

— Desigur. Pentru operaţiunile bancare elveţiene, aceasta reprezintă o tranzacţie extrem de simplă.

Koenig a examinat cele trei scrisori, le-a avizat, a examinat ordinul de transfer al băncii, l-a avizat, a examinat chitanţa de la Zimmerli pentru cele trei scrisori pe care încă nu le primise înapoi, a avizat-o, a ridicat receptorul şi a strigat în el. Câteva secunde mai târziu a apărut un curier căruia Koenig i-a înmânat ordinul de transfer, apoi a împins cele trei scrisori spre Zimmerli. În timp ce curierul se pregătea să plece, a fost oprit de vocea lui Zimmerli.

— Un moment, a zis Zimmerli. Mai există încă trei ordine adiţionale de plată, care ar trebui să-l însoţească pe al meu. Nu-i aşa, René?

Baronul Van der Kamp a aprobat dând din cap, a băgat mâna în mapa lui cea scumpă şi a scos trei duplicate ale formularului Swiss Bank Corporation pe care Koenig tocmai îl dăduse curierului.

Zimmerli a dorit să le vadă. Van der Kamp a refuzat să i le arate.

— Asta nu-i treaba dumitale, a zis, şi i le-a înmânat lui Koenig.

— Dar aceasta este, a replicat Zimmerli, scoţând o chitanţă de zece milioane de dolari. Semnează aici.

A arătat cu degetul locul respectiv. Van der Kamp a privit lung, a ezitat puţin şi a semnat. Zimmerli a luat-o, s-a uitat la ea şi i-a dat-o belgianului înapoi.

— Ai uitat să completezi data. Suntem în 29 noiembrie.

Van der Kamp ar fi fost gata să-l ucidă, dar încă o dată s-a supus. Zece procente din zece milioane de dolari făceau un milion. Chiar şi pentru un politician belgian era mult.

Rudolph Koenig a privit în jur la toţi, s-a convins de existenţa unui consens şi l-a expediat pe curier.

— Acum, după cum înţeleg eu, Amadeus, mai există o altă problemă, adiacentă, care solicită intervenţia noastră.

— Există, a răspuns Zimmerli, este vorba de a doua plată de zece milioane din contul Aeroconsult cu care urmează să se procedeze exact la fel.

— Foarte clar, a replicat bancherul. Va exista, la fel, un set adiţional de scrisori?

— Nu, a zis Zimmerli. Acum, a continuat avocatul elveţian, este vorba despre o problemă pe care eu şi domnul Rogers am dori s-o discutăm în particular, cu tine, Rudolph, înainte de a finaliza această afacere. Sper că nu te superi? l-a întrebat Zimmerli pe Van der Kamp.

— Desigur că nu, a răspuns acesta.

— Poate că ar trebui să mergem în biroul meu, pentru câteva minute, a zis Koenig.

Aşa am şi făcut. Odată ajunşi acolo, Zimmerli a intrat direct în subiect.

— Este vorba de o sumă de 1,9 milioane de dolari, de care avem nevoie. Aşa cum ştii, Rudolph, s-a adresat el bancherului elveţian, în contul nostru de la tine, în ziua de vineri, existau 18.117.436,17 dolari. Noi avem nevoie de exact 20 de milioane. Am discutat aceasta cu domnul Rogers noaptea trecută, la telefon, şi el preferă să ne facilitaţi un împrumut de la banca voastră pentru, să zicem, treizeci de zile, nu mai mult. Condiţiile, ţi le lăsăm ţie să le pui.

— Am discutat problema cu colegii mei, la întâlnirea noastră de dimineaţă, şi vom fi mai mult decât bucuroşi să vă acordăm o înlesnire pe bază de contract. Totuşi, atât cât cunoaştem noi Aeroconsult, drept client, cred, domnilor – şi dumneavoastră trebuie să fiţi de acord – că în esenţă, Aeroconsult nu se află în postura de a oferi o garanţie pentru o astfel de facilitate. Şi la urma urmelor, este vorba de aproape două milioane de dolari. Ceea ce colegii mei şi cu mine vă propunem este să primim o garanţie din altă parte. De exemplu, compania dumneavoastră, domnule Rogers.

Am aprobat din cap.

Atunci, Zimmerli a scos din mapa sa o singură foaie de hârtie. Mi s-a părut destul de familiară. Antetul era cel al Corporaţiei Construcţiei de Rachete din Sunnyvale, California.

— Chiar am pregătit o astfel de garanţie, Rudolph, după tipicul obişnuit. Sper să fie satisfăcătoare.

Koenig s-a uitat peste ea.

— Perfect, a zis. În ceea ce ne priveşte pe noi, este necesară semnătura dumneavoastră ca director al Companiei, domnule Rogers.

În realitate, era necesar mai mult decât atât.

Conform regulamentelor Corporaţiei MDC, erau, în acest caz, necesare două semnături, de la doi conducători, plus decizia unanimă a consiliului directorilor – pe care eu şi Patterson, deseori o obţineam.

Nu poţi conduce o companie ca a noastră după bunul plac. Poate o companie de industrie uşoară sau o fabrică de încălţăminte, dar nu o companie aerospaţială.

Aşa că am semnat.

— Există vreun motiv să discutăm acest aspect şi cu Van der Kamp? am întrebat.

— În esenţă nu, a zis Koenig. Dar există două informaţii pe care trebuie să le capăt de la dumneavoastră. Când va trebui eliberată cea de-a doua tranşă de zece milioane către Van der Kamp? Şi cine îmi va da dispoziţie să procedez la eliberarea ei?

Întrunirea NATO era programată să aibă loc la prânz. Votarea avea să se facă, fără îndoială, până în ora unu. Toţi aveau să plece de la adunare nu mai târziu de ora două.

— Fondurile nu vor fi eliberate înainte de ora trei în după-amiaza zilei de luni, 2 decembrie, aşa-i?

Toţi ne-au aruncat privirile pe calendarul Swissair de pe peretele lui Koenig. Aşa era.

— Şi cine va autoriza eliberarea?

La dracu, bineînţeles că nu puteam fi eu acela. S-ar fi aflat imediat că este o tranzacţie cu arme, atât timp cât este implicat Frank Rogers. Cel puţin până acum, am fost precaut, şi trebuia şi în continuare să fiu la

fel. Nu aveam deloc intenţia să devin un martir pentru MDC, dacă, dintr-un motiv oarecare, s-ar fi întâmplat ceva. Aşa că am spus:

— Domnul Zimmerli o va autoriza.

— Am să te sun, a zis Zimmerli.

— *Ja,* dar cum voi fi eu sigur că tu eşti la telefon? l-a contracarat Koenig.

Avea dreptate. Oricine s-ar fi putut da drept Zimmerli la telefon.

— Stabiliţi dinainte un semn de recunoaştere, am zis cam plictisit de această afacere de corupţie.

— Bună idee, a rostit Zimmerli, căzând într-o cugetare profundă. Te voi suna eu, Rudy, a zis după aceea, şi îţi voi spune în englezeşte „Vulturul zboară”!

Doamne! Cât de trăsnit poţi să fii?

— Şi atunci voi elibera cea de a doua *tranche* la numărul de cont al lui Van der Kamp? a întrebat Koenig, ca să fie sigur.

— Exact.

— Dar va trebui ca el să fie iar prezent aici, ca să semneze o a doua chitanţă? întrebă Koenig.

Bună remarcă. Dar nu era necesar. I-am făcut semn cu ochiul lui Zimmerli.

— Nu este necesar, i-a spus el lui Koenig. Faci doar transferul imediat.

Ne-am ridicat toţi trei.

— Rudy, îi vei spune lui Van der Kamp cum se va proceda cu o doua *tranche* de zece milioane? a întrebat Zimmerli.

— Da, dacă preferaţi, a răspuns bancherul.

— De ce nu? am spus eu.

Eu şi Zimmerli ne-am strâns mâinile, am coborât cu liftul în holul principal, am ieşit în Aeschenvorstadt, ne-am strâns mâinile încă o dată şi târgul s-a încheiat.

„Frank Rogers, mi-am zis, în timp ce traversam strada şi am început să cobor Freiestrasse spre Rin, tocmai ai finalizat una dintre cele mai mari afaceri cu arme din secolul douăzeci. Deci, eşti pe punctul de a deveni directorul celui mai mare şi mai bun constructor de rachete de croazieră din lume, vei

ajunge un om bogat, puternic şi foarte renumit. Acum, ar trebui să-ţi suni soţia cu care ai vorbit doar o dată în două săptămâni, ceea ce este un pic cam exagerat, sau să-ţi suni fosta iubită care este mai la îndemână, cu care să celebrezi succesul?”

M-am decis să le sun pe amândouă.

Nancy avea o voce normală, chiar fericită, când i-am spus că mă voi întoarce în California miercuri seara. Fosta mea iubită avea o voce cam reţinută, având în vedere ultimul nostru prânz, care se încheiase cu un dezastru, dar apoi s-a înveselit când am invitat-o să luăm împreună cina, luni seara.

Am petrecut o mare parte din ziua de sâmbătă la Kunstmuseum din Basel, admirând încă o dată tablourile lui Holbein şi extraordinara colecţie a lui Picasso, iar cea mai mare parte a zilei de duminică am citit în camera mea de la hotelul Euler. Îmi place să-mi petrec sfârşitul de săptămână în acest fel şi la fel îi place şi soţiei mele.

Viaţa revenea la normal.

10

În ziua aceea de luni, 2 decembrie, m-am hotărât să iau masa în camera mea de la Euler, pentru că ştiam că voi primi o groază de telefoane la începutul după-amiezii şi nu avea niciun sens să mă las prins la un prânz prelungit în restaurantul de jos, chiar dacă ghidul Michelin considera restaurantul Euler printre cele mai bune din Elveţia.

Am început să răsfoiesc *Basler Zeitung*, care era plin numai cu noutăţi locale, ce nu mă interesau deloc, apoi m-am uitat prin Herald Tribune, care avea un mic, foarte mic articol pe pagina a treia, ce menţiona faptul că o foarte importantă adunare NATO a fost programată să aibă loc în ziua aceea, o adunare în care se va discuta problema rachetei de croazieră cu lansare de la sol, pentru a zecea oară, dar că, de data aceasta, se pare, se va lua o decizie finală.

Am încercat să prind televiziunea elveţiană, uitând însă că Elveţia nu are program de televiziune în timpul zilei, pentru că, ziceau ei, aceasta constituie un mijloc de corupere a oamenilor din activitate. Aşa că am pornit postul naţional de radio elveţian, Beromuenster. La 12:29 aceştia încep să emită un semnal electronic de atenţionare şi la 12:30 se aude un beep lung ce indică jumătatea de oră când încep să emită ştirile, care sunt ascultate de cel puţin jumătate din populaţia vorbitoare de limbă germană, pentru că aceasta era proporţia celor care mergeau în 1985 să ia prânzul acasă. Uneori, când petreci câteva zile în Elveţia, ai senzaţia că ceasurile au rămas oprite undeva în urmă, cam pe la începutul secolului.

Aveau acelaşi crainic la Beromuenster, de care mi-amintesc şi care avea un stil de-a dreptul unic – nicio inflexiune a vocii, lent, calm. Dacă Zürich, Geneva şi Basel ar arde până la temelie în acelaşi timp, sunt convins că ar transmite ştirea în acelaşi stil încet, calm şi fără nicio inflexiune.

În jurul orei 12:44 a zis, aşa cum zicea de obicei, şi îmi amintesc acest lucru încă din zilele când am studiat la Universitatea din Basel:

— Acest buletin mi-a fost adus chiar acum. După aceea, a continuat în germană, fireşte, dar eu voi traduce. Consiliul NATO tocmai a terminat întâlnirea de la Bruxelles. Această adunare a fost convocată pentru a stabili tipul de rachetă de croazieră cu lansare de la sol pe care NATO urmează s-o cumpere şi s-o amplaseze, deşi rachetele vor rămâne sub controlul american. În unanimitate s-a hotărât să fie selectată racheta produsă de Corporaţia Generală Dynamics din St. Louis, Missouri şi San Diego, California. Ministrul apărării elveţiene, care a apreciat pozitiv potenţialul rachetelor de croazieră pentru apărarea Elveţiei, propune, fără îndoială…

Îmi amintesc perfect cuvintele pe care le-am urlat la crainicul postului de radio elveţian, în acel moment:

— Ticăloşi, împuţiţi de europeni!

N-a durat mai mult de cinci minute şi a sunat telefonul. Era Herb Patterson, de la Sunnyvale.

— Ai auzit? a întrebat el fără ca măcar să mai salute.

— Da, i-am răspuns, după care am început să repet aceleaşi cuvinte: Ticăloşi, împuţiţi de…

— Lasă asta acum. Ascultă cu atenţie, Frank. Nu mai vorbi cu nimeni. De fapt, nici să nu te mişti. Ai înţeles?

— Am înţeles, dar…

— Fă dracului ce ţi-am spus, a răcnit el.

— La dracu, dar pentru cât timp? am urlat şi eu la rândul meu.

— Două zile, bine?

— De ce? am întrebat iar.

Linişte.

— Bine. Ce fac cu Dillon de la Citibank? I-am promis să mă întâlnesc cu el, pentru un prânz, în New York, poimâine.

— Uită de Dillon pentru moment. Fă numai ce-ţi spun eu, Frank. Te rog.

Bănuiesc că acest „te rog” şi-a făcut efectul.

— Bine. Va trebui să-i spun ceva soţiei mele. I-am promis că voi fi acasă miercuri noaptea.

— Dacă te ţii de promisiune.

După aceea, Patterson a închis.

Jur pe Dumnezeul meu că am stat aşa acolo, cum eram aşezat pe marginea patului, în camera de la Euler, două ore întregi, încercând să descopăr ce ar fi putut să mai facă. Eram la pământ. Terminaţi! Nu mai exista nicio cale prin care el sau altcineva să mai poată salva Compania MDC.

Uitasem însă de Franz Josef Strauss.

Partea a doua

11

Germania – 3 decembrie 1985. Aşa cum au arătat mai târziu înregistrările făcute, la căderea serii, pe această dată, *Graf* Otto von Amsburg, ministrul al afacerilor externe al Germaniei de Vest, l-a luat pe domnul Herbert Patterson din Sunnyvale, California, de la aeroportul de lângă Köln. Von Amsburg l-a condus pe Patterson într-o casă dintr-un sat, între Köln şi Bonn, după care a mai mers încă doi kilometri, la un mic han numit Zum Sternen. Într-o sufragerie izolată în spate, cu acces direct la locul de parcare, îl aşteptau patru oameni.

Aceştia erau mai întâi domnul Reinhardt Kreps, şef al celei mai mari bănci din Germania, Deutsche Bank. Venise de la Frankfurt, conducându-şi pe autostradă Mercedesul tip 600, cu o viteză medie de 90 km la oră.

Al doilea ca importanţă era domnul director general al Siemens A.G., cel mai mare conglomerat electronic din Germania. Schmidt venise de la München în Hansa Jet. Apoi era profesorul doctor Ernest Bosch, un savant, care conducea Messerschmidt Boelkow-Blohm Gmb, companie care, împreună cu Dornier Werke, reprezenta industria aerospaţială a Germaniei de Vest. El venise de la Stuttgart, cu trenul. Cel de-al patrulea bărbat era generalul Lothar von Seefeld, inspector general în Bundeswehr şi prin urmare comandantul-şef al Forţelor Armate Germane. Acesta îşi condusese personal Opelul Diplomat, venind de la nord de Bonn şi era îmbrăcat în haine civile.

După cum v-aţi putut da seama din cele prezentate până acum, toţi aceşti oameni, împreună cu *Graf* Otto von Amsburg, reprezentau elita complexului militaro-industrial al celei de-a doua mari puteri din Vest, Republica Federală a Germaniei. Acum ar trebui şi, într-adevăr, trebuie accentuat faptul că domnul Franz Josef Strauss, cancelarul Republicii Federale a Germaniei, a lipsit de la întâlnire. Accentuez: nu a participat! Nu! S-a spus în repetate rânduri că el este

acela care a orchestrat personal întreaga adunare din seara aceea. Dar nu este adevărat, conform informaţiilor mele, şi pot afirma că nimeni n-ar fi putut fi mai bine informat despre ceea ce a răsuflat în seara aceea decât mine, exceptând, bineînţeles, pe cei care au fost prezenţi în sală.

Totuşi, spunând acestea despre Franz Josef Strauss, nu urmăresc să susţin că n-ar fi fost el iniţiatorul acelui mic conclav de pe Rin, din acea noapte de decembrie 1985, pentru că orice prost şi-ar putea da seama că, de vreme ce germanii au ales un om ca Strauss drept liderul lor naţional, ceea ce s-a întâmplat în noaptea aceea trebuia să se întâmple. Karl Marx ar fi definit aceasta drept un imperativ istoric.

Strauss era singurul om care datorită inteligenţei sale, a doctrinei şi puterii sale constituia primul pion al masivei politici de deplasare spre dreapta în Germania, o deplasare care trebuia să aibă – de fapt, noaptea din decembrie 1985 arăta că deja avea – consecinţe militare fundamentale, care, în cele din urmă, nu puteau conduce decât la o totală revizuire a situaţiei strategice globale – exact lucrul de care primul arhitect al echilibrului strategic global, Henry Kissinger, s-a temut cel mai mult.

Să mă explic. Henry Kissinger era un rezultat al studiilor sale, al specializării şi a tot ceea ce ştia el mai bine – dar nu al baseballului.

Limba pe care Kissinger o ştia cel mai bine era germana. Zona pe care Kissinger o cunoştea cel mai bine era Europa Centrală. Şi istoria pe care Kissinger o ştia cel mai bine era istoria diplomaţiei secolului al nouăsprezecelea, care într-o mare măsură era istoria diplomaţiei Europei Centrale, istorie care a fost şi este una dintre cele mai ample analize scrise în limba germană. Toate se leagă între ele. Secolul al nouăsprezecelea, în viziunea lui Kissinger, nu a început odată cu semnalul de la miezul nopţii al ultimei zile din 1800, ci mai degrabă în 1815, odată cu concluziile Congresului de la Viena. Pentru că acestea au redat *Ordnung*, adică ordinea unei lumi

care trecuse prin decenii de haos adus de Revoluţia Franceză şi produsul ei inevitabil, Napoleon.

Viena a însemnat o revenire la legitimitate, la legalitate, o revenire la o lume în care naţiunile care meritau să deţină puterea reglementau mersul lucrurilor şi o lume în care cei care conduceau naţiunile ce menţineau o putere globală aveau un singur gând: să păstreze *status quo*-ul şi nu să scufunde corabia. Un factor cheie, şi nu *factorul* cheie, în menţinerea Status quo-ul era menţinerea unui echilibru militar, un echilibru în care nici Anglia, nici Franţa, nici Rusia, nici Imperiul Austro-Ungar, nici Prusia să nu poată realiza o heghemonie europeană.

Îmi dau seama că aceste informaţii sunt plictisitoare, dar ele servesc următoarelor două scopuri: primul, pentru a demonstra că eu, Frank Rogers, aş putea, uneori, sau chiar în mod obişnuit, să semăn cu zeci de mii de oameni de afaceri, adică total cufundat în discuţii de afaceri, având o imaginaţie limitată şi apreciind că Şcoala de Afaceri din Harvard reprezintă culmea culturii şi a educaţiei.

Ei bine, în ceea ce mă priveşte, această opinie ar fi adevărată doar în parte.

Este adevărat, am petrecut cea mai mare parte din viaţa mea lucrând ca bancher. Şi este, de asemenea, adevărat că am petrecut cei mai frumoşi ani ai mei ca Numărul Doi la o companie aerospaţială, un record care nu o va inspira pe Jane Fonda să facă un film despre viaţa mea. Numai că aţi uitat faptul că eu am petrecut cei mai buni ani pentru educaţia mea la Universitatea din Basel în Elveţia. Şi că, în acest timp, nu m-am ocupat numai de compararea teoriilor monetare ale lui John Maynard Keynes cu cele ale lui Milton Friedman (concluzia fiind că Keynes a uitat mai mult despre teorii şi sisteme monetare decât Friedman şi-a amintit vreodată), ci am studiat istoria europeană modernă cu Edgar Bonjour şi că specialitatea mea a fost istoria diplomaţiei secolului al nouăsprezecelea, cu accent pe Europa Centrală, totul studiat în germană, pentru că aceasta era *lingua*

franca la Universitatea din Basel. Toate astea, doar în trecere.

Al doilea motiv, deşi probabil că aţi şi uitat toate cele prezentate până acum referitor la primul motiv, este de a trasa o paralelă între situaţia din Europa, existentă *după* Congresul de la Viena în secolul al nouăsprezecelea, şi cea existentă înaintea acelei întâlniri de la Köln în secolul douăzeci, sau, ca să fiu mai precis, între 1945 şi 1985, sau, pentru a fi şi mai precis, în timpul lui *Pax Americana* pe care Henry Kissinger căuta s-o menţină nelimitat, chiar dacă aceasta însemna uneori obligaţia de a suporta astfel de crize, cum a fost cea a şahului în Iran.

Aşadar, ce sens avea acea întâlnire de răscruce (în sens istoric) din Koln din 3 decembrie 1985? Scopul urmărit era ca Germania de Vest să-şi rupă sforile de marionetă, care o ţineau legată de Statele Unite după al Doilea Război Mondial şi astfel să ducă o politică externă independentă, revenind în rândul superputerilor mondiale şi din punct de vedere politic, întrucât din punct de vedere economic şi financiar scopul fusese atins.

Privind spre trecut, aproape că este de neînţeles să poată cineva fi surprins de toate câte s-au întâmplat după întâlnirea de la Köln. Putea oare lumea să mai creadă că politica americană şi hegemonia militară a Vestului ar fi putut să dureze o veşnicie, în ciuda faptului că hegemonia economică şi financiară deja o pierduseră? Ar mai fi putut oare cineva să creadă că cele două superputeri „naturale”, Germania şi Japonia, vor visa permanent la aspiraţiile lor de-a lungul deceniilor, secolelor sau mileniului? Chiar au crezut cu toţii că Germania va fi întotdeauna condusă numai de băieţi buni ca Adenauer, Erhardt, Kiesinger şi Willy Brandt – în special Willy Brandt?

Comportarea celui de-al cincilea cancelar al Germaniei după război, Helmut Schmidt, ar fi putut da de înţeles că un vânt nou, prevestitor de schimbări, începuse să sufle prin Germania. Schmidt nu a avut oricum nicio remuşcare atunci când a calificat un preşedinte american drept un nebun, un fanatic religios, un cultivator de arahide, şi chiar mult mai

rău. Helmut Schmidt a fost acela care deja în 1979 declarase nu numai că Jimmy Carter nu reprezenta o speranţă, ci că oricărui candidat la preşedinţia americană (adică Ronnie Reagan) îi lipseau calităţile de lider şi că, dacă Germania vrea sau nu, va trebui treptat să-şi asume rolul de lider în vest în anii 1980, pentru a umple golul care a fost creat în timp de incapacitatea americanilor de a conduce. Şi avea dreptate, privind retrospectiv. Dar nu era atât de important ce zicea el atunci, ci important era cum zicea şi că acestea erau zise de un om care, în comparaţie cu succesorul său, Strauss, era pentru America o floare ofilită.

Dată fiind victoria categorică repurtată în alegerile din 1984 de către coaliţia dintre Uniunea Creştin Democrată şi Uniunea Creştin Socialistă asupra social-democraţilor, Helmut Schmidt a pierdut conducerea asupra partidului său şi a dispărut. Peisajul politic german era acum, în totalitate, controlat de Strauss, liderul acelei coaliţii de dreapta şi cancelarul celei de a doua naţiuni puternice din lumea occidentală, Republica Federală a Germaniei. El stătuse în eşalonul doi o perioadă atât de lungă, încât nimeni nu se mai gândea cu adevărat că se va ridica vreodată în fruntea Germaniei. Pentru că Strauss avea ca persoană mai multe puncte vulnerabile.

În primul rând, era bavarez, şi bavarezii sunt în general priviţi în estul Germaniei drept nişte grosolani, beţivani de bere şi ţărani cu gura mare. Ei bine, Strauss mai mult sau mai puţin îndreptăţea aşteptările, pentru că era ahtiat după bere, avea gura mare, a pierdut cea mai mare parte din simpatia socială, era aproape la fel de gras pe cât era de scund şi vorbea germana cu un îngrozitor accent de ţăran bavarez. De asemenea, nu constituia întotdeauna o companie plăcută.

La mijlocul anilor 1970, de exemplu, se afla în New York, poleindu-şi imaginea, ca expert în afaceri externe, şi locuia la Plaza Hotel. Deşi era în miez de iarnă, Strauss – aşa cum el a pretins mai târziu – s-a hotărât la ora 2 a.m. să iasă şi să ia o gură de aer

proaspăt colindând prin jurul blocului în care se găsea hotelul. Ei bine, aşa după cum ştiţi, acesta este un cvartal mare. Şi este un cvartal care nu este total lipsit de femei mai tinere sau mai puţin tinere, dornice de asemenea de o gură de aer proaspăt sau altceva, la orice oră. Soarta a făcut ca Strauss să se apropie de o astfel de amatoare de aer proaspăt sau invers, şi nu se ştie dacă părţile au avut sau nu satisfacţii reciproce în scurta lor întâlnire, dar se ştie că tânăra doamnă a intrat în posesia portmoneului lui Strauss, adică l-a curăţat pe bietul Franz Josef Strauss de toţi banii şi de actele de identitate. Aşa că s-a trezit pe străzile din New York, singur şi lefter, aruncat pe un ţărm străin, şi toate acestea din cauza prieteniei manifestate faţă de autohtoni. Strauss a făcut o greşeală cerând ajutorul Partidului Democrat din New York, ajutor pe care nu l-a primit, ba s-a mai ales şi cu o proastă publicitate făcută în ţară. Un bavarez de seamă, surprins în marele oraş, cu pantalonii în vine. Conducătorii unei naţiuni nu pot fi făcuţi dintr-un astfel de aluat. Cu toate că, privind în trecut, naţiunea noastră, americană, nu s-ar fi simţit cu nimic jenată dacă Jimmy Carter ar fi… dar nu, acest lucru nu-i frumos să-l spunem.

Un alt punct vulnerabil al lui Strauss era de natură mai serioasă. Se părea că nu putea avea un respect total faţă de drepturile constituţionale ale altora, dacă aceştia ajungeau să fie în dezacord cu el prea des şi prea energic. Din acest punct de vedere, cel care i-a creat probleme în acel timp a fost un organ de presă, adică o revistă de ştiri germană, al cărei aspect era modelat după *Time* şi *Newsweek*, respectiv *Der Spiegel*, fondată şi condusă de un oarecare Hers Augstein, un adept al stângii, care fusese chiar de la începutul revistei sale un critic dur al lui Strauss, omul extremei drepte. Când Konrad Adenauer l-a numit pe Strauss ministru al apărării Germaniei de Vest la începutul anilor 1960, complexul lui Augstein a atins noi dimensiuni de teamă că Strauss îi va succeda lui Adenauer drept cancelar şi că Germania va aluneca înapoi spre un radicalism de dreapta.

Aproape în fiecare număr al lui Der Spiegel, Strauss era tocat bucăţele.

În 1962, Strauss s-a răzbunat. De pe poziţia sa de ministru al apărării, a acuzat pe Der Spiegel că a dat în vileag secrete militare ale Germaniei şi a azvârlit în închisoare câţiva dintre conducătorii revistei. Era ca şi când Nixon l-ar fi închis pe Ben Bradlee de la *Washington Post* şi pe Abe Rosenthal de la *New York Times*, pentru că aceştia au publicat extrase din documentele Pentagonului, ceea ce Nixon fără îndoială că ar fi dorit s-o facă, dar nici în cele mai plăcute visuri ale sale n-ar fi îndrăznit aşa ceva.

Reacţia împotriva lui Strauss, din cauza acestui fapt, a fost atât de vehementă în Germania, încât, într-un timp foarte scurt, Adenauer a trebuit să-l îndepărteze din cabinetul său şi se părea, după unii observatori, că acest incident va însemna sfârşitul carierei politice a lui Franz Josef Strauss. Dar nu a fost deloc aşa, pentru că omul şi politica sa aveau în Germania un sprijin electoral mult mai puternic decât şi-ar fi putut închipui cineva. Pentru că, în esenţă, Strauss susţinea sfârşitul pentru Germania a statutului de ţară învinsă în urma războiului.

— O ţară care a realizat un miracol economic, cum este Germania, nu mai are de ce să-şi ceară scuze pentru Auschwitz.

Acesta era tipul de declaraţii care ridica audienţa germană în picioare, atunci când Strauss, un bun orator, ţinea discursuri după discursuri, an după an, organizându-şi revenirea pe arena politică. Câteva dintre declaraţiile sale ne pot spune mult mai multe despre acest om. De exemplu:

— Sunt pentru un naţionalism german şi cer supunere necondiţionată.

Sau:

— Un lucru ar trebui întrebat domnul Brandt şi anume, ce a făcut dânsul în timpul celor doisprezece ani în străinătate? Noi, cei care am rămas acasă, ştim ce am făcut.

Trebuie reţinut că „cei doisprezece ani în străinătate” se referă la perioada când Willy Brandt a preferat viaţa de exil în Norvegia şi Suedia decât să

rămână în Germania sub Adolf Hitler, aşa cum a făcut Strauss.

Sau:

— Pot veni la putere, dar atunci nu mai plec.

Alegerile din 1984 l-au adus pe Franz Josef Strauss la putere, spre surprinderea unui foarte mare număr de analişti.

În fine, cel mai vulnerabil punct al lui Strauss îl constituie părerea generală conform căreia el era un tip sortit să piardă, nefiind niciodată în stare să învingă pe unul mai tare. Spunând aceasta, oamenii se refereau la alegerile din octombrie 1980, când Strauss a candidat la postul de cancelar al Germaniei şi a pierdut categoric. De aceea opinia generală era că acesta a fost sfârşitul lui Franz Josef Strauss.

Dar cei care gândeau astfel, evident, nu studiaseră istoria recentă a Americii. Sau alţii deja uitaseră lecţiile învăţate din cariera lui Richard Milhous Nixon. Şi el era un adept al politicii de dreapta. Şi el a manifestat un dispreţ total faţă de drepturile constituţionale. Şi el, la fel, provenea dintr-o zonă, care nu prea se bucura de simpatia oamenilor din restul ţării, respectiv din sudul Californiei. La fel şi el a pierdut în prima încercare de a obţine preşedinţia Americii, în noiembrie 1960. După încercarea de a ajunge guvernatorul Californiei câţiva ani mai târziu, când a pierdut, toţi, şi prin toţi înţeleg chiar toată lumea, spuneau că acesta este sfârşitul lui Richard Nixon. Ei bine, toţi au subestimat tenacitatea omului, care era convins că are datoria să încerce din nou. În 1968, a încercat din nou şi a câştigat cu o substanţială diferenţă. La fel s-a întâmplat şi cu Strauss.

O contribuţie de seamă la victoria acestuia în 1984 a adus-o ideea pe care a susţinut-o mereu în platforma politicii sale, că Germania trebuie să-şi dezvolte propria forţă militară, permanentă şi independentă. Şi la această declaraţie straussiană, de independenţă, se referea acel *Graf* Otto von Amsburg, ministrul afacerilor externe, când s-a ridicat şi s-a adresat celor patru oameni adunaţi în jurul lui, în seara aceea la restaurantul din Köln.

— *Meine Herren*, a început el, *Heute abend ist das Neue Deutschland endlich geboren und dieses Ereignis ist nur einem Mann zu verdanken Unserm Bundeskanzler, dem neuen Fuehrer des Deutschen Volkes, Franz Josef Strauss Zu Seinem Wohl!*

Cu o singură mişcare toţi patru s-au ridicat în picioare şi, cu paharele pline cu Niersteiner Spaetlese, au toastat în cinstea omului care era într-adevăr liderul lor şi se afla de fapt în spatele naşterii Noii Germanii, cancelarul Strauss.

Apoi, Amsburg a continuat:

— Repet, în noaptea aceasta, se naşte, în sfârşit, Noua Germanie, pentru că, în seara aceasta, sunt în situaţia să vă asigur că noua doctrină germană de independenţă strategică militară este foarte aproape de a deveni tehnologic realizabilă. Încă o dată, vom fi capabili să distrugem Uniunea Sovietică. Iată, domnilor, după patruzeci de ani de supraveghere şi constrângere, vom fi din nou în situaţia să ţinem capul sus în lume.

Cei cinci oameni şi-au ridicat paharele şi au băut împreună, pentru această ultimă idee exprimată de *Graf* Otto von Amsburg printr-un singur cuvânt:

— Deutschland!

Pentru cei nefamiliarizaţi cu Germania modernă, tot acest ritual sună poate cam dramatic, sună a ceva care scontează pe un anumit efect. Cu greu se poate imagina un grup similar de americani sau de englezi, fără să mai discutăm de italieni, care să se comporte în acest mod. Dar a nu cunoaşte Germania şi specificul ei poate fi fatal până la urmă. Să-i ironizezi pentru formalismul lor, arătat în astfel de ocazii, pentru comportarea lor de barbari din perioada Karneval sau Octoberfest este o mare greşeală. Germania modernă, adică Germania de Vest, ca să fim exacţi, este o naţiune cu o teribilă energie latentă gata de a fi eliberată. Este o naţiune care numără peste şaizeci de milioane, dar ce fel de şaizeci de milioane! Populaţia este aproape în totalitate omogenă, dotată cu un amestec de inteligenţă, educaţie, talent tehnic, spirit întreprinzător, dragoste de muncă, cumpătare, supunere faţă de legi, ambiţii,

mândrie şi un sentiment de superioritate. În ciuda a două devastatoare căderi, din prima jumătate a secolului douăzeci, poporul german şi conducătorii săi au trăit întotdeauna cu ideea unui destin neîmplinit. O naţiune care l-a dat pe Goethe, Beethoven, Bismark şi von Braun simte că este o rasă de elită a cărei vreme, cu răbdare, va veni.

Acum însă, ca să nu fim acuzaţi, trebuie spus că aceasta nu înseamnă câtuşi de puţin reîntoarcerea către o Germanie a rasismului susţinut de Hitler şi, în special, de Himmler. Dar nici nu are de-a face cu conceptele lui Jefferson despre democraţie, sau ale lui Jackson. Cu alte cuvinte, nici rasism şi nici teorii politice. Elitismul german modern din anii 1980 avea drept cea mai puternică componentă credinţa în inerenta superioritate intelectuală şi culturală a poporului german, în raport cu nivelul intelectual şi cultural al celor două supraputeri care domină lumea la ora actuală, Statele Unite şi Uniunea Sovietică. Aceeaşi încredere o aştepta şi generalul de Gaulle din partea Franţei; în schimb, ea a apărut în Germania. Dar de Gaulle nu a fost cu nimic surprins de acest fapt, el fiind un mare admirator al realizărilor germane, iar germana era singura limbă străină pe care el a folosit-o cu multă uşurinţă.

Graf Otto von Amsburg a reprezentat, în rezumat, cel mai reuşit rod al gaullismului germanic. De fapt, el fusese un foarte bun prieten al fiului lui de Gaulle, în timpul misiunii efectuate de acesta la Baden-Baden. Ca unul care provenea dintr-o familie cu o veche tradiţie militară, von Amsburg nu-şi făcea nicio iluzie că superioritatea intelectuală şi culturală ar avea vreo pondere privind puterea geopolitică. Ceea ce conta era puterea militară şi voinţa – sau cel puţin o voinţă aparentă – de a o folosi, chiar şi în condiţiile în care cei slabi de inimă ar putea considera acest lucru drept o sinucidere. *Graf* Otto von Amsburg şi-a dat seama că în secolul douăzeci şi unu ceea ce contează într-adevăr pentru o naţiune este să deţină trei componente militare şi politice:

1. Focoase nucleare.

2. Mijloacele pentru transportarea acestor focoase nucleare la mari distanţe.

3. Comandamentul care să aibă voinţa de a apăsa pe trăgaci.

Pe la mijlocul anului 1985, prima condiţie şi a treia erau îndeplinite.

Aţi putea pune însă întrebarea de când avea Germania focoase nucleare? Răspunsul: de la sfârşitul anilor 1950! Pentru că din anii 1950, zeci, sute şi chiar mii de focoase nucleare de construcţie americană se găseau depozitate în Germania de Vest şi se aflau sub comanda unită a comandamentului american şi german pe acest teatru militar de operaţii. Aceasta a fost şi cauza pentru care Uniunea Sovietică a stopat acea nebunie în legătură cu Berlinul de Vest şi nu pentru că, vezi doamne, americanii ar fi sacrificat vreo picătură din sângele lor pentru Berlin, în ciuda declaraţiilor bombastice ale lui Kennedy *Ich bim auch ein Berliner* etc. Ci pentru că ei ştiau bine că existau două degete care aveau acces la trăgaciul nuclear pe platforma de război a Europei Centrale, şi că unul dintre aceste degete era pur arian. Trebuie precizat însă că armele nucleare care puteau fi folosite de germani erau arme cu caracteristici tactice, deci cu o rază maximă de acţiune de câteva sute de kilometri. Dar această rază era suficientă pentru a distruge în totalitate orice forţă de atac de la sol din partea sovieticilor.

Germania de Vest însă nu se simţea deloc tributară acestor focoase tactice americane, depozitate pe teritoriul ei. Germanii aveau capacitatea să fabrice şi să amplaseze toate tipurile de focoase nucleare tactice şi strategice de care ar fi avut nevoie. Deja în 1970, Germania de Vest era pe primul plan în lume privind tehnologia nucleară. Afară de faptul că Germania avea zeci de reactoare nucleare în funcţiune pe teritoriul ei, industria nucleară germană începuse să domine piaţa externă. De fapt, una dintre cele mai mari păcăleli încheiate între Helmut Schmidt şi Jimmy Carter, când amândoi îşi conduceau ţările, a fost autorizarea exporturilor germane de tehnologie nucleară avansată către Lumea a Treia. Industria vest-

germană, compusă din patru mari giganţi – AEG, Brown Boveri, Siemens şi Kraftwerk Union – a negociat cu Brazilia un contract de cinci miliarde de dolari, pentru construirea unui număr de reactoare nucleare şi totodată a fabricii de reprocesare a reziduurilor nucleare. Carter s-a opus acestui program pentru că, dacă brazilienii cuplau reactoarele nucleare construite de Germania cu fabrica de reprocesare, construită tot de aceasta, ei ar fi avut posibilitatea să producă suficient plutoniu pentru fabricarea unei bombe atomice pe lună. Germanii, în cele din urmă, au cedat.

Ceea ce nimeni nu-şi dădea seama era că, dacă Germania avea posibilitatea să dea la export atâta tehnologie nucleară, atunci care ar fi trebuit să fie capacitatea nucleară proprie? Dacă ei posedau o tehnologie pe care Statele Unite au apreciat-o drept o ameninţare majoră pentru pacea lumii dacă ar fi încăput pe mâinile brazilienilor, care sunt consideraţi printre cei mai blajini oameni de pe pământ, atunci care putea fi capacitatea proprie a Germaniei, sau mai precis, potenţialul acesteia privind fabricarea de focoase nucleare? Răspunsul este: cel puţin egal cu cel al Franţei. Şi probabil mult superior celui al Angliei. Bănuielile care circulau în lume erau că Germaniei i-ar fi trebuit aproape trei luni să pună pe picioare o astfel de producţie de focoase nucleare, şi că ar avea suficient plutoniu necesar pentru a fabrica cel puţin o sută de focoase nucleare pe lună.

Atât, deocamdată, referitor la condiţiile de la punctul unu.

Condiţia de la punctul trei, adică credibilitatea conducerii germane privitor la utilizarea forţei militare, trebuie spus că a lipsit complet între 1945 şi 1984. Până la sfârşitul anului 1950, Germania de Vest a fost din toate punctele de vedere un satelit al Statelor Unite. În timpul anului 1960, deja nu mai era un client total aservit Americii, dar ca naţiune, aceasta era interesată de-un singur lucru: să facă bani, să devină bogaţi, să existe câte-o maşină în fiecare garaj, câte un televizor în fiecare cameră şi câte un german pe fiecare metru pătrat al fiecărei plaje mediteraneene

în lunile iunie şi septembrie. În timpul anilor 1970, odată atinse aceste ţeluri sub conducerea partidului Creştin Democrat al lui Adenauer, Erhardt şi Kissinger, poporul german s-a decis să se întoarcă spre partidul socialist şi pacifist al lui Willy Brandt. Dar destul de repede şi-au dat seama că fiind bogaţi şi pacifişti au început să se plictisească. Germania dorea acum un lider, care să realizeze consolidarea ei. Helmut Schmidt, deşi era şi el un socialist, era suficient de arogant ca individ pentru a satisface această nevoie pentru o vreme. Acesta însă era mai mult interesat să consolideze finanţele şi economia Germaniei, decât să clădească o putere militară. Ideea sa era că, pentru a ajunge la conducerea internaţională, trebuie creată Uniunea Monetară Europeană, un foarte complicat aranjament în cadrul Pieţei Comune, unde, în esenţă, toate celelalte monede principale europene să depindă de valoarea mărcii germane. În acest fel, marca trebuia să stea alături de dolar şi de lira sterlină, cele două monede cheie ale lumii. Era pentru prima oară din 1945, când Bonnul a luat prima poziţie politică directă împotriva intereselor Statelor Unite. Ei bine, aceasta putea constitui un bun câştig pentru Schmidt, dar prea puţin şi plictisitor pentru indivizii din Bierhalle, din Ruhr. Aceştia vroiau o acţiune concretă pe care ei s-o înţeleagă.

Şi cu aceasta, am ajuns iarăşi la vechiul nostru prieten, Franz Josef Strauss. El a eşuat în încercarea din 1980 de a ajunge la conducerea Cancelariei, dar în 1984 Germania era pregătită să-l accepte. El a câştigat aceste alegeri cu o majoritate covârşitoare de voturi, pentru că era considerat a fi omul care ar putea să realizeze încă o dată, pentru Germania, rolul de lider în lume, să realizeze o dezvoltare într-adevăr independentă, chiar un potenţial militar nuclear, dacă acest lucru s-ar fi impus pentru a impresiona lumea şi a arăta seriozitatea noului rol al Germaniei pe glob. De aceea Strauss îndeplinea în mod ideal cerinţele pentru o conducere conformă cu condiţiile precizate la punctul trei.

Rămânea nerezolvat numai un lucru: posibilitatea realizării unei rachete strategice, respectiv mijlocul pentru transmiterea focoaselor nucleare în spaţiul aerian al Moscovei. Răspunderea pentru realizarea unei astfel de posibilităţi, Strauss a dat-o omului care, în 1985, s-a aflat atât de aproape de postul de cancelar, precum s-au aflat atâţia alţii în Germania, respectiv *Graf* Otto von Amsburg.

În jurul orei zece, cei cinci bărbaţi din restaurantul din Köln, terminaseră cina – *Rehruecken mit Breiseibeeren und Spaetzli*, cafeaua fusese servită împreună cu un pahar mare plin cu Kirschwasser pentru două persoane şi cu Steinhaeger pentru alte două, singurul abstinent fiind von Amsburg.

După ce ultimul chelner a părăsit camera, din nou von Amsburg a fost acela care se adresă grupului, dar de data aceasta rămânând în scaunul său. Era o masă rotundă, dar evident că *Graf* era *primus inter pares*, chiar dacă invitaţii săi includeau pe cel mai puternic bancher al Germaniei, pe cel mai puternic industriaş, pe conducătorul militar al naţiunii şi pe conducătorul ei ştiinţific, care, de asemenea, era conducătorul industriei aerospaţiale a Germaniei. Aceştia reprezentau Deutsche Bank, Siemens A.G., Bundeswehr şi Messerschmidt care constituiau enorma putere a Germaniei în 1985. Von Amsburg intenţiona să reorganizeze aceste capacităţi.

— Şi acum să vă prezint care este problema, domnilor. Ne aflăm aici pentru a stabili măsurile necesare în vederea achiziţionării tehnologiei de fabricaţie a unei rachete de croazieră germane. Ca să fiu mai precis, vom obţine tehnologia de fabricaţie şi de amplasare a unei rachete de croazieră cu lansare de la sol, cu o rază de acţiune de trei mii de kilometri şi capabilă să dezvolte două viteze de croazieră, când aceasta este echipată cu focos nuclear şi o încărcătură de zece kilotone, cu sau fără posibilitatea intensificării radiaţiei.

— De la cine? a întrebat domnul director Josef Schmidt, conducătorul lui Siemens A.G., cel mai mare fabricant de echipamente electrice şi electronice din Germania.

— De la Corporaţia Construcţiei de Rachete din Sunnyvale, California, a fost răspunsul lui von Amsburg.

— Nu înţeleg, a intervenit generalul Lothar von Seefeldt, comandantul-şef al Forţelor Armate ale Germaniei, întrucât conform instrucţiunilor primite chiar de la dumneavoastră; ieri am retras acordul nostru pentru racheta lor de croazieră, pentru NATO. Aceasta dintr-un punct de vedere. Din alt punct de vedere, Statele Unite şi-au luat în faţa ruşilor irevocabilul angajament că – dacă şi când vor fi amplasate rachete de croazieră cu lansare de la sol în Europa de Vest – aceste rachete de croazieră strategice vor rămâne totuşi sub controlul total şi absolut american şi că acea amplasare şi control vor constitui un obiectiv, la vedere, pentru inspecţie şi verificare sovietică.

— *Und?* a întrebat von Amsburg, evident iritat de răspunsul şi atitudinea generalului.

— *Und?* Ei bine, nu există niciun *„Und”*. Asta e. Nu există niciun mijloc, de niciun fel, ca noi, germanii, să obţinem accesul la racheta de croazieră realizată de Sunnyvale şi, cu atât mai puţin, să obţinem o licenţă ca s-o construim aici.

— Aţi terminat? a intervenit ministrul de externe.

— *Jawol*, domnule ministru, a replicat generalul.

— Bine. Sincer vorbind, domnilor, a continuat von Amsburg privind în jurul mesei la cei trei invitaţi civili, toate cele spuse aici de general au fost adevărate. Accentuez, au fost adevărate. Dar nu vor mai fi.

— Scuzaţi-mă, a zis Schmidt de la Siemens, dar, dacă înţeleg bine, speraţi să obţineţi într-un fel sau altul accesul complet la întreaga tehnologie necesară pentru fabricarea sistemului de ghidare a rachetelor de croazieră MDC, aici în Germania?

— Da, a replicat von Amsburg. Şi sperăm ca Siemens să asimileze procesul de fabricaţie. Numai dacă nu aveţi ceva împotrivă, domnule Schmidt? Caz în care ne-am adresa firmei Telefunken.

— Nu, nu, a intervenit Schmidt. Aţi înţeles greşit ezitarea mea. Nu are nimic de-a face cu dorinţa

noastră de a asimila un astfel de proiect pentru Ministerul Apărării. Nu numai că o vom face cu mare plăcere, dar îi vom asigura cea mai înaltă prioritate în corporaţia noastră. Sunt sigur că sunteţi convinşi de faptul că noi, cei de la Siemens, sau cel puţin aceia dintre noi care avem un cuvânt de spus acolo, suntem în totalitate de acord cu domnul Strauss, referitor la dezvoltarea unui potenţial nuclear strategic propriu, german. Problema, şi singura problemă care mă pune pe gânduri este cum? Cum credeţi că este posibil să avem un acces total la sistemul lor de ghidare?

— Voi ajunge la acest punct peste un minut, a replicat von Amsburg.

— Presupun, din cele ce am auzit, că veţi avea de asemenea acces şi la tehnologia de fabricaţie a motorului MDC? Acestea au fost zise de către profesorul doctor Ernst Bosch, şeful lui Messerschmidt, unul şi singurul fabricant german cu potenţial de fabricaţie atât a carcaselor, cât şi a motoarelor construcţiilor aerospaţiale.

— Aşa este. Vom avea accesul total la sistemul de rachete de croazieră MDC – în totalitatea lui. Şi, domnule profesor, noi ne gândim la compania dumneavoastră pentru fabricarea motorului şi a carcasei de la MDC.

— Dar ce înţelegeţi prin acces? Aveţi o rachetă completă, total operaţională? Sau aveţi acces total la documentaţia lor, la tehnologia de prelucrare?

— Mă scuzaţi că vă întrerup, domnule profesor. Răspunsul la toate întrebările puse de dumneavoastră este da.

— *Das istja unglaublich!* a exclamat Profesorul Bosch.

— Nu este incredibil, a răspuns von Amsburg. Ci doar surprinzător, aş sugera eu.

— Şi ce spune guvernul american despre aceasta? a întrebat generalul Lothar.

— Guvernul american nu ştie absolut nimic, dragă domnule general. Şi nici nu va afla despre aceasta mult timp. Iar după aceea, nu vor avea absolut nimic de făcut decât să stea liniştiţi.

— Cum se va putea ţine secretă această chestiune atâta vreme?

— Noi am păstrat secretul dezvoltărilor industriale similare, în trecut, pentru perioade îndelungate. Dumneavoastră, generale, trebuie să vă amintiţi despre ceea ce I.G. Farben a realizat în secret, în anii 1930, respectiv construirea unei capacităţi imense de producere a cauciucului sintetic şi a benzinei sintetice. Şi nimeni, din afara Germaniei, exceptând poate oamenii de vârf de la Standard Oil, din New Jersey, care aveau o vagă idee despre ceea ce făceam noi aici, nu a aflat. De fapt, a continuat von Amsburg, oamenii de la Standard Oil, la insistenţa noastră, nu au dezvoltat o capacitate de fabricaţie a cauciucului sintetic în Statele Unite, în 1930, cu toate că foloseau o tehnologie în comun cu noi. La vremea aceea însă, guvernul Statelor Unite nu cunoştea detaliile. Dumneavoastră ar trebui să cunoaşteţi aceste aspecte generale, întrucât tatăl dumneavoastră s-a aflat în consiliul de la I.G. Farben până în 1944.

— Cunosc foarte bine toate cele menţionate de dumneavoastră, domnule ministru, a replicat generalul, de data aceasta cu bărbia sa de prusac împinsă uşor înainte. Nu am fost preocupat de iscusinţa noastră de a păstra secretă această acţiune. Ceea ce mă preocupă se referă la partenerii noştri din Statele Unite. Pentru că, este evident, aceşti parteneri vor trebui să fie şi ei implicaţi. Şi întrucât aţi adus exemplul cu cauciucul sintetic din anii 1930 şi cu rolul jucat de Standard Oil din New Jersy, pot presupune, în cazul de faţă, că va fi implicat vârful conducerii manageriale de la Corporaţia Construcţiei de Rachete. Pot, în continuare, presupune că această acţiune nu va fi cunoscută de întregul consiliu director de la Corporaţia Construcţiei de Rachete, pentru că, dacă sunt corect informat, un cadru de seamă al CIA este membru al acestui consiliu.

— Mă uluiţi, a zis von Amsburg, şi de data aceasta nu exista niciun dubiu în cele ce spunea.

— Aţi uitat, domnule ministru, că am vizitat Sunnyvale şi Corporaţia Construcţiei de Rachete cu două ocazii diferite, în trecut, pentru a mă familiariza

cu racheta lor de croazieră, întrucât versiunea lor privind acest tip de rachetă este în mod precis – şi accentuez în mod precis – ceea ce are nevoie Germania. Am avut apoi ocazia să mă familiarizez, de asemenea, cu însăşi corporaţia. De aceea există astfel de temeri din partea mea privitor la posibilitatea existenţei unor breşe şi scurgeri de informaţii din partea americană, în cazul în care are loc acest transfer de tehnologie, aşa cum propuneţi dumneavoastră să aibă.

— Eu nu propun, domnule general. Eu vă spun, a precizat von Amsburg, că aceasta va avea loc. Cu condiţia însă ca noi, şi prin noi înţeleg noi toţi cei care ne aflăm aici, eu, ministrul, Bundeswerhrul, industria electronică germană, industria aerospaţială germană, să obţinem cooperarea prietenilor noştri de la Deutsche Bank. În mod deosebit, ne uităm cu toţii spre dumneavoastră, domnule Kreps.

Domnul Reinhardt Kreps era director general la Deutsche Bank din Frankfurt, cea mai puternică dintre instituţiile financiare germane, refăcută după al Doilea Război Mondial, de către un oarecare Hermann Abs, care odinioară fusese membru în consiliul director al lui I.G. Farben, apoi omul de încredere al lui Konrad Adenauer, apoi omul de încredere al lui John J. McClay, omul de încredere al lui Nelson Rockefeller, al cărui bunic fusese fondatorul lui Standard Oil, partenerul lui I.G Farben în probleme de tehnologie de război în anii 1930. Deci problemele se învârteau într-un cerc închis. Ca să fiu mai precis, I.G. Farben, Hermann Abs, Konrad Adenauer şi John J. McClay au dispărut toţi, dar spiritul lor se continuă prin persoana lui Reinhardt Kreps. Dacă Franz Josef Strauss, cancelarul Germaniei, ar apela la el în numele Germaniei, el l-ar asculta. Mai exact, Strauss nu se afla acolo în seara aceea, dar dacă trebuia să fie cineva alter ego-ul său, atunci acesta nu putea fi decât *Graf* Otto von Amsburg. Aşa că Kreps aruncând o privire în jurul mesei a zis:

— Domnilor, sunt la dispoziţia dumneavoastră. Deutsche Bank şi Germania s-au servit întotdeauna

una pe alta. Interesele Germaniei sunt şi interesele lui Deutsche Bank.

— Excelent, a comentat *Graf* von Amsburg.

— Totuşi, a continuat Kreps, noi cei de la Deutsche Bank trebuie mai întâi să fim complet convinşi că ceea ce aţi discutat aici este într-adevăr spre binele Germaniei. Banca noastră, aşa după cum ştiţi, domnilor, este adânc implicată în Statele Unite. Avem o filială mare în New York avem o participare majoră la finanţarea unui foarte mare număr de investiţii, în New York. Avem corporaţii multinaţionale, de care clienţii noştri ţin seama, cu sediul în Statele Unite. Noi am acordat acestora, până acum, împrumuturi şi obligaţiuni în valoare de peste o sută de miliarde de mărci. De fapt, instituţia noastră este cel mai mare furnizor de capital pentru corporaţiile din Statele Unite. Cel mai mare. De aceea noi, sub niciun motiv, nu ne vom implica în nicio „aventură" care ar putea, într-un anume fel, pune în pericol aceste relaţii.

Atunci generalul Lothar von Seefeldt a spus:

— Dragă domnule Kreps, trebuie să clarific un anumit aspect legat de această conjunctură. Eu poate că am manifestat o oarecare doză de scepticism, în seara aceasta, cu privire la cele discutate. Trebuie categoric să precizez totuşi că acest scepticism nu a fost o consecinţă a faptului că în discuţie au fost puse probleme care ar friza aventura. Ceea ce m-a îngrijorat şi continuă să mă îngrijoreze a fost modul cum acest transfer de tehnologie ar putea fi ţinut secret până când el va fi *fait accompli*, după care acest lucru nu mai are importanţă.

— Pot să vă asigur, generale, şi totodată şi pe dumneavoastră, domnule Kreps, a zis von Amsburg, că noi ne-am dat seama de problema păstrării secretului pe perioada critică a transferului propriu-zis de tehnologie şi că avem în acest sens o soluţie. Dar nu vom intra în detalii privind această soluţie, până când nu vom avea un proiect viabil aici. Şi nu vom avea un proiect viabil dacă Deutsche Bank nu cooperează. Bineînţeles, şi acest lucru nu trebuie luat în niciun fel drept ofensă, domnule Kreps, mai există

şi alte bănci: Dresdener Bank, Bank fuer Gemeinwirt…

Kreps a intervenit:

— Vă pot asigura, *Graf* von Amsburg, că vă veţi confrunta cu aceleaşi rezerve din partea oricăreia dintre aceste instituţii. Va trebui să-i convingeţi tot aşa cum trebuie să mă convingeţi şi pe mine.

— Despre ce? a întrebat von Amsburg, vizibil ţâfnos.

— Despre importanţa pe care o prezintă această rachetă de croazieră pentru viitorul Germaniei.

Din nou a vorbit generalul von Seefeldt:

— Domnule Kreps, trebuie să presupun că nu sunteţi familiarizat cu acest nou sistem de arme?

— Nu, ştiu despre ce e vorba. În principiu, acesta este un avion fără pilot. O versiune modernă a bombelor zburătoare V-1 sau V-2, construite de von Braun pentru noi în cel de-al Doilea Război Mondial. Dacă aşa stau lucrurile, îmi vine greu să cred că merită riscul să ne pierdem clienţii americani.

— Cred, domnule, a continuat Seefeldt, adresându-se acum lui Graf von Amsburg, cu atitudinea unui general care se adresează ministrului afacerilor externe, că, dacă sunteţi de acord şi dacă-mi permiteţi, aş prezenta domnului Kreps câteva detalii privind capacitatea rachetei de croazieră. Apoi, probabil că dânsul va înţelege cum deţinerea de către noi a acestui sistem de arme poate modifica fundamental poziţia geopolitică a Germaniei de Vest în lume, şi cum deţinerea de către noi a acestui sistem de arme va duce în timp la creşterea şi nicidecum la scăderea importanţei lui Deutsche Bank în ochii clientelei sale americane, ca şi în ochii clientelei sale de pretutindeni.

— Vă rog s-o faceţi, dacă şi domnul Kreps vrea s-o asculte, a replicat van Amsburg.

— Nu numai că vreau, domnule general, chiar vă rog să faceţi acest lucru.

Generalul s-a ridicat în picioare.

— Mai întâi, domnule Kreps, vreau să vă spun că aţi avut perfectă dreptate presupunând că această rachetă de croazieră americană nu este cu nimic mai

mult decât, aşa cum aţi menţionat, o versiune modernă a lui V-1. Precizez că este V-1 şi nu V-2, pentru că racheta de croazieră nu este o „rachetă”, ci mai degrabă un simplu vehicul înaripat, antrenat de un motor, consumator de aer şi capabil să realizeze un zbor aerodinamic.

Generalul a văzut priviri aţintite asupra lui, aşa că s-a hotărât să schimbe vocabularul în beneficiul audienţei civile.

— Pe scurt, domnilor, racheta de croazieră este chiar un mic avion fără pilot, ca şi cea originală proiectată de către von Braun, înainte de anii 1940. Diferenţa este că versiunea de astăzi a lui V-1 poate parcurge distanţe imense, până la trei mii de kilometri, la joasă altitudine – mai puţin de o sută de metri – şi poate fi autoghidată spre ţinta finală cu o fenomenală precizie. Ca să fiu mai precis, o rachetă lansată de lângă Köln, în această seară, ar putea lovi, cu o abatere de sub treizeci de metri, mausoleul lui Stalin, dacă acesta ar fi ţinta aleasă.

Zâmbetele care au brăzdat feţele celor patru auditori l-au convins pe general că o astfel de ţintă s-ar afla precis pe locul întâi în lista dorinţelor celor prezenţi.

— Din punct de vedere istoric, a continuat generalul, ştiind că istoria este un element *sine qua non*, atunci când te adresai unui grup de savanţi germani, *indiferent* de subiect – şi reţineţi că într-adevăr acesta era un grup de savanţi întrucât fiecare dintre ei avea un doctorat, fapt ce venea în contrast cu mandatele de acreditare ale aproape tuturor oamenilor de afaceri şi bancheri din Statele Unite! Dar aceste aspecte ne îndepărtează de subiect. *Historish geschen*, a repetat generalul, racheta modernă de croazieră a devenit posibilă în urma descoperirilor ştiinţifice şi a realizărilor tehnice făcute de oamenii de ştiinţă şi inginerii americani, în trei domenii diferite.

Mai întâi, şi generalul a început să peroreze ca un conferenţiar la academia militară, a fost o descoperire ştiinţifică de proporţii majore în domeniul tehnologiei motoarelor cu reacţie. Realizarea rachetei de croazieră a depins de construirea unui motor care a

trebuit să fie mult superior faţă de ce şi-a putut omul imagina din punct de vedere al rezistenţei şi al eficienţei sale. Corporaţia Williams Research – bineînţeles că W a fost pronunţat ca V – din Massachusets a realizat acest deziderat acum cincisprezece ani. Esenţial e că aceştia au construit un motor capabil să pună în mişcare un vehicul cu greutate în jur de o tonă şi jumătate, pe o distanţă aproape de trei mii de kilometri şi care să cântărească numai şaptezeci şi cinci de kilograme. Avea un metru lungime şi patruzeci de centimetri lăţime. Domnule Kreps, acest motor era comparabil cu motoraşul trenuleţului nepoţilor dumneavoastră, montat pe Mercedes 600.

— *Sehr interessant*, a replicat bancherul pe un ton care sugera că nu s-ar supăra deloc dacă generalul ar fi un pic mai scurt în expunerea sa.

— *Der zweite technische Durchbruch*, a continuat generalul von Seefeldt, a fost în domeniul cartografiei, da, în tehnica întocmirii hărţilor. Calculatoare imense şi unice, americane, construite de IBM au fost folosite pentru a mări şi trasa imagini ale suprafeţei pământului obţinute de sateliţii americani, cu o precizie ce depăşeşte imaginaţia. Trebuie să acceptăm un lucru, domnilor, că în domeniul aerospaţial şi al calculatoarelor, americanii au realizat lucruri pe care noi, germanii, nu putem decât să le admirăm.

Câţiva au dat din cap în silă, pentru că toţi cei prezenţi aici ştiau foarte bine că fără von Braun şi Debus şi alţi câţiva germani răpiţi în vara şi la sfârşitul anului 1945, programul spaţial american nu ar fi putut avansa.

— Iar în domeniul microelectronicii, americanii au făcut adevărate minuni, a spus generalul. Astfel McDonnell Douglas a realizat un sistem de ghidare a rachetei, incredibil de mic şi la fel de complex, cunoscut sub denumirea de TERCOM, care constă în „identificarea conturului terenului”. Adică microcalculatorul de la bordul rachetei, care este inima sistemului TERCOM, este programat cu acele extraordinar de precise hărţi, realizate cu calculatorul,

pe care sunt evidenţiate caracteristicile şi detaliile terenului de-a lungul traiectoriei de zbor a rachetei. În timpul zborului său, racheta foloseşte radarul altimetrului pentru a măsura mereu diferenţa de înălţime faţă de sol, adică toate modificările de înălţime care apar în raport cu nivelul mării, respectiv dealuri, văi, lacuri sau munţi. Traiectoria ei este programată să corespundă conturului solului, cum ar fi de exemplu între Dusseldorf şi Kremlin. Dar punctul critic este că linia urmată nu va fi însă una dreaptă. Poate fi programată o linie în zigzag sau alt traseu de zbor. Aceasta înseamnă că, spre deosebire de racheta balistică, a cărei traiectorie este perfect previzibilă din prima secundă după ce a fost lansată, racheta de croazieră se poate abate, adică are o traiectorie ce poate fi predeterminată, dar nu poate fi previzibilă. Este adevărat, domnule profesor Bosch? a întrebat generalul cu o largă înclinare a capului în direcţia bunului profesor.

— Absolut. Noi, cei de la Messerschmidt, suntem foarte conştienţi de performanţele armei. Adevărul este că, deocamdată, este aproape imposibil să fie doborâtă. Pentru că traiectoria sa este imprevizibilă, inamicul ar trebui să fie capabil s-o urmărească în permanenţă cu radarul, pentru a lua efectiv contramăsuri. Dar încearcă dacă poţi să faci acest lucru. Nu-i aşa, domnule Schmidt?

Mingea se găsea acum în terenul şefului de la Siemens A.G., cel mai mare producător de radare din Germania, atât radare primare, cât şi cele secundare.

— Până în prezent, da, a replicat Schmidt. Trebuie să înţelegeţi, domnule Kreps, că şi cel mai bun radar, pe care-l fabricăm la Siemens – şi cred că noi le fabricăm pe cele mai bune din lume – are enorme dificultăţi cu identificarea obiectelor cu lungimi de şase metri, care se deplasează doar la şaptezeci şi cinci metri deasupra solului. De ce? Pentru că există o prea mare variaţie a solului, care provoacă pete pe radar, la altitudini aşa de joase. Şi chiar în situaţia în care o astfel de rachetă ar fi identificată, profilul său pe ecranul radarului nu ar fi mai mare decât al unui pescăruş. *Eine Moewe!*

— Exact, a spus generalul, care îşi orchestra încet întreaga audienţă. Deci strategia de luptă, dezvoltată de aliaţi, care încă este actuală, constă în lansarea de sute, chiar mii de astfel de rachete de croazieră, de pe un aerodrom situat în afara graniţelor adversarului şi care, ajungând să lovească ţinta, reuşesc în colectiv să sufoce sistemul de apărare aeriană al inamicului.

— Aş putea să adaug ceva? a întrebat profesorul Bosch.

— Bineînţeles că puteţi.

— Domnul inginer J.R. Utterstrom, pe care-l cunosc şi care a lucrat la construirea rachetei de croazieră a lui Boeing, a făcut o comparaţie cu o invazie de şobolani, care răspândesc ciuma. „Trebuie să-i prinzi pe toţi, îmi spunea el odată, sau dacă nu, eşti mort."

— *Ja, ja*, a exclamat Schmidt. Dar Utterstrom, pe care noi, cei de la Siemens, îl cunoaştem la fel de bine, a exagerat serios, după părerea noastră, în cazul rachetei de croazieră.

Generalului, care rămăsese în picioare, nu-i plăcu câtuşi de puţin această remarcă. Intenţiona oare Schmidt să spulbere întreaga lui prezentare?

Dar, dacă generalul era tulburat, în schimb, ministrul de externe era şi mai tulburat. Von Amsburg avea nevoie de sprijin, de sprijinul total din partea lui Deutsche Bank în această tentativă, sau altfel…

— Dragul meu director Schmidt, a zis von Amsburg, cred că ar trebui să ne clarificaţi ultima dumneavoastră afirmaţie.

— Desigur. Mai înainte de orice, nu cred că are vreun sens limbajul eufemistic folosit ca „inamic" sau „oponent". Noi discutăm despre Uniunea Sovietică, aşa că hai să nu ne mai ascundem după deget.

Noi, la Siemens, suntem complet la curent cu contramăsurile care au fost dezvoltate de către sovietici cu privire la racheta de croazieră, aşa după cum sunteţi şi dumneavoastră, *Graf* von Amsburg. Aşa că ştim, după cum şi dumneavoastră ştiţi, că deja în noiembrie 1978, sovieticii au testat racheta lor sol-aer tipul SA-10, care, într-o mare măsură, este o imitaţie a rachetei de croazieră a lui Boeing. Este

capabilă să doboare cinci rachete din cinci. Cunoaştem precis acest lucru, pentru că fiecare operaţiune a fost monitorizată şi înregistrată de către staţiile americane de detecţie, pe care aceştia le aveau la graniţa iraniano-sovietică. Racheta SA-10 se află în producţie de serie, deja de trei ani de zile. Fabricaţia ei este la fel de ieftină, ca şi cea a rachetei de croazieră americane, adică mai puţin de un milion ruble bucata, şi sovieticii se află acum într-o vastă acţiune de amplasare în masă a acestor rachete, întregul program îi va costa eventual cincizeci de miliarde de ruble.

— Dar… a zis generalul.

— Mai târziu, l-a întrerupt directorul general de la Siemens A.G… De fapt, racheta SA-10 ar fi neutilizabilă fără o altă tehnologie, dezvoltată în paralel de către ruşi, respectiv un sistem de instalaţie radar denumit „priveşte jos, ocheşte jos", foarte eficient. Acest sistem de radar, „priveşte jos, ocheşte jos", nu are probleme cu obstacolele prezente la sol. Acesta acţionează astfel avionul sovietic, care ar putea fi aparatul lor MIG-25 sau un alt avion mai mare şi care este purtătorul unui radar de supraveghere, aşa cum este cel american E-3A, realizat de asemenea de Boeing. Indiferent care dintre avioane ar fi, radarul proiectează o perdea de raze în jos, într-un punct aflat în aria sa de patrulare, să zicem în Europa de Est, pentru Polonia, sau chiar în nord-estul Rusiei. În mod normal, pe ecranul radarului trebuie să apară impulsurile create de toate obstacolele întâmpinate, adică clădiri, dealuri sau alte obiecte de pe pământ şi care au tendinţa să bruieze impulsurile care ar fi create de prezenţa rachetei de croazieră. Dar, acum sovieticii au un calculator la bordul avioanelor lor de supraveghere care sesizează numai obiectele aflate în mişcare şi anulează de pe ecran impulsurile obiectelor statice pe care le interferează, la sol. Într-o fracţiune de secundă, poziţia rachetei de croazieră este transmisă staţiilor de la sol, care lansează rachetele SA-10, cu rezultate dezastruoase. Avionul MIG-25, posedă o mare putere de distrugere, fiind dotat cu rachete aer-aer, ghidate

după căldura jetului motoarelor şi care ar fi suficiente pentru ţinta oferită de racheta de croazieră. Cred că domnul von Amsburg nu poate să nu fie de acord cu cele spuse.

Şi domnul Schmidt a rămas tăcut, aşa cum rămăsese întreaga audienţă. Oare a reuşit acesta să spulbere proiectul lui Franz Josef Strauss de obţinere a unui rol pe glob pentru noua Germanie?

În acest moment, era în jur de ora unsprezece noaptea, după ora Europei Centrale, în ziua aceea de 3 decembrie 1985, când un chelner a ciocănit la uşa sufrageriei. Graf von Amsburg s-a dus să-i răspundă, a murmurat câteva cuvinte şi, după ce uşa s-a închis, s-a adresat grupului:

— Domnilor, vă propun o pauză de câteva minute. Am o convorbire telefonică extrem de importantă care mă aşteaptă. Mă voi întoarce repede, cred eu, cu veşti bune.

Chelnerul a primit dispoziţii pentru un nou rând de aperitive şi băuturi, în timp ce von Amsburg s-a grăbit spre biroul directorului restaurantului.

— *Von Amsburg Hier*, au fost primele sale cuvinte după ce a ridicat receptorul.

— *Ja. Und Amadeus Zimmerli, hier.*

— Unde sunteţi? a întrebat ministrul de externe german.

— Hotel Amigo, în Bruxelles, a răspuns avocatul elveţian, şi sunt convins că linia este absolut liberă. O cunosc pe operatoarea de aici, de la hotel.

— Cum a mers?

— Perfect. Puteţi să-i transmiteţi domnului Patterson că nu are de ce să fie îngrijorat în privinţa domnului Rogers.

— Ai înregistrat totul?

— Da. Totul este pe casetă video. Tocmai m-am întors de la René Van der Kamp. A derulat o parte din casetă pe aparatul său şi este perfect.

— Excelent.

— Mă voi întoarce la Basel cu următorul avion. Mă veţi găsi acolo, dacă aveţi nevoie de vreun ajutor în legătură cu Rogers.

— Sunteţi convins că nu va încerca nicio şmecherie?

— Acesta este motivul pentru care am aranjat toate acestea, nu-i aşa? Dacă el încearcă să ne tragă pe sfoară acum, atunci noi îl aruncăm la lupi. Pentru acest gen de corupţie, poţi căpăta în Belgia cel puţin doi ani, credeţi-mă. La fel şi în Statele Unite.

— Ei bine, să sperăm că nu se va ajunge la astfel de ameninţări, a zis von Amsburg. Când am vorbit ieri la telefon cu Patterson mi-a zis că el este convins că Rogers va accepta de bunăvoie să negocieze fără nicio reţinere, când va afla ce-i oferim.

— Probabil că aveţi dreptate. Rogers nu mi-a făcut impresia – şi nimănui nu i-a făcut – că ar fi o persoană periculoasă. O fi el inteligent, dar nu este clădit din acelaşi material ca noi, mă înţelegeţi ce vreau să spun.

— Nătăfleţ?

— Exact. Un nătăfleţ tipic american, a replicat Zimmerli. Face parte dintre aceia pe care noi, europenii, nu-i mai putem asculta spunându-ne cât de recunoscători trebuie să le fim încă, pentru faptul că au câştigat al Doilea Război Mondial.

— Ştiu, Amadeus! Aceasta, până la urmă, o să ajungă de domeniul trecutului. Foarte bine. În acest caz, eu voi acţiona aici. Cu Patterson. Aşteaptă veşti de la mine, după ce vom termina adunarea noastră din această noapte. În orice caz, adu-l pe Rogers mâine la Bonn. Dar nu, nu la Bonn. Ci într-un loc mai puţin expus.

— De ce nu în Pădurea Neagră? a întrebat avocatul elveţian.

— Unde?

— Sankt Blasien.

— Hanul acela vechi?

— Exact. Am stat acolo acum câţiva ani, când vânam porci mistreţi. Am să-l sun pe Rogers acum şi-i voi spune că plecăm mâine-dimineaţă.

— De acord. Trebuie să plec.

Aceasta a fost clipa în care conspiraţia a trecut dincolo de punctul de unde nu mai există întoarcere.

12

Herb Patterson stătea în salonul din casa ţărănească, rezervată de von Amsburg, recitind probabil pentru a zecea oară propunerea pe care o pregătise, când acesta tocmai intra pe uşă din faţă. Ceasul arăta unsprezece şi un sfert.

— Puneţi-vă paltonul, domnule Patterson. Prietenii mei ne aşteaptă.

— Au fost de acord cu aspectele financiare? a întrebat Patterson.

— În principiu da, a replicat von Amsburg, cu mai puţină sinceritate. Kreps, îl cunoaşteţi bine, presupun că vrea să se asigure că sistemul vostru de rachete de croazieră merită riscul.

— Merită riscul? Al cui risc? Cunoaşteţi ce risc îmi asum eu, doar pentru faptul că mă aflu aici? Refuz să…

— Liniştiţi-vă, domnule. Patterson. Şi puneţi-vă paltonul. Este frig afară.

Patterson s-a conformat şi a sărit în maşina care aştepta afară. Von Amsburg a trecut la volan. Ningea uşor.

— Vom ajunge în câteva minute. Vă propun următoarele, domnule Patterson. Mai întâi, să prezentaţi calităţile rachetelor Corporaţiei MDC, în comparaţie cu cele construite de Boeing şi de General Dynamics. Apoi, dacă sunteţi de acord, domnule Patterson, v-aţi putea prezenta propunerea dumneavoastră. Sunt convins că domnul Kreps se va afla în situaţia să vă răspundă imediat.

— Sper. Cred că am fost suficient de clar, şi anume, ori cădem la o înţelegere imediat, ori abandonăm totul.

— Aţi fost destul de clar, domnule Patterson.

— Aveţi veşti de la avocatul elveţian?

— Da, de fapt, am. Cred că problema dumneavoastră, sau mai bine aş spune a noastră, în legătură cu directorul companiei dumneavoastră, se va rezolva.

— Fără acordul lui, întreaga afacere nu va avea succes. El este omul care are întreaga responsabilitate pentru finanţele companiei noastre. În cazul în care tratativele de aici vor reuşi şi finanţarea se va deschide, el va descoperi ceea ce s-a întâmplat în câteva săptămâni sau poate chiar câteva zile. Aşa că este absolut necesar ca el să intre în afacere şi să accepte acest lucru. Partea tehnică nu mă preocupă deloc. Nu am nevoie de nimeni de acolo. Eu am construit această companie, de la început, şi nu există nimeni în industrie care să ştie mai mult despre acele nenorocite de rachete decât mine. Înţeles?

— Cu certitudine, domnule Patterson, a replicat *Graf* von Amsburg, care gândea că acest Herb Patterson era cel mai nesuferit, necioplit, gălăgios, încăpăţânat şi îngâmfat american pe care-l întâlnise vreodată. Şi doar văzuse în viaţa lui destui indivizi din aceştia, extravaganţi, ca John Connally, Hamilton Jordan şi chiar Muhammed Ali.

Von Amsburg nu a pierdut nicio secundă după ce a intrat în salonul separat de la Gasthaus Zum Sternen.

— *Meine Herren*, se adresă el tovarăşilor săi germani, vă rog să luaţi loc. Vi-l prezint pe domnul Herbert Patterson, care a venit astă-seară de la San Francisco, ca să fie cu noi. Domnul Patterson este preşedintele consiliului Corporaţiei Construcţiei de Rachete. Compania sa este lider în lume în ceea ce priveşte tehnologia rachetelor. Domnul Patterson a fost singurul organizator şi responsabil al acestei conduceri tehnice. El este de asemenea un prieten al Germaniei şi un admirator al domnului cancelar Strauss.

Acestea sunau ca un discurs de nominalizare la o convenţie politică. Şi lui Patterson i-a plăcut acest lucru.

— Mă simt onorat, a început el. Regret că Franz Josef nu se află aici. Îmi place. E un om deosebit. În San Francisco am fost la un club pentru bărbaţi, Bohemian Club. Clubul are în proprietatea sa aproape două mii de acri, la nord de San Francisco, pe Russian River. Noi îi spunem Dumbrava. În fiecare vară ne întâlnim acolo, pentru două săptămâni, să

mâncăm şi să bem împreună cu invitaţii noştri. Acolo ne considerăm toţi egali. Strauss a fost acolo vara trecută. El ştie cum să bea cu ei. Şi Schmidt a fost de asemenea acolo de câteva ori. Dar el niciodată nu a fost un om plăcut. Strauss este…

De data aceasta, von Amsburg l-a întrerupt. Omul începuse s-o ia razna şi trebuia oprit.

— Domnule Patterson, dacă-mi permiteţi această întrerupere. Cancelarul mi-a spus să vă transmit cele mai sincere regrete că nu a putut fi de faţă în această seară. Din nefericire, a izbucnit o criză într-un anumit sector, la Bonn. Acum sper că ne veţi spune câte ceva despre racheta dumneavoastră de croazieră.

Patterson, oarecum îmbujorat la faţă, întrucât consumase ceva mai mult la plăcuta petrecere de pe Lufthansa, în timpul zborului de la San Francisco, şi-a dat seama că fusese jignit, dar nu a luat în seamă insulta.

— Foarte bine. Aud că sunt printre dumneavoastră unii care sunt sceptici cu privire la performanţele rachetei noastre de croazieră. OK, permiteţi-mi să clarific unele neînţelegeri pe care le aveţi. Mai întâi, racheta noastră de croazieră nu se poate compara nici pe departe cu rachetele construite de Boeing sau de General Dynamics. Aceştia sunt capabili să inducă NATO în eroare, dar aceasta este problema NATO. Ei sunt prima generaţie, noi suntem a doua. Permiteţi-mi să vă arăt diferenţa. La Boeing şi General Dynamics, rachetele lor de croazieră sunt în esenţă, gemene. Ele sunt prea mari, prea încete şi lucrul cel mai periculos dintre toate pentru toţi aceia care se bizuie pe ele, aşa cum se pare că o face şi NATO, este sistemul lor de ghidare, fabricat de către McDonnell Douglas, care este un adevărat eşec. Nu este fiabil. Şi acum să vă prezint racheta noastră. Aveţi aici o poză a ei.

Patterson adusese mapa cu el şi scosese din ea un pachet pe care l-a dat lui von Amsbufg; acesta l-a deschis şi a înmânat tuturor copii cu schiţele rachetei de croazieră MDC.

— OK, a zis el, priviţi mărimea. Nu are şase metri, cum are racheta Boeing, ci numai patru metri. De ce? Pentru că am construit propriul nostru motor, care

este mult superior şi are un consum mai redus. Puteţi vedea din această schiţă că cea mai mare parte din volumul rachetei este folosită doar pentru depozitarea combustibilului. Economisiţi combustibil, economisiţi spaţiu. Aceasta este ceea ce am făcut noi. Fapt deosebit de important este că Boeing şi General Dynamics s-au bazat exclusiv pe un motor turbo, cu ventilaţie de aer, tip Williams. Ruşii folosesc încă turboreactorul la rachetele lor de croazieră, pentru numele lui Dumnezeu… Ei bine, cât de repede vă puteţi deplasa cu aceste tipuri de motoare? Nu prea repede. Aşa că toată lumea a încercat să realizeze un motor, statoreactor. E adevărat că s-au mişcat repede, dar n-au ajuns prea departe, pentru că statoreactorul este un mare consumator de combustibil. Noi am găsit o soluţie. Am realizat motorul hibrid MDC, care încorporează eficienţa combustibilului în turbină şi avantajele prezentate de statoreactor. Racheta noastră este într-adevăr de *croazieră*.

Profesorul Bosch şi directorul general Schmidt au lăsat să le scape o exclamaţie de admiraţie. Iar Patterson a savurat-o cu satisfacţie.

— Sunteţi surprinşi, nu-i aşa? Aveţi tot dreptul să fiţi. Am redus spaţiul necesar depozitării combustibilului până la treizeci şi cinci la sută şi am dublat viteza de croazieră, dar am păstrat, nu am crescut, domnilor, raza de acţiune, la trei mii de kilometri.

Din nou Bosch şi Schmidt s-au uitat unul la celălalt.

— Cred că sunteţi la curent cu contramăsurile sovieticilor, respectiv combinaţia dintre SA-10 şi sistemul de supraveghere radar „priveşte jos”. Ei bine, când sistemul de apărare antirachetă de croazieră va fi complet amplasat şi aceasta, probabil, va avea loc aproximativ în patru ani, după calculele noastre, rezultă următoarele: cu numărul nostru mare de rachete şi cu viteza respectivă, un procent de 52,7 din rachetele de croazieră MDC vor penetra acest sistem de apărare şi-şi vor atinge ţintele în adâncul teritoriului sovietic.

— Deci Utterstrom a avut dreptate, a comentat Bosch.

— Utterstrom a avut dreptate, domnule, pentru că eu am dezvoltat nu o invazie de şobolani, ci o invazie de super-şobolani. Şi acum vreau să revin la sistemul nostru de ghidare. Domnule Schmidt, dumneavoastră trebuie să cunoaşteţi acest lucru. Dar am să vă spun totuşi. Deja în 1977 profesorul Kosta Tsipsis, de la MIT, spunea, oricui voia să audă, că acest sistem de ghidare, folosit de Boeing şi de General Dymnamics, respectiv TERCOM, nu va putea funcţiona deasupra apei, a mlaştinilor sau a terenului plat. Este adevărat, Bosch?

Şi profesorul Bosch, care bineînţeles că-l cunoştea pe Patterson, şi căruia nu-i făcea plăcere în mod deosebit felul în care i s-a adresat cu „Bosch" în public un american de teapa lui Patterson, a dat, cu toate acestea, afirmativ din cap.

— Dar oricare dintre dumneavoastră care a călătorit mai mult prin Uniunea Sovietică ştie că o bună parte din întinderile de la nordul acestei ţări prezintă astfel de particularităţi de teren. Adevărat? Deci, să ne gândim puţin. Întrucât acolo se află majoritatea ţintelor sovietice, vă puteţi da seama ce se va întâmpla cu rachetele General Dynamics? Ei bine, se vor pierde, asta e tot. Şi Patterson a chicotit. Aproape că şi vedea cum rachetele lor nenorocite se învârt în cercuri, deasupra tundrei. Dar nu se va întâmpla acelaşi lucru cu ale noastre. De ce? Pentru că noi folosim un altimetru cu laser în sistemul nostru de ghidare. TERCOM poate, cel mult, identifica obiecte la sol, care au trei metri lăţime şi treizeci centimetri înălţime, de la o altitudine de două mii metri. Am dreptate, Bosch?

Şeful companiei aerospaţiale a Germaniei a dat din nou afirmativ din cap.

— OK. Sistemul nostru – căruia îi spunem TERTRAK – identifică obiecte cu mult sub douăzeci de centimetri lăţime şi cinci, da, cinci centimetri înălţime. E clar? Aţi putea pierde rachetele noastre deasupra Atlanticului sau a Oceanului Pacific, sau a Marilor Lacuri, dar nicidecum deasupra Rusiei. De

data aceasta, Patterson şi-a privit audienţa. Sunteţi convinşi? a întrebat el.

Von Amsburg li s-a adresat lui Bosch şi Schmidt:

— Domnilor?

Savantul şi industriaşul, amândoi, s-au ridicat în picioare şi au venit să-i strângă mâna lui Patterson.

Şi când germanii îţi strâng mâna, ei ţi-o strâng cu adevărat.

— Cred, a zis Bosch, că pot vorbi şi pentru colegul meu, domnul Schmidt, spunând că domnul Patterson a realizat un sistem de arme contra căruia nu va fi posibilă nicio apărare efectivă în acest secol. Felicitările noastre.

Ochii lui Patterson se umplură practic de lacrimi, la auzul acestor cuvinte. Oricum, mâna lui Dumnezeu, care l-a ajutat toată viaţa, l-a îndrumat încă odată în direcţia cea bună, respectiv spre acest grup german, care ştie să aprecieze contribuţia pe care el, Patterson, a adus-o la progresul întregii omeniri.

— Acum, a continuat Patterson, vă puneţi fără îndoială întrebarea „Ce caută Patterson în Germania”?

Asistenţa era impresionată. Foarte impresionată. Omul ridica probleme corecte şi până acum dăduse răspunsuri corecte cu o francheţe şi o eficienţă aproape nemţeşti.

— Am să vă spun. Motivul se găseşte precis în urmă cu şase ani şi jumătate, în iunie 1970, când cel mai mare nătărău pe care l-am avut vreodată ca preşedinte, Jimmy Carter, a semnat la Viena Convenţia Salt II. Şi nu conţinutul tratatului în sine era ceva perfid, cât ceea ce conţinea protocolul anexat la acesta. Şi nimeni nu putea face nimic, pentru că acest Carter, acest ignorant pişăcios – şi acesta era un cuvânt cu totul nou pentru cei prezenţi – a spus că nu-i pasă dacă Senatul va ratifica sau nu acest tratat, întrucât el îl va susţine în orice caz. Doamne, măcar de-ar fi rămas în Georgia.

Întreaga asistenţă a dat afirmativ din cap.

— Fără nicio îndoială, domnilor, că fiecare dintre dumneavoastră are cunoştinţă despre ce conţinea acel protocol, dar aş vrea totuşi să vă împrospătez

memoria. Guvernul Statelor Unite promitea Rusiei că nu se va amplasa niciun fel de rachetă de croazieră cu lansare de la sol, cu o rază de acţiune mai mare de şase sute de kilometri înainte de ianuarie 1983. O adevărată sinucidere. Dar lucrul şi mai grav a fost faptul că această înţelegere a fost menţinută în toţi anii următori. De ce? De ce guvernul american a făcut un astfel de lucru? Racheta noastră, şi când vă referiţi la o rachetă de croazieră cu lansare de la sol, cu rază de acţiune strategică, vă referiţi implicit la racheta de croazieră MDC, fără nicio îndoială, este *singura* armă nouă, la îndemâna Vestului, care ar putea neutraliza *imediat* superioritatea strategică militară pe care ruşii o au la ora actuală. De ce, a început Patterson aproape strigând, de ce guvernul american, în cârdăşie cu guvernul rus, a încercat să înmormânteze aceasta pentru totdeauna?

S-a uitat la fiecare cu o privire aspră.

— Din cauza dumneavoastră, domnilor. Din cauza Germaniei. Pentru că Rusia se teme încă de Germania. Nu se teme de Statele Unite, sau cel puţin, nu se mai teme. Pentru că, gândesc ei, noi ne-am muiat. Şi pe toţi dracii, probabil că au dreptate… Noi suntem mult prea speriaţi, ca să-l punem la punct pe acest idiot de Castro. Închipuiţi-vă! Îi permitem acestui nenorocit să-şi facă mendrele după bunu-i plac. Ruşii ştiu bine că dacă rachetele de croazieră cu lansare de la sol ar fi amplasate într-o cantitate masivă în Germania, ar fi fost prinşi în vechiul cleşte, dintre Germania în partea de vest şi, nu Japonia, de data aceasta, ci China, în partea de est. Pentru că, cu ajutorul rachetelor de croazieră, Germania ar putea să lupte cu uşurinţă împotriva Rusiei, mâine, aşa cum a făcut-o, ieri, în 1941. Şi acum, vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău. Nu pot fi de acord cu ceea ce s-a întâmplat după 1941 în această ţară. Ceea ce vreau să menţionez însă este faptul că, pentru realizarea unui echilibru strategic militar între Rusia şi Germania, este necesar să se introducă rachete de croazieră cu încărcătură nucleară, în această ţară. Am dreptate?

Spunând acestea, s-a uitat la *Graf* von Amsburg.

— Aveţi perfectă dreptate. Şi, în timp ce-i răspundea, ochii lui *Graf* erau fixaţi asupra lui Reinhardt Kreps, şeful lui Deutsche Bank, omul cheie din grup, care putea obţine această rachetă pentru Germania.

— Şi ruşii le-au inoculat americanilor credinţa că este în interesul nostru *comun* să nu se întâmple acest lucru. Că, în cele din urmă, Statele Unite vor avea la fel de mult de suferit ca Rusia, dacă Germania şi-ar recăpăta, încă o dată, independenţa, şi că *singurul* mijloc de prevenire al unui al treilea război mondial este menţinerea pentru totdeauna a cohegemoniei ruso-americane. Observaţi că primul în aşa-numita tovărăşie este Rusia. De ce? Pentru că acum ei sunt în stare să distrugă Vestul cu rachetele lor şi să supravieţuiască. Acesta-i motivul. Şi într-adevăr, într-unul din aceşti ani, au încercat chiar să ne arate puţin din secretul lor şi să ne şantajeze, într-o manieră comparabilă cu cea a OPEC şi a arabilor. Pe scurt, vreau să vă spun, domnilor, că acesta este sfârşitul societăţii vestice, aşa cum o ştiţi şi dumneavoastră de altfel.

Asistenţa era fascinată.

— Dar eu, Herbert Patterson, nu am de gând să permit ca acest lucru să se întâmple. Cu ajutorul dumneavoastră, domnilor, racheta MDC, în curând, va face parte din arsenalul Vestului… la timp, sper, pentru a-i stopa pe ruşi, cel puţin până la sfârşitul acestui secol. Mă voi ruga la Dumnezeu să fie aşa.

Cu această remarcă religioasă, omul din Sunnyvale s-a aşezat jos. Spre surprinderea lor chiar, cei cinci lideri ai Germaniei de Vest au aplaudat. Nici chiar Franz Josef Strauss în persoană n-ar fi reuşit să aranjeze mai bine lucrurile decât o făcuse acest necioplit inginer american.

Era aproape douăsprezece şi jumătate în Germania, adică de o jumătate de oră era 4 decembrie 1985. Von Amsburg a propus să se ia o nouă pauză şi, în timp ce toţi s-au ridicat, el s-a grăbit să-l ia de braţ pe Kreps şi să-l conducă deoparte, vorbindu-i cu multă ardoare, tot timpul. Patterson, Schmidt, Bosch şi generalul von Seefeldt formau un grup multinaţional, militaro-

industrial, clasa întâi, adică un inginer, un industriaş, un savant şi un general, toţi înfrăţiţi în afaceri cu arme, fără să ţină seama de naţionalitate sau de înclinaţii politice, stăteau împreună, în linişte, conştienţi că trăiau un moment istoric.

Politicianul şi bancherul nu au întârziat mult. Discuţia lor, separată, nu a durat mai mult de trei minute. De data aceasta, bancherul a fost cel care a început să vorbească, după ce ministrul de externe a cerut audienţei să reînceapă discuţiile.

— Domnule Patterson, a început Reinhardt Kreps, înainte de a asculta cele prezentate de dumneavoastră, eram extrem de sceptic cu privire la această întreagă afacere. Dar nu mai sunt. Cred că aveţi deja o propunere pentru noi.

Patterson a scos o serie de documente din mapa galbenă pe care o adusese cu el.

— Aşa este, a zis el. Mai întâi, aici este hârtia cu bilanţul nostru, aici este profitul nostru şi evidenţa pierderilor, iar aici se găsesc amănunte referitoare la datoriile noastre. Veţi observa că un mare procentaj din ele sunt cu termen scurt.

Ochii bancherului german au parcurs încet primul document, apoi pe al doilea, apoi pe al treilea, după care au revenit la cel dintâi.

— Ce înţelegeţi prin venit net curent, domnule? a întrebat acesta.

— Puteţi constata că noi am investit veniturile noastre în proiectul rachetei de croazieră cu lansare de la sol, care s-a ridicat la 1,5 miliarde de dolari. Aş vrea să menţionez că în urma deciziei luată de NATO, care practic ne obligă la un rol de subcontractant la General Dynamics, aproape o treime din această sumă reprezintă valoarea reală. Cu alte cuvinte, noi trebuie imediat să considerăm drept avere inutilizabilă un miliard de dolari.

— Şi altceva?

— Ei bine, ca să spun adevărul, probabil încă o jumătate de miliard. Este vorba de o cantitate de echipamente care acum devin inutilizabile, un anumit inventar foarte costisitor, reduceri de producţie care acum devin necesare, toate vor crea probleme,

întrucât noi nu avem nicio rezervă. Una peste alta, aşa cum v-am spus, se ajunge la o jumătate de miliard.

— Deci, la cât ajungeţi cu venitul net, real?

— Nu-mi face nicio plăcere să o spun. Aproape de zero.

— Valoare de lichidare? a întrebat atunci bancherul, încolţindu-l neîncetat pe Patterson.

— Companii asemănătoare Corporaţiei Construcţiei de Rachete nu ajung la lichidare, a replicat Patterson, acum un pic iritat. Suntem mult prea importanţi pentru securitatea naţională.

— Să fim sinceri, domnule Patterson, privind la programul dumneavoastră de încasări şi datorii, la sfârşitul acestui an, veţi fi puşi în postura de falimentari, fără nicio îndoială. Sunteţi fără niciun ban. În realitate nu aveţi niciun fel de active pe care le-aţi putea vinde pentru a obţine bani. Şi nu puteţi să împrumutaţi niciun ban, pentru că, în conformitate cu cele constatate de mine, venitul net real al dumneavoastră nu este zero, ci este chiar negativ.

Kreps s-a oprit, iar Patterson a rămas tăcut.

— Dragă domnule Patterson, a continuat Kreps, eu nu vă spun toate acestea pentru a vă umili. Eu doar încerc, de dragul meu, de dragul colegilor mei de aici, şi de asemenea de dragul dumneavoastră, să stabilim clar situaţia dumneavoastră financiară actuală. Dacă ajungem la un acord, vom putea merge mai departe, pentru o analiză mai constructivă.

— Foarte bine. Tot ce spuneţi este corect. Cu toate acestea, şi ceea ce vreau să spun este un lucru foarte important, faptul că noi n-am fost acceptaţi ca prim contractant pentru racheta de croazieră cu lansare de la sol nu înseamnă că firma noastră este terminată. Noi avem încă motorul nostru, pe care oricare fabricant de rachete de croazieră, fie cu lansare din aer, de pe apă sau de la sol, va fi interesat să-l folosească. Mă refer la Boeing şi la General Dynamics. Boeing îl poate utiliza pentru racheta lor de croazieră, lansatoare de bombe, General Dynamics pentru racheta lor cu lansare de pe apă, tip Tomahawk şi acum chiar racheta NATO. Acelaşi lucru se poate spune şi despre sistemul nostru de ghidare. Toţi vor fi

interesaţi să înlocuiască sistemul TERCOM cu sistemul nostru. Nu există niciun dubiu în acest sens.

— Cât timp va mai trece până vor avea loc toate acestea? a întrebat Kreps.

— Doi sau trei ani. În anul fiscal 1988, MDC va fi un concern viabil şi capabil să-şi achite toate aceste datorii. Problema este… şi vocea-i slăbi…

Încă o dată Patterson începea să-şi arate vârsta. Şi nu era nimic surprinzător. Tocmai zburase opt mii de kilometri fără să doarmă un minut. Iar acum se afla implicat în lupta vieţii sale, pentru supravieţuirea companiei sale, într-o ţară străină, printre oameni străini şi în mijlocul nopţii.

— La cât se ridică suma de care aveţi nevoie? a întrebat şeful lui Deutsche Bank.

— Directorul meu, Frank Rogers se ocupă de finanţele companiei noastre, a replicat Patterson. El este un tip capabil şi, în trecut, estimările şi pronosticurile sale s-au dovedit a fi incredibil de precise. El va trebui să vină şi să vă dea cifrele precise şi explicaţiile corespunzătoare. Dar noi doi am discutat, de fapt, împreună această problemă. Am căzut de acord că este, aşa cum îi spunem noi în Statele Unite, „un număr cu o rezervaţie de zerouri”. Adică un miliard de dolari. Dar să fiu scurt. Banca noastră de operaţiuni, care este Citibank, va căuta să intre în acţiune, dacă vom urma această cale. Soluţia lor pentru problema noastră, ca şi pentru problema lor de altfel, este să facem o fuziune cu McDonnell Douglas. Dar, dacă ei intră în acţiune sub acoperirea clauzelor din contractul nostru de împrumut cu ei, aceştia ar putea forţa fuziunea. Şi aşa cum, corect, aţi analizat situaţia, domnule Kreps, ei vor demara procesul de fuzionare prin aruncarea noastră, mai întâi în starea de faliment, pe data de 2 ianuarie, după ce nu vom mai avea posibilităţi să ne achităm obligaţiile financiare, la sfârşitul acestei luni. Aşa-i? Ei bine, după cum puteţi vedea din cea de-a treia hârtie, noi le datorăm lor şi băncilor cu care colaborează în materie de împrumuturi încă trei sferturi de miliard de dolari.

— Deci este vorba de 1, 75 miliarde? a întrebat Kreps.

— Aşa cum am zis, cu o aproximaţie de zece la sută, Frank Rogers va fi în situaţia să vă dea cifre precise. Cei din jurul mesei erau obişnuiţi să discute despre numere mari, dar acestea de faţă constituiau chiar şi pentru ei nişte sume uriaşe de bani.

— Este prea mult pentru o bancă, cred că mă înţelegeţi, domnule Patterson, a menţionat Kreps.

— Desigur, a răspuns Patterson.

— Aşa că, dacă ne hotărâm să intrăm în afacere, a continuat Kreps, adresându-se de data aceasta întregii asistenţe, nu numai americanului, va trebui s-o facem respectând normele pieţei, conform tuturor regulilor, întrucât va fi necesar să invităm şi alte bănci să participe la această afacere.

— Care este dobânda normală? a întrebat Patterson.

— Ei bine, dobânda normală este că nimeni nu va împrumuta nici măcar un dolar Corporaţiei MDC sau cel puţin aici în Europa. În Statele Unite lucrurile ar putea fi altfel. Dar aici, în Europa, noi avem în vedere activele active reale şi numai atunci luăm o decizie dacă acordăm sau nu un împrumut unei companii. În ţara dumneavoastră, domnule Patterson, băncile obişnuiesc să aibă altceva în vedere în problema garanţiilor concrete şi acordă împrumuturi ţinând seama de viitoare beneficii, sau în baza promisiunilor unor viitoare beneficii.

Kreps începuse să se abată de la subiect. În mod surprinzător, nu von Amsburg a fost acela care a intervenit de data aceasta, pentru a reveni la tema discutată, ci şeful de la Siemens, Josef Schmidt.

— Reinhardt, cred că acest aspect este cunoscut de noi toţi. Dar dacă Deutsche Bank îşi va pune numele pe această afacere, nimeni în realitate nu se va preocupa de restul detaliilor. Aşadar, care ar fi dobânda curentă conform pieţii?

— Termenul maxim ar fi de trei ani. Rata dobânzii va fi variabilă şi ajustabilă, la fiecare trei luni, cu un punct peste rata de împrumut a eurodolarului la Londra. Asta înseamnă treizeci de procente dobândă

şi cu o rată de început de paisprezece procente, fu răspunsul lui Kreps.

— Noi plătim numai unsprezece procente dobândă la Citibank! a exclamat Patterson.

— Domnule Patterson, a zis Kreps, cu un ton foarte aspru, eu nu mă tocmesc cu dumneavoastră şi nici nu discut termene şi rate. Eu vă spun care sunt condiţiile noastre curente. Privirea i s-a îndreptat spre ministrul de externe pentru ajutor.

— Domnule Patterson, a zis von Amsburg recepţionând semnalul, îmi face impresia că avansăm încet în rezolvarea problemei. Pentru că, dacă nu se îndeplinesc condiţiile noastre şi chiar foarte rapid, mă tem că nu mai are niciun sens să discutăm mai departe despre un sprijin financiar german pentru compania dumneavoastră.

— Eu mă pot achita de obligaţiile mele, nu vă fie teamă, a zis Patterson din nou iritat. Şi voi putea face acest lucru până în Crăciun. Dar vreau să vă spun că nu sunt sigur dacă oamenii dumneavoastră vor putea face acelaşi lucru până atunci. Eu am mai trecut prin asemenea situaţii şi altădată cu bancherii. Se învârt de colo până colo şi…

— Dar nu bancherii germani, domnule Patterson, a precizat Kreps. Dacă prietenii mei prezenţi aici sunt mulţumiţi şi se declară de acord cu termenul în care dumneavoastră urmaţi să faceţi transferul de tehnologie, eu vă garantez că Deutsche Bank va fi în situaţia să vă refinanţeze compania, înainte de 31 decembrie, anul acesta. Este clar?

Se simţea un ton ascuţit în vocea bancherului.

Von Amsburg, observând atât tonul aspru al bancherului, cât şi timpul avansat şi dându-şi seama că, în astfel de condiţii, negocierile ar putea rapid să devină neproductive, s-a decis să întrerupă discuţiile în acest stadiu. Aşa că s-a ridicat.

— Domnilor, cred că este suficient pentru seara aceasta. Este evident că suntem cu toţii de acord în principiu. De asemenea, suntem de acord că timpul este esenţial… Aş vrea să adaug un factor de viitor: secretul privind această chestiune este de importanţă maximă. De aceea, cred că nu este optim să ne

întâlnim în grup, din nou aici, mâine. Dar, oriunde vom cădea de acord să ne întâlnim pentru a relua discuţiile, cred că ar fi mai bine dacă ne împărţim într-un grup tehnic de lucru şi unul financiar. Propun ca domnul Bosch şi domnul Schmidt să se ocupe de aranjamentele transferului tehnologic cu domnul Patterson, iar eu şi domnul Kreps să încercăm apoi să finalizăm aspectele financiare ale noului nostru partener, împreună cu dânsul.

Apoi, von Amsburg şi-a înclinat capul spre generalul Lothar von Seefeldt, inspector general al Forţelor Armate ale Germaniei de Vest.

— Poate atunci, domnule general, dumneavoastră veţi participa la întâlnirea finală, care se va ţine când vor cădea de acord ambele grupe. Mă tem că implicaţiile militare vor apărea numai dacă se va ajunge la un acord comun privind celelalte aspecte.

— Voi aştepta şi voi fi la dispoziţia dumneavoastră, *Graf* von Amsburg, a replicat generalul, care în mod obişnuit şi-ar fi pocnit călcâiele, dar nu prea avea condiţii să facă acest lucru cu succes, întrucât stătea pe scaun.

— Unde? a strigat tare şeful de la Siemens A.G. care devenise evident nerăbdător. Şi când?

— Amândoi, dumneavoastră împreună cu Bosch, sunteţi din sudul Germaniei, a răspuns Amsburg, aşa că am putea să ne întâlnim acolo. Dar nu cred că ar fi recomandabil să ne întâlnim la München sau Stuttgart. Şi nici la Frankfurt. De fapt, cred că ar fi bine să evităm marile oraşe. Şi mai este încă ceva ce va trebui luat în consideraţie. Cred, domnule Patterson – şi la auzul numelui său americanul se trezi, fiind realmente nedormit – că ar fi foarte bine ca directorul companiei dumneavoastră să participe la unele dintre aceste întâlniri. Unde se află el acum?

Von Amsburg a pus întrebarea ca şi când nu ar fi aflat acest lucru doar cu o oră mai înainte, prin telefon, de la tovarăşul său Zimmerli.

— În Basel, a răspuns Patterson, după ce se gândise o clipă.

Cu toate că era târziu şi că fiecare, nu numai Patterson, era obosit, această informaţie îi făcu să

ridice din sprâncene. De ce directorul unei companii aerospaţiale, cu sediul în California, se află în Elveţia acum, într-un moment critic ca acesta?

— Ce potrivească, a continuat von Amsburg, ca şi când Basel ar fi fost pentru oricine cel mai natural loc din lume unde ai dori să-ţi petreci o oarecare vreme. Rezultă că este destul de uşor. Hai să ne întâlnim în Pădurea Neagră, deci. Nu se află nimeni acolo, în această perioadă. Sezonul turistic s-a terminat şi iarna încă nu a început. De fapt, nu cred, că anul acesta au avut ceva zăpadă. Ce părere aveţi de Sankt Blasien? La Hotel Hirschen. Dumneavoastră, domnilor, trebuie să-l cunoaşteţi. Se află vizavi de biserica cu *Zwiebelturn*.

Toţi cu excepţia lui Patterson au încuviinţat dând din cap. Toţi cunoşteau biserica aceea cu turla ca o ceapă.

— Eu şi domnul Patterson vom fi deja acolo mâine la prânz, a spus von Amsburg. Mă voi ocupa eu de cazarea dumneavoastră. Nu va fi necesar să vă înregistraţi. Mă înţelegeţi?

Au înţeles.

13

Trebuie să mă întorc înapoi. Nu mult, doar o singură zi. Mă întorc la ziua de 2 decembrie, când securea NATO a căzut pe grumazul lui MDC şi când Herb Patterson m-a sunat imediat după aceea, ordonându-mi să stau liniştit în cameră la hotelul Buler, din Basel, timp de două zile.

„Ai încredere în mine", îmi spusese el atunci. Ei bine, i-am telegrafiat totuşi soţiei, pentru a o înştiinţa că întoarcerea mea în California se amână cu câteva zile. Doar atât. După care am început să aştept.

Dar Sabine von Planta m-a sunat să-mi amintească de faptul că programaserăm împreună o întâlnire pentru seara aceea, ca să sărbătorim ceva. Şi, spunea ea, mă suna pentru a se asigura că nu a intervenit nimic şi că, dacă sunt de acord, programul nostru va fi puţin modificat, faţă de ce anticipaserăm noi.

Cunoscând modul lui Sabine de a rezolva problemele incomode într-o manieră piezişă, m-am hotărât să intervin imediat.

— Sabine, nu prea mă simt în apele mele, acum. Aşa că spune-mi mai întâi tu ce-ai aranjat şi după aceea eu am să-ţi spun dacă am să vin sau nu.

Vreau să spun că în situaţia în care cariera, viitorul meu şi Dumnezeu mai ştie ce fuseseră spulberate de furtună, nu-mi ardea deloc să mă ţin de jocuri copilăreşti cu o fostă amantă.

— Eşti la ciclu, dragă? a zis ea.

— Hai, spune.

— Ei bine, tatăl meu te place, o ştii bine. Şi a considerat că ar fi interesant să invite câţiva dintre prietenii săi la cină, şi să mergem şi noi.

— În seara asta?

— În seara asta.

— Cam târziu acum să trimiţi o asemenea invitaţie.

— Ei bine, de fapt s-a aranjat deja. I-am spus tatălui meu că vei veni, întrucât, la urma urmei, amândoi căzuserăm de acord să petrecem această seară împreună. M-ai invitat doar, îţi aminteşti?

— Dar nu cu tatăl tău şi cu toţi prietenii lui de golf.

— Asta este Elveţia, dragă. Cu partenerii de golf nu serveşti cina. Cu partenerii de golf doar se joacă golf. Cu…

— Sabine!

— Da, dragă. Pe la ora şapte, la reşedinţa tatălui meu, este bine?

Dar aceasta contravenea consemnului să stau liniştit şi să aştept.

— Bine. De acord, la şapte.

— Bun. Vei avea timp suficient să tragi şi un pui de somn.

Unii dintre dumneavoastră îşi vor spune probabil „Acest individ Rogers este un rahat” şi vă rog să-mi iertaţi expresia care mă pune într-o lumină proastă, mai ales atunci când este folosită de către o femeie. Mă refer la faptul că acceptasem să ies din nou cu fosta mea amantă, când acasă aveam o soţie atât de drăguţă, care îmi purta de grijă, se preocupa de mine şi-mi ducea lipsa, etc, etc. Vă întrebaţi de ce nu i-am telefonat lui Nancy mai des, mai cu seamă după acea lungă discuţie pe care am avut-o din Copenhaga, când am simţit că este singură. Aţi putea, de asemenea, să vă întrebaţi ce fel de femeie putea fi Sabine von Planta, care se comporta astfel, ştiind că sunt căsătorit, cât şi despre promisiunea pe care i-o făcusem lui Nancy acum trei ani. Ei bine, toate astea nu pot fi explicate cu uşurinţă. Dar mai întâi, poate ar trebui să vă spun ceva mai mult despre mine. Eu nu sunt deloc un bărbat cu priză la femei şi nu am fost niciodată. Desigur, am înălţimea de un metru optzeci de centimetri. Aveam un păr bogat blond şi obişnuiam să joc fotbal la colegiu. Am fost un element studios, nu numai în timpul anilor de universitate la Basel, ci şi mai înainte, la Şcoala pentru Relaţii Externe, din Georgetown. Vă spun toate astea nu pentru a vă da dumneavoastră impresia că aş fi un eventual intelectual nedescoperit, Robert Redford, sau… Iar acum, la cincizeci de ani, ar fi o minciună să ascund că am cam luat proporţii, că cea mai mare parte din părul meu cel blond a dispărut şi că pântecul tinde să avanseze ceva mai mult atunci când uit să-l sug. Şi nu

este nici cazul să dau explicaţii că n-am priză la femei, pentru că acestea m-ar găsi un tip respingător din cauza urâţeniei sau a mutismului meu ci pentru că eu mi-am ales singur acest fel de viaţă. Ca s-o spun mai direct, mi-a plăcut întotdeauna să beau şi să mă distrez mai mult cu prietenii decât cu fetele. OK?

Şi acum referitor la soţia mea, Nancy. Semăna cu Jennifer Jones, când m-am căsătorit cu ea, şi încă şi acum arată la fel. Nu glumesc deloc. Joacă puţin tenis. Are umor. Este foarte inteligentă. Urăşte oamenii bădărani. Nu o preocupă parvenirea pe scara socială. Refuză de obicei să participe la reuniuni şi mese, în afară de cazurile când ştie dinainte cine va sta alături de ea. Cred că, la o analiză mai amănunţită, poate fi considerată un pic snoabă. Dar scrisorile sale de acreditare, respectiv familia şi educaţia, vin să explice o astfel de atitudine. Şi eu sunt un pic snob, şi nu găsesc nimic rău în asta. Ceea ce încerc să arăt direct – pentru că urăsc metoda analitică de prezentare a acestui fel de lucruri – este că amândoi ne simţim atraşi unul de altul şi că mariajul nostru se bazează pe un spirit de egalitate şi pe un simţ al respectului reciproc. Şi din 1959, niciunul din noi nu s-a schimbat. Eu am mai oscilat puţin, acum câţiva ani, dar atâta tot. Încă ne place unul de altul şi cred că ne şi iubim în felul nostru.

Atunci, de ce Sabine? Adevărul este că nu ştiu. Aşa a fost să fie. Dar cred că am explicat deja când şi cum s-a întâmplat. Niciodată însă nu m-a preocupat să-mi explic cauza. Ei bine, am să încerc acum. Dar foarte pe scurt. Sabine se trage dintr-o familie asemănătoare cu a lui Nancy şi are acelaşi nivel de educaţie. De fapt, ar fi cinstit să spun că există ceva mai mult decât un pic de sânge aristocratic care curge prin venele familiei Planta. Deci, dacă Nancy este gravă, Sabine este o fire veselă. Dacă Nancy iubeşte valsul, Sabine e moartă după muzica disco. Dacă Nancy nu discută niciodată despre viaţa noastră intimă, nici chiar cu mama ei, când trăia în Virginia, Sabine se laudă cu sexualitatea ei. Sabine chicoteşte mult. Îi place să vorbească italiana. Bea bere. Şi, apropo, este, în acelaşi timp, o fată izbitor de frumoasă: picioare

lungi, sâni mari, arătând ca o italiancă. Dar, din anumite motive pe care niciodată nu le-a spus, nu se simte atrasă în mod deosebit de bărbaţi. De nouăzeci şi nouă de ori dintr-o sută, îmi spusese, preferă să rămână acasă, să citească şi să-şi viziteze tatăl, decât să iasă cu un nebun care aşteaptă ca ea să ţopăie de bucurie când el îi pipăie piciorul, după ce i-a plătit o nenorocită de masă de o sută de franci. Tot atât de misterios este faptul că m-a plăcut din prima clipă în care privirile noastre s-au întâlnit. Şi mie mi-a plăcut de asemenea. Şi încă-mi place. Foarte mult. Atunci am găsit că este mult mai amuzant să fiu cu ea decât să beau şi să mă distrez cu băieţii. Dar, pentru mine totuşi, acestea cântăreau la fel, dacă puteţi să mă înţelegeţi. Sabine a adăugat o nouă dimensiune vieţii mele, o dimensiune care este unică şi pe care n-aş fi trăit-o în absenţa ei.

Dar latura amuzantă, şi cu asta am să revin din nou la povestea mea, este că atunci greşeam în ceea ce priveşte atitudinea adoptată de Nancy în toată această întâmplare. De-a lungul a trei ani de zile am vorbit din când în când despre Sabine, într-un mod neutru. Şi simţeam că Nancy era mai mult decât curioasă şi nu era deloc geloasă. Oricât părea de ciudat, dădea impresia că avea o admiraţie deosebită pentru doamna din Elveţia. Mulţumesc lui Dumnezeu că a fost aşa. Dar eu nu cunoşteam aceste aspecte, atunci. Este adevărat că instinctul m-a ajutat să prevăd cum vor reevolua lucrurile cu Sabine. De aceea i-am trimis lui Nancy o telegramă, în loc să-i dau telefon, pentru a-i comunica despre întoarcerea mea acasă. Pentru că ştiam că în acea zi, ceva mai târziu, voi fi cu Sabine.

Bogătaşului elveţian îi place să fie realmente recunoscut ca bogătaş. Deşi există un mit răspândit printre elveţieni şi anume că, oricât de bogaţi ar fi, lor nu le place să arate acest lucru. Aceasta însă nu este decât o minciună gogonată, ca şi mitul răspândit de englezi privind politeţea lor, când, în realitate, ei se numără printre cele mai necioplite popoare de pe pământ, sau ca ideea lansată de francezi, că ei ar fi, de fapt, singurul popor care înţelege şi cultivă arta, ca pe

o componentă naturală a vieţii lor cotidiene, când de fapt au realizat cele mai urâte oraşe de pe pământ, sau la fel de bine ca mitul lansat de suedezi, că ei ar fi tipul de om nepăsător, liniştit şi drăguţ, când în realitate pot deveni bădăranii şi beţivanii cei mai ţâfnoşi de pe faţa pământului.

Deci, pe cine am lăsat în afară? Pe nimeni care să fie important. Aşa că mă voi întoarce la elveţieni. Poate aţi observat, din când în când, că nu m-am ferit câtuşi de puţin, dând de înţeles că „ipocrizie" este cuvântul inventat probabil pentru a numi trăsătura lor cea mai notabilă. Ei bine, cele prezentate mai sus sunt pentru a dovedi că mai există şi alte popoare care îmi displac la fel de mult. Şi acum mă voi referi la tatăl lui Sabine von Planta, care era foarte elveţian, foarte bogat şi foarte mândru de amândouă.

Am luat un taxi spre reşedinţa acestuia la Arlesheim, o suburbie din Basel, care era un fel de Bel Air în nordul Elveţiei. Casa era aşezată pe aproximativ zece acri de pajişte şi arbuşti şi semăna arhitectural cu Douglas Fairbanks, masiva şi vechea clădire din Beverly Hills locuită timp de foarte mulţi ani de un rezident bătrân elveţian, Bernie Cornfeld, o comparaţie şi o realitate ce i-ar fi putut convinge prin aspectul ei respingător pe mulţi elveţieni de rarul lor bun gust. Un majordom mi-a răspuns la uşă, o menajeră aştepta să-mi ia în primire paltonul, după ce eu i-l dădusem majordomului, în timp ce o altă menajeră aştepta lângă o uşă, indicându-mi direcţia în care urma să mă deplasez. Mai fusesem acolo înainte, atunci când eu şi Sabine ne aflam în relaţii strânse, dar niciodată Papa nu pregătise o astfel de artilerie. Poate că motivul îl constituia restul invitaţilor aflaţi pe listă, m-am gândit eu.

Şi raţionamentul meu s-a dovedit de îndată a fi corect. Gazda mea, după ce m-a întâmpinat într-adevăr cu foarte multă căldură – Sabine avea dreptate, dintr-un motiv necunoscut el m-a plăcut – a făcut prezentările. Primul care mi-a fost prezentat era ginerele fondatorului lui Buehrli Maschimenfabrik şi actualul conducător al celei mai mari filiale a acestuia, Contraves, primul producător de armament

sofisticat din Elveţia, gama lor de produse incluzând rachete aer-aer, antitanc, şi alte variante sol-aer. Al doilea era directorul lui Union Bank a Elveţiei, banca, dacă vă reamintiţi, care l-a pus pe prinţul Radziwill pe statul de plată pentru perioada în care avea loc procesul de smulgere a proprietăţilor lui I.G. Farben din ghearele guvernului american. Al treilea era profesorul Juergen Neuhaus, şeful Departamentului economic şi al ştiinţelor politice al Universităţii din Basel şi totodată rector al acestei instituţii cu o vechime de 524 ani, un guru pedant, cunoscut în elita conducătoare din Elveţia. Gazda mea, şeful lui Hoffman La Roche, cea mai mare companie farmaceutică din lume, şi totodată unul dintre cei mai puternici industriaşi din lume nu era cu nimic mai prejos decât restul invitaţilor elveţieni.

În mod evident, toţi trei, respectiv fabricantul de armament, bancherul şi profesorul se considerau egali între ei. Ca să spun adevărul, eu mă simţeam extrem de flatat că von Planta a reuşit să-i adune pe toţi în cinstea mea. Nu puteam însă să mă abţin şi să nu mă întreb dacă tot ceea ce făcea nu era strâns legat de cele ce transpiraseră deja la Bruxelles în acea zi şi de ceea ce-mi rezerva viitorul.

Dar acest gând mi-a venit şi a dispărut imediat, pentru că Sabine tocmai îşi făcea intrarea. Şi ce mai intrare!

Decolteul ei era ceea ce reţinea privirile după imaginea de ansamblu a corpului său. Avea sâni mari, magnifici şi aproape feciorelnici zbătându-se în permanenţă şi ameninţând să scape din strânsoarea sutienului, un model special Givenchy, care valora în jur de 5.000 de dolari.

Sabine îşi permitea să se tutuiască lejer cu toţi cei prezenţi, exceptându-l, bineînţeles, pe profesor. A fost de-a dreptul exuberantă când a venit să mă întâmpine, o primire care s-a finalizat cu o posesivă luare de braţ, după care amândoi am condus parada spre sufragerie, unde mi s-a rezervat locul de onoare, la dreapta lui Sabine. Mama ei era moartă de cel puţin cincisprezece ani, aşa că, fiind singurul copil, ea

crescuse drept stăpâna casei, rol pe care îl îndeplinea cu graţie şi siguranţă.

Ceea ce a constituit însă pentru mine un lucru surprinzător, dar – trebuie să recunosc – şi impresionant a fost modul în care clasele de sus europene abordează statutul de amantă. Toţi cei prezenţi astă-seară erau fără nicio îndoială conştienţi că eram un bărbat căsătorit de multă vreme. Cu toate acestea, toţi găseau acceptabil şi natural faptul, că eu şi Sabine, fuseserăm şi, probabil, încă eram îndrăgostiţi şi prieteni. Un preşedinte european pe timpul mandatului său a avut două astfel de relaţii, alături de eleganta sa soţie. Faptul vine să demonstreze că există întotdeauna cineva care vine în întâmpinarea eternei căutări a omului spre perfecţiune.

Cina elveţiană a fost de înaltă clasă: păstrăv afumat, urmat de vânat cu sos marinat de cireşe negre şi – reţineţi că era decembrie – andive belgiene cu brânză şi tartă St. Honoreé ca desert. Vinul alb a fost un Aigle, iar cel roşu un Dole.

Când s-a adus brânza, conversaţia s-a concentrat asupra mea. Cel care a lansat tema şi a dat tonul a fost rectorul universităţii.

— Domnule Rogers, a început el – există obiceiul ca printre absolvenţii Universităţii să se renunţe la titlul de „doctor”, acesta fiind subînţeles, sau cel puţin se presupune a fi – sunteţi unul de-ai noştri şi în acelaşi timp un american. De aceea, sunteţi singurul care aveţi posibilitatea, din punctul nostru de vedere, să ne explicaţi ce se întâmplă în Statele Unite ale Americii. Goethe, aşa cum ştiţi, zicea *„Amerika, Du hast es besser”*. Mi-e teamă că în acest caz, dacă doctorul Goethe ar fi fost cu noi în seara aceasta, şi-ar fi exprimat o altă părere.

Amuzant – pentru Basel. Am râs cu toţii de mica sa glumă. Dar apoi a venit întrebarea serioasă.

— Ce nu merge?

Şi într-adevăr, ce? Era destul de dificil să-ţi explici acest lucru ţie personal, dar mai cu seamă unui grup de străini.

— Nu cunosc exact, am început eu, dar unele dintre principiile de bază sunt denaturate. Ne jucăm cu expresii de felul „edificiul moral” al unei naţiuni, sau „credinţa în propria soartă a unui popor”, sau „voinţa de a-şi exercita puterea” pentru conducerea unei ţări. Ei bine, acest edificiu moral este astăzi complet uzat, această credinţă se stinge rapid, iar această conducere este acum absentă. De când? Ei bine, părerea mea este că totul a început în 1973, odată cu începutul celui de-al doilea mandat al lui Nixon, când el era deja pe drojdie; probabil el ştia acest lucru şi de aceea a intrat în criză. Şi practic, de atunci, noi n-am mai avut un preşedinte. Primul a fost un cultivator de arahide, apoi un actor ratat. Cel prezent? Acesta se găseşte în funcţie doar de un an, dar este sigur că seamănă cu ceilalţi. Iar noi, americanii, suntem îngrijoraţi că, probabil, această stare nefericită a conducerii noastre va persista. Raymond Aron, pe care, desigur, îl cunoaşteţi cu toţii, era convins că actuala politică americană şi sistemul său electoral duce inevitabil la apariţia în continuare a unor astfel de preşedinţi mediocri, la pierderea prestigiului şi a autorităţii şi că lucrurile vor rămâne aşa până ce se va întreprinde o drastică revizuire a acestui sistem electoral. Astăzi, un preşedinte american trebuie să fie expert în relaţiile publice şi nu în arta guvernării. Astfel, este aproape imposibil să găseşti un preşedinte american care să se ridice la nivelul de cultură sau de competenţă al unui cancelar german sau al unui preşedinte al Franţei. Declinul preşedinţiei Statelor Unite coincide, fără nicio îndoială, cu declinul ţării noastre. Şi poate că cel mai tulburător aspect al acestui declin este faptul că, pentru prima dată în istoria noastră, noi ne-am pierdut complet încrederea ca naţiune. Şi această încredere, acest avânt a fost, cred eu, cheia succesului Statelor Unite. Ea se afla întotdeauna undeva înainte, iar poporul credea că acolo, undeva, se află şi o parte din destinul naţiunii noastre. El crede în continuare că Dumnezeu îi va da acea conducere care-l va călăuzi spre acel pământ al făgăduinţei, sigur şi darnic, pentru

că, aşa cum remarca şi Goethe, America, într-adevăr, întotdeauna a avut ceea ce este mai bun.

Am făcut o pauză.

— Cred că toate acestea par copilării, dar aceasta-i America. Sau, poate, mai bine zis, *a fost* America. Chiar acum ne poticnim mai rău ca niciodată, preocupaţi de faptul că creşterea noastră economică s-a oprit din cauza inflaţiei, care ne va cuprinde pe toţi în viitor, şi aceasta din cauza OPEC care neîncetat ni se opune an de an, şi din cauza ruşilor care devin mai belicoşi pe zi ce trece şi mai cu seamă acum după ce au eliminat din drumul lor Iugoslavia. Dar mai mult decât toate acestea este faptul că nimeni nu face nimic să oprească sau să schimbe mersul acestor procese. Ai o adâncă senzaţie de frustrare în ziua de azi, ştiindu-te american.

— Vă cred. Dar cu noi cum rămâne?

Era pentru prima dată când îl auzeam pe bancher vorbind.

— Care noi? am întrebat, fără să glumesc, nefiind chiar sigur ce gândeşte.

— Noi, europenii? Noi, elveţienii? a răspuns el.

— Ce vreţi să spuneţi? am întrebat eu neştiind unde vrea să ajungă.

— Ştiţi destul de bine că, în ciuda tuturor plângerilor noastre, noi toţi, cei de aici, privim spre Statele Unite ca spre salvarea noastră finală. Refugiul final. Naţiunea care, dacă ar începe din nou vacarmul, ar garanta pentru noi. Chiar şi Franţa împărtăşeşte acest sentiment. Dar puteţi garanta pentru noi, acum? Puteţi?

Începea să se contureze mai clar motivul acestei mici adunări. Aceşti indivizi erau îngroziţi, chiar şi gnomul gnomilor din Zürich. Îi îngrozea problema unde va merge el acum să-şi depună banii. Foarte amuzant. Toţi aceşti membri aparţinând unui club al sfârşitului lumii, din Statele Unite, se considerau deştepţi, depunându-şi banii până la ultima leţcaie, într-un cuib sigur în Elveţia. Dar cât de prost poţi să fii? Fără protecţia Statelor Unite, fără umbrela militară americană peste întreaga Europă, băncile şi averile din Elveţia se vor afla în siguranţă, ca şi cele

din Letonia şi Lituania, şi cred că oricine îşi mai aminteşte de acele mici ţări baltice, înainte de a fi fost integrate în blocul rublei.

Omul de la Union Bank din Elveţia cunoştea acest lucru. La fel de bine ştia şi gazda mea, regele industriei farmaceutice.

— Frank, a zis el, fiind singurul care îşi permitea să-mi folosească numele mic, cunoşti întâmplător o carte a unei vechi cunoştinţe de-a mea, *Graf* Otto von Amsburg?

„Oho, fii atent", m-am gândit. De ce oare se aduce în discuţie numele acesta? Stranie coincidenţă. Aşadar, seara asta însemna mult mai mult decât gândisem eu.

— Cine? am întrebat.

De data asta, Sabine a fost aceea care a făcut joc dublu. Acesta era, de fapt, germanul care – pretinsese ea – ceruse să fiu pus sub supravegherea internaţională a poliţiei şi deci nu-i puteam uita numele chiar atât de repede. De fapt, ea era convinsă că-l cunoşteam chiar personal. Dar seara devenise prea interesantă pentru ea ca să dea acest lucru în vileag şi astfel să scoată din joc miza scontată. De aceea, a spus doar cu o voce dulce şi abia auzibilă:

— Ministrul afacerilor externe al Germaniei de Vest şi, după o foarte mică pauză, a adăugat: „dragă".

— Desigur, am spus eu, dar cred că nu cunosc această carte.

— Trebuie s-o citeşti, a continuat tatăl lui Sabine. Dar, pentru că nu ai avut încă ocazia s-o citeşti, permite-mi să arăt la ce se referă şi motivul pentru care am amintit de ea aici.

Din anumite motive, acesta s-a uitat peste masă la bărbatul care conducea filiala Contravers, care – mi s-a părut mie – l-a aprobat printr-o mişcare aproape invizibilă a capului.

— Titlul ei este *Deutschland am Ende des 20. Jahrhunderts Fuehrer-Nation, oder Sklave.*

— Captivant, am zis, mai mult de dragul lui Sabine, dar nu am auzit niciun chicot din partea ei. În această seară era de-a dreptul serioasă.

— Teza lui von Amsburg este destul de simplă şi destul de directă, a continuat tatăl ei. Cu logica sa tipic teutonică, acesta lansează ipoteza că, în cazul în care Germania nu va umple golul de conducere lăsat pe scena europeană de Statele Unite la sfârşitul secolului douăzeci, cele două Germanii, de Vest şi de Est, vor ajunge irevocabil pe orbita sovietică. La început el a pretins că se va ajunge la o „finlandizare" a Germaniei de Vest, apoi la un fel de „confederaţie" cu Germania de Est, şi în final la o totală „reunificare" sub seceră şi ciocan.

A făcut o pauză, aşteptând probabil comentarii din partea mea, care însă s-au lăsat aşteptate, aşa că a continuat.

— După raţionamentele ulterioare ale lui von Amsburg, Statele Unite, fiind silite să treacă dintr-o criză energetică în alta, dintr-o criză de conducere în alta vor fi mereu implicate în rezolvarea haosului lor de acasă pentru cel puţin încă un deceniu sau mai mult şi prin urmare nu va exista nicio posibilitate să intervină pentru Germania, care încet va dispărea din rândul ţărilor din Vest. Aşa s-a întâmplat cu Iranul, Afganistanul şi mai târziu cu Iugoslavia. Toate au dispărut fără ca măcar un strop de sânge american să fi fost vărsat pentru apărarea lor. Ar fi o adevărată nebunie, a continuat el raţionamentul, să se creadă că un strop de sânge american va fi vreodată sacrificat pentru Germania.

Toţi au dat afirmativ din cap.

— Bineînţeles, a continuat domnul doctor von Planta, von Amsburg susţine deschis că un asemenea proces nu va fi posibil decât numai cu acceptarea tacită a unui astfel de destin din partea conducerii Germaniei. Vechea conducere germană, respectiv social-democraţii Willy Brandt şi Helmut Schmidt au preferat soluţia mai bine cu ruşii, decât nişte oameni morţi.

— Dar aceşti oameni nu mai sunt, am intervenit eu.

— Exact. Eliminarea lor a fost scopul real al acestei cărţi. Ea a apărut cu două luni înaintea alegerilor din Germania. În carte, von Amsburg precizează clar că singura alternativă a Germaniei de

Vest pentru a ajunge o naţiune independentă este să se redea puterea partidului care a adus măreţia Germaniei după al Doilea Război Mondial, adică partidului lui Konrad Adenauer şi al lui Ludwig Erhardt, Uniunea Creştin Democrată. Şi singurul om potrivit să poarte această mantie a măreţiei, obţinută din giganţii Germaniei moderne, era după schemele lui Amsburg, bineînţeles, Franz Strauss. Acum, fiţi îngăduitori cu mine. Ascultaţi ce urmează.

Gazda noastră s-a ridicat, a mers la un bufet alăturat, a scos o carte cu coperţi roşii şi negre, evident, cartea lui von Amsburg, s-a întors la locul lui din capul mesei, a deschis cartea şi a zis:

— *Ja,* aici este, la pagina 197. Citez:

Um aus bistoriseber Notwendigkeit unabhaengig zu bleiben muss Deutschland Atomwaffen besitzen und zvar genug solcher Waffen un Russland total zerstoeren zu Koennen. Die Russen muessen wieder Todesangst vor den Deutschen bekommen. Nur dann werden wir als Nation das 20 Jahrhundert ueberleben.

Iată, a zis el apoi, negru pe alb. Strauss şi von Amsburg intenţionează să înarmeze Germania de Vest cu arme nucleare, într-o cantitate suficientă, pentru a fi în stare să anihileze Rusia. Aceasta-i calea pentru supravieţuirea Germaniei.

După aceasta, von Planta şi toţi cei de la masă şi-au îndreptat privirile spre mine.

— Aveţi de gând să le permiteţi acest lucru, domnilor?

Brusc, deveniserăm formali. Iar el mi s-a adresat direct, gest pe care l-am apreciat drept absurd.

— Îmi este teamă, am început eu să răspund, că personal n-am nimic de-a face cu faptul că germanii vor sau nu înarmarea nucleară. Nu sunt omul potrivit.

— Adevărat? a întrebat şeful companiei elveţiene de rachete Contraves. Ei bine, eu, unul, nu sunt convins că nu sunteţi omul potrivit, aşa cum spuneţi dumneavoastră. Dar, înainte de a mai scoate o singură vorbă despre acest lucru, vreau să precizez că nici eu,

şi cred că nimeni dintre noi, cei prezenţi aici, în această seară, nu condamnăm în niciun fel şi nici nu suntem în dezacord cu tezele şi concluziile domnului von Amsburg. De aceea, nu vă condamnăm nici pe dumneavoastră, domnule Rogers.

Lucrurile deveneau confuze. Să mă condamne pe mine şi pentru ce? Dar asta încă nu era totul.

— Permiteţi-mi să explic mai departe. Ruşii deţin la ora actuală o superioritate militară copleşitoare în Europa. Absolut copleşitoare. Ei au douăzeci şi una de mii de tancuri, faţă de cele şapte mii pe care le are NATO. Au primit mii de avioane militare, în timp ce NATO are două mii. Raportul faţă de numărul de militari al lui NATO este doi la unu. Bineînţeles că ei întotdeauna au avut o superioritate, raportată la tancuri şi număr de oameni, dar noi – şi cred că pot utiliza acest termen de noi, pentru că întotdeauna am considerat armata elveţiană, mai mult sau mai puţin, ca pe un adjunct neoficial al NATO – ne-am bazat pe faptul că deţinem o superioritate tehnologică copleşitoare în domeniul aviaţiei, rachetelor, focoaselor nucleare, sistemelor de alarmare, o întreagă gamă tehnologică cu care putem echilibra capacitatea lor şi deci să ţinem în balanţă teroarea existentă în Europa.

— Toţi cunoaştem acest aspect, a murmurat profesorul. Treceţi la obiect.

— Problema este că acum sovieticii posedă racheta SS-20, cu rază medie de acţiune şi cu focoase nucleare ajungând la 4.500 kilometri, toate amplasate, putând distruge oricare parte a Europei de Vest, pe care o doresc. Nimeni dintre noi, respectiv NATO, Franţa, Elveţia, nimeni dintre noi, nu are niciun mijloc de represalii ori mijloace de a contracara ameninţarea SS-20, cu o ameninţare similară din partea noastră. Oare, voi, americanii, sunteţi pregătiţi să vă ridicaţi pentru noi, lansând rachetele voastre balistice, intercontinentale spre Rusia, atunci când Rusia va lansa rachetele SS-20 asupra Europei sau se va proceda ca în situaţia Afganistanului, a Iugoslaviei sau a Finlandei?

— La obiect, la obiect! a exclamat profesorul.

— Adevărata problemă este aceasta: cred că, acum, noi, europenii ne confruntăm cu problema alegerii protectorului, respectiv între americani şi germani. Cu cine vom merge, domnule Rogers?

Aceasta nu mai era doar o chestiune serioasă. Aceasta era o chestiune *mortal* de serioasă.

— Permiteţi-mi să pun o întrebare suplimentară, a continuat şeful de la Contraves… În cazul în care ne vom baza pe Germania de Vest pentru a ne asigura protecţia împotriva Uniunii Sovietice, aceasta va avea capacitatea s-o facă?

— Opriţi-vă aici, am spus eu. Căutaţi soluţii la nişte probleme care pur şi simplu nu există. Hai să ne întoarcem înapoi la cele discutate mai înainte, la masă, şi anume, că noi am pierdut superioritatea noastră tehnologică pe scară europeană. Aţi uitat însă ceva, domnilor: racheta noastră de croazieră cu lansare de la sol! Ruşii ar putea avea SS-20, dar Europa are, sau cel puţin va avea racheta noastră nucleară cu rază medie de acţiune, care, la drept vorbind, este mult superioară. Aşa că, din nou va exista un echilibru de forţe.

— Nu, nu va exista, a intervenit omul cu rachetele de la Zürich, având de data aceasta multă amărăciune în glas. Eu, personal, va trebui să văd măcar una dintre aceste rachete amplasate şi gata de lansare, ca să cred. Iată, Statele Unite au promis Europei racheta de croazieră din ultima parte a anilor 1970. Acum ne găsim la sfârşitul lui 1985 şi încă nu este niciuna amplasată. Presupunând că aveţi dreptate, domnule Rogers, în cele ce aţi afirmat, va fi nevoie de cel puţin doi ani de zile până când rachetele lui General Dynamics vor fi produse în cantităţi suficiente ca să se înceapă amplasarea lor. Dar trebuie să vă spun sincer că mă îndoiesc că acestea vor fi vreodată amplasate. Deci unde ne găsim astăzi? Exact acolo unde ne-am găsit acum şase ani. Sovieticii pot oricând distruge oraşe ca Berlin, Bonn sau Hamburg, precum Paris, Londra, Roma şi Zürich, cu rachetele lor SS-20, fără să primească nicio ripostă. Nu există niciun sistem de rachete amplasat undeva în Europa care ar putea în realitate distruge, drept represalii,

ceva important în patria sovietică. Voi, americanii, a concluzionat acesta, trebuie să fiţi de acord cu ceea ce am să spun: aţi amăgit şi aţi trădat Europa, domnule.

De fapt, omul avea dreptate. Nu referitor la acuzarea de „trădare", ci referitor la situaţia rachetelor. În protocolul încheiat cu ocazia SALT II, guvernul Statelor Unite fusese de acord să nu amplaseze rachete de croazieră cu lansare de la sol, până la sfârşitul anului 1982 şi fusese de acord cu prelungirea succesivă a acestei înţelegeri, cât timp sovieticii vor recunoaşte acest protocol, în ciuda faptului că tratatul SALT nici nu fusese ratificat măcar. Casa Albă era mulţumită că sovieticii erau de acord, aşa că înţelegerea a fost practic extinsă pentru doi ani în 1982 şi pentru încă doi ani, în 1984. Aceasta nu era rezultatul unei „slăbiciuni" sau a unei „senilităţi" din partea preşedintelui implicat în proces, ci era mai degrabă rezultatul unei puternice birocraţii care controla procesul SALT, atât în Uniunea Sovietică, cât şi în Statele Unite.

Ronald Regan a venit la Casa Albă în 1981, convins că va reuşi să renegocieze total SALT II şi poate chiar să revoce întregul proces SALT şi să restabilească superioritatea absolută militară americană asupra sovieticilor. Dar, la fel ca în atâtea alte probleme, el a trebuit să se răzgândească din cauza birocraţilor. Dacă procesul SALT ar fi fost anulat, argumentau aceştia, al treilea război mondial ar fi devenit inevitabil. Nimeni, la Casa Albă, fie el uliu, fie porumbel, republican sau democrat, fie Carter sau Regan, şi niciunul dintre liderii de la Kremlin nu voia să fie responsabil pentru aceasta. Aşa că protocolul a rămas valabil în continuare.

Ca să fim corecţi, guvernul american a lansat perdele de fum ca să-şi ascundă politica. De exemplu, în decembrie 1979, cu aproape şase ani înaintea zilei de 2 decembrie 1985, când a avut loc acea importantă adunare NATO, Statele Unite au propus şi cea mai mare parte dintre membrii NATO au fost de acord cu ideea instalării unor rachete cu rază medie de acţiune şi cu lansare de la sol, în Europa, în perioada 1983-

1984, instalare ce va anula „înţelegerea” cu Uniunea Sovietică.

Era vorba de rachetele 108 Pershing II, construite de către vechiul nostru prieten General Dynamics – nimic mai mult decât o modernizare a vechii rachete Pershing I care erau amplasate în jurul Germaniei de aproape un deceniu şi care erau nişte rachete tactice, cu o rază foarte scurtă de acţiune, şi deci, ineficiente – şi 464 de rachete sol-sol, construite de unul dintre cei mai slabi concurenţi ai noştri, care aveau o rază de acţiune de 2.000 de kilometri şi care erau de fapt nişte porcării, dacă-mi scuzaţi expresia. Erau atât de încete că, dacă două dintre ele ar fi penetrat sistemul de apărare sovietic, indivizii care le-au creat ar fi leşinat, şi asta cu condiţia ca ele să fi fost măcar amplasate, pentru că de fapt nici nu au fost. Şi nu din cauză că Belgia şi apoi Olanda s-au opus încontinuu faţă de amplasarea lor, ci pentru că Statele Unite nu au intenţionat niciodată să le amplaseze, pentru că exista posibilitatea ca acest lucru să fie evitat. Aşa că, în 1984 protocolul a fost reînnoit. Dar, un an mai târziu, o nouă reînnoire nu a mai intrat în discuţie. După incursiunea sovieticilor în Iugoslavia, nu mai exista, cel puţin în mintea mea, nicio raţiune pentru care Statele Unite să nu treacă în sfârşit la instalarea rachetelor de croazieră construite de General Dynamics. Dar – şi acest „dar” a fost, cred, ceea ce l-a stârnit pe omul de la Contraves – chiar în condiţiile în care acestea ar fi fost amplasate, numai un deget american s-ar fi aflat pe trăgaciul de lansare. Pentru că, *această* politică era de fapt cheia speranţei Americii de a păstra cohegemonia nucleară în lume, împreună cu Uniunea Sovietică, şi aceasta chiar în ciuda Afganistanului, în ciuda Iranului şi a Iugoslaviei. Toată lumea era de acord cu împărţirea tactică a armelor nucleare împreună cu aliaţii. Dar, niciodată a armelor strategice, pentru că, dacă o a treia putere ar fi avut posibilitatea să atace Uniunea Sovietică, ar fi provocat un contrarăspuns iresponsabil, care ar fi condus la distrugerea civilizaţiei vestice.

Aşadar, să rezumăm: nu am dat Europei de Vest arme nucleare strategice, pentru că nu am avut încredere în ei. Ei au cauzat deja două războaie mondiale. Şi era destul. Cu asemenea cuvinte, le-am răspuns eu oamenilor din jurul mesei.

Iar ei au fost. De acord cu raţionamentul meu, dar nu şi cu concluzia. Aşa că profesorul m-a întrebat atunci:

— Dragă domnule Rogers, toate au fost minunate şi bune, atât timp cât noi am putut avea încredere în *dumneavoastră*. Dar nu mai putem avea. Nu mai avem încredere nici în intenţiile şi nici în voinţa dumneavoastră.

Şi acestea erau spuse de un om de ştiinţă elveţian!

— Credeţi că Germania este mai de încredere? am întrebat eu neîncrezător.

— Ne aflăm în aceeaşi barcă, a răspuns acesta.

— Şi ne găsim deja flancaţi de Rusia şi de Iugoslavia, a adăugat bancherul.

— Şi, aşa după cum aţi afirmat şi dumneavoastră, domnule Rogers, a adăugat gazda noastră, bunul doctor von Planta, Statele Unite „se poticnesc astăzi mai rău ca niciodată”. Cred că acestea au fost exact cuvintele dumneavoastră.

— Deci, a revenit profesorul, noi, elveţienii, trebuie să găsim pe cineva în care să avem încredere. Împotriva celor mai bune gânduri ale noastre, împotriva tuturor lecţiilor istoriei şi împotriva tuturor emoţiilor noastre, aşa după cum bine ştiţi, domnule Rogers, nouă, sincer, nu ne plac germanii. Cu toate acestea, se pare că nu ne rămâne altă alegere de făcut. Tristul adevăr este că voi, americanii, aţi atras această nesiguranţă, nu numai asupra voastră, ci şi asupra noastră, a tuturor celor prezenţi aici.

Mă tem că nu eram pregătit să răspund la o asemenea chestiune. Aşa că omul de la Contraves a găsit de cuviinţă să umple golul lăsat.

— Cred că este cazul să revin la ceea ce spuneam acum câteva minute, a zis el, şi cred că acum vom putea realiza cât de vital va fi răspunsul dumneavoastră pentru noi, cei prezenţi aici, şi nu luaţi

ca indivizi, ci ca reprezentanţi ai naţiunii noastre elveţiene.

Mi s-a părut apoi că-şi caută cuvintele potrivite.

— Continuaţi, am zis, devenind furios, nu mai puţin pe Sabine, care mă pusese în această situaţie şi care acum stătea acolo, fără să spună absolut nimic, privind doar cum mă înghesuie toţi.

— Este adevărat, domnule, a spus din nou omul specialist în rachete, că guvernul Germaniei de Vest intenţionează să procure de la compania dumneavoastră tehnologia care îi va permite să producă în masă, în Germania, o rachetă de croazieră cu lansare de la sol, cu o rază de acţiune de peste trei mii de kilometri şi o viteză de 1,4 Mach şi cu capacitate de transport de cinci sute kilotone, încărcătură nucleară?

Isuse Hristoase, Atotputernice!

— Acesta este cel mai absurd lucru pe care l-am auzit vreodată, în viaţa mea! am exclamat eu. Era evident că vehemenţa mea avusese efect.

— Dragul meu Frank, m-a întrerupt tatăl lui Sabine, lasă-mă să te asigur că noi nu intenţionăm câtuşi de puţin să ne amestecăm în ce priveşte problema voastră. Te poţi baza sută la sută pe faptul că nimeni de aici, niciunul dintre cei prezenţi aici, în această seară, nu va discuta această problemă în afara acestei camere. Ai asigurarea fiecăruia dintre noi. Nu-i aşa, domnilor?

Şi ceilalţi trei bărbaţi au aprobat energic din cap.

— Totuşi, a continuat von Planta, această informaţie mi-a fost adusă la cunoştinţă după weekend şi am apreciat-o ca fiind de foarte mare importanţă pentru noi toţi, aşa încât am organizat această reuniune pentru a explora ramificaţiile posibile pentru ţara noastră şi, firește, pentru Europa. Sper că-mi vei ierta subterfugiul la care am recurs. Nu am vrut să te supăr cu nimic.

Ce aş fi putut zice după o astfel de elegantă disculpare? Nu avea niciun sens să joc rolul patriotului jignit. Aşa că m-am hotărât din nou să fac apel la logică.

— Mi-e teamă – şi cu aceasta m-am adresat specialistului în rachete de la Contraves – că supoziţia dumneavoastră este lipsită de sens. De ce Corporaţia Construcţiei de Rachete şi tehnologia noastră? Iată, dacă aş fi în locul germanilor şi aş vrea o rachetă de croazieră, aş căuta una care s-a aflat în fabricaţie. De exemplu, versiunea cu lansare din aer a lui Boeing. Guvernul nostru le-a dat un contract pentru 3.418 bucăţi, în 1980, şi au construit deja jumătate din această cantitate. Sunt bune. Sau de ce nu vă adresaţi celor de la General Dynamics, care au construit racheta de croazieră cu lansare de pe apă, tip Tomahawk? Şi aceasta se află deja în fabricaţie. Ce găsiţi special la rachetele noastre? Există doar câteva prototipuri. Sunteţi un specialist în rachete. Aşa că ştiţi care sunt riscurile pe care le implică asemenea acţiuni.

Specialistul de la Contraves avea deja răspunsul pregătit.

— Într-adevăr, sunt un specialist în rachete şi, aşa cum aţi spus, cred că răspunsul este evident. Pentru versiunea Boeing, aşa cum bine ştiţi, este nevoie de bombardiere tip B-52 ca platforme de lansare pentru rachetele de croazieră strategice. Iar pentru rachetele Tomahawk cu lansare de pe mare este nevoie de o navă acasă. Germania nu are niciun B-52; de fapt, ea n-are niciun bombardier cu rază mare de acţiune. De asemenea, n-are nicio navă. Aşadar, Germania are nevoie de o rachetă de croazieră strategică cu rază lungă de acţiune, care să poată fi lansată de pe o platformă plasată pe calea ferată sau, chiar şi mai bine, de pe un tractor-trailer, un camion, aşa cum obişnuiţi voi americanii să le spuneţi, în orice caz, de pe o unitate mobilă, care poate fi parcată, să zicem, de exemplu, în Pădurea Neagră. Sau, ca să mă exprim mai bine, chiar *sute de astfel de unităţi*. Aceasta este ceea ce ne trebuie. Şi aceasta este exact ceea ce are Corporaţia Construcţiei de Rachete acum.

A făcut o pauză, aşteptând să-l întrerupă cineva. Întrucât nimeni n-a făcut-o, el a continuat:

— Nu numai faptul că racheta voastră are lansare de la sol este motivul pentru care germanii sau alţii

manifestă interes. Desigur că există posibilitatea să se modifice racheta Boeing ALCM pentru a o face cu lansare de la sol. Compania noastră ar putea face acest lucru destul de uşor. Dar racheta Boeing este o rachetă deja depăşită. Corporaţia MDC a dezvoltat o a doua generaţie de rachete de croazieră, cu un nou motor şi cu un nou sistem de ghidare. Atât Boeing, cât şi General Dynamics au încercat să stea departe de voi, dar, după părerea noastră, amândoi au greşit. Sistemul de ghidare al lui General Dynamics este un eşec; acesta-i şi motivul pentru care atât de multe dintre prototipurile lor au fost pierdute. Era evident că tuturor elveţienilor prezenţi nu le scăpase până acum nimic din ceea ce spusese omul de la Contraves. Şi atunci când Boeing a încercat să realizeze un nou motor pentru a-l concura pe al vostru, în mărime şi performanţă, iată ce s-a întâmplat: au explodat toate deasupra statului Washington!

Avea din nou dreptate.

— Singura rachetă de croazieră cu lansare de la sol existentă astăzi, care îndeplineşte toate cerinţele privind posibilitatea de a transporta focoase nucleare aproape asupra oricărei ţinte din Uniunea Sovietică este cea a lui MDC. Şi, acesta este, domnule, motivul pentru care ne-am întâlnit, în această seară, având în vedere posibilitatea punerii la dispoziţia Germaniei a tehnologiei unei astfel de rachete, aşa cum a menţionat prietenul nostru comun, doctorul von Planta.

Nu intenţionam să reiau totul de la capăt. Cunoştinţele sale despre problema rachetelor de croazieră erau complete şi de nezdruncinat. Însă concluziile sale referitoare la ceea ce Corporaţia MDC ar fi făcut, sau ar putea să facă, erau simple copilării.

— Admiţând că tot ceea ce aţi afirmat cu privire la calităţile rachetei noastre este corect, am spus eu, cum s-ar putea transfera tehnologia de fabricaţie a unui astfel de sistem complex de armă, fără ca o jumătate din glob s-o ştie? Este ridicol fie chiar şi numai gândul la aşa ceva.

Am observat că, în timp ce vorbeam, profesorul dădea afirmativ din cap, fapt care m-a făcut să cred că am limpezit lucrurile. Dar specialistul elveţian în rachete m-a întrebat:

— Aţi auzit vreodată de un individ pe nume Alfred Frauenknecht?

— Nu, am răspuns, dar, chipurile, ar fi trebuit să aud. Ce legătură are cu cele discutate?

— Direct, niciuna, a replicat omul de la Contraves – şi acum, în sfârşit, mi-am reamintit numele lui – Schmiedheine, sau mai complet, Werner Schmiedheine – dar indirect o mare legătură. Întâmplarea a avut loc acum douăzeci de ani, dar acest lucru nu contează, pentru că schimbări prea substanţiale în domeniul tehnologiei nu au apărut, exceptând doar aparatura avansată pe baza semiconductorilor. Pe atunci, forţele aeriene elveţiene se aflau într-un proces de reechipare, pentru perioada anilor 1970-1980. Se simţea nevoia unui nou aparat de luptă şi bombardament. Guvernul s-a decis pentru proiectul francez Mirage III şi a hotărât să-l fabrice, sub licenţă în Elveţia, unul dintre concurenţii noştri, Sulzer Brothers A.G., în Winterhur.

— La obiect! La obiect! a zis profesorul, şi, de data aceasta, eram cu totul de acord cu el.

— Aveţi răbdare, a replicat Schmiedheine, continuând netulburat de intervenţia profesorului. Israelienii hotărâseră şi ei să folosească Mirage III ca element de sprijin pentru forţele lor aeriene. Decizia s-a dovedit a fi foarte bine-venită. Pentru că ei au câştigat Războiul Celor Şase Zile, din 1967, datorită în special superiorităţii lor tehnice în aer, şi această superioritate a avut la bază aparatul Mirage III. Totuşi, câteva dintre acestea au căzut în luptă. Dar atunci când Israelul a vrut să le înlocuiască cu altele noi, de Gaulle, din motive cunoscute doar de el, motive pe care le-a luat cu el în mormânt, a blocat continuarea exportului pentru aceste avioane. Israelul a făcut fatala greşeală să se încreadă în Franţa, cumpărând aceste aparate, în loc să le construiască direct în Israel, sub licenţă. Deci ce era de făcut?

— Mai departe, mai departe!

— Singura soluţie era să fure tehnologia şi să înceapă construirea lor. Foarte bine. La o conferinţă de la Paris, l-au întâlnit pe Frauenknecht. Acesta era inginer, specialist la Sulzer. L-au plătit, după cât îmi aduc eu aminte, cu două sute de mii de dolari. Şi acest simplu inginer, care, de fapt, nu era decât un tehnician, întrucât nu urmase nicio universitate, a organizat singur transferul întregii tehnologii de fabricaţie a lui Mirage III către Israel, incluzând cele mai complicate componente ale avionului, nu mai puţin foarte sofisticatul motor, capabil să imprime aparatului o viteză de 2,2 Mach. Greutatea totală a documentaţiei ajungea la aproape trei tone. Şi cum a făcut acest lucru?

Iată-ne jucând o piesă de Agatha Christie, faţă în faţă la o masă, luând cina în Elveţia, într-o noapte rece de decembrie.

— Îmi amintesc perfect de această întâmplare, a spus gazda noastră, şi vă rog să credeţi că aşa a fost.

— Şi eu, a zis bancherul. A fost de fapt cel mai josnic act de trădare, pe care a trebuit să-l suporte această ţară, după Primul Război Mondial. Niciodată n-am înţeles de ce Curtea Supremă l-a condamnat doar la patru ani şi jumătate. Ar fi trebuit condamnat pe viaţă. Sau dus în faţa plutonului de execuţie.

Bancherii din Elveţia, ca şi ceilalţi de pretutindeni, au toţi aceleaşi inimi de piatră.

— Îmi amintesc de întâmplare, dar mărturisesc că am uitat cum a procedat, zise profesorul Neuhaus. Dar cred că este destul de evident. Trebuie să fi folosit metoda microfilmării documentaţiei.

— De acord, am spus eu.

— Discret, de fapt, foarte discret, a zis Schmiedheine. Totuşi prea evident. Cheia succesului era accesul la documentaţie. Pentru aceasta, Frauenknecht a avut o idee într-adevăr strălucită. El a raportat corect directorului companiei sale că există un singur exemplar din documentaţia avionului Mirage în Elveţia şi că, în cazul în care ar apărea un accident, cum ar fi un incendiu sau altceva, construcţia avionului ar fi periclitată. Dar latura cu adevărat originală a planului său a constat în

următoarele. Cunoscând politica de economisire practicată la Sulzer Brothers, Frauenknecht a emis ideea că, dacă s-ar executa două copii ale documentaţiei, pe microfilme, şi dacă acestea s-ar păstra în locuri diferite, nu numai că s-ar asigura o protecţie împotriva accidentelor menţionate, dar înseşi spaţiile necesare şi costurile de depozitare vor fi infinit mai mici decât cele necesare pentru depozitarea unor desene. După aprecierea lui Frauenknecht, acestea ajungeau la 50.000 de franci elveţieni anual. Ei bine, întrucât directorul general de la Sulzer era elveţian, nu a putut zice nu la o astfel de afacere. Iar Frauenknecht, bineînţeles, s-a oferit să supravegheze personal toată treaba şi desigur că a primit aprobarea.

— Aşa că el a făcut trei seturi de microfilme în loc de două, am spus eu.

— Nu, a răspuns Schmiedheine. Acest lucru ar fi fost imposibil. Sulzer era şi este încă foarte preocupat de problema securităţii. Toate microfilmările din uzină se află sub o supraveghere permanentă şi sub cel mai riguros control. Deci cum a reuşit el s-o facă?

Ei bine, abia de-acum devenea interesant. Nu foarte interesant, dar cel puţin, uşor incitant.

— Eu renunţ, a spus Sabine, intrând pentru prima oară în discuţie, şi rotindu-şi uşor ochii spre mine.

Cred că Schmienheine a observat mişcarea ochilor lui Sabine şi s-a uitat la ea, dar nu chiar la ochi, întrucât în momentul acela o menajeră a întins un pahar cu Kirschwasser sub pieptul ei ceea ce l-a făcut pe fabricantul de armament elveţian să-şi coboare privirea ceva mai jos, spre decolteul ce se revărsa la numai câţiva centimetri de lichidul alb, din pahar. Dar el nu s-a simţit câtuşi de puţin tulburat de această privire licenţioasă.

— Am să vă spun, a reluat Schmiedheine. În realitate, a fost vorba de îndemânarea unui scamator. În conformitate cu regulile de securitate, desenele originale, odată microfilmate, trebuie distruse. Locul pentru executarea acestei operaţii era crematoriul oraşului… Şi Frauenhnecht a insistat, de asemenea, să se ocupe el personal de această treabă. Bineînţeles, în

drumul spre crematoriu el a descărcat documentele într-un garaj. Dar în garajul respectiv se găseau depozitate trei tone din documentaţia pe care o adusese de la Oficiul de Patente din Berna şi care, după cinci ani, conform legii, era scos din uz. A schimbat documentaţiile între ele şi a ars-o pe cea nefolositoare. O dată pe lună, încărca câte un camion cu documentaţie şi o transporta într-un alt garaj lângă frontiera germano-elveţiană, de unde era ridicată de către un agent israelian, care o transporta apoi pe un aeroport particular în sudul Germaniei şi o urca într-un avion israelian, ce aştepta s-o ducă la Tel Aviv.

— Drăguţ, am spus eu. Şi cum l-au prins?

— Cineva a deschis din întâmplare uşa la garaj, într-o zi, şi a văzut documentaţia, adică pe cea reală.

— Şi?

— Din nefericire, fiecare document era ştampilat cu roşu *Streng geheim!* Strict-secret. Tipul respectiv a chemat poliţia şi Frauenknecht, când a venit să ridice ultimul transport, a fost arestat.

— Şi israelienii?

— S-au servit de documentaţie pentru a construi propriul avion, respectiv Kfir sau Leul Tânăr. Şi astăzi încă, acesta a rămas cel mai rapid avion.

— Şi care-i problema? a intervenit profesorul, care tot timpul monologului dăduse dovadă de nerăbdare, o nerăbdare care s-a domolit când menajera i-a împins în faţă cel de-al treilea pahar cu Kirschwasser.

— Problema este că, dacă un simplu tehnician de jos, ca Frauenknecht, a fost în stare să facă transferul complet al tehnologiei de fabricaţie a unuia dintre cele mai avansate avioane militare din lume, către Israel, cât de uşor îi va fi unui preşedinte de consiliu al unei companii, cum este a dumneavoastră, domnule Rogers, să transfere toate planurile şi tehnologia de fabricaţie referitoare la construirea rachetei dumneavoastră de croazieră în Germania de Vest, mai cu seamă că şeful, respectiv domnul Patterson, este cunoscut drept un tiran ale cărui instrucţiuni trebuie să fie respectate imediat şi în totalitate, sau altfel… Am dreptate, domnule Rogers?

— Numai pe jumătate, am replicat eu. Eu nu sunt tehnician. Eu am fost de părere că transferul în secret al unei tehnologii avansate, în special al unui întreg sistem sofisticat de armament, fie el un avion sau o rachetă, este oarecum imposibil. Am crezut că, în orice caz, este ceva care depăşeşte posibilităţile unui singur om. Dar am greşit. Totuşi, domnilor, eu consider că nu are niciun sens să se continue discuţia pe marginea acestui subiect, mai cu seamă că nu tratăm o problemă care să se refere la posibilităţi tehnice de realizare. Ceea ce discutaţi dumneavoastră, domnilor, aici, referitor la Corporaţia Construcţiei de Rachete şi la preşedintele acestei companii, domnul Patterson, şi indirect, fie că aţi exprimat acest lucru aici sau nu, la persoana mea, este că ne aflăm implicaţi într-un act de trădare. La fel ca Franenknecht care şi-a trădat patria. La fel şi noi, din anumite motive, pe care niciunul dintre dumneavoastră nu le-a exprimat aici, ne aflăm antrenaţi într-o acţiune menită să pună la dispoziţia unei naţiuni istoric iresponsabile, respectiv Germaniei, mijloacele prin care aceasta ar putea declanşa al treilea război mondial şi să ne distrugă pe toţi. Nimeni n-ar face aşa ceva decât dacă ar fi cumva forţat s-o facă şi numai din motive zdrobitoare. Aici întregul dumneavoastră scenariu nu rezistă. Pentru ce am face aşa ceva?

Am crezut că voi reuşi prin această întrebare retorică să opresc lucrurile aici. Dar bancherul din Zürich nu a ţinut seamă de aceasta.

— De ce? a repetat el întrebarea. Vă voi da nu un motiv, ci motivul principal şi anume întrucât compania dumneavoastră este falimentară începând cu această după-amiază.

Sabine aproape că s-a sufocat la auzul acestei afirmaţii. Iar feţele celor prezenţi în jurul mesei au încremenit.

— Şi de unde ştiu? a continuat el, nemaiprivind acum la mine, ci la compatrioţii săi de la masă. Pentru că unul dintre clienţii noştri este deţinător de acţiuni ale acestei corporaţii. Astfel, departamentul nostru special a urmărit realizările companiei

dumneavoastră. Am verificat cu ei înainte de a veni aici. Mi-au spus că astăzi aţi pierdut contractul NATO, pe care v-aţi bazat cu disperare. Mi-au spus, în continuare că, având în vedere situaţia financiară a companiei dumneavoastră, fără acel contract NATO, sunteţi terminaţi. Afară de cazul – şi aceasta este acum părerea mea – în care cineva, cum ar fi Germania, vă va ajuta. Mi-e teamă că, „scenariul", aşa cum l-aţi definit dumneavoastră, nu suferă de lipsă de motivaţie. Ceea ce discutăm aici, acum, are la bază o motivaţie maximă, şi anume supravieţuirea. Şi această supravieţuire a constituit şi motivul care ne-a adunat pe noi toţi aici în seara asta. Aşa stând lucrurile, cred că întâlnirea a fost bine-venită. Pentru că acum ştim şi suntem de acord că Elveţia nu se mai poate baza în viitor pe America pentru a o apăra. Ne mai rămâne să stabilim dacă vecinul nostru de la nord va fi capabil să-şi asume rolul de protector, de gardian al Europei, împotriva ursului rusesc. Acum, ştim că răspunsul la o astfel de întrebare este da. Dar şi cu ajutorul rachetei dumneavoastră, domnule Rogers.

În ceea ce mă privea, era de acum prea mult. Conversaţia alunecase de la o speculaţie amuzantă la o acuzaţie periculoasă, absurdă şi total nefondată.

— Cineva v-a minţit, am spus eu, iar la auzul acestora bancherul de la Zürich deveni roşu ca racul. Nu cu privire la situaţia noastră financiară şi nici cu privire la consecinţele extrem de grave ale votului NATO, ce vor afecta viitorul companiei, am adăugat eu. În acest sens, informaţia dumneavoastră a fost absolut corectă.

Fizionomia bancherului a început să revină la normal.

— Ceea ce am avut în vedere, am continuat eu, adresându-mă acum tuturor, a fost informaţia dumneavoastră privitoare la târgul cu Germania. Pot să vă garantez că nimeni din Corporaţia Construcţiei de Rachete, *nimeni*, nici preşedintele ei, nici directorul ei, nimeni nu a avut vreo discuţie cu careva în Germania, referitor la posibile tratative cu privire la racheta noastră de croazieră şi tehnologia acesteia, precum şi posibilul ei transfer, în schimbul rezolvării

problemelor noastre financiare. În acest sens, domnilor, aveţi cuvântul meu de coleg al fraternităţii academice elveţiene.

Apoi mi-am împins înapoi scaunul de la masă.

Tatăl lui Sabine, vizibil încurcat de starea mea emoţională, a încercat să spună ceva, dar a fost oprit de mâna profesorului Neuhaus.

— Dragă Rogers, a zis el, îţi acceptăm cuvântul dat. Şi cer scuze pentru orice aluzie care, întâmplător, ar fi putut atinge onoarea dumitale.

— Aşa e, aşa e, s-au auzit murmure în jurul mesei, care nu păreau a fi prea convingătoare.

Apoi, ridicându-se, tatăl lui Sabine a dat semnalul că cina luase sfârşit. Nu s-a mai spus nicio vorbă. Ne-au fost oferite hainele, s-au strâns mâini, ne-am salutat. Cei trei vizitatori elveţieni, profesorul, bancherul şi fabricantul de arme dispărură în noaptea de decembrie, iar gazda s-a retras la culcare. Sabine s-a oferit să mă ducă la hotel, dar am refuzat propunându-i în schimb să cheme un taxi. Până a venit am stat acolo în hol fără să ne spunem nimic. Când am ieşit în aerul rece, eram amorţit, dar nu de frigul de afară, ci la gândul celor discutate la cină. Am intrat în taxi, i-am dat şoferului instrucţiunile necesare şi mintea a început să-mi lucreze.

Prima concluzie: totul fusese bine aranjat dinainte. Concluzia a doua: scopul urmărit a fost să se tragă un semnal, unul puternic, că ceva foarte important se punea la cale, că instituţiile elveţiene, militare, politice, financiare, ştiau acest lucru şi hotărâseră să verifice în ce măsură este afectat viitorul Elveţiei. Concluzia a treia: Herb Patterson se afla în spatele acestei acţiuni în care fără nicio îndoială era implicată Germania şi care puteau fi nişte tratative, în scopul rezolvării crizei noastre financiare.

Ei şi?

Personal, nu am fost capabil să rezolv problema noastră. Atunci, de ce n-ar putea Herb Patterson să încerce o altă soluţie? Şi ce dacă a trebuit să ducă tratative cu germanii? Erau doar aliaţii noştri, nu-i aşa? Pentru numele lui Dumnezeu, Patterson în niciun caz n-ar fi încercat ceva, fără aprobarea celor din

Pentagon, din Departamentul de Stat şi a Biroului Oval.

Adevărat?

Atunci pentru ce atâta dramă în această seară?

Pentru că, probabil, elveţienii au vrut să facă acelaşi târg pe care Patterson îl încerca cu germanii. La dracu, şi francii elveţieni erau la fel de buni ca mărcile germane. Totuşi, aceasta nu are sens, pentru că Pentagonul nu ar permite niciun fel de tratative cu o ţară neutră cum este Elveţia, privind un sistem de arme ca racheta de croazieră. Singura cale deci rămasă pentru elveţieni ar fi dacă Patterson ar încerca să negocieze aici, în Europa, pe cont propriu. În acest caz, Contraves ar fi intrat în acţiune pentru primirea tehnologiei, Union Bank a Elveţiei ar fi preluat întreaga finanţare iar profesorul ar fi trebuit să-i convingă pe politicieni cu privire la importanţa şi meritul tratativelor. Aşadar, seara avusese un rost.

Exceptând doar faptul că implica trădare.

Când am ajuns cu gândul la acest punct, mi-am dat seama că ajunsesem deja în faţa hotelului Euler. Am plătit taxiul, am intrat la bar, am comandat un Chivas şi un pahar de apă, l-am băut, am comandat un al doilea, l-am băut, am achitat băuturile, am luat liftul până la etajul trei, am intrat în cameră, m-am dezbrăcat, am intrat în pat şi m-am culcat.

Era prea periculos să mă mai gândesc.

14

Am dormit aproape treisprezece ore. Am comandat nişte sendvişuri în cameră, după care am ieşit să mă plimb pe jos vreo patru ore, până la punctul unde se întâlnesc cele trei frontiere, elveţiană, germană şi franceză. Când m-am întors la hotel cu taxiul, se făcuse deja întuneric. Era exact data de 3 decembrie, când avionul lui Patterson ateriza în Germania.

Nu am vrut să las lucrurile să rămână acolo unde fuseseră lăsate în seara precedentă. Cred, de fapt, că voiam să-mi clarific temerile şi suspiciunile. Nancy ar fi fost un partener ideal în acest sens, dar… Am sunat-o pe Sabine. Trebuia să rămână până mai târziu la birou, mi-a zis ea, dar ne-am putea întâlni la hotel între ora nouă şi zece. Ea a venit la ora nouă şi jumătate, îmi amintesc, şi ne-am dus, vizavi, la restaurantul din Bahnhof, unul care avea cea mai bună friptură în sos de pe pământ, după care ne-am întors în camera mea pe la douăsprezece şi un sfert, tocmai când suna telefonul. Era, bineînţeles, domnul Amadeus Zimmerli, care îmi transmitea veşti, şi anume că tocmai vorbise cu domnul Patterson şi că ar trebui să plecăm în Germania, a doua zi, ca să ne întâlnim cu el acolo, într-un loc încă necunoscut. Spunea că m-ar fi sunat în dimineaţa aceasta la o oră rezonabilă, înainte de a veni să mă întâlnească.

Sabine stătuse pe un scaun, lângă fereastră, răsfoind o revistă Time şi ascultând, bineînţeles, fiecare cuvânt.

— Cine a fost? a întrebat ea.

— Ştii bine cine, am răspuns.

— Pleci cu el în *Germania?*

Am ridicat din umeri.

— Şeful tău, Patterson, vine şi el în Germania?

Am ridicat din nou din umeri.

Şi atunci au apucat-o dracii, a venit şi s-a aşezat exact în faţa mea, agitându-şi degetele în faţa ochilor mei.

— Tatăl meu te-a avertizat, îţi aminteşti? El mi-a spus să te anunţ că germanii şi acest individ,

Patterson, se folosesc de tine şi că, dacă ţi-a mai rămas ceva bun în capul tău american, ar trebui să pleci de aici înapoi în California. Dar, în schimb, tu pleci în Germania! Ei bine, dacă faci acest lucru, crede-mă, n-am de gând să mai am de-a face cu toate astea şi nici cu tine. Spunând acestea, s-a îndreptat spre uşă.

— Aşteaptă un minut, am zis.

Asemenea ieşiri şi manifestări nu erau o noutate pentru mine. Sabine se dezlănţuise în acest mod cel puţin de douăzeci de ori în timpul aşa-numitelor noastre relaţii, dar începuse să mă calce totuşi pe nervi. Şi un alt lucru care, de asemenea, mă călca pe nervi era „să primesc", pentru a doua oară, sfaturile de mâna a doua date de preasfântul ei tată.

— Înainte de a dispărea complet din viaţa mea, spune-mi doar ce înseamnă înscenarea asta pusă la cale de familia ta noaptea trecută?

— Ce vrei să spui prin „înscenare"? Şi ce legătură are cu familia mea? Nu, îţi atrag atenţia, nu te lega de tatăl meu!

Acum părea scoasă din minţi.

— Şi de ce nu? La început am presupus că este cel mai nofob german din lume. Pot să-ţi reamintesc chiar cuvintele, pe care, cu amabilitate, mi le-ai spus în timpul romanticului nostru prânz de acum o săptămână de la Bottminger Schloss: „El nu poate înţelege cum pot fi americanii, ca tine, atât de stupizi să negocieze cu germanii". Aşa mi-ai spus. E adevărat?

Ea stătea încă lângă uşă, dar măcar, de data aceasta, tăcea. Pentru un moment.

— Aşa că spune-mi, dragă, am continuat, cum de gândeşti acum că este minunat faptul că militarişti germani îi vor înlocui pe americani ca apărători ai Elveţiei? Şi, pentru că tot ne aflăm la subiectul ăsta, spune-mi doar cine dracu l-a informat pe el că eu şi Patterson intenţionăm să dăm germanilor minunata şi micuţa noastră rachetă de croazieră, de dragul asigurării noastre financiare, a pensiilor noastre şi a altor ciubucuri care nu au fost spuse în detaliu de către tatăl tău şi de tovarăşii săi?

— Să te ia dracu', împreună cu cel care i-a spus! a urlat ea. Este amicul tău, Amadeus Zimmerli.

— De ce-ar fi făcut-o?

— De unde să ştiu? Pot să-ţi spun, dacă vrei, doar ce bănuiesc eu.

— Spune.

— Dacă germanii au posibilitatea să negocieze cu şeful tău despre racheta aceea, atunci de ce n-ar face acelaşi lucru şi elveţienii?

— Ai uitat un lucru: Zimmerli lucrează pentru noi. Relaţia avocat-client nu va permite niciodată…

— Frank! a zis ea. Frank, a repetat, niciodată nu vei scăpa de apucăturile tale din Vestul-Mijlociu.

Faptul că m-am născut în St. Louis şi am stat acolo până la vârsta de patru ani, când părinţii mei s-au mutat în California, nu a afectat practic atitudinea mea faţă de viaţă. Însă Sabine avea această idee fixă. Dar cum aş fi putut s-o conving de contrariu?

— De acord. Am fost fericit acolo, am replicat eu. Dar să nu ne îndepărtăm de la subiect, care era Amadeus Zimmerli.

— Ţi-am spus deja.

— Ce mi-ai spus?

— Că Zimmerli este un escroc.

— Ei bine, nu e chiar aşa.

— Haide, las-o, Frank. Tu nu vrei de fapt să afli acest lucru. Şi apoi mai există şi un alt prieten de-al tău sau, mai bine zis, fostul tău prieten, von Amsburg.

— Isuse Hristoase, Sabine, am urlat eu, nu-ţi poate intra în cap că eu nu l-am întâlnit în viaţa mea pe acest von Amsburg? De ce vrei s-o iei iarăşi de la cap? Nu-l cunosc absolut deloc.

— Dar tatăl meu nu gândeşte la fel.

— Ei bine, tatăl tău greşeşte. Poate că pentru prima dată în viaţa lui.

— Foarte bine. Asta înseamnă că este şi mai rău, a zis ea, după o mică pauză.

— Cum, adică, şi mai rău?

— Vrei cu adevărat să ştii ceea ce cred eu? a întrebat ea, după care a adăugat. Acum?

— Ce vrei să spui prin „acum"?

— Vreau să spun că accept ceea ce spui referitor la von Amsburg. Şi, de asemenea, mai vreau să spun că accept ceea ce ai spus la sfârşitul mesei din noaptea trecută şi anume că niciodată n-ai fost implicat într-o negociere cu germanii.

— Opreşte-te pentru un minut, am spus. Vrei să spui că până acum nu ai crezut acest lucru? Asta deja este prea mult!

— Da' te ambalezi, dragă. Linişteşte-te o clipă. Şi spune-mi: te interesează ceea ce gândesc eu acum sau nu?

— Dă-i drumul.

— Mai întâi, să-mi răspunzi la o primă întrebare.

— Poate. Acum joci rolul de Staatsanwalt. Nu-i aşa?

— Referitor la problema în care sunteţi implicaţi amândoi, ţi-a spus vreodată Amadeus Zimmerli că-ţi va înlesni o întâlnire cu von Amsburg? Pentru un sprijin din partea acestuia sau pentru altceva?

— Neoficial? M-am gândit că, la urma urmelor, era totuşi procuror.

— Da, dragă, a răspuns ea.

— OK. Răspunsul este da.

— Următoarea întrebare: cu o anumită ocazie, sau din întâmplare, şeful tău, faimosul domn Patterson, ţi-a dat de înţeles că el îl cunoaşte pe *Graf* von Amsburg?

— Ei bine, da.

— Acum, cred că putem să reducem lucrurile la două ipoteze. Sau Zimmerli, împreună cu Amsburg şi ai lui – pentru că trebuie să mai fie şi alţii implicaţi – vă manevrează pe tine şi pe Patterson, cu scopul de a crea o astfel de panică asemănătoare celei de faliment, la care se referea Union Bank, în speranţa că tu, sau Patterson, sau amândoi le veţi sări direct în poală. OK? Sau Zimmerli, von Amsburg şi Patterson au acţionat împreună, chiar de la început, încercând să te suprime. Exact însă, nu-mi dau seama pentru ce.

— Anuleaz-o pe ultima.

— Înseamnă că prima s-ar putea apropia de adevăr?

— Mă tem că da, am răspuns.

— Crezi că Patterson s-ar putea să se fi vândut lor?

— Posibil. Am să descopăr acest lucru destul de curând, nu-i aşa?

— Numai dacă eşti încăpăţânat şi suficient de stupid să te duci în Germania cu acel escroc Zimmerli, a zis ea.

— Foarte bine, acum propun ca tu să te calmezi. Şi de data aceasta, aş vrea să-mi răspunzi tu la două întrebări. OK? Şi, fii atentă la limbaj.

— Zău?

— Tatăl tău şi cu Zimmerli sunt prieteni, adevărat? am întrebat-o ignorând comportarea ei şmecherească.

— N-am spus niciodată aşa ceva. Ceea ce, poate, am spus este că se întâlnesc, din când în când, pentru că amândoi fac parte din elita ce conduce această ţară.

— Să ne întoarcem puţin înapoi. Ai insinuat că ar exista ipoteza ca tatăl tău să fi primit de la Zimmerli informaţia referitoare la aşa-zisa noastră negociere cu germanii privind transferul de tehnologie a rachetei de croazieră în schimbul unei garanţii financiare?

— Eu nu am insinuat. Eu am afirmat acest lucru.

— Bun. Acum, domnişoară procuror, te rog să-mi spui de ce tatăl tău, care trebuie să-l cunoască la fel de bine pe escrocul de Zimmerli şi care lasă să se creadă că-i urăşte pe germani, de ce preasfântul tău tată s-a înhăitat cu Zimmerli, von Amsburg şi cu Patterson?

— Ce vrei să spui? a întrebat Sabine.

— Vreau să spun, de ce nu i-a denunţat? În public. Să-i spună lui Dan Rather.

— Cine este Dan Rather?

— Sabine, pentru numele lui Dumnezeu! De ce n-a făcut-o? Dacă ar fi făcut acest lucru, în loc să organizeze nebunia de la cina aceea, acum întreaga discuţie n-ar mai fi avut loc. Iar negocierea respectivă ar fi căzut.

— Foarte bine, am să-ţi răspund, a zis ea. Dar sunt convinsă că eşti prea american, dragul meu, ca să poţi înţelege ce vreau să-ţi spun.

Am lăsat-o să continue, fără să fac niciun comentariu.

— Vezi tu, elveţienii, sau mai precis, bărbaţii elveţieni, pun ţara mai întâi şi oricând mai presus de orice – şi când zic orice înţeleg soţie, copii, iubită, câine. Atunci când majoritatea ia o decizie care afectează Elveţia, nu mai începe niciun comentariu. Toţi strâng rândurile, fără să se ţină seama de poziţia deţinută anterior de fiecare, şi se constituie într-un monolit în faţa întregii lumi, restul lumii constituind duşmanul.

— Până aici, destul de cinstit.

— Ei bine, aceasta se pare că s-a întâmplat în legătură cu racheta voastră de croazieră, cu germanii, cu domnul Patterson, cu interesul potenţial al Elveţiei investit în această afacere… şi cu tine.

— Este mult prea complicat pentru mintea mea de american din Vestul Mijlociu.

— Lasă-mă să încerc din nou. Tatăl meu s-a străduit să te pună în gardă ca să ieşi la timp din această afacere, pentru că te place şi totodată îi urăşte pe germani.

— Te repeţi.

— Ştiu. Întrucât tu nu ai luat în consideraţie avertismentul său, iar Contraves, Union Bank şi rectorul universităţii au decis că acum ceea ce este bine pentru Germania este bine şi pentru Elveţia, rezultă că s-a ajuns la un consens. Şi acum, tatăl meu nu mai are altceva de făcut decât să strângă rândurile împreună cu ceilalţi care au luat această decizie. Iar tu eşti liber să procedezi cum crezi de cuviinţă.

— Şi problema este dacă sunt sau nu un băiat suficient de mare ca să reuşesc să mă descurc?

— Exact.

— Ei bine, sunt. Şi voi fi. Mâine. În Germania.

— Ce ai de gând să faci?

— Nu ştiu, am răspuns, şi, din nefericire, era adevărat.

— Pot să mai spun ceva? a întrebat ea atunci.

— Nu. Şi ea n-a mai adăugat nimic.

— Pot să rămân aici la noapte?

— Da.

În jurul orei trei dimineaţa, din anumite motive, ne-am trezit amândoi, aproape în acelaşi timp.

— Frank?

— Da.

— Eşti supărat?

— Nu. Şi da.

— Ei bine, să nu fii. A fost vina mea.

Nu i-am răspuns.

— Eşti necăjit în legătură cu Nancy?

— Nu necăjit. Mă întreb doar, uneori, dacă nu ar fi trebuit s-o las să-şi urmeze propria viaţă, pe care este foarte capabilă să şi-o organizeze.

— Şi ce te-ai fi făcut fără ea?

— M-aş fi căsătorit poate cu tine.

— Nu fi caraghios, Frank. Hai să ne culcăm.

— Nu. De ce nu?

— Pentru că femei ca mine nu se căsătoresc niciodată cu americani din Vestul Mijlociu.

— Atunci, ce cauţi aici?

— Sunt aici pentru că-mi placi şi te iubesc.

— Dar nu atât încât să te căsătoreşti cu mine?

— Frank, ascultă. Nancy este cu adevărat o femeie extraordinară. Ea are nevoie de tine. Tu ai nevoie de ea. Este evident că vă plăceţi mult unul pe altul. Aşa că nu-ţi scufunda barca singur. Nu doresc să mă căsătoresc cu tine. N-am vrut niciodată. Şi nici n-am să vreau vreodată. Apropo, dacă vreodată te vei despărţi de Nancy – pentru că ai adus acest subiect în discuţie – va trebui să uiţi de mine. Imediat, definitiv şi pentru totdeauna.

— Niciodată nu te-am putut înţelege, Sabine. Dacă nu vrei să te căsătoreşti cu un american din Vestul Mijlociu, atunci de ce nu-ţi găseşti ca soţ un elveţian simpatic din Berna sau Lucerna?

— Am încercat. De două ori, în ultimii trei ani.

— Ce ai încercat?

— „Să-mi găsesc un soţ elveţian simpatic”, aşa cum ai spus-o tu atât de frumos, dragă.

— Ascultă, eu nu încerc să mă amestec, pentru Dumnezeu. Nu trebuie să-mi spui nimic. E treaba ta.

— Taci, Frank, pentru numele lui Dumnezeu. La început, mi-ai propus să mă căsătoresc cu tine, iar

acum nu suporţi ideea că acest lucru trebuie să-l fac totuşi cu cineva, de sex masculin.

— Aţi trăit împreună?

— Cu primul, da. Cu celălalt, nu.

— Cine au fost?

— Primul era doctor. Chirurg. Celălalt era la Ministerul de Externe al Elveţiei. În Berna, apropo. Eşti atât de deştept încât poţi să prevezi şi acest lucru.

— Aşadar, ai trăit cu un doctor.

— Numai două săptămâni. Era cu trei ani mai tânăr decât mine.

— Nu-mi spune mai mult.

— Oh, nu, nu ne oprim aici. Tu ai deschis discuţia. Ceea ce încerc să-ţi spun este că am descoperit, în sfârşit şi irevocabil, că nu aş putea face faţă situaţiei de a-mi petrece zi după zi cu cineva care aşteaptă să-i sorb fiecare cuvânt anost, să-i admir fiecare gest prostesc şi să mă bag în pat împreună cu el, şi toate acestea doar pentru că este bărbat. Eu nu. Eu vreau pace şi linişte. Îmi place să fiu de capul meu. Vreau să-mi petrec viaţa aşa cum vreau eu. Dacă acest lucru înseamnă egoism şi egocentrism, ei bine, poate să fie. Unele femei nu ajung să sfârşească drept soţii, iar eu sunt prin definiţie una dintre ele. E clar?

N-am răspuns nimic.

— Eu te vreau pe tine în viaţa mea, Frank, şi mă voi strădui să te păstrez cât voi putea. Dar aşa cum înţeleg eu. Aşadar, să nu mai vorbim despre căsătorie. OK?

— Am încheiat târgul, am murmurat.

— Frank?

— Da.

— Crezi, că într-o zi, am putea fi toţi trei împreună?

Aceasta m-a făcut să sar direct în mijlocul patului.

— În pat? Dar eşti nebună… A chicotit.

— Nu, nesuferitule. Cu toate că…

— Categoric nu!

A chicotit din nou.

— Haide, Frank. Nu fi aşa puritan. Am glumit doar. Ceea ce am gândit – şi m-am gândit foarte serios la

acest lucru – este că mi-ar face mare plăcere s-o cunosc mai bine pe Nancy.

— Nu sunt sigur că ar fi prea bine.

— Te-ai supăra dacă i-aş telefona?

— Ascultă, Sabine, nu vreau ca Nancy să creadă că ne jucăm cu ea. Este o femeie foarte mândră.

— Ştiu. Aceasta ar fi cea din urmă impresie pe care aş dori să i-o fac. Dar, totuşi. Poate într-o zi, din întâmplare. Mi-ar plăcea acest lucru.

După alte două minute:

— Frank?

— Da.

— Dacă aş fi bolnavă, într-adevăr bolnavă, ai veni la mine?

— Isuse, Sabine, am spus, simţind deodată o răceală pe şira spinării, s-a întâmplat ceva?

Am aprins lumina şi m-am uitat la ea.

— Nu. Bineînţeles că nu. Dar de-abia te-am regăsit şi n-aş vrea să te pierd iarăşi, definitiv.

— Voi reveni atât de repede, Sabine, încât n-o să-ţi vină să crezi.

— Adevărat?

— Adevărat.

S-a întins peste pat şi a stins lumina.

— Vrei să mă ţii în braţe până ce adorm? m-a întrebat.

— Da.

Şi aşa am făcut.

Partea a treia

15

Miercuri, 4 decembrie 1985. Eu şi Sabine am luat un mic dejun uşor, pe la ora şase. La ora şapte şi jumătate, a plecat la birou… Mi-a lăsat patru numere de telefon, scrise pe o foaie de hârtie smulsă din notesul hotelului Euler, pe care a pus-o în paşaportul meu. Când ne-am îmbrăţişat la despărţire, trebuie să recunosc că am simţit sentimente profunde pentru fată, sau pentru femeie, dacă vreţi să-i spuneţi aşa. Era fără îndoială un pic şmecheră, vorbăreaţă şi zgomotoasă şi avea tendinţa să se amestece în treburile mele puţin cam mult. Dar era o fiinţă bună, poate chiar prea bună pentru mine.

La ora opt şi jumătate, escrocul meu de avocat elveţian m-a sunat şi m-a întrebat dacă sunt de acord să vină şi să mă ia de la hotel, pe la zece. I-am răspuns că da. Mai mi-a spus că ar trebui să împachetez totul şi să achit nota. Am întrebat de ce. Şi mi-a răspuns că nu mă mai întorc aici. Aşa mi-a spus, chiar cu asemenea cuvinte. Suna puţin a ameninţare. La dracu, Sabine atât m-a bătut la cap cu diversele ei teorii, încât acum tot ceea ce Zimmerli ar fi zis, fără îndoială că mă alarma.

Câteva minute mai târziu, m-a sunat Russ Egan de la uzină, din Sunnyvale. De data aceasta, el era într-adevăr alarmat. Mi-a spus că a sunat la cel puţin treizeci de hoteluri diferite prin Europa, încercând să mă găsească. În cele din urmă, secretara lui Patterson i-a sugerat să mă caute la hotel Euler în Basel şi, fără nicio îndoială, aceasta însemna că în curând Patterson va avea o nouă secretară.

Problema lui Egan? Clay Dillon de la Citibank a sunat şi părea foarte, foarte nervos. Dillon a spus că m-a aşteptat să luăm împreună prânzul. Mai precis, eu îi promisesem lui Dillon că ne vom întâlni în biroul său la prânz. Era adevărat? Egan vroia să ştie. Aşa trebuia să fie, dar nu am reuşit, întrucât, i-am explicat eu, ar fi trebuit să iau Concorde de la Londra, ca să pot ajunge la timp, lucru care mi-a fost imposibil. Ce trebuia să facă Egan? Să-l sune pe Dillon, i-am

propus eu, şi să-i spună că voi veni un pic mai târziu. Aproximativ vreo două zile. Şi dacă întreabă ceva cu privire la proiectul rachetei de croazieră? „Mormânt”, i-am zis, nicio vorbă. Eu niciodată nu folosisem o astfel de expresie înainte în viaţa mea, întrucât mi se părea total nepotrivită, iar uneori chiar protestam împotriva utilizării ei. Dar acum se potrivea. Egan mai avea o întrebare şi anume dacă, din întâmplare, ştiam unde se află Patterson? Dillon ar fi dorit să vorbească cu el. „N-am nicio idee”, i-am răspuns. Şi încă odată, expresia „mormânt” şi-a găsit o bună utilizare.

Conform instrucţiunilor, am împachetat şi am coborât în hol ca să achit hotelul. Amadeus Zimmerli a sosit exact după program, conducând un Peugeot. Odată bagajele puse în portbagaj, am intrat repede în maşină pentru că afară se lăsase un frig serios. Când m-am referit la schimbarea vremii, Zimmerli a avut, ca de obicei, un răspuns gata pregătit.

— Moş Crăciun vine peste două zile… Când soseşte este totdeauna frig.

În Elveţia, Moşul vine puţin mai devreme decât în America, şi anume pe 6 decembrie. El se arată cu o carte neagră, din care citeşte lista păcatelor făcute de membrii tineri ai familiilor elveţiene. De asemenea, el vine înarmat cu nuieluşă dintr-o ramură de pom, pentru că greşeala şi pedeapsa merg încă mână în mână în Elveţia. Ameninţările fiind depăşite, Moşul caută cel de-al treilea obiect pe care l-a cărat cu el, un sac din pânză, plin cu dulciuri, alune, mandarine şi jucării din plastic, pe care-l deşartă pe podea, covor sau orice altceva aşezat pe jos.

O ultimă observaţie:

Trebuie reţinut ceva conform credinţei elveţienilor: Moş Crăciun locuieşte în Pădurea Neagră.

Când am început să meditez la toate acestea, căutând o semnificaţie simbolică, am început să chicotesc, pur şi simplu. Iată deci cum eu, director la o companie aerospaţială americană, angajat într-o afacere cu rachete de croazieră, eram condus de abilul avocat elveţian spre Pădurea Neagră să văd – ei bine, cu certitudine nu pe Moş Crăciun. Dar întrebarea era:

pe cine? Şi cu ce era înarmat, cu nuieluşa sau cu săculeţul cu dulciuri?

*

Ningea când am intrat în suburbiile lui St. Blasien, iar satul arăta aşa cum ar fi putut să arate un sat din Pădurea Neagră, cu nişte case asemănătoare unor cabane din bârne, mânăstirea şi vechea biserică cu turla ca o ceapă, cu cofetăria, care bineînţeles, avea la vedere, în vitrină *schwarzwaelderkuchen*, şi oameni bătrâni pe străzi. Amuzant lucru. Pe vremea când îmi făceam studiile la Basel, obişnuiam să mergem deseori în Pădurea Neagră, uneori pentru a schia iarna pe Feldberg, dar de cele mai multe ori pentru a ne plimba sau a hoinări vara în jurul lui Titisee şi St. Blasien, şi mi se părea că singurii oameni tineri pe care-i întâlneam erau fie vizitatori, fie turişti, aşa cum eram noi. Dar nu toţi localnicii erau bătrâni, iar femeile încă se îmbrăcau fie în rochii lungi negre, în timpul săptămânii, sau duminicile şi de sărbătorile religioase, fie în *Tracht* compus dintr-o fustă lungă albastră şi bluză albă cu mâneci bufante, ceva care aducea cu Albă-ca-Zăpada.

Dar nu Albă-ca-Zăpada era cea care ne aştepta când am oprit în faţa Gasthof zum Hirschen. Şi niciunul dintre cei şapte pitici. Amândoi bărbaţii care ne aşteptau erau înalţi de peste un metru optzeci de centimetri. Pe unul din ei îl cunoşteam şi m-aşteptam să-l găsesc acolo: şeful şi mentorul meu, domnul Herbert Patterson. Era îmbrăcat, ca şi când tocmai ieşise din biroul său de la Sunnyvale, California. Bărbatul care se afla alături de el arăta ca unul pregătit să dea o raită în jurul pădurii cu un *lederhosen*, pentru numele lui Dumnezeu, cu şosete verzi şi ghete cu şireturi şi o pălărie cu pană. Totuşi, nu arăta ridicol. De fapt, privit mai cu atenţie, semăna mai puţin cu un Buergermeister din St. Blasien şi mai mult cu un membru rătăcit al clanului von Habsburg, care are încă nişte castele prin regiune. În clipa în care am coborât din maşină, Patterson a venit repede. Dar nu la mine, ci la Zimmerli.

— Amadeus, a izbucnit el, ce bine că te revăd! A trecut mult de când nu ne-am mai văzut.

— Aproape şapte ani, a replicat Zimmerli.

Apoi s-a întors către omul îmbrăcat în *lederhosen*, care tocmai se apropiase de noi. Spre mirarea mea, Zimmerli şi-a înclinat capul, destul de uşor, cu toate astea gestul său constituia clar un semn de servilism, ultimul lucru la care m-aş fi putut aştepta din partea avocatului nostru elveţian.

Omul a dat mâna fără să scoată niciun cuvânt şi apoi s-a întors spre mine.

— Trebuie să fiţi domnul Rogers. Eu sunt von Amsburg. Bine aţi venit. Mă voi strădui să fac în aşa fel încât şederea dumneavoastră în această parte a ţării noastre să fie cât mai plăcută posibil. Permiteţi-mi să vă ajut la bagaje.

Lui Patterson, care pusese mâna pe umărul meu drept singura formă de salut din partea lui, nu-i mai rămânea altceva decât să-l însoţească pe ministrul de externe al Germaniei de Vest, ducându-ne bagajele în hotel, aceasta fiind, fără îndoială, după mulţi ani, prima dată când avea în mână o valiză. Când m-am apropiat de biroul de recepţie din hol pentru a mă înregistra, von Amsburg mi-a spus că nu este necesar, a dat valiza mea unui bătrân, care era valetul, mi-a spus că am camera 14 şi că mă vor aştepta la bar după circa cincisprezece minute. Era evident cine avea ultimul cuvânt. Acesta nu era Herb Patterson.

Cincisprezece minute mai târziu, am intrat în bar, nu era chiar un bar, ci mai de grabă un *Bierstube*, cu multe coarne de cerb montate pe plăci de lemn şi plin de localnici, care îşi beau prima bere pe ziua respectivă.

— Vreţi şi dumneavoastră una? m-a întrebat von Amsburg după ce-mi făcu semn să iau loc la masa la care el stătea împreună cu Patterson.

Nici urmă de Zimmerli, care dispăruse într-o cameră plasată jos, sub camera mea. Prin „una” el înţelegea o bere cu spumă. Patterson şi el aveau deja câte una aşezată în faţa lor, ceea ce constituia o premieră pentru şeful meu care, de când îl cunoşteam eu, nu servea decât lichior şi un vin scump. Dar se

părea că azi trebuia să-l urmăm îndeaproape pe lider şi dacă liderul nostru german bea bere, şi noi, americanii, trebuia să bem bere. La urma urmei, ne aflam în ţara lui.

— Acum, a zis von Amsburg, după ce m-am aşezat, să începem să clarificăm puţin lucrurile, întrucât din privirile dumneavoastră, domnule Rogers, deduc că aşteptaţi o explicaţie.

— În ce priveşte această presupunere, domnule, aveţi absolută dreptate, am răspuns uitându-mă direct în ochii lui Herb Patterson, în care n-am văzut nimic. Aşa că m-am întors din nou către german.

— Ei bine, să încep prin a vă spune cum ne-am întâlnit eu şi domnul Patterson pentru prima dată. Şi nu intenţionez să vă spun aceste lucruri, domnule Rogers, pentru a întreţine o conversaţie, ci pentru că circumstanţele în care ne-am cunoscut, au o legătură directă cu prezenţa noastră aici, astăzi. Cunoaşteţi, bineînţeles, Dumbrava Boemă.

Sigur că o cunoaştem. Dar aş vrea să v-o prezint celor dintre dumneavoastră care poate n-o cunosc. „Dumbrava", aşa cum o numesc toţi membri, este reşedinţa de vară a Clubului Boemian. Situat în centrul oraşului San Francisco, este clubul numărul doi al oraşului, care urmează după Pacific Union Club de pe Nob Hill. Clubul are aproape două mii de membri, printre care se numără mulţi din Bagdad, plus o mulţime de tineri avocaţi şi agenţi de bursă. Dumbrava se află la optzeci de kilometri în nordul oraşului pe Russian River, la aproximativ 16 kilometri de locul unde acesta se varsă în Oceanul Pacific. Este o dumbravă cu conifere, are un lac, un amfiteatru natural cu mii de locuri şi un loc amenajat pe râu pentru înot. Dar locurile cele mai atractive sunt „taberele", în realitate nişte cabine mari din lemn sau cabane cu multe priciuri pentru dormit, bucătării, mese şi, lucrul cel mai important din toate, baruri, pentru că mare parte din timp membrii şi-o petrec în mod obişnuit bând până la două, trei dimineaţa. Aceştia ies din când în când, urinează pe cel mai apropiat copac, după care se întorc iarăşi la băutură. Nu este permis accesul femeilor, nici chiar a

prostituatelor. Pentru astfel de afaceri, trebuie să ieşi din Dumbravă şi să mergi într-un oraş alăturat, Guerneville.

Cele două mari săptămâni de la Dumbravă încep practic în mijlocul lui iulie. Spectacolele începeau cu lecturi susţinute de câştigători ai Premiului Nobel, dintre care mulţi sunt membri ai clubului, şi continuau cu muzică interpretată de unii ca George Shearing sau Benny Goodman. Însă adevărata atracţie a Dumbravei, în cea de a doua jumătate a lunii iulie, o constituie ocazia de a sta alături de membri cu nume marcante, membrii de onoare, care încep cu preşedinţi şi foşti preşedinţi ai Statelor Unite, secretari şi foşti secretari de stat, şefii primelor douăzeci dintre cele mai mari bănci din Statele Unite şi în special invitaţi care sosesc din toate colţurile lumii, regi, prinţi, şahi şi premieri. Aceştia sosesc pe aeroportul Santa Roza în avioanele lor, după care folosesc un 707, pe care îl folosea şi Kissinger când venea aici, pe vremea când conducea Departamentul de Stat. Există şi o fotografie a lui în holul aeroportului Santa Roza.

Tabăra principală, unde au stat Jerry Ford şi prinţul Bernhardt, Henry Ford şi Helmut Schmidt, şi Anthony Edens, şi lista poate continua, este ultima tabără, pe partea stângă, când coborî pe drumul principal, care se termină la râu. Aceasta este tabăra unde, de exemplu, Eisenhower şi Nixon s-au întâlnit pentru prima dată, în 1950, dacă îmi aduc bine aminte. Acesta, de fapt, este locul unde a început colaborarea Nixon-Eisenhower şi care merită să figureze menţionată într-o obscură carte de istorie. Totuşi, un eveniment mult mai important a avut loc la Dumbrava Boemă, cu opt ani înainte, adică în 1942, un eveniment ce merită cel puţin un paragraf întreg în istoria modernă a omenirii. Şi acesta era de fapt incidentul la care se referea von Amsburg.

— Vă amintiţi, mi s-a adresat el, ce s-a întâmplat la începutul războiului acolo. A fost o victorie a democraţilor, pentru că a condus la înfrângerea puterilor fasciste, Japonia, Italia şi bineînţeles a noastră. Ei bine, nu. Vreau să exagerez, dar întâlnirea mea cu Herb Patterson de la Dumbrava Boemă, din

1965, ar putea, foarte bine, să conducă acum la un rezultat de o importanţă istorică la fel de mare.

Nu am zis nimic, dar mintea îmi lucra. Şi nu-mi făcea nicio plăcere. Pentru că referirea la incidentul din 1942 şi paralela care se făcea acum erau practic mai mult decât o aluzie.

În septembrie 1942, s-au întâlnit acolo Ernest Lawrence, James Conant, Arthur Compton, Robert Oppenheimer, Edward Teller şi încă alte opt persoane. Toate aceste nume nu vă spun ceva?

Mie, recunosc că da. Într-o noapte, am stat între Regan şi Teller la un dineu al cărui scop l-am şi uitat, iar după aceea i-am spus lui Herb Caen, comentatorul de la San Francisco, cât de speriat am fost de faptul că am stat între Eddie şi Ronnie. Ei bine, nu m-am înţeles prea bine atunci cu Ronnie. Ei şi? Asta era în 1985 şi toată această întâmplare cu Ronnie nu mai avea nicio importanţă, ea fiind doar o amintire. Nu acelaşi lucru se poate spune însă despre cele întâmplate în 1942, în Dumbravă. Deşi este tot o amintire, de data aceasta nu se mai poate trece la fel de uşor peste ea. Pentru că, atunci, acolo, cei adunaţi au stabilit în comun un program, care în final a condus la fabricarea, testarea şi aruncarea bombei atomice asupra oraşului Hiroshima. Şi de ce s-a întâmplat la Dumbrava Boemă? Pentru că, dacă s-ar fi aflat că Oppenheimer, Conant şi Lawrence s-au întâlnit undeva, atunci întreaga armată de fizicieni din universităţile din Goettingen, Tübingen şi Tokio ar fi ştiut imediat că în America a început era atomică. Ultimul loc la care cineva s-ar fi gândit pentru o astfel de întâlnire era casa clubului din această Dumbravă Boemă a decadenţei, de pe Russian River, în California.

Deci, lumea a căpătat o bombă. Şi ce dacă? Atât timp cât nimeni n-o poate transporta, de ce să ne îngrijorăm? Pakistanezii, indienii, sud-africanii şi israelienii au acum bomba. Cum pot aceştia s-o transporte la ţintă? Nu pot.

Ce s-ar întâmpla dacă ar putea? Ei bine, aceasta era, dragi prieteni, ceea ce-i separa în 1985 în realitate pe bărbaţii din domeniul nuclear de băieţii din acest

domeniu, respectiv mijlocul de transport. Iar în 1965, la Dumbrava Boemă, *Graf* von Amsburg şi-a întâlnit viitorul furnizor pentru un astfel de sistem de transport, respectiv pe Herb Patterson. Acesta era gândul care mă stăpânea înaintea discuţiei din ziua aceea la *Bierstube*, în Pădurea Neagră.

— Cine v-a recomandat? l-am întrebat pe ministrul de externe al Germaniei.

— Am fost cu Franz Josef Strauss, a răspuns el. Amândoi eram invitaţii lui… von Amsburg mi-a spus cine era persoana, dar eu nu-i voi menţiona aici numele şi vă rog să mă credeţi că este prima dată când îmi cenzurez propria povestire. De fapt, persoana respectivă, implicată, nu are nimic, şi accentuez acest lucru, de-a face cu conspiraţia care a început în vara aceea la Dumbravă. Prin urmare, de ce să-i menţionăm numele aici?

— Apoi a mai fost Larry Metcalf, a continuat von Amsburg, iar când i-a pronunţat numele, amândoi, el şi Herb Patterson, s-au privit pe furiş.

Şi aveau şi motive în acest sens. Pentru că Larry Metcalf, după cum ştiţi, este în momentul de faţă cel mai apropiat om al preşedintelui Statelor Unite şi este actualul şef de Cabinet de la Casa Albă, este ceea ce toţi preşedinţii moderni se pare că simt nevoia să aibă, adică un tip care să aranjeze lucrurile. Eisenhower îl avea pe Sherman Adams, Nixon l-a avut pe Haldeman, Carter pe Ham Jordan, Regan pe Ed Meese, şi aşa mai departe.

— Lui Metcalf i-a plăcut foarte mult ideea lui Strauss. A făcut o pauză, după care a adăugat: Larry s-ar putea să ni se alăture, puţin mai târziu.

— Înţeleg, a fost singurul meu răspuns. Am aşteptat ca să continue unul din ei. Dar amândoi stăteau acolo, aşteptând să vorbesc eu.

— Deci, la ce se referă toate acestea? am întrebat.

— Este vorba de două probleme, Frank, a spus Patterson. Două probleme foarte importante şi anume supravieţuirea companiei noastre şi supravieţuirea Vestului.

— Şi cum va supravieţui compania? am întrebat eu atunci. Dacă nu există niciun contract pentru racheta

de croazieră, nu există nici bani. Suntem la pământ, Herb.

— Nu încă. Sau cel puţin nu chiar de azi. Am lucrat ca un nebun, timp de trei zile, fără întrerupere, ca să pun la punct nişte tratative, Frank. Vom putea face rost de 1,75 miliarde de dolari, pentru a ne menţine, până ce vom pregăti altceva care să ia locul rachetei de croazieră.

— Cine o să-ţi dea această sumă de bani?

— Ei, a răspuns Patterson, deplasându-şi privirea spre von Amsburg şi apoi din nou spre mine.

— Înţeleg, am zis.

În acel moment, valetul, bătrânul de şaptezeci şi doi de ani, a intrat să-l anunţe pe von Amsburg că este urgent chemat la telefon. De la Bonn, a adăugat. Von Amsburg ne-a spus că nu va lipsi mai mult decât câteva minute şi a plecat. Pentru prima oară de când începuse această poveste incredibilă, mă aflam singur cu Herb Patterson.

— Ei bine, Herb, ce se întâmplă aici? am spus pe un ton aspru şi iritat.

— Nimic, din ceea ce crezi tu, Frank.

— M-ai păcălit de la bun început, nu-i aşa? am continuat.

— Mi-am închipuit că vei spune asta. Dar nu ai dreptate. Acum taci, pentru numele lui Dumnezeu, şi lasă-mă să-ţi explic, mai înainte să se întoarcă împuţitul ăsta de german.

— Poate-mi spui ceva care să mă bucure.

— Şi da şi nu. Dar este adevărat. Atunci când te-am trimis în Europa, să încerci să obţinem voturile în NATO, am fost absolut sincer. Mă gândeam că împreună cu omul nostru din Elveţia şi cu prietenii lui din Benelux şi Germania, vom putea obţine acel contract cu NATO.

— Ei au primit banii, Herb.

— Ştiu, au primit banii, dar ne-au înşelat.

Nu m-am aşteptat câtuşi de puţin ca Patterson să spună asta.

— Stai puţin, am zis eu atunci. Vrei să spui că te-au înşelat şi pe *tine?*

— Bineînţeles.

— Cum?

— Am primit un telefon de la von Amsburg. Mi-a spus că nu are nicio posibilitate să influenţeze votarea în favoarea noastră, aşa cum ar fi dorit el. Generalii şi birocraţii au hotărât să voteze pentru General Dynamics, şi asta a fost tot. Birocraţii sunt cei care ne-au înşelat. Iar von Amsburg n-a putut interveni cu nimic.

Privirea mea plină de scepticism l-a determinat să continue:

— Uite, Frank, acelaşi lucru se poate întâmpla şi în ţara noastră. Toată lumea supraestimează puterea pe care o are în realitate un secretar al afacerilor externe sau un secretar al oricărui alt departament. Nouăzeci la sută din deciziile acestuia nu sunt altceva decât *faits accomplis*, stabilite înainte de către oamenii din Pentagon, care au existat acolo înaintea lui, şi care vor exista acolo şi după plecarea lui. La fel este şi aici.

— Deci spuneai că ai primit un telefon de la von Amsburg, l-am întrerupt eu.

— Exact. Chiar după votare, Frank, te-am sunat imediat la Basel şi am vorbit cu tine. Îţi aminteşti asta.

— Îmi amintesc.

— Foarte bine. Uite ce propunea von Amsburg: guvernul său şi unii dintre prietenii lor din finanţe şi industrie ar putea, probabil, să fie interesaţi să gireze pentru noi.

— Cu 1,75 miliarde de dolari, am spus eu.

— Ei bine, suma nu a fost menţionată atunci. S-a discutat numai în principiu.

— Foarte bine, te-am ascultat. Acum răspunde-mi, Herb: Ce a pretins exact von Amsburg drept *quid pro quo* pentru aceste nemenţionate 1,75 miliarde de dolari?

— Racheta noastră de croazieră, a răspunse el direct şi fără ocolişuri, întreaga tehnologie de fabricaţie a rachetei, inclusiv câteva prototipuri.

— Opreşte-te puţin. Vreau să clarific mai întâi câteva aspecte minore, care mă intrigă, înainte să trecem la altele mai importante.

— Dă-i drumul!

— Vrei să spui că germanii, adică von Amsburg şi cu tovarăşii săi, respectiv Amadeus Zimmerli, René van der Kamp, prinţul Leopold ne-au promis voturile din NATO, după care ne-au înşelat şi apoi, cunoscând situaţia noastră vulnerabilă, ne-au propus acest sprijin de girant?

— Acesta este rezultatul final, a răspuns din nou Patterson. Dacă a fost, cumva, planificat de la început, nu ştiu. Şi nici nu vom şti.

— Dar este *incredibil*. Dacă aceşti ticăloşi ţi-au făcut aşa ceva, pentru ce dracu te mai afli aici?

— Există vreo altă alternativă?

— Rupe coada pisicii. Acceptă o fuziune cu Boeing sau cu General Dynamics sau cu McDonnell Douglas.

— Nu, Frank.

Asta a fost întotdeauna ceea ce l-a preocupat pe Patterson. Corporaţia MDC este copilul lui şi trebuie să rămână al lui. Indiferent ce s-ar întâmpla.

— Ascultă, Herb, este posibil ca tu să „faci afaceri" cu aceşti indivizi, dar pe mine să nu contezi. Nu este admisibil. Vreau să zic, pentru numele lui Dumnezeu, că vrei să-mi propui o cârdăşie cu un guvern care s-a lăsat mituit, a luat banii şi apoi ne-a înşelat, iar noi să trecem cu vederea aceste mici detalii şi să mergem mai departe, pentru că supravieţuirea Corporaţiei MDC este mult mai importantă decât cel mai elementar principiu?

— Ia-o uşurel, Frank, bătrâne. Ţi-aş sugera s-o iei mai uşor cu principiile. Vrei să-ţi amintesc oare „cine" a fost coordonatorul acţiunii prin care s-a mituit acest guvern străin, sau mai bine zis guverne?

— Să lăsăm asta acum, am spus.

— Mă tem că nu putem „lăsa asta" nici acum, nici altădată. Asta este realitatea, Frank.

Când m-a privit, am constatat că acea uşoară stânjenire, prezentă în comportamentul său de când ne-am întâlnit aici, în Pădurea Neagră, acum dispăruse total. La urma urmei, eram din aceeaşi tagmă, complici la crimă.

— Dar asta-i numai jumătate din poveste, a zis Patterson. Cred că ai face mai bine să asculţi şi

cealaltă jumătate înainte să tragi vreo concluzie greşită şi, în special, înainte de a spune „pe mine să nu contezi”. Cred că în final vei accepta să rămâi.

— Foarte bine. Convinge-mă.

— Eu nu încerc să conving pe nimeni, a replicat Patterson, ştiind că era din nou stăpân pe situaţie şi căutând să mă facă să înţeleg acest aspect. Te vei convinge singur.

Nu am spus nimic.

— Poate că-ţi pui întrebări cu privire la Larry Metcalf, a zis Patterson.

— Adevărat.

— Ei bine, vreau să-ţi spun mai întâi că, dacă va veni, nu va fi prezent ca persoană oficială. El va veni ca persoană particulară. Iar dacă cineva va pune vreodată întrebări, el a fost aici pentru o mică vacanţă la Baden-Baden şi a făcut câteva plimbări prin Pădurea Neagră.

— La fel ca şi atunci când Ham Jordan s-a dus în Panama să aranjeze lucrurile cu şahul.

— Eşti mult mai aproape de adevăr decât crezi, Frank.

— De ce nu-mi spui doar ce caută Larry Metcalf aici şi să mă laşi pe mine să judec singur cât de aproape sunt de adevăr?

— Uşurel, Frank. Nu foloseşte la nimic să ne ambalăm. OK. Să-ţi spun ce s-a întâmplat. După ce am primit oferta din partea lui von Amsburg cu privire la o posibilă negociere cu Germania pentru obţinerea unei garanţii, a început să mă preocupe problema securităţii naţionale.

S-a oprit şi a făcut semn chelnerului să mai aducă încă două halbe cu bere. După ce acesta le-a adus, Patterson a continuat de unde rămăsese:

— Am ştiut că Metcalf şi-a păstrat relaţiile cu Strauss şi cu von Amsburg şi am să-ţi spun şi de ce. Pentru că ei gândesc la fel cu privire la direcţia în care se îndreaptă lumea. Şi eu la fel. Şi la fel gândesc o mulţime de alţi oameni, oameni cu greutate.

— De exemplu? am întrebat eu.

— O parte din adevărata aristocraţie a Europei. Baronul Van der Kamp este unul. Bernhardt. Şi, după

cum vezi, aceştia nu sunt germani.

— Unde v-aţi întâlnit cu toţii de aţi făcut asemenea descoperiri? am întrebat eu atunci.

— La conferinţele din Bilderberg. Sau la întâlnirile de la Mount Pelerin Society. La Comisia Trilaterală.

— Haide, Herb, nu veni cu o asemenea gogoaşă răsuflată că, vezi Doamne, Comisia Trilaterală ar fi cea care ne coordonează viaţa, făcând parte dintr-o mare conspiraţie, iar tu eşti un simplu mesager al lui David Rockefeller.

— Eu nu sunt mesagerul nimănui, Frank. A sosit timpul să afli. Tot ceea ce încerc să-ţi spun este că s-a creat un consens printre toţi oamenii de înţeles ai comunităţii internaţionale, că, dacă se va lăsa în continuare ca estul să se infiltreze în vest, aşa cum s-a întâmplat sub conducerea americană, atunci ne vom confrunta rapid cu mari necazuri. Larry Metcalf împărtăşeşte opinia noastră. La fel şi generalul Harms. La fel şi Franz Josef Strauss, *Graf* von Amsburg, prinţul Leopold şi…

— OK. Am reţinut „cine" face parte. Acum aş vrea să ştiu „ce"? Ce încercaţi voi să faceţi? am întrebat eu.

— Am să-ţi spun repede, pentru că este posibil ca von Amsburg să se reîntoarcă în două minute. Şi am să-ţi vorbesc despre geopolitică. Ştiu, uneori gândeşti că sunt un bătrân ticălos necioplit, Frank, dar din când în când mai şi gândesc puţin. Germania de Vest este cea mai importantă ţară din lume, până acum, pentru securitatea Statelor Unite. Germania de Vest este protectorul nostru în Europa. I-ai menţionat mai înainte pe Hamilton Jordan şi pe şah. Ai dreptate. Aşa cum Iranul şi şahul au fost protectorii noştri în Golful Persic, tot aşa Germania de Vest este omul nostru de pază în Europa. Şahul a fost poliţistul nostru pe care l-am abandonat şi uite ce s-a întâmplat. Întreg sud-estul Asiei s-a destrămat. Destul de rău. Dacă Germania dispare, dispare şi Europa. Ei bine, Germania nu are această intenţie. Strauss şi von Amsburg sunt gata să le ţină piept ruşilor, şi asta cu o eficienţă mai mare decât cea de azi a Statelor Unite. Armata germană a lui Strauss este cel puţin de două

ori mai bună decât armata noastră. Dacă li se cere să lupte contra ruşilor, aceştia vor lupta până la ultimul om. Tu cunoşti armata noastră, Frank. Sunt atât de dopaţi încât îşi vor da seama că e război după ce acesta este pe jumătate pierdut. Germanii cunosc forma mizerabilă a militarilor noştri. Şi acum ajung la problema bănească. Ei ştiu că dacă ruşii vor acţiona mâine, noi nu vom avea voinţa şi nici mijloacele să-i contra atacăm. Însă germanii au această voinţă. Iar acum ne cer şi mijloacele, respectiv rachetele de croazieră. Şi noi suntem de acord că trebuie să le aibă.

— Prin „noi" pe cine ai în vedere? am întrebat eu.

— Am în vedere Casa Albă. Îi am în vedere pe generalul Harms. Pe Al Haig. Pe John J. McClay. Pe Richard Nixon.

— Ai discutat cu Nixon despre aceasta? am întrebat eu din nou.

— Nu. Dar el va fi de acord.

— Ai vorbit cu preşedintele, deci?

— Am vorbit cu Larry Metcalf. E acelaşi lucru.

— Îhî. Spune-mi ceva mai mult referitor la răspunsul lui Larry, am propus eu.

— El a spus-o pe şleau. Părerea lui este că, dacă nu le creăm germanilor condiţii în acest sens, ei pot ajunge la negocieri cu sovieticii. Dacă nu poţi lupta contra lor, atunci prefă-te că eşti cu ei.

— Am crezut că Strauss şi amicii lui îi urăsc pe ruşi.

— La fel i-a urât şi Hitler cu amicii săi.

— *Touché*. Mai departe.

— Ei bine, problema este că poporul american nu este pregătit pentru acest lucru, ei încă gândesc că Germania este plină de nazişti. La fel se întâmplă şi cu Congresul. Cea mai mare parte dintre proştii ăia n-ar fi capabili nici măcar să urmărească o astfel de conversaţie.

— Deci?

— Deci soluţia este să fie puşi în faţa faptului împlinit, *fait accompli*, şi în acest caz, ce-ar mai putea face?

— Şi Larry Metcalf vrea să-i asigure pe Strauss şi pe von Amsburg că, în ce priveşte Casa Albă, aceasta nu se va amesteca? Şi că ei ar dori să le dea binecuvântarea oficială, dar datorită circumstanţelor politice, acum nu pot decât să promită că vor avea grijă să privească în altă parte?

— Ei bine, nu a spus chiar aşa, dar cred că da, Frank, aceasta este şi impresia mea. Am vorbit ieri la telefon cu generalul Harms, în Baden-Baden, şi un susţinător mai bun decât Harms nu se poate găsi. Ceea ce este foarte natural. Pentru că, de pe postul de comandant-şef al forţelor NATO, ştie mai bine decât oricine că singura putere care poate sta între sovietici şi Atlantic sunt germanii.

— Prin urmare, Frank, cred că acum, după ce ai aflat cine este implicat în toată această afacere, şi…

Discuţia a fost întreruptă de sosirea lui von Amsburg.

— Mă scuzaţi că a durat atât de mult. A fost cancelarul. Mi-a cerut să vă transmit cele mai bune urări din partea sa, Herb…

La auzul acestor cuvinte l-am văzut pe Patterson radiind.

— A spus că primeşte invitaţia dumneavoastră de a vă întâlni la Dumbrava Boemă, în luna iulie, ca invitat al dumneavoastră. Intenţionează să vină.

Acum Patterson era într-adevăr mulţumit de sine. Iar eu n-am putut să nu reflectez la cât de mare va fi cercul acesta de la Dumbravă, acel idilic loc care a dat lumii bomba atomică, pe Richard Nixon şi care acum era pe cale să-l fixeze pe Franz Josef Strauss la comanda unui sistem de rachete care să distrugă Uniunea Sovietică. Şi pe noi toţi.

— Domnilor, am spus ridicându-mă în picioare. Consider că prezenţa mea aici în continuare nu serveşte nici unui scop. Se pare că deja totul este aranjat dinainte.

Patterson nu mai radia acum.

— Stai jos, Frank, a zis el.

Cred că vorbele lui au sunat mai degrabă a ordin.

— Îmi pare rău, Herb.

— Cred că ar fi bine să stai jos, Frank. Mai sunt câteva detalii pe care consider că ar trebui să le cunoşti înainte de a pleca cu adevărat, dacă vei mai vrea să pleci.

— Se pare că am deranjat, a zis von Amsburg. Cred că cel mai bine ar fi să revin puţin mai târziu.

Şi a plecat din nou.

— Nu poţi pleca de aici, Frank, a spus Patterson ignorând ieşirea germanului.

— De ce nu?

— Pentru că noi nu te vom lăsa.

— Noi?

— Da, noi. Te afli implicat în această afacere până-n gât, Frank… şi avem totul imprimat pe casetă video, color.

— Ce vrei să spui?

— Încercarea ta de a mitui trei guverne din NATO. Oferta ta de 20 de milioane de dolari, făcută ministrului afacerilor economice al Belgiei. Aranjamentele stabilite.

— Het Zoute.

— Totul se află în seiful lui Zimmerli, în Basel. Şi va rămâne acolo, crede-mă. Ca să te calmeze şi să acţionezi raţional.

— Nu ţine. În acest caz îi voi trage pe toţi la fund după mine.

— Pe cine? a întrebat Patterson.

Am făcut o pauză, ca să mă gândesc.

— Mi s-a spus, a continuat Patterson, că singurele persoane implicate pe casetă sunt Var der Kamp şi cu tine. Mi s-a spus, de asemenea, că domnul Van der Kamp a acţionat conform instrucţiunilor Ministerului de Justiţie al Belgiei.

— O capcană, a fost singurul răspuns pe care l-am putut da.

— Nu este ceva specific Belgiei. Capcana este un mod de viaţă, mi s-a spus.

— Ascultă, hai să fim realişti, am replicat. Dacă mă forţaţi să fac acest lucru, voi da totul în vileag, aici.

— Cine va sta să asculte un escroc? Şi asta dacă escrocul va mai avea posibilitatea să pălăvrăgească.

Ultima remarcă nu mi-a plăcut. De fapt, brusc am simţit ceva, ca un spasm în stomac. Stătusem până atunci în picioare, tot timpul. M-am aşezat şi am început să gândesc foarte, foarte repede. Logica m-a dus la o singură concluzie. Ori intram în joc chiar acum, ori dispăream. Foarte rapid, definitiv şi, probabil, chiar aici, în Pădurea Neagră, unde orice s-ar fi întâmplat ar fi intrat sub jurisdicţia germană şi cu asta, basta.

Foarte bine. Fii atent. Mergi înainte cu cacealmaua pregătită de ei cu ajutorul casetei. Nu face nici cea mai mică aluzie că ai gândit totul, absolut totul. Pentru că însuşi Patterson – este evident acest lucru – a intrat în acest joc. Nimeni şi nimic nu i-ar putea opri acum pe aceşti indivizi.

— Ascultă, Herb, am spus eu după aproximativ un minut de tăcere. Nu-mi place această afacere. Nu-mi place ceea ce am auzit. Dar nu sunt nici nebun. Niciodată n-aş face publică această chestie. Aşa că, pentru ce toate aceste ameninţări?

— Frank, n-am vrut să ajungem cu lucrurile până aici, dar…

— Ce dracu, am spus eu întrerupându-l. Nu are niciun sens să fiu naiv. Este vorba doar de afaceri. Nu-i aşa?

— Exact. Este lucrul cel mai bun de făcut, Frank.

— OK, cred că s-a terminat.

— Nu este totuşi suficient, Frank.

— Ce vrei să spui, Herb? am întrebat atunci.

— Vreau să spun că trebuie să te hotărăşti acum, a răspuns el.

Iar când a pronunţat aceste cuvinte am văzut în ochii lui o privire de fanatic, într-adevăr de *fanatic*, care te speria. Am avut dreptate, mi-am zis atunci. Aceşti indivizi m-ar fi ucis!

— E în regulă, am zis. Accept. Eu sunt un tip al dracului de încăpăţânat, dar acum accept.

— Eşti absolut sigur, Frank? a întrebat atunci Patterson căutând să-mi pătrundă cu privirea până în ultimul ungher al creierului. Aici nu este cazul nici de glumă, şi nici de distracţie. Aceasta este o afacere extrem de serioasă. Înţelegi?

„Băiete, oh, băiete! Fii foarte, foarte atent cu individul ăsta, m-am gândit eu atunci. E suficient să ai cea mai mică ezitare şi-ţi faci rost de cea din urmă îmbălsămare."

— Desigur că înţeleg, am replicat.

— Dacă accepţi să intri în joc, trebuie să rămâi pentru totdeauna în joc. Înţelegi acest lucru?

Cum să nu înţeleg?

— Desigur, am replicat din nou.

Încă o dată am fost cercetat de privirea aceea nebună.

— OK, de ce nu-ţi bei restul de bere, Frank? Am o vorbă cu von Amsburg.

Trecusem testul. Am băut. Mâna îmi tremura puternic însă.

Patterson a revenit împreună cu germanul, în mai puţin de trei minute. Am reuşit între timp să mă calmez şi, când von Amsburg a venit să-mi strângă mâna, am fost în stare să-l privesc, ca de la partener la partener, direct în ochi – nişte ochi reci, de gheaţă, dar nu de nebun.

— Sunt atât de bucuros că, v-aţi hotărât să lucraţi cu noi la acest proiect, în cele din urmă. Nu veţi regreta acest lucru, a zis el. Între timp a mai sosit încă un partener de afaceri. Am să explic modul nostru de lucru: ne-am decis să ne împărţim în două grupe, una tehnică şi una financiară. Membrii grupei financiare sunt adunaţi în camera 21, la etajul doi, în capătul holului… Sunteţi aşteptat acolo.

Patterson şi-a petrecut braţul în jurul umerilor mei, în timp ce toţi trei am ieşit împreună din bar, unul lângă altul. Ce păcat că în fundal nu exista şi puţină muzică militară, un marş fascist. Aveam de gând să ne apucăm de treabă pentru securitatea omenirii – de fapt, nu apărarea democraţiei, ci mai mult apărarea omenirii de democraţie. Iar eu mă aflam la mijloc.

A dracului încurcătură! Mă aflam în ghearele lor. Şi, după cum mergeau lucrurile, foarte curând întreaga Americă va fi în ghearele acestora. Ce altceva ar mai fi putut dori?

Răspunsul se întrezărea foarte clar. Aceşti oameni călare pe caii lor albi vor începe imediat să dicteze –

într-adevăr, acesta era cuvântul potrivit – să „dicteze” politica externă a Vestului în acord cu ceea ce ei ar considera că este bine şi moral. În realitate, ar avea loc un transfer de putere de la Statele Unite către Germania. De fapt, aici se înfăptuia o trădare, o trădare la înalt nivel. Aceştia încercau să facă, pe ascuns, ceea ce preşedintele Regan încercase să facă pe o cale democratică şi eşuase, pentru că el moştenise o situaţie militară şi o situaţie economică care se aflau într-o asemenea stare încât nimeni nu ar fi putut să îndrepte lucrurile în patru ani. Logica care-l stăpânea pe Patterson era, cred, că, dacă Regan nu a reuşit să rezolve această situaţie, atunci nimeni din America nu va putea. Singura soluţie era să-şi întoarcă privirile către germani. Aceştia ştiau cum să aibă grijă de ruşi.

Dar fără Frank Rogers! Mie niciodată nu mi-au plăcut germanii. N-am avut niciodată încredere în ei, dar nu ăsta era motivul principal. Eu întotdeauna am crezut că moralitatea trebuie să joace un rol important în politica guvernamentală şi mai cu seamă în politica externă. Statele Unite, în ciuda câtorva accidente, precum cel din Vietnam, era de fapt singura naţiune capabilă să aibă o putere militară suficientă pentru a-i ţine în şah pe ruşi o perioadă nedefinită şi asta fără a folosi această putere într-o manieră amorală pentru a subjuga voinţei lor alte naţiuni. Acest lucru l-am învăţat în Georgetown şi în acest lucru am continuat să cred cu fermitate toată viaţa mea.

Dar cum să-i opreşti pe aceşti indivizi? Dacă ar fi sesizat numai o licărire din cele ce-mi treceau prin cap, fără nicio îndoială că m-ar fi împuşcat şi m-ar fi îngropat la patru metri sub pământ în Pădurea Neagră. Şi era chiar foarte simplu. Nimeni nu ştia că mă găsesc aici. Cu excepţia lui Sabine. Dar ce-ar fi putut ea să facă? Un lucru se contura acum clar că trebuia să ies de aici imediat, mai înainte să ajungă cineva la concluzia că Frank Rogers a constituit un mare pericol pentru securitatea omenirii. Deci, mai întâi, să ies de aici, să rămân viu şi apoi să găsesc o cale prin care să opresc toate acestea.

Nu vreau, în continuare, să vă plictisesc cu detaliile privind restul zilei în Pădurea Neagră. Vă voi schiţa doar ceea ce s-a întâmplat.

M-am întâlnit cu von Amsburg şi cu şeful de la Deutsche Bank în camera 21, unde, credeţi-mă, parc-aş fi fost pus într-un storcător. Mai întâi, am verificat fiecare cifră de pe lista bilanţului nostru, fiecare adnotare de pe această listă şi fiecare comentariu şi observaţie făcute de către auditorii noştri. Concluzia, trasă în urma întregii analize făcute, era că după renunţarea, de către NATO, la proiectul rachetei de croazieră, venitul net real al nostru, la 31 decembrie 1985, era minus 435 milioane şi, accentuez, era minus.

Am trecut apoi la profit şi pierderi. Mi s-a cerut să separ rapid profiturile preconizate pierderile prevăzute şi surplusul în bani lichizi pe anii 1986, 1987 şi 1988, în baza presupunerii unei infuzii de capital nou de 1 miliard dolari. Am făcut diverse ipoteze referitoare la potenţialele vânzări ale celor două sisteme avansate de motoare şi ale sistemului de ghidare către restul industriei aerospaţiale şi concluzia trasă a fost că acest flux de pierderi va fi probabil oprit în trimestrul trei al anului 1987. Dar între timp, întrucât compania noastră devenea un subcontractant, în loc de contractant principal, pierderile noastre cumulate ajungeau la 1,6 miliarde dolari. Nu era nevoie să fii geniu ca să-ţi dai seama că 1 miliard nu va salva pacientul. Va fi nevoie de încă cel puţin 600 milioane dolari, deci un total pentru germani de 2,35 miliarde dolari, având în vedere că Deutsche Bank, împreună cu partenerii săi, urmau să achite către Citibank cele trei sferturi de miliard pe care ni le dăduseră nouă.

Doctorul Kreps a scuturat din cap când am pus rezultatul final pe o bucată de hârtie şi i-am întins-o.

— Nu putem susţine asta. Nu este posibil cu un astfel de bilanţ. Vă aflaţi în situaţia lui Chrysler în 1981 şi acum iată ce i s-a întâmplat.

— Dar această comparaţie simplistă nu se potriveşte, l-am contracarat. Chrysler a trebuit să se reutileze pentru a reintra în afaceri, întrucât rămăsese,

tehnologic, în urma concurenţei şi a cerinţelor pieţei. Situaţia noastră este tocmai invers. Noi ne aflăm cu ani de zile în avans faţă de concurenţă şi piaţa încă nu a ajuns să primească produsele noastre. Vor fi necesari vreo doi ani până când acest lucru se va întâmpla. Dar noi suntem utilaţi pentru a produce, acum.

Era adevărat. Nu aveam nicio îndoială că în anii care au mai rămas din acest secol, Corporaţia MDC va vinde zeci de mii de motoare şi sisteme de ghidare lui Boeing şi General Dynamics, şi chiar lui Martin Marietta. Problema era că, în timp ce aceştia îşi vor da seama că au nevoie de tehnologia noastră, noi să fim ca de a le vinde produsele, cel puţin ca o companie independentă.

— Probabil că ai dreptate, a zis bancherul german. Dar va fi imposibil să le explic băncilor, respectiv partenerilor noştri. Toţi sunt interesaţi de numărul participanţilor! Şi mai este ceva. Ei cred că siguranţa constă în numărul cât mai mare de participanţi. Vreau să zic că, dacă sunt mai multe bănci implicate într-o afacere ca aceasta, e cu atât mai bine. Pentru că, într-un eventual caz, dacă lucrurile evoluează prost şi vom avea nevoie de o garanţie guvernamentală, atunci vor fi implicate mai multe guverne. Apoi, încă un aspect foarte serios pe care îl văd este dorinţa lui Citibank să iasă din afacere. Dar fără ei, vom pierde o influenţă importantă la Washington, de fapt, o influenţă-cheie.

— Guvernul Statelor Unite nu va lăsa Corporaţia Construcţiei de Rachete să capoteze, am spus eu.

— Poate că nu. Dar nu este absolut sigur. Corporaţia Lockheed ajunsese, de exemplu, pe marginea prăpastiei.

Şi avea dreptate.

— Dar dacă Citibank rămâne în continuare? am întrebat eu.

— Există o astfel de posibilitate? m-a contracarat Kreps.

— Poate da, poate nu. Şi *dacă este da?*

— În cazul acesta, putem rezolva problema. Noi vom aduna împreună doar 1,6 milioane de dolari în

loc de 1,75 menţionate noaptea trecută de către domnul Patterson. *Ja.*

— Foarte bine. Faceţi-mi legătura telefonică, am spus eu.

În Germania nu ţi se face legătura telefonică. Trebuie să găseşti un telefon cu ajutorul lui Dumnezeu. Aşa că am mers la cabină, am sunat operatoarea hotelului şi i-am cerut să-mi facă legătura cu Clay Dillon, directorul lui Citibank din New York. Dillon a răspuns atât de repede încât lăsa impresia că aştepta acest telefon.

— Unde eşti? au fost primele lui cuvinte, după ce a aflat cu cine stă de vorbă. Mai degrabă, aş putea spune că lătra la mine.

— Germania, am răspuns eu.

— Germania, hm. Acum n-a mai lătrat.

— Da, Clay. Apropo, te-a sunat Russ Egan, să-ţi ceară scuze în numele meu pentru prânzul programat azi?

— Da, m-a sunat. Foarte frumos din partea ta. Ce s-a întâmplat în Germania?

— Cred că ne vom rezolva problema.

— Adevărat? Pentru mine, problema va fi rezolvată numai când voi primi înapoi cele 750 de milioane de dolari, Frank.

— Dacă insişti, Clay. Cred că totul va fi aranjat până la sfârşitul lunii.

— Să fim serioşi, Frank.

— Sunt.

— Cine ar putea să dea o sumă atât de mari de bani unor indivizi ca voi, ştiind în ce situaţie vă aflaţi după ce luni s-a renunţat în NATO la racheta voastră de croazieră?

— Nişte prieteni bancheri, de aici.

— În Germania? Glumeşti? Aceştia n-au niciun fel de încredere în corporaţia voastră.

— Pariezi?

— Cine?

— Deutsche Bank.

— Ce propun ei?

— O refacere a capitalului. Doresc să acorde un împrumut de 1,6 miliarde de dolari.

— Isuse Hristoase! Cu cine discutaţi de la Deutsche Bank? a întrebat el cu scepticism în glas.

— Cu Reinhardt Kreps, am replicat.

— Isuse Hristoase! a zis el, fiind de data aceasta pe deplin convins. De ce?

Iar eu, sincer să fiu, nici nu ştiam cum s-o mai întorc. Dar tocmai atunci a intrat pe uşă, în camera 21, Herb Patterson, urmat de Larry Metcalf şi de generalul Harms.

— Ştii ce, Clay, am să-ţi dau la telefon pe altcineva ca să-ţi dea răspunsul. Tocmai a intrat Herb Patterson cu nişte prieteni. Aşteaptă un moment.

L-am luat pe Patterson de braţ, i-am explicat cine era la telefon, despre ce discutam şi ce încercam să obţin – să urgentez negocierea refinanţării de către germani şi în acelaşi timp menţinerea lui Citibank pe mai departe, în combinaţie, pe motivul că altfel vor pierde un client valoros, care era pe cale de a trece de la starea de faliment la cea de client solvabil.

Lui Herb Patterson i-a plăcut grozav chestia asta. Când luă receptorul, în loc să vorbească cu Clay Dillon, el a întrebat unde este Walt, adică şeful lui Dillon şi preşedintele de consiliu al celei mai mari bănci din New York. Walt se găsea, aparent, într-o şedinţă. Herb i-a spus lui Clay să-l scoată afară din şedinţă pe Walt, dacă într-adevăr Citibank mai vrea să menţină legăturile de afaceri cu Corporaţia Construcţiei de Rachete. Când acesta a venit la telefon, Herb i-a transmis că vroia să stea de vorbă în particular cu el şi prin urmare să aştepte un minut, până ce se va deplasa la un alt telefon.

Patterson a pus telefonul jos şi i-a zis lui von Amsburg să-i transfere legătura în camera sa, dar von Amsburg i-a răspuns că numai operatoarea telefonică poate face acest transfer, aşa că Patterson a trebuit să-i ceară să coboare şi s-o anunţe. Von Amsburg s-a grăbit să iasă din cameră. Patterson i-a luat apoi de braţ pe Larry Metcalf şi pe generalul Harms şi toţi trei au părăsit camera 21, în care stătuseră de fapt foarte puţin.

La un moment dat, am rămas în cameră doar cu Kreps şi niciunul din noi, practic, nu ştia ce să spună.

Aşa că l-am întrebat dacă ştie un restaurant în apropiere, care să ţină deschis până mai târziu. Mi-a sugerat Schwarzwald Hotel, în Titisee, doar la câţiva kilometri, la nord. Mi-a spus că au sala de mese aşezată pe un lac, că se serveşte cel mai bun Sauerbratens din Germania şi mi-a propus să încerc o sticlă de vin local din Baden, respectiv un Riesling, care nu era teribil, dar era bun şi greu de găsit în afara regiunii. S-a gândit că serviciul este asigurat numai până la ora zece, oră care pentru Germania este o oră destul de târzie, într-adevăr.

Mi-a spus că ar fi bine să sun înainte, ca să mă asigur. De fapt, a adăugat el, dacă nu mă deranjează, ar putea să mă însoţească. Şi-a privit ceasul. Era aproape de ora cinci. Afară deja se lăsase întunericul. Discuţiile noastre financiare fuseseră atât de aprinse, încât nici nu ne dăduserăm seama când a trecut timpul.

— Dacă sunteţi de acord, am să sun la Titisee acum şi am să rezerv o masă. Pentru şapte jumătate sau, mai bine, pentru opt. Cred că mai sunt câteva chestiuni pe care *Graf* von Amsburg va dori să le clarifice în seara asta, având în vedere că lucrurile decurg în mod satisfăcător acum cu banca dumneavoastră din New York, a spus bancherul german.

A luat apoi receptorul, care atârna acolo, dar care nu fusese încă pus în furcă, a chemat operatoarea şi a făcut rezervarea pentru ora opt. Imediat după aceasta, Patterson a năvălit în cameră.

— Cine a fost la telefonul acesta? a vociferat el.

Kreps s-a uitat la el ca şi când ar fi văzut o maimuţă care tocmai coborâse dintr-un copac din Pădurea Neagră. Eu n-am zis nimic şi am arătat uşor cu capul în direcţia bancherului german. Patterson s-a calmat imediat.

— Desigur. Scuze. V-aş fi foarte recunoscător dacă aţi ridica din nou receptorul, domnule Kreps, şi aţi vorbi cu bancherii noştri din New York. Am organizat aici o conferinţă telefonică. Preşedintele şi directorul lui Citibank se află la celălalt capăt al firului. Eu mă duc la telefonul de jos din hol. Tot ce trebuie să faceţi

este să le explicaţi ce intenţionaţi dumneavoastră în legătură cu sprijinirea noastră financiară. Cred că acum Citibank va dori să rămână în continuare cu vechiul lor credit.

Kreps a ridicat receptorul, a repetat cu amănunte precise situaţia bilanţului companiei noastre, proiectul cu care am căzut de acord privind profitul pentru următorii trei ani şi dorinţa lui Deutsche Bank de a examina posibilitatea formării unei asociaţii de refinanţare a companiei noastre cu 1,6 miliarde de dolari, timp de trei ani de zile, după care a stat şi a ascultat un timp. Apoi a zis:

— De acord, şi a ascultat încă un minut. Cred că ar fi mai bine dacă unul dintre dumneavoastră aţi veni aici, la Frankfurt, a zis el, probabil exact de azi într-o săptămână. A ascultat din nou şi apoi a zis: Excelent. A închis telefonul şi s-a întors către mine. Aţi avut dreptate, domnule Rogers. Au căzut de acord să rămână în continuare. Au fost de acord cu deschiderea refinanţării. Domnul Dillon va veni miercurea viitoare la Frankfurt şi împreună vom stabili condiţiile unui nou contract de împrumut. El îşi dă seama că împrumutul lor trebuie să fie subordonat celor al nostru, şi deci va vrea să cunoască exact condiţiile noastre, înţelegeţi acest lucru, desigur. Aşadar, domnule Rogers, acum suntem parteneri.

Ne-am strâns mâinile.

Iată, încă un pas pe drumul spre pieire. Patterson a năvălit înapoi în cameră şi pe faţa lui se putea citi un singur lucru: triumful! Reuşise încă o dată. Fusese într-adevăr pe marginea prăpastiei, dar acum viitorul companiei sale era asigurat, viitorul moştenirii pe care el, Herb Patterson, o va lăsa omenirii, respectiv cea mai bună companie de rachete de pe pământ.

A venit direct spre mine.

— Ţi-am spus, Frank. Am ştiut că vom reuşi. Şi vreau să repet ceea ce ţi-am spus de două ori în ultimele zile. Când ne vom întoarce la Sunnyvale, primul lucru pe care-l voi face va fi să renunţ la funcţia de director executiv. Tu trebuie să fii şeful, Frank, şi înainte chiar de sfârşitul acestei săptămâni. Aş vrea să-ţi spun că sunt mândru de tine, băiete, de

felul în care te-ai descurcat aici. Patterson avea ochii plini de lacrimi, fără să se ruşineze de acest lucru.

Von Amsburg s-a întors imediat în cameră, iar clipa de glorie a lui Patterson a trebuit să ia sfârşit. Se vedea foarte clar că ministrul de externe jucase pentru american, pentru prima şi ultima oară în viaţa sa, rolul de mesager.

Von Amsburg nu s-a îndreptat nici spre Patterson, nici spre mine, ci s-a dus direct la Reinhardt Kreps şi i-a zis:

— Tocmai am stat de vorbă cu cancelarul. Mi-a cerut să vă transmit mulţumirile sale în numele *Deutschland*.

De data aceasta, a fost rândul lui Reinhardt Kreps să aibă ochii scăldaţi în lacrimi.

Von Amsburg s-a întors apoi spre noi.

— Domnilor, acum, după ce aspectele financiare s-au stabilit, cred că am putea să ne întâlnim, zic eu, într-o oră şi cu tehnicienii. Domnul Patterson mi-a spus că, de asemenea, n-au existat dificultăţi privind înţelegerea pentru transferul de tehnologie şi pentru stabilirea unui program de producţie preliminară.

— Aşa este, a zis Patterson. Cred că singura problemă deschisă acum rămâne cea a amplasării. Aş dori să aflu care este părerea generalului dumneavoastră Seefeldt. L-am adus aici pe generalul nostru Harms care are câteva idei destul de bune cu privire la acest subiect şi pe care cred că ar fi bine să-l ascultaţi.

Nu s-a făcut nicio menţiune cu privire la Larry Metcalf. Am aflat, mai târziu, că Metcalf, după ce a avut o lungă discuţie cu preşedintele consiliului de la Citibank, plecase la fel de liniştit precum venise.

O oră mai târziu, ne-am adunat toţi într-o aşa-numită sală de conferinţe a hotelului, nu prea mare, dar suficientă pentru a permite desfăşurarea şedinţei noastre, şedinţă plenară, pe care am putea s-o numim Şedinţa Comitetului German de Planificare a Rachetelor de Croazieră sau Comitetul Unit Americano-German sau, mai bine, Comitetul Unit Germano-American pentru că noi, yankeii, eram în minoritate, fiind numai trei, respectiv Herb Patterson,

generalul Harms şi eu, fabricantul de arme, generalul şi omul finanţelor. Acestea erau de fapt componentele oricărui război sau a ameninţării unui război. Mai trebuie spus că cea de a patra componentă, cea politică, lipsea acum, întrucât Larry Metcalf plecase. Dar acesta lăsase, fără nicio îndoială, asigurări că toate aranjamentele din această seară vor primi binecuvântarea lui şi deci binecuvântarea tronului, a puterii, pe care o reprezenta.

Germanii deţineau posturile strategice. Von Amsburg era tot atât de aproape de funcţia de conducător de stat ca şi Franz Josef Strauss, care nu era prezent aici, iar Reinhardt Kreps reprezenta cea mai mare şi mai puternică bancă de pe pământ, respectiv Deusche Bank. Banca sa ajunsese din urmă pe primul lider al lumii, Banca Americii, un eveniment care a trecut uşor nebăgat în seamă. Dacă acesta ar fi avut o mai mare publicitate, lumea, şi în special americanii, ar fi realizat mai înainte de a fi prea târziu că marşul german spre ascendenţă va ajunge până la urmă la rezultatul de astăzi, după cele două încercări eşuate din prima jumătate a acestui secol. Dar…

Complexul militaro-industrial era mult mai bine reprezentat de partea germană. În seara aceea de miercuri, fix la ora şase au intrat în această ordine: directorul doctor Josef Schmidt, care conducea Siemens A.G., cel de-al doilea mare concern electronic de pe pământ, profesorul doctor Ernest Bosch, şeful lui Messerschmidt-Boelkow-Blohm GmbH, firmă care deţinea monopolul industriei aerospaţiale a Germaniei şi, în sfârşit, generalul Lothar von Seefeld, inspectorul general al Forţelor Armate ale Germaniei de Vest, comandantul lor şef.

Cinci germani şi trei americani, care erau antrenaţi în procesul de transformare a modului de conducere a lumii.

Von Amsburg l-a prezentat pe Kreps, care a relatat despre rezultatul activităţilor *Finanzausschuss*. Se obţinuseră succese, sută la sută.

Ernest Boch ne-a prezentat ceea ce stabilise grupul tehnic de lucru. Sau, mai bine zis, planul pe care-l

stabiliseră. Conform acestui plan, Messerchmidt-Boelkow-Blohm GmbH trebuia să fie primul contractant al rachetei şi totodată constructorul corpului acesteia.

Siemens urma să construiască cele două motoare şi sistemul de ghidare. Firma familiei von Amsburg din Bavaria, la Nurnberg mai precis, trebuia să fabrice vehiculele pentru lansare, adică *camioane* mari, *Lastwagen auf deutsch* şi, mai târziu, vehicule specializate pe calea ferată, echipate cu rampe pentru lansare, pentru toate tipurile de rachete germane de croazieră, cu lansare de la sol. Singurul element care nu putea fi fabricat sau reprodus de pe planurile de la Sunnyvale erau hărţile cu conturul suprafeţei terestre, sau cel puţin a acelei părţi din suprafaţa terestră care avea importanţă în cazul de faţă, adică Europa de Vest, Europa de Est, Uniunea Sovietică, Artica, şi partea de sud-vest a Asiei.

Teoretic, s-ar putea dirija un roi de rachete de croazieră, din Bavaria spre sud-est, traversând Balcanii peste Turcia şi chiar Iran, înainte de a se îndrepta spre nord către ţintele sovietice din Asia, unde aceştia îşi aveau producţia de rachete şi terenurile lor de testare. Aceste hărţi puteau fi realizate doar de o naţiune care poseda o reţea foarte specializată de sateliţi spaţiali şi un echipament şi mai specializat pentru întocmirea hărţilor. Aceste echipamente erau atât de apreciate de către Statele Unite, încât atunci când, în 1980, englezii au încercat să cumpere rachete de croazieră cu lansare de la sol, din Statele Unite – pentru a înlocui rachetele lor balistice, amplasate pe submarine, rachetele Polaris, care erau depăşite – una dintre problemele ivite atunci a fost refuzul Pentagonului de a elibera aceste hărţi pentru englezi. În cele din urmă englezii au optat pentru racheta balistică Trident al cărei cost total s-a ridicat la 12 miliarde de dolari, când, de fapt, ar fi putut, fără îndoială, să capete un sistem mult superior de rachetă la jumătate de preţ, dacă militarii americani ar fi avut încredere în ei şi le-ar fi dat pe mână cea mai avansată tehnologie. Amintirea lui Burgess şi Melean nu pierise încă în America şi,

pentru că în anii 1980 echilibrul strategic dintre Uniunea Sovietică şi Statele Unite ajunsese prea delicat, organizatorii apărării americane socoteau că nu-şi pot permite nici cel mai mic risc, riscul de a da asul din mână, respectiv potenţialul rachetei de croazieră, care ar fi putut ajunge la inamic prin aliatul Statelor Unite, cel mai de încredere din lume.

Dar Corporaţia Construcţiei de Rachete avea aceste hărţi. Acestea făceau parte din ansamblul funcţional al sistemului de ghidare. Şi, pentru a-şi arăta bunăvoinţa şi a accelera aranjamentele financiare cât mai repede posibil, Herb Patterson a promis că unul dintre avioanele Corporaţiei MDC va ateriza la Frankfurt, lunea următoare, cu un set complet de hărţi pentru lucru încărcate în memoria calculatorului nostru TERTRACK. Cum putea Patterson să facă acest lucru? Pur şi simplu, dând ordine în acest sens. El conducea Corporaţia MDC. Restul era un lucru uşor. Siemens va trimite la Sunnyvale, de urgenţă, trei oameni ca să stabilească ce documente, planuri şi manuale sunt necesare pentru punerea în fabricaţie. La fel, Messerschmidt, care era mai mult interesant în maşinile-unelte şi performanţele acestora, în Sunnyvale, decât în produsul finit. Sistemele noastre electronice constituiau punctul de interes pentru Siemens şi în această privinţă rămăsese în suspensie o problemă nerezolvată. Exista un număr de componente electronice strategice care nu puteau fi produse de către Siemens, pentru că decalajul lor în domeniul semiconductorilor era încă prea mare. Patterson le-a spus să-i prezinte o listă cu aceste componente, cât de rapid posibil, şi el le va comanda direct la furnizorii săi din Sillicon Valley, sub motivul realizării unor stocuri necesare pentru viitoarea producţie a Statelor Unite ca prim contractant al produselor, iar acesta urma să le transfere la Siemens, în München, contra cost, bineînţeles. În privinţa vehiculelor pentru lansare, compania lui Amsburg din Nurnberg deţinea întreg monopolul. Corporaţia Construcţiei de Rachete nu avea niciun fel de experienţă în acest domeniu. Von Amsburg, deşi nu era tehnician, a asigurat grupul că această sarcină nu

constituie nicio problemă pentru compania sa. Aceasta a mai fabricat vehicule pentru lansare pentru racheta Pershing I, în Germania, aşa că erau familiarizaţi cu procesul de fabricaţie, care în sine nu era prea complexă.

Mai era încă o componentă a sistemului de arme şi chiar foarte importantă, respectiv focosul nuclear. Dar în această direcţie, germanii nu aveau nevoie de ajutorul Statelor Unite, al Corporaţiei Construcţiei de Rachete sau al altcuiva. Ei erau, probabil, naţiunea cea mai avansată de pe pământ, în acest domeniu, fapt cunoscut chiar de toată lumea. Numai un singur amănunt i-a împiedicat până acum să-şi folosească experienţa lor în materie de focoase şi anume semnarea de către Germania de Vest a tratatului de neproliferare nucleară în 1954. Dar acest tratat s-a bazat iniţial pe prezumţia că cele două superputeri vor fi capabile să controleze cele două jumătăţi ale lumii. Situaţie, care, de fapt, în 1985 nu mai corespundea realităţii. Practic, astăzi, acest tratat nu reprezenta decât un pact de sinucidere mutuală a semnatarilor. Atât timp cât naţiuni ca India, Pakistanul, Israelul şi Africa de Sud, precum şi Libia cu ajutorul Pakistanului posedă arme nucleare, pactul din 1954 a devenit la fel de neviabil ca şi Tratatul de la Versailles.

Aşa că problema focoaselor nucleare a fost clarificată în acea seară prin două fraze spuse de către Ernst Bosch, de la Siemens.

— Am discutat cu câţiva colegi de la compania noastră şi m-au asigurat că, odată cunoscuţi parametri ca greutate, deplasare, etc, au nevoie de mai puţin de trei luni pentru a pune la punct fabricaţia. De asemenea, m-au asigurat că avem suficient plutoniu, provenit de la uzina de reprocesare din Mannheim, pentru a face faţă oricărui program pe care-l vom stabili.

Deci asta era. Tehnicienii au terminat expunerea cu puţin înainte de ora şapte. Mai rămâneau în suspensie doar două probleme. Când se putea trece la amplasare şi cum se putea păstra secretul acestei amplasări?

Generalul von Seefeldt, care poseda cunoştinţe avansate în domeniul ingineriei, ca absolvent al înaltei Şcoli Tehnice din Stuttgart, printre alte licenţe pe care le avea, şi care, aşa după cum menţionase deja, făcuse câteva vizite la Sunnyvale pentru a se familiariza cu tehnologia noastră şi care totodată cunoştea capacităţile de producţie de armament ale firmelor germane Siemens, Messerschmidt şi von Amsburg A.G., era considerat cel mai capabil să răspundă la aceste întrebări.

Răspunsurile sale au fost date foarte succint:

— Vom avea nevoie, în final, de două mii de rachete de croazieră, a început acesta. Dar şi numai cu trei sute, gata amplasate, vom reuşi să intimidăm Uniunea Sovietică. De ce? Pentru că, în prima fază a instalării, ei nu vor avea timp să dezvolte niciun sistem de apărare. Mai târziu, desigur că penetraţia va deveni mult mai dificilă, oricum. Cu toate că, în realitate, nu are nicio importanţă, continuă el, merită totuşi reţinut faptul că în prezent sovieticii au amplasate deja aproximativ 275 de rachete cu rază medie de acţiune tip SS-20 cu trei focoase nucleare şi că ei continuă această amplasare de rachete cu o rată medie de o rachetă pe săptămână. Menţionez acest aspect, pentru că din punct de vedere politic aparenţa unui echilibru între numărul de rachete german şi cel sovietic poate avea o mare importanţă. Trebuie avut grijă ca niciodată să nu se dea impresia existenţei unei superiorităţi copleşitoare faţă de sovietici. Singura dată când ruşii luptă bine este atunci când se simt încolţiţi.

Am observat că generalul Harms dădea afirmativ din cap, cu multă convingere, la auzul acestora. Era evident că amândoi se considerau superiori generalilor de duzină.

Am mai observat, de asemenea, cum Patterson mă urmăreşte cu privirea din când în când. Începuse oare să aibă îndoieli referitoare la loialitatea mea? Se temea că mă aflam aici şi urmăream toate aceste detalii? Ce s-ar fi întâmplat cu Nancy dacă ei ar fi… N-aş putea s-o sun, în niciun caz acum. Ar fi trebuit să fac acest lucru din Basel. Doamne, ce încurcătură!

Ce-ar face ea, dacă aş dispărea pe neaşteptate. Cui i-ar telefona? Lui Patterson, bineînţeles, şi-ar primi un mare sprijin din partea acestuia! Şi apoi, poate, lui Sabine.

— Foarte bine, zicea generalul von Seefeldt, ce program de producţie poate fi anticipat? Şi când poate începe amplasarea? Absolut nimeni nu poate răspunde precis la această întrebare, dar eu anticipez că în douăsprezece luni vom putea fabrica circa şapte bucăţi pe săptămână, crescând treptat la un nivel maxim de unsprezece bucăţi săptămânal, după alte douăsprezece luni. Aceasta înseamnă că ne vom putea atinge obiectivul iniţial de trei sute de rachete, în stare de a fi amplasate, într-o perioadă de douăzeci şi una de luni, deci în septembrie 1987.

A făcut o pauză. Nimeni nu părea că intenţionează să pună vreo întrebare, aşa că acesta a continuat.

— Mai trebuie să mă refer la o problemă. Cred că n-ar trebui să ne gândim la un program de amplasare treptată a rachetelor, pentru că şansele de a fi descoperite de germanii din Est şi deci de sovietici pot fi sută la sută. Mi-e teamă că, într-o astfel de situaţie, sovieticii ar putea să emită un ultimatum şi aceasta ar fi înmormântarea acestui program. Şi poate chiar mai mult decât atât. De aceea, amplasarea trebuie făcută, practic, peste noapte. Şi astfel vom putea fi în situaţia de a răspunde la ultimatumul sovietic cu un contraultimatum întru totul credibil. Sunteţi de acord?

Întrebarea îi era adresată generalului Harms, comandantul nostru din NATO, care continua tradiţia generalului Haig. De fapt, acesta era un protejat al celui dintâi consilier al lui Richard Nixon, care condusese Statele Unite foarte eficient în timpul ultimelor luni ale lui Nixon, fusese recompensat cu postul de secretar de stat sub Reagan şi care astfel servea drept model în privinţa modului de gândire, printre generali, lucru foarte vizibil şi la cei doi cu care împărţeam sala de conferinţe şi o conspiraţie, în acest Hotel zum Hirschen, din inima Pădurii Negre.

Generalul Harms avusese grijă să aprobe doar dând din cap, fără să scoată vreun cuvânt. Exista

posibilitatea să facă cineva şi ceva înregistrări aici. Fără îndoială că generalul învăţase acest lucru de la mentorul său, Haig. Şi asta era totul! Adunarea se sfârşise. Complotul fusese pus la punct. Fiecare personaj îşi cunoştea bine rolul pe care trebuia să-l joace. Era ora şapte p.m., miercuri seara, în 4 decembrie 1985, când numărătoarea inversă începuse.

Herb Patterson a venit să-mi spună că el împreună cu von Amsburg şi cu generalul Harms mai avea câteva lucruri de discutat cu generalul von Seefeldt, privitor la tehnologie şi la procedura transferului, precum şi asupra programului respectiv, şi s-a scuzat că trebuie să mă lase singur pentru cină în seara aceea. Poate, sugeră el, vom putea bea ceva împreună, mai târziu. I-am spus să n-aibă griji în acest sens, întrucât aranjasem să iau masa cu Kreps şi că în acest timp vom putea discuta mai în amănunt unele aspecte financiare şi, am mai adăugat eu, probabil că amândoi suntem destul de dărâmaţi, în special Patterson care se agita de patru zile în şir, şi deci cel mai nimerit lucru este să ne odihnim şi să ne reîntâlnim la micul dejun. Am căzut de acord asupra acestui punct şi a rămas ca a doua zi dimineaţă la opt să ne vedem la *Kaffee* şi *Kuchen*.

— Intenţionez să ne rezervăm locuri pentru zborul de mâine spre San Francisco, a zis Patterson. Şi, în drum spre casă, vom putea trage o beţie, Frank, având în vedere că vei deveni director executiv al Corporaţiei Construcţiei de Rachete. Va trebui să sărbătorim acest eveniment. Nu-i aşa?

Mă privea cu multă atenţie în timp ce vorbea şi pot să jur pe Dumnezeu că am zărit, din nou, acea privire stranie din ochii lui. Accidentul s-ar putea întâmpla în avion, la întoarcerea spre San Francisco. „Ieşi dracului, afară de aici, Rogers, mi-am spus. Repede!”

— Ne vom vedea mâine-dimineaţă, Herb, am spus, în timp ce ne îndreptam toţi spre uşă. Apoi m-am gândit la ceva şi am strigat după el: Herb, poate că Zimmerli ar dori să ia masa cu noi. Unde l-aş putea găsi?

— Las-o baltă. A plecat acasă, acum câteva ore. A terminat ce avea de făcut pe aici.

16

Titisee seamănă, în miniatură, cu lacul Tahoe, cu ape albastre, înconjurat de copaci înalţi, pe un teren plin de râpe. În decembrie, la Tahoe, zăpada începe să cadă pe piscurile din Sierra din vecinătatea lui Squaw Valley sau Incline. În seara aceea, la o depărtare de zece mii de kilometri, începuse de asemenea să cadă prima zăpadă pe Feldberg, cel mai înalt munte din sudul Germaniei, care se afla la numai câţiva kilometri la nord de lac. În timp ce eu şi Kreps ajunseserăm la hotelul Schwarzwald pe Titisee, spectacolul zăpezii se instalase deja şi aici.

— *Schoen*, a zis el, în timp ce am coborât din BMW 2000 al acestuia.

— *Sher schoen*, am răspuns. *Und so friedlich*.

Era plăcut. Aproape suficient ca să-ncepi să cânţi fragmente din *Stille Nacht, Heilige Nacht*. La urma urmei, peste trei săptămâni era Crăciunul.

Dar mă tem că mintea mea nu era stăpânită de gânduri de bun creştin, preocupat fiind cum aş putea fura BMW-ul lui Kreps şi cum să fug dracului de aici. Mă gândeam că, dacă reuşesc să fug, restul lucrurilor se vor rezolva de la sine.

Sala de mese de la hotel era splendidă, vinul local era bun, iar conversaţia antrenantă, Reinhardt Kreps fiind un om inteligent şi totodată plăcut.

La ora zece, am ocolit lacul cu maşina şi am coborât dealul Sankt Blasien, amândoi dornici de o noapte de somn.

— La dracu, am spus eu, coborând din BMW, în parcarea din spatele hotelului Hirschen. Mi-am uitat pardesiul.

Şi era adevărat. Îl agăţasem în vestiarul restaurantului şi uitasem să-l cer la plecare. Întrucât nu purta aşa ceva, Kreps nici nu s-a gândit să-mi atragă atenţia.

— Reinhardt, am spus eu atunci, ştiu că eşti obosit. Aş propune să mergi să te culci şi, dacă-mi este îngăduit, împrumută-mi maşina ta, mă duc să-mi recuperez pardesiul, poate mai servesc şi un whisky la

bar, după care îţi las cheile în cutia de pe panoul frontal, de aici, de la hotelul Hirschen.

A fost de acord. Deşi cu o oarecare ezitare, până la urmă a fost de acord. Europenii, toţi europenii, chiar şi cei foarte bogaţi, cum era Kreps, ţin la maşina lor mai mult decât este cu putinţă şi, dacă astăzi nu sunt mulţi dintre ei care şi-ar da viaţa pentru patrie, există însă foarte mulţi care ar face-o pentru maşina lor, pentru Peugeot, Volvo sau BMW. De aceea ei niciodată nu împrumută cuiva maşina. Dar Kreps nu a riscat nici pe departe să mă jignească, mai ales că în seara aceea gestul ar fi putut avea efecte imprevizibile, poate, asupra tratativelor, care tocmai fuseseră încheiate. Aşa că el mi-a întins cheile şi a dispărut în hotelul Hirschen.

Când am pornit motorul, parcă ceva îmi spunea că n-am să reuşesc. M-am uitat la ceas şi am văzut că era 10:17 p.m. Rezervorul era plin. Am pornit caloriferul şi am plecat de la Gasthof zum Hirschen.

Am condus apoi spre nord la Titisee unde am oprit în faţa hotelului Schwarzwald. Am lăsat motorul mergând, am alergat înăuntru, mi-am luat pardesiul şi am ieşit rapid afară, după care am îndreptat maşina spre frontieră.

Am ajuns la frontiera germano-elveţiană la ora 12:35 a.m.

Ştiam că trebuie să mă aflu trecut pe vreo listă acolo şi bineînţeles că, după ce mi-a luat paşaportul, grănicerul elveţian, echipat în uniformă verde a intrat înăuntru şi a revenit după trei minute. Când mi-a întins paşaportul înapoi, ticălosul mi-a aprins brusc o lanternă drept în ochi, şi, ţinând-o aşa, a murmurat „OK”. M-a privit îndepărtându-mă.

Străzile din Basel, după miezul nopţii şi în cursul săptămânii, mai ales la început de decembrie sunt complet goale. Oamenii nu pleacă la serviciu la şapte şi jumătate, ci sosesc. Asta înseamnă că ei se culcă devreme seara. Aţi putea crede că unii merg să se culce la ora nouă şi cei mai mulţi la ora zece? Iar cei mai trăsniţi, la ora unsprezece?

Ştiam unde trebuia să ajung în Basel, dar nu eram sigur cum trebuie să procedez. Trecuse ceva timp de

când fusesem în oraş. Dar mulţumesc lui Dumnezeu că s-a schimbat foarte puţin. Am urmărit indicatoarele alb cu negru *„Stadt Zentrum”*, am ajuns la podul Wettstein, de peste Rin, şi imediat mi-am dat seama unde mă aflam. Când am ajuns la sediul Swiss Bank Corporation unde fusesem de curând jefuit de 20 de milioane de dolari, am coborât dealul spre Barfuesserplatz, numită astfel după biserica, în care călugări cu picioarele goale obişnuiau să-şi etaleze sărăcia şi umilinţa, trăsături care, nu pentru mult timp, au fost *en vogue* în Elveţia. De fapt, creştinismul însuşi era considerat în general *passé*, aşa că biserica a fost transformată în muzeu, care prezintă artă medievală şi obiecte istorice, armuri şi alte mărunţişuri de acest fel. Stopul era pe culoarea roşu, iar, când am oprit, un poliţist se afla la colţ, la trei metri de maşină. Acesta se uită la BMW, îşi lasă capul în jos încercând să-l vadă pe şofer, adică pe mine. Înfăţişarea mea, cred eu, că este obişnuită în circumstanţe normale, dar în noaptea aceea adrenalina începuse să se reverse puternic, fiind în stare să văd în jurul meu 360 de grade, fără să mişc măcar cu un centimetru capul. Mi s-a părut că am stat acolo o oră, aşteptând să se schimbe culoarea semaforului, fără nici măcar să respir, darmite să mă mai şi mişc.

Se putea ca domnul Reinhardt Kreps să nu fi putut dormi din cauza maşinii împrumutate unui străin şi coborâse în parcare să verifice.

Dar când, în cele din urmă se făcu verde, am intrat cu multă precauţie în intersecţie şi mi s-a părut, când mi-am aruncat ochii în oglinda retrovizoare, că poliţistul nu s-a obosit să-mi citească numărul de înmatriculare şi nici n-a scos vreun carneţel ca să-l noteze.

De aceea, am tras concluzia că Reinhardt Kreps se culcase, aşa că-mi mai rămăseseră cel puţin şapte ore, până la opt dimineaţa, când urma să mă întâlnesc cu Herb Patterson pentru a-mi rezolva problemele. Dar cum?

Exact nu ştiam, dar ştiam de unde să încep, respectiv cu Nadelberg 27. Aşa că am folosit BMW-ul, am urcat dealul spre închisoarea oraşului, am luat-

o la dreapta pe lângă clădirea principală a universităţii şi am parcat într-un loc în faţa lui Peterskirche, o biserică care era încă biserică.

Se lăsase deja ceaţă. Temperatura începuse să scadă rapid. De data aceasta aveam măcar pardesiul cu mine. Am ieşit afară, am încuiat maşina şi m-am îmbrăcat. Am pornit pe aleea din dreapta bisericii, m-am întors la Nadelberg, am trecut pe lângă casa în care a locuit Erasmus din Rotterdam la începutul secolului şaisprezece şi unde obişnuia să se întâlnească, printre alţii, şi cu Hans Holbein, apoi am mers mai departe spre Imbergaesslein, o stradă care are o serie de trepte abrupte, ce te conduc jos, direct spre centrul oraşului, şi m-am oprit în faţa unei clădiri galbene cu patru etaje.

Am apăsat pe soneria de lângă plăcuţa de metal, pe care era menţionat „V. Planta”, şi după zece secunde, se auzi în difuzorul montat afară în perete un glas. Tăios:

— *Um Gotteswille was mechtesi zu daere Zyt?*

— Eu sunt, am răspuns. Şi pentru numele lui Dumnezeu, comandă drăcia asta şi lasă-mă să intru.

Ea a acţionat imediat zăvorul de la uşă, am intrat şi, în mai puţin de şapte secunde, am urcat scările celor două etaje, până la uşa apartamentului ei. Mă aştepta.

— Arăţi cam straniu, Frank, a zis ea, retrăgându-se puţin, ca să mă privească. Ce s-a întâmplat?

— Hai să intrăm, am spus eu.

Odată intraţi, după ce a aprins lumina în camera de oaspeţi, m-a privit din nou, cu atenţie.

— Nu trebuia să te duci, nu-i aşa? a întrebat, ştiind bine că îmi spusese de nenumărate ori să stau deoparte şi să nu mă duc la Pădurea Neagră, fiind mai bine să mă întorc în California.

— Nu, tu…

— Ce s-a întâmplat?

M-am aşezat pe canapea şi am început să-i povestesc. În timp ce-i relatam, ea a scos nişte brânză şi o sticlă de Gewuerztraminer. S-a aşezat în partea opusă a măsuţei joase din onix pentru servit cafeaua, ascultându-mă.

Când am terminat, a venit şi a îngenuncheat în faţa mea, mi-a luat ambele mâini într-ale ei, m-a privit direct în ochi şi mi-a spus:

— Dragul meu, vreau să fiu foarte sinceră cu tine, OK? Ei bine, mi-e teamă că ai făcut trei mari greşeli, una după alta. Mai întâi ai acţionat aici nesăbuit în tentativa de corupţie, apoi ai mers în Germania şi te-ai implicat în tot acel plan de trădare, în loc să fi plecat, şi acum, cea mai stupidă dintre toate, fuga cu o maşină furată, pentru numele lui Dumnezeu. Mă întreb, Frank, unde ţi-e capul? Ce vrei să faci acum?

— Cred că încep acum să ştiu ce am de făcut. Adevărul este că tot timpul am ştiut, mai mult sau mai puţin. Acum însă totul îmi este foarte clar. Mă voi duce şi voi da publicităţii ceea ce ştiu şi voi pune stavilă la toate acestea.

— După care vei fi un om terminat, Frank, a zis ea. Pentru tot restul vieţii.

— Ştiu asta.

— Şi cum rămâne cu Nancy?

Era, într-adevăr, o problemă! În mod inevitabil, amantele, întotdeauna, găsesc o ocazie să aducă vorba despre soţia ta, chiar şi atunci când nu există nicio legătură cu problema în speţă.

— Ce are Nancy de a face cu toate acestea? am întrebat eu.

— Cum ai de gând s-o întreţii?

— De unde vrei să ştiu?

— Va mai rămâne cu tine?

— De unde vrei să ştiu?

— Ce vrei să dai publicităţii?

— Ceea ce ţi-am spus şi ţie.

— Câte documente poţi aduce cu tine?

— Ce vrei să spui prin documente?

— Frank, *hai* să fim mai realişti. Documente! Înseamnă dovezi. Înseamnă bucăţi de hârtie care să ateste legătura dintre biroul cancelarului, Herb Patterson şi 1,5 miliarde de dolari, şi aranjamentul lor colectiv privind obţinerea de către germani a rachetei de croazieră a Corporaţiei MDC.

— Nu am aşa ceva.

Mi-a eliberat mâinile, s-a îndreptat spre barul care separa camera de bucătărie, şi-a aprins o ţigară, dintre cele pe care în 1985 numai femeile le mai fumau şi a zis:

— Atunci, renunţă.

— Dar ştiu unde le pot găsi.

— Unde?

— În seiful lui Amadeus Zimmerli.

— Eşti sigur?

— Ei bine, acolo este locul unde sunt ţinute toate dosarele referitoare la actele de mituire.

— Şi cum te pot ajuta aceste dosare?

— Ce vrei să spui? Ştii bine că este împotriva legii să mituieşti pe cineva. Cel puţin în ţara noastră.

— Ei bine, cine a mituit?

— Ştii foarte bine cine a făcut-o.

— Ah, *tu!*

— Da. Dar, la al cui ordin?

— Dovedeşte-o.

— Ascultă, există un dosar în acel seif al lui Zimmerli cu întreaga istorie a escrocheriei pe care Corporaţia Construcţiei de Rachete şi Patterson o desfăşoară de ani de zile în Libia, Iran şi Pakistan şi…

— În ce ani?

— Ce importanţă are?

— În ce ani? a repetat ea.

— Ei bine, înainte de 1977.

— Este vorba de Statutul Limitărilor, care este încă în vigoare. Şi, după cum ştiu eu, acţionează şi în America.

— Nu contează. Le voi da presei. Îi voi ruina pe Patterson şi pe clica lui şi voi pune capăt acestui târg cu germanii. Acum ei depind exclusiv de Patterson pentru a obţine livrarea. Iar eu sunt în afara acestor tratative.

— Ştii cum le spun elveţienii la astfel de informaţii pe care tu vrei să le dai publicităţii, Frank?

— Cum?

— *Kalte kaffii* – cafea rece. Noutăţi de ieri. Nimănui nu-i pasă ce a făcut Patterson acum zece ani, chiar dacă a fost ceva împotriva legii.

— La dracu, în mod sigur vor fi interesaţi când vor auzi ceea ce intenţionează să facă.

— S-ar putea să ai dreptate, a spus ea atunci, cu toate că nu vei reuşi mare lucru cu un astfel de material.

— Nu prea cred. Mă gândesc, de exemplu, că *Spiegel* ar fi foarte interesată.

— Numai dacă aduci dovezi care să reziste în faţa curţii de justiţie germane atunci când Strauss va pretinde o despăgubire de un miliard de mărci pentru calomnie.

— Vom vedea. Părerea mea este că, acolo, în seiful lui Zimmerli, există referitor la această problemă mult mai multe decât ne putem închipui noi, materiale care pot face ca prin comparaţie dosarul de corupţie al Corporaţiei MDC să arate ca o fecioară nevinovată.

— Poate că ai dreptate.

Şi-a aprins altă ţigară.

— Deci, acestea fiind zise, aş avea două întrebări, Sabine şi, în timp ce vorbeam, îmi amintesc că m-am uitat la ceas şi, observând că era deja trecut de ora două dimineaţa, am ezitat.

— Aşadar, întreabă, a zis ea.

— OK. Vrei să mă ajuţi?

— Da, a răspuns ea, fără nici cea mai mică ezitare.

— Mulţumesc. Perfect, am să-ţi spun ce intenţionez să fac la noapte.

— Foarte bine, spune-mi.

— Intenţionez să mă duc, să-l iau pe Zimmerli, să-l oblig să meargă la biroul său din Dufourstrasse, să-l fac să deschidă acel seif şi apoi să iau de acolo tot ce pot căra. Sau, mai bine zis, ceea ce mi-ar da impresia că va fi folositor.

— Şi cum intenţionezi să-l determini pe Zimmerli să facă toate acestea? m-a întrebat ea.

— Intenţionez să împrumut arma ta, dacă se poate, dragă.

— Frank, a spus ea atunci, tu eşti un drăguţ şi eu te iubesc, dar ştii foarte bine că n-ai folosit în viaţa ta un pistol şi probabil că nici măcar nu ştii să-l încarci, iar dacă o faci, ai putea să te împuşti în picior. Nu fi catâr.

— Nu sunt catâr. O spun foarte serios.

— N-ai fi în stare să împuşti pe cineva, şi eşti conştient de acest lucru.

— Nu intenţionez să împuşc pe nimeni, pentru numele lui Dumnezeu. Vreau doar să-l ameninţ cu el pe Zimmerli.

— Ca în filme.

— Ca în filme, da. Ce găseşti rău în asta?

— Dacă Zimmerli îţi miroase jocul?

— Vrei să ştii ce voi face?

— Da.

— Am să-l pocnesc. Cu asta. Şi mi-am ridicat în sus pumnul drept. Sunt un tip suficient de puternic şi mă simt într-o formă bună. Nu vă mint dacă vă spun că la colegiu am fost campion de box la categoria grea, dar am jucat fotbal. Şi ea ştia acest lucru.

Ştiţi ce a făcut Sabine? A început să râdă!

Destul de drăguţ!

— Nu ai fi în stare să-l loveşti pe acest ticălos de Zimmerli, a zis ea.

— Ascultă, ai avea poate dreptate în alte circumstanţe, dar nu acum. Vorbesc serios.

Într-adevăr vorbeam serios, iar ea şi-a dat seama de acest lucru.

— Din curiozitate, a zis ea apoi, cum ai ştiut că am armă?

— Nu am ştiut, a fost numai o problemă de logică! Nu pot crede că procurorii elveţieni, fie chiar şi femeile, s-ar putea bucura în cercurile teroriste de mai multă popularitate decât cei din alte părţi ale Europei. Se pare că tipi ca voi au fost frecvent îngenuncheaţi în Milano. Şi deci am presupus că vi se permite să vă înarmaţi.

— Ei bine, de data aceasta, ai dreptate. Cu toate că am obţinut-o doar anul trecut şi după o îndelungată insistenţă.

Am înţeles foarte bine acest aspect. Trăisem în această ţară suficient de mult timp ca să ştiu că problema armelor este tratată cu multă, foarte multă seriozitate în Elveţia. Motivul este că există câte o armă foarte puternică aproape în fiecare gospodărie. Fiecare bărbat elveţian este în armată între vârsta de

şaptesprezece şi cincizeci şi trei de ani şi, pe întreaga perioadă, acesta îşi păstrează acasă, dat de guvern, sturmgewehr, o carabină automată de producţie elveţiană, capabilă să ucidă zeci de oameni, cu un singur încărcător. Prin lege, fiecare cetăţean-soldat trebuie să ţină şi suficientă muniţie acasă.

Cu toate acestea, în ciuda acestei proliferări de arme, rata crimelor prin împuşcare, în Elveţia, este practic zero. Nimeni, dar absolut *nimeni*, nu s-ar *gândi* să folosească *sturmgewehr* în alte scopuri decât cele militare. De aceea este aproape imposibil să primeşti permis ca să-ţi cumperi orice tip de pistol şi chiar permisele pentru armele de vânătoare sunt înregistrate cu multă atenţie.

În cultul elveţian al vieţii de fiecare zi armele constituie un tabu absolut.

Însă, în cazul meu, situaţia era diferită. Mă aflam antrenat într-o acţiune de salvare a omenirii de revanşardismul german. Şi pentru aceasta aveam nevoie de o armă, de arma lui Sabine.

— Ei bine? am întrebat eu atunci.

— Nu, a răspuns ea.

— Nu! am zis sau, mai bine spus, am urlat eu. Nu fi o elveţiancă atât de sucită! Am nevoie de armă, Sabine, înţelege.

— Nu, a repetat ea. Nu pot să ţi-o dau. Şi cu asta basta.

Am ştiut că era hotărâtă şi nu mai avea niciun rost să argumentez în continuare.

Deci ce trebuia să fac? Încercaţi să vă puneţi în locul meu în acea noapte. Logica şi spiritul de conservare îmi spuneau că trebuie să ajung la documentaţia din seiful avocatului elveţian. Logica, în continuare, îmi spunea că singura cale de a obţine acest lucru era ameninţarea şi folosirea forţei. Dar eu am fost crescut într-o familie normală, unde oamenii uneori se certau, dar niciodată nu s-au gândit să recurgă la forţă sau măcar să ameninţe cu forţa. Am jucat fotbal în colegiu, aşa cum am menţionat deja, dar acesta era doar un joc. Am fost prea tânăr pentru Războiul din Coreea şi prea bătrân pentru cel din Vietnam, aşa că n-aveam niciun fel de experienţă

militară care mi-ar fi putut fi de folos în noaptea aceea. Nu am fost niciodată jefuit, nimeni nu a încercat vreodată să mă înşele. Singura, doar *singura* mea experienţă în materie de violenţă, erau cele văzute în filme sau cele de pe ecranele televizorului. Sabine avea dreptate.

Dar eu trebuie să fac ceva.

— Trage-i o cacealma, a zis atunci Sabine citindu-mi perfect gândurile.

— Cu ce?

— N-are importanţă. Cu orice poate semăna cu un pistol, atât timp cât se află în buzunar.

— Haide, pentru numele lui Dumnezeu. Seamănă puţin cu filmele lui Humphrey Bogart.

— Ascultă, dacă există un lucru pe care elveţienii îl cred cu privire la americani, sau mai bine zis, două lucruri, este că sunt un popor foarte violent şi sunt fericiţi că au arme. Am citit recent că în oraşul Oakland, nu prea departe de locul unde tu ţi-ai trăit viaţa protejată, în acest ultim an, 1984, au fost 207 crime şi aproape toate înfăptuite cu arma. Noi nu am avut în Elveţia atât de multe crime, de-a lungul a douăzeci de ani! Şi noi avem o populaţie de şase milioane de oameni, în timp ce în Oakland cred că nu depăşeşte un milion.

— Şi ce legătură au toate astea cu mine?

— Dacă vei spune că ai o armă asupra ta şi dacă vei arăta destul de furios, aşa cum mă aştept de fapt să arăţi atunci când te vei afla faţă-n faţă cu Zimmerli, acesta va crede că eşti înarmat şi că eşti în stare să foloseşti arma.

— Pentru că sunt american.

— Aşa este. Există încă un motiv pentru care europenii s-au săturat de americani şi anume pentru că aceştia sunt prea neciopliţi pentru gusturile noastre.

— Mulţumesc foarte mult, am spus.

— Ei bine, acesta-i adevărul. Foloseşte-te de acest avantaj.

Acum era ora două şi jumătate dimineaţa.

— Eşti absolut sigură cu privire la armă?

— Absolut.

— OK. Ai o cheie mare sau altceva?

— Nu-ţi trebuie o cheie mecanică.

— Din punct de vedere psihologic, am nevoie de o cheie mecanică.

— Am o cutie cu scule în debaraua din dormitor. Mă duc să văd.

S-a întors aducând cu ea o cheie mecanică zdravănă.

— OK. Unde locuieşte Zimmerli? am întrebat.

— Pe Bruderholz. Soţia i-a decedat acum câţiva ani şi n-au avut copii, aşa că singurul lucru de care trebuie să te temi sau nu este un câine rău. Adresa este Arbedostrasse 19. Am o hartă în dormitor. A adus-o şi mi-a arătat drumul pe care trebuia să merg.

— Să presupunem că totul va merge conform planului, că voi obţine documentele, şi…

— Ce ai de gând să faci cu Zimmerli? m-a întrebat, întrerupându-mă.

— Adevărat. Ce voi face cu el?

— Dacă aş fi în locul tău, l-aş închide într-o debara din biroul lui.

— Este o idee foarte bună. Aşa voi face. Şi după aceea?

— Părăseşti rapid Europa.

— Adevărat. Dar cum?

— Nu ştiu. Depinde de ceea ce vor decide prietenii tăi din Germania când vor primi veştile bune despre tine.

— Nu crezi că vor fi foarte prudenţi ca să nu stârnească agitaţie publică?

— Ba cred. Dar asta nu înseamnă că nu vor încerca să te aresteze foarte, foarte discret.

— Pentru ce?

— Nu ştiu. Dar vor înscena ei ceva.

— Cred că vor avea nevoie de timp, am zis eu fără să fiu pe deplin convins.

— Poate, dar, dacă aş fi în locul tău, după terminarea acţiunii, aş pleca pentru totdeauna din Elveţia şi la fel aş proceda şi cu Germania de Vest. Te pot aresta în oricare din ele, pentru furt – în Germania pentru BMW şi în Elveţia pentru furtul documentelor din seif.

— Am împrumutat maşina, am precizat eu.

— Ştiu, dragă.

— Bine. Deci voi pleca la Paris şi voi lua Pan Am către casă.

— Îţi va trebui o zi întreagă să ajungi acolo.

— Care ar fi mai aproape?

— Luxemburg.

— Luxemburg! Acesta-i ultimul loc unde s-ar gândi să mă caute. Nu s-ar putea la fel de bine în Islanda?

— Ei şi? a zis ea. Dacă nu au auzit încă nimic despre tine în Luxemburg, fii sigur că nu te vor căuta nici în Islanda. Hai, nu deveni paranoic. Vei fi numai în tranzit, oricum. Nimeni nu va şti acest lucru.

— Stai aşa, am intervenit eu, trebuie anulat totul.

— De ce?

— Pentru că din clipa în care voi trece frontiera elveţiană în Franţa, pentru Luxemburg, poliţia voastră va afla şi, aşa cum mi-ai spus acum două săptămâni, informaţia ajunge imediat la Bonn. Vor afla deci de Luxemburg.

— Ai dreptate. Dar am să te trec eu frontiera în Franţa, a zis ea.

— Cum?

— Ai încredere în mine.

M-am ridicat şi, credeţi-mă, eram extrem de încordat, iar nodul din stomac începuse să crească, dându-mi impresia că înainte de sfârşitul nopţii va ajunge de mărimea unei mingi de baschet.

— Unde ne vom întâlni? am întrebat eu.

— Unde ai parcat acum?

— În faţă la Peterskirche.

— Acelaşi loc. Când?

— La patru.

— Voi fi acolo în maşina mea, a zis ea.

— Pentru ce două maşini?

— Pentru că… Acum, uite, dacă ceva merge prost, a continuat ea, telefonează-mi.

— Bine.

Mi-am îmbrăcat credinciosul meu pardesiu, am introdus cheia mecanică în buzunar, nefiind sigur că voi fi în stare să realizez ceea ce aveam de gând. Am

mângâiat-o pe Sabine pe obraz şi m-am grăbit să ies repede afară, înainte să încep să tremur şi să-mi fie teamă de mine însumi.

Mi-au trebuit exact douăsprezece minute ca să ajung la locuinţa lui Zimmerli. Am ocolit clădirea, totul era liniştit, aşa că am parcat maşina chiar pe stradă în dreptul numărului 19. Rapiditatea, m-am gândit eu, este mai importantă acum decât discreţia.

Am mers aproximativ zece metri, poate, până la uşă.

Foarte aproape de casă se găsea un felinar pentru iluminatul public, aşa că nu-mi fu deloc greu să găsesc soneria. Am apăsat pe buton, cam trei secunde. Aproape imediat a apărut lumină la fereastra de la etajul doi, de deasupra intrării şi deci deasupra mea. Cineva a deschis fereastra şi s-a auzit vocea foarte reţinută a lui Zimmerli.

— *Waer isch do?*

M-am dat puţin înapoi, m-am uitat în sus şi am răspuns, cât am putut de calm.

— Eu sunt, Frank Rogers.

— Ceva probleme?

— Da. Patterson m-a trimis.

— Bine. Aşteaptă puţin, cobor imediat.

Lumina de deasupra s-a stins. După câteva secunde s-a aprins lumina din hol şi a apărut în uşă domnul Amadeus Zimmerli, îmbrăcat într-un halat de casă. Mi-a întins mâna, pe care i-am strâns-o, fără să spun un cuvânt. Evident, nu bănuia nimic cu privire la intenţiile mele.

Am intrat înăuntru, când el a pus o altă întrebare.

— Patterson se află şi el în Basel?

— Nu. E în Germania. Încă se lucrează la detaliile tehnice cu privire la transfer. Vreau să cred că va reuşi să-l rezolve.

— Desigur, desigur. Să mergem în camera de zi, a zis el fără să-şi dea seama că problema avea să fiu eu şi că, de fapt, era de nerezolvat.

Odată intraţi, el a acţionat două comutatoare, care au aprins lumina în camera de zi şi au stins-o pe cea din hol. Draperiile erau bine trase la ferestre. Deci aveam discreţia necesară.

— Vrei să-mi dai pardesiul, Frank? a zis el întinzând mâinile în credinţa că-i voi permite să mă ajute.

— Nu, am răspuns eu, simţind că încep să clocotesc şi temându-mă că nu va ieşi nimic bun din asta, dar mi-am dat seama că altă soluţie nu aveam, aşa că am continuat. De fapt, Amadeus, aş propune să mergem şi să luăm pardesiul tău. O să mergem la tine la birou.

Mâinile sale au rămas suspendate în aer şi s-a dat doi paşi înapoi.

— Şi încă un lucru, Amadeus, deşi nu-mi place deloc acest lucru, am o armă cu mine, în buzunarul pardesiului şi sunt ferm hotărât să mă folosesc de ea, în cazul că nu faci exact ce-ţi cer. Ai înţeles?

— *Bist du wahnsinnig?* a întrebat el, mai întâi înroşindu-se, dar mai apoi albindu-se, când a văzut că mă îndrept spre el.

— Nu sunt deloc nebun. Sunt extrem de furios. Şi acum, pune-ţi odată pardesiul, Zimmerli, sau încep să mă descarc chiar aici şi chiar acum.

M-am îndreptat din nou spre el, iar acesta s-a retras încă trei paşi ca să evite contactul cu mine.

— Eşti băut? m-a întrebat atunci.

— Nu. Sunt complet treaz. Şi complet conştient, Zimmerli. Pardesiul. Unde este?

— Dar, nu…

De data aceasta m-am dus direct spre el, l-am apucat de reverele halatului şi l-am ridicat în sus cu mâna stângă. Nu aveam timp de joacă.

Acum, când mă aflam faţă-n faţă cu acest pui de căţea, am simţit o puternică dorinţă să-i aplic o lecţie.

— Destul, a zis el, de data aceasta sincer speriat. Am să mă îmbrac.

— Nu. Vei aduce două lucruri, pardesiul şi cheile. Vreau ca între chei să fie una de la clădirea în care se află biroul tău, o alta de la biroul tău şi una de la seiful din biroul tău. Deci trei chei. Am ridicat trei degete de la mâna stângă pentru că dreapta o ţineam în buzunarul pardesiului, pe cheia mecanică.

— Bine, bine, a zis.

— Aşa că mişcă.

S-a întors în hol, unde a aprins lumina, şi a deschis uşa la o debara de unde şi-a scos pardesiul.

— Îmbracă-l, am spus eu, iar el s-a conformat.

— Cheile sunt sus.

— Atunci, hai sus, am replicat făcând un semn în acest sens cu cheia aflată în buzunar.

— Nu fi nervos.

— Nu sunt nervos. Nu vreau însă să pierd toată noaptea.

Cheile se aflau în dormitor pe măsuţa de toaletă ce se găsea amplasată exact în faţa intrării. Le-a luat şi a dat să iasă.

— Nu, am zis eu. Închide fereastra şi stinge lumina.

După ce a făcut întocmai, am coborât, a stins lumina în hol şi odată ajunşi afară, a încuiat uşa. L-am îmbrâncit uşor în direcţia străzii, după care l-am îmbrâncit din nou în direcţia BMW.

— Şi acum să stai liniştit, i-am spus, după ce am intrat în automobil. Am pornit motorul, m-am uitat la clădirea care acum arăta la fel de întunecată şi de liniştită ca în momentul sosirii acolo, după care am dat colţul şi m-am îndreptat spre centrul oraşului.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el.

Nu i-am răspuns nimic, fiind preocupat numai de conducerea maşinii.

— Ce vrei?

— Câteva lucruri din seiful tău. Mai precis, dosarul, sau nu, toate dosarele referitoare la Corporaţia Construcţiei de Rachete, Aeroconsult, la tranzacţia de două milioane de dolari pe care tocmai am încheiat-o cu Swiss Bank Corporation, în special, corespondenţa dintre Aeroconsult şi Biroul Cancelarului de la Bonn, şi…

— Dar pentru ce?

— Taci. De asemenea, dosarele tale referitoare la domnul von Amsburg, René van der Kamp şi cei doi prinţi, belgian şi olandez. De data aceasta încercam din nou o cacealma, pentru că nu era deloc sigur c-ar fi avut înregistrate negocierile sale cu aceşti indivizi, sau cel puţin acele înregistrări care ar fi putut interesa pe o a treia parte. Şi, dacă le avea, de ce ar fi

recunoscut faţă de mine? Şi nişte casete video, am adăugat eu, ca să-l năucesc complet.

Tocmai atunci a apărut din ceaţă, în faţa noastră, mergând încet, o maşină. Zimmerli a înţeles situaţia, cum am înţeles-o şi eu, aşa că i-am spus:

— Să nu îndrăzneşti.

Era o maşină de poliţie, care, în timp ce ne apropiam, s-a îndreptat încet spre bordură şi a oprit. Am trecut pe lângă ea, fără să încetinesc sau să întorc capul. Am continuat drumul ştiind că poliţia controla, desigur, numerele de înmatriculare germane, comunicate prin radio. În clipa în care i-am văzut plecând de lângă bordură, la distanţă de câteva case în spatele meu, virând la dreapta în intersecţie, am ştiut că BMW-ul încă nu era trecut pe lista de control şi că această situaţie se va menţine până dimineaţă.

— Nu te aştepta să ai mereu un asemenea noroc, a spus Zimmerli. Avem, probabil, una dintre cele mai eficiente poliţii din Europa. Şi, aş mai putea adăuga, în cazul în care-ţi faci iluzii cu privire la elveţieni, că poliţia noastră urmăreşte obţinerea unui rezultat concret, fără să se piardă în detalii inutile. Numai pentru faptul că ai avut această stupidă îndrăzneală să foloseşti o armă vei avea de suportat consecinţe foarte grele, Rogers.

— Arma te va face pe tine să suporţi consecinţe şi mai grele, Zimmerli, dacă nu-ţi ţii gura.

— Pot pune o întrebare? a insistat el.

— Întreabă. Apoi taci.

— Bine. Şi propun să mă asculţi cu atenţie. De ce nu vrei să-mi spui ce te preocupă? Dacă ai fi rezonabil, sunt convins că am putea ajunge la un rezultat mulţumitor pentru amândoi.

Continuam să fiu atent la drum.

— Îmi dau seama că nu este o problemă de bani. Este o problemă de principiu. Am dreptate? Desigur, iar eu sunt de acord. Afacerea asta cu germanii este periculoasă. Fiecare suntem preocupaţi de eventualele consecinţe neplăcute, în cazul în care ceva ar merge prost. De aceea trebuie luate măsuri de asigurare. Noi ne-am luat asemenea măsuri de asigurare cu casetele video. OK? Ei bine, cred că ne aflăm deja în

posibilitatea de a-ţi garanta nişte măsuri de asigurare, pentru un milion sau chiar două milioane.

— Închide-ţi gura aia scârboasă, Zimmerli. Gândeşte-te mai bine cum pot fi găsite mai repede, în seiful tău, acele dosare şi ce s-ar putea întâmpla cu tine, dacă nu le capăt în mai puţin de cinci minute.

— Faci cum doreşti, a zis el, cu o impertinenţă ce mi s-a părut total deplasată. Oare omisesem ceva?

Am ajuns pe Dufourstrasse în mai puţin de cinci minute şi am parcat direct în faţa clădirii în care era biroul său. Şi de ce nu? Nu mai conta acum dacă lucrurile vor decurge rapid şi uşor sau se vor complica.

Am intrat pe uşă şi ne-am urcat în lift fără să aprindem vreo lumină. La etajul trei, am folosit pentru a ajunge la apartamentul biroului său doar o mică lampă portabilă, una dintre acelea care se ataşează la chei. Mi-am dat seama însă că trebuia totuşi să risc, pentru că aveam nevoie de lumină ca să pot alege dosarele care mă interesau.

— Să aprindem o lumină, am zis eu, şi el s-a conformat.

Parcă şi lămpile păreau că strigă când am rămas amândoi nemişcaţi acolo, câteva secunde, după aprinderea lor. Numai liniştea rămăsese netulburată.

— Seiful, am zis.

Ei bine, am să vă relatez ce s-a întâmplat atunci şi să ştiţi că acesta-i adevărul. El a îngenuncheat, şi-a scos cheile, pentru că în Elveţia încă mai există, şi nu ştiu de ce, multe seifuri care au cheie în loc de broască cu combinaţie de cifre, a introdus cheia în broască, a răsucit-o, a prins cu ambele mâini o mică roată pe care a rotit-o, a deschis uşa, a căutat înăuntru şi a scos un pistol!

— Nu, am ţipat eu. Şi în acelaşi moment l-am îmbrâncit. Şi bineînţeles cu mare forţă. Arma era îndreptată spre mine.

A căzut pe spate. Capul i s-a izbit în momentul căderii de marginea uşii de la seif. Apoi s-a lăsat o linişte totală.

— OK, Zimmerli, să trecem peste asta.

Dar imediat mi-am dat seama. Am îngenuncheat lângă el. Nicio mişcare. I-am luat mâna dreaptă şi i-am căutat pulsul. N-avea. Am mai încercat odată. Nimic.

Era mort!

A fost, bineînţeles, cel mai greu moment din întreaga mea viaţă.

17

Seiful rămăsese larg deschis, micul pistol Walter PPK al lui Zimmerli îi căzuse din mâna dreaptă şi stătea lângă piciorul său drept. L-am ridicat şi l-am introdus în buzunarul meu stâng. De ce am făcut-o nu ştiu nici până azi.

Am îngenuncheat alături de mort şi am privit în interiorul seifului. Chiar în faţă, blocând vederea înăuntru se afla o mică valiză neagră. Am scos-o şi am pus-o pe podea. În spate se găsea un teanc de dosare. Tocmai ceea ce căutam. Am scos afară vreo zece şi am început să citesc pe etichetele acestora. Pe primul era scris „Brasilia-HUF". Pe următorul am văzut „Gummi A.G.". Apoi „Hammer-Vaduz", dar niciun dosar MDC. Am mai scos încă un teanc. Acelaşi lucru. M-am ridicat şi am deschis valiza şi am văzut că era scris cu caractere mici, chiar sus „Aeroconsult, documente din 1985". În Elveţia *Ordnung* (legea) cere ca totul să fie etichetat. L-am ridicat şi am văzut că era destul de greu. Era un pachet bine făcut. Mai mult ca sigur că Zimmerli era pe cale să-l transfere într-un loc mult mai sigur.

După cum era de greu, mi-am dat seama că acolo nu erau numai documente, ce se refereau la „Aeroconsult, documente din 1985", ci acolo se găsea întreaga istorie a lui Aeroconsult şi a relaţiilor sale cu Patterson, încă de la începutul acestora.

Acestea erau, într-adevăr, documentele pe care le căutam. Le-am luat şi m-am îndreptat spre uşă. Am stins luminile din birou, dar, când am plecat, mi-am dat seama că n-am să mă descurc în întunericul din hol. Aşa că le-am aprins la loc, m-am urcat apoi în lift, am coborât la parter, am ieşit şi m-am îndreptat spre intrarea din Dufourstrasse. Nu era nimeni lângă maşină şi, de fapt, nu se afla nimeni pe nicăieri. Ceaţa era şi mai densă decât înainte şi era foarte, foarte frig. Am aşezat valiza lângă mine, în faţă, şi am pornit maşina.

Deodată, m-am gândit că poate ar trebui să renunţ. În realitate însă, şi-mi vine greu să recunosc acest

lucru, am tras maşina de la bordură şi am plecat, iar când am ajuns în faţa lui Swiss Bank Corporation – vreau să adaug – am simţit o satisfacţie reală.

Transpiram şi îngheţam în acelaşi timp, îmi simţeam braţele ca de plumb, iar picioarele începuseră să-mi tremure. Adevărată tărie de caracter, nu-i aşa? Ei, dar ce dracu, nu prea eram obişnuit să omor şi să jefuiesc seifuri. Eram un individ care-şi petrecuse cea mai mare parte din viaţă lucrând la bancă şi care acum era director la o companie aerospaţială câştigând un sfert de milion de dolari pe an, cu o soţie, o casă în Woodside şi un iaht, adăpostit în portul San Francisco. Şi iată, acum, mă aflam în Elveţia la ora 3:45 dimineaţa, colindând pe străzi, pentru că, deşi mintea încă funcţiona bine, trupul se hotărâse să se revolte împotriva acelei situaţii extrem de anormale.

Mă găseam într-adevăr amestecat într-o încurcătură foarte urâtă. Luasem în realitate viaţa unui om. Nu exista şi nu putea să existe niciun fel de scuză pentru această faptă. Desigur că a îndreptat arma spre mine. Dar s-ar fi putut foarte bine să recurgă şi el la o simplă cacealma, ca şi mine, cu cheia mecanică din buzunarul pardesiului. Fireşte, totul se întâmplase foarte repede! Dar de ce a trebuit să-l îmbrâncesc oare atât de tare? Îmi amintesc că m-am auzit, după aceea, vorbind cu voce tare:

— Doamne, te rog, iartă-mă, n-am vrut.

Dar cu asta nu puteam rezolva situaţia în care mă găseam. Stăteam acolo, nemişcat, ca şi cel care murise în clădirea aflată ceva mai sus pe stradă, încercând cu disperare să găsesc o ieşire. Nu exista niciuna. Pusesem capăt vieţii unui om, fără un motiv justificabil. Şi aceasta era o faptă mârşavă!

Şi acum? De ce am luat aceste materiale din seif? Ce să fac cu ele? Cum voi ajunge acasă? În câteva ore, trei, sau cel mult patru, vor fi pe urmele mele.

Poate că cel mai bun lucru ar fi să mă duc acum direct la poliţie şi să le spun adevărul, să le povestesc ce s-a întâmplat. A fost un accident nefericit, fără să fie un act de răzbunare, nepremeditat, neintenţionat, neprevăzut şi profund regretat. Vor accepta toate

acestea? Nu, desigur că nu. Mă vor duce acolo, să vadă cadavrul şi apoi mă vor acuza. Sub ce acuzaţie? Omor prin imprudenţă? Nu, mă vor acuza de omucidere fără premeditare. Sau poate de crimă.

Şi apoi? Mă vor închide. Şi din cele auzite de mine, în Elveţia poţi fi închis un timp fără să se dea vreun anunţ. Pur şi simplu voi dispărea pentru o perioadă de timp. Şi în continuare? Poate, dar nu poate, ci în mod sigur, acei oameni din Germania vor afla, şi asta destul de rapid. Şi apoi, cineva va aranja o nefericită sinucidere. Este o metodă pe care ei o aplică frecvent, cu teroriştii, în Europa Centrală. Acum, eu prezentam pentru puterile din Europa Centrală un pericol mult mai mare decât teroriştii, pentru că aveam posibilitatea să dărâm guverne şi să provoc o schimbare totală în lupta aceasta pentru acapararea puterii în lume. Dar, unde şi cum aş putea acum să fac acest lucru?

Oare oamenii aceia din Pădurea Neagră nu vor reuşi direct sau prin prietenii lor să mă prindă oriunde m-aş ascunde? La urma urmelor, există tratate de extrădare între toate naţiunile civilizate. Presupunând că iau acum un avion spre Londra sau Toronto, nu este posibil să fiu arestat acolo şi trimis înapoi cu primul zbor în Europa Centrală? De fapt, mă întrebam eu, cum acţionează această extrădare? Citisem despre procese, în romane, dar cei care le scriau nu ştiau în realitate mai nimic, cel puţin privind anumite detalii utile.

Mă aflam deci într-o înfundătură. Sau poate că nu. Vesco a scăpat tocmai când se părea că toţi îl au în mână. Dar cum să fac? Acum trebuia să fac rost de timp pentru gândire. Era evident că orice era acum mai bun decât să fiu arestat în Europa Centrală şi apoi să urmeze o sinucidere nedorită. Deci mişcă-te, Rogers, mi-am spus. Repede!

În mod miraculos, sau cel puţin aşa mi s-a părut mie, nu exista absolut deloc trafic în centrul oraşului Basel. Dar m-am hotărât să nu mai trec din nou prin Barfuesserplatz, ca să nu dau din nou peste acelaşi poliţist la colţul intersecţiei, poliţist care să se uite pentru a doua oară în aceeaşi noapte la BMW-ul cu

plăcuţă de înmatriculare din Frankfurt. Aşa că am făcut o întoarcere în U, în faţa lui Swiss Bank Corporation şi m-am îndreptat în direcţia locuinţei lui Zimmerli. După câteva ocolişuri făcute pe diferite trasee, am oprit în faţă la Peterskirche, întâlnind în tot acest timp numai trei vehicule, respectiv două taxiuri şi un vechi VW cu numere austriece.

Era ora 4:07, în acea dimineaţă de joi, 5 decembrie 1985. Sabine mă aştepta, dar nu cu Ferrari, ci cu un VW Golf, care era, după cum mi-a explicat ea mai târziu, proprietatea Departamentului de Justiţie al Cantonului din Basel-Stadt, unde ea lucra ca procuror adjunct.

— Cum a mers? m-a întrebat imediat ce am parcat BMW şi m-am apropiat de maşina ei.

— Nu prea bine.

— Poliţia?

— Nu, mai rău.

S-a uitat la mine şi apoi a zis:

— Mai târziu. Acum să plecăm, înainte ca oamenii să înceapă să se îndrepte spre locurile lor de muncă. Îmi povesteşti mai târziu. Urmează-mă la o oarecare distanţă.

M-am întors înapoi la BMW şi am făcut întocmai. Sabine s-a dovedit a fi mult mai loială decât m-aş fi aşteptat. La urma urmelor, nu este obligatoriu ca prietenele să ocupe un loc de frunte în ierarhia loialităţii. În zilele acelea, citisem şi auzisem că ele îşi schimbă prietenii cel puţin o dată sau de două ori pe an, mai cu seamă în marile oraşe. Mă întrebam ce va face în clipa în care va afla ce s-a întâmplat în realitate. De asemenea, mă întrebam ce voi face şi eu. Exista, la urma urmei, o limită, o limită bine definită, până unde aş fi putut s-o trag după mine în această afacere. Vreau să spun că, în cazul în care ar fi fost prinsă cu mine acum, şi-ar fi ratat întreaga viaţă, aşa după cum eu aproape mi-o ratasem pe a mea!

Pe străzi, începea circulaţia. Nu erau încă autobuze sau camioane, dar bănuiesc că oamenii care urmau să le conducă se deplasau acum spre depouri cu maşinile personale. Ceaţa era foarte deasă şi îndată ce ieşeai din conul de lumină al felinarelor stradale, care şi aşa

erau înjumătăţite dată fiind economia de energie, te găseai într-un întuneric beznă.

Îndată ce am ajuns la periferia oraşului Basel, Sabine a mărit viteza maşinii ei.

Şi acum, în cazul în care vreţi să părăsiţi Elveţia şi să intraţi în Franţa fără să fiţi agasaţi cu formalităţile legale de imigrare sau de controlul vamal, am să vă spun cum să procedaţi.

Dacă vă aflaţi în centrul oraşului Basel, priviţi indicatorul alb cu negru, pe care scrie *„Zoologischer Garten”*, adică grădina zoologică. Se află cam la zece străzi depărtare de inima oraşului. Când aţi ajuns în dreptul intrării principale, urcaţi puţin dealul şi o luaţi la stânga. Vă aflaţi acum pe Oberwilerstrasse şi de aici, după cum se spune în Elveţia, nu vă mai puteţi rătăci. Trebuie să mergeţi drept înainte. După ce aţi parcurs cam trei kilometri, daţi pe partea stângă de bătrânul castel Bottminger. În continuare, traversaţi satul Oberwil şi cu aceasta vă aflaţi deja în teritoriul ţării. Următorul sat este Biel, şi apoi cel mai mic din toate satele, respectiv Benken, cu o populaţie de numai 155 de suflete. În timp ce-l traversaţi, veţi observa un indicator la dreapta pe care scrie *„Zolf”*. Este un drum îngust pe care trebuie să-l urmaţi şi, după vreo doi kilometri, veţi întâlni din nou un indicator pe care va scrie la fel *„Zolf”* şi sub el *„Douane”*. Pe stânga, se află o casă tipic ţărănească elveţiană, iar în faţa ei se găseşte un catarg cu steagul elveţian. În casă stă grănicerul, vameşul, autoritatea de control a imigraţiei, toate reprezentate de un singur om. Când acesta aude că a oprit o maşină în faţa casei, iese afară să vadă cine este. În mod obişnuit, de cele mai multe ori e vorba de un elveţian care merge câţiva kilometri în Franţa, unde are o livadă sau o mică plantaţie de viţă-de-vie, sau are vreo rudă de origine franceză care trăieşte acolo într-o minunată izolare. Aproape toţi aceşti „clienţi” şi grănicerul folosesc între ei numai numele mic. În felul său, acest procedeu este total neelveţian şi folosit tocmai pentru că este uşor de înfăptuit.

Dar lucrul cel mai izbitor, la acest punct de trecere a frontierei, este că nu există nicio barieră şi niciun

grănicer francez. În realitate, de partea cealaltă a liniei de separare a Franţei de Elveţia nu există nimic, nici case, nici ferme, nimic, decât un drum neasfaltat care duce într-o pădure alsaciană.

În noaptea aceea, sau mai bine zis în dimineaţa aceea, cu puţin înainte de ora cinci, amândouă vehiculele noastre au oprit cam la o jumătate de kilometru de trecerea frontierei, un loc izolat, care se afla în Elveţia. Am oprit amândoi motoarele.

— Sabine, am început eu în şoaptă când ne aflam amândoi afară, în faţa BMW-ului, înainte de a merge mai departe cu încurcătura aceasta, vreau să-ţi explic ce s-a întâmplat noaptea, în biroul lui Zimmerli.

— Mai târziu, a replicat ea. Se face târziu. Prin asta înţelegând devreme. Acum ascultă, a continuat ea. Frontiera se află la o jumătate de kilometru de drum neasfaltat, în partea franceză. Când vei ieşi din pădure, vei ajunge la Neuweiler. Acesta este în Franţa, dar folosesc încă nume germane pentru sate. Şi acum fii atent. După ce ajungi acolo, trebuie s-o iei la stânga în mijlocul satului. La stânga! Pentru că, dacă mergi înainte, ajungi din nou la o trecere de frontieră şi ajungi din nou în Elveţia. Diferenţa este că la punctul de trecere, de data aceasta, este un grănicer francez care păzeşte.

— Nu-ţi fie teamă. Am să ţin minte. Am s-o iau la stânga, în Neuweiler. Mi-e teamă însă de această trecere de frontieră. De unde ştii că nu-i păzită?

— Probabilitatea este foarte mică, a replicat ea, nu prea încurajator… Uneori paznicii pleacă în patrulare, de obicei, cu un câine. Ei şi? Apeşi pe accelerator în caz că vezi pe careva.

— OK. Şi după ce ajung în Franţa, ce fac?

— Continui să mergi drept înainte. Vei trece prin Hueningen, în franceză i se spune Huingue, şi ajungi la Neudorf, respectiv Village Neuf. Această porţiune se întinde pe zece kilometri. Pe această parte a satului Neudorf, vei vedea un restaurant de ţară cu numele Restaurant du Canal. Există un drum îngust, care trece la dreapta pe lângă el. Treci peste canal şi mergi la prima casă aflată pe partea dreaptă. Acolo se află un hambar. Tragi maşina în hambar şi închizi uşile.

Cineva va veni şi te va găzdui în casă până vom stabili mai departe ce trebuie făcut. Numele ei este Héläne. Domnişoara Héläne. Este menajera mea. Mama ei şi acum ea se află în serviciul familiei noastre de patruzeci de ani. Ea vorbeşte doar dialectul alsacian, dar cred că vei fi în stare să te descurci. OK. Mâine, am să vin acolo şi vom trece împreună în Luxemburg, de unde vei putea pleca mai departe.

— Am înţeles. Dar aşteaptă un minut, Sabine, pentru că…

Amândoi am auzit o maşină, care tocmai se apropia cu viteză foarte mare. Zgomotul s-a îndepărtat aproape la fel de repede precum venise. Evident că cineva trecea prin Benken şi se îndrepta spre Basel. Însă acest eveniment a grăbit desfăşurarea lucrurilor.

Ea şi-a încolăcit braţele în jurul gâtului meu, m-a sărutat cu foc şi a plecat înapoi spre automobilul său. Nu-mi mai rămânea altceva de făcut decât să plec şi eu. Şi-a pornit motorul, apoi a aprins luminile de poziţie, a întors VW-ul, cu puţină dificultate, şi a dispărut lăsându-mi impresia că mi-a făcut cu mâna. Dar gândul meu nu a rămas mult timp la Sabine. Am pornit BMW-ul, am aprins farurile pe fază lungă şi am apăsat pe accelerator până la podea. Cred că am trecut pe lângă casa care avea în faţa ei un catarg cu steagul elveţian, aşa cum mai văzusem destule pe la periferie, cu o viteză de 120 kilometri la oră. Maşina intră pe drumul de ţară, de partea cealaltă a frontierei, cu o izbitură puternică. Se clătină, dar până la urmă se redresa şi am ajuns în pădure. Drumul era plin de hârtoape, BMW-ul gemea, derapa, sfărâma pământul sub el, dar mă deplasam, da, mă deplasam, şi mă aflam în afara Elveţiei, şi mă simţeam atât de bine, încât am lăsat să-mi scape un chiot şi am apăsat încă o dată pe accelerator.

Senzaţia de uşurare nu poate fi descrisă! Am învins sistemul şi am scăpat de ticăloşi! Franţa reprezenta pentru mine în momentul acela ţara libertăţii şi casa celui curajos. Am văzut indicatorul, care avea scris pe el „Neuweiler” şi echivalentul său în limba franceză, pe care l-am uitat, şi eram foarte atent, s-o iau la stânga, aşa cum mă instruise Sabine.

Omul cu câinele, exact aşa cum mă prevenise Sabine, se găsea chiar acolo, în mijlocul străzii. M-a văzut şi s-a retras cât a putut de mult, în afara drumului meu, dar…

A urmat apoi o bufnitură surdă. Am avut realmente o senzaţie de greaţă. N-am să uit niciodată acel zgomot. Oh! Chiar şi acum îmi este greu să mă gândesc la întâmplarea aceea. Prea multe lucruri stupide şi imposibil de închipuit trebuia să mi se întâmple!

Am oprit maşina cu roţile scrâşnind, după aproximativ cincizeci de metri. Am coborât şi m-am uitat înapoi, dar între timp se aprinseseră deja luminile la vreo trei case. Deci se putea acorda un prim ajutor, m-am gândit. Foarte urgent.

Numai dacă acest ajutor mai era într-adevăr necesar cuiva. Era aşa de întuneric şi ceaţa era atât de groasă, încât îmi era imposibil să stabilesc precis ce se întâmplase. Poate că omul a reuşit să evite lovitura, iar bufnitura care s-a auzit să fi fost câinele. Dar şi în acest caz, tot nu scăpăm de acea senzaţie de greaţă. Între timp, s-au aprins luminile la încă două case. Satul începuse să se alarmeze.

A trebuit să mă întorc la maşină. Motorul îl lăsasem mergând, aşa că am închis uşa şi am demarat din nou. BMW-ul putea fi condus foarte bine, întrucât o parte din faţă nu fusese grav avariată. Poate că maşina lovise câinele cu bara… Conducând acum cu 150 kilometri la oră, am trecut prin satul Huningue. După câteva minute am zărit indicatorul la periferia lui Village Neuf. Am frânat brusc când am observat o clădire la stânga care probabil era restaurantul, aşa că am întors cu precauţie maşina pe drumul îngust, de pe lângă acesta, am traversat podul peste canal şi, exact aşa cum mi-a indicat Sabine, am oprit în faţa unei case, cu un hambar pe stânga, a cărui uşă era deschisă.

În timp ce închideam foarte atent uşile hambarului, după ce am tras maşina înăuntru, s-au aprins luminile în casă. S-a deschis uşa din spate şi o femeie a apărut cu o lanternă în mână.

— *Sin se dr ami vo dr Madame Sabine?* m-a întrebat ea în acea limbă specifică regiunii alsaciene din Franţa, care de fapt este un amestec nostim între dialectul primitiv al tribului germanic Alemannen şi o franceză ţărănească.

— *Ja,* am răspuns eu.

— *So kemme' se jetzet iine,* Monsieur, a zis ea, *Vite, sisch froid.*

Înţelegeţi ce vreau să spun?

Nu aveam nimic cu mine decât hainele de pe mine şi o mică valiză pe care o purtam cu grijă. Mă conduse într-un dormitor, îmi arătă unde era toaleta jos în hol şi închise uşa în urma ei. Am pus valijoara pe noptieră, mi-am scos pardesiul, jacheta, cămaşa şi pantofii şi m-am vârât în pat, unde am stat şi m-am gândit. În jurul orei şapte şi jumătate eram încă treaz şi afară se lumina uşor de ziuă. Ştiam că într-o jumătate de oră tot iadul se va revărsa, nu aici, în Franţa, ci în cealaltă parte a Rinului, acolo sus, pe dealurile cunoscute drept Pădurea Neagră.

18

Ziua a început în Pădurea Neagră ca orice zi normală. Domnul Kreps, director general la Deutsche Bank, a venit în sala pentru micul dejun în jurul orei 7:35 şi a servit fără grabă masa, citind între timp Frankfurter A Ugemeine. La 7:55 americanul Patterson a intrat în sală şi a cerut numai o cafea. I-a spus chelneriţei că aşteaptă pe cineva care trebuie să vină în câteva minute şi deci să aştepte cu comanda. La ora opt fix a intrat şi domnul ministru *Graf* Otto von Amsburg, de asemenea cu un *Frankfurter Allgemeine* în mână şi, după ce i-a salutat înclinând capul pe ceilalţi doi domni, a luat ca şi aceştia loc, singur, la masă. Scena respectivă avea mai degrabă un aspect englezesc decât german, având în vedere această indiferenţă studiată.

Dar această scenă de izolare şi indiferenţă nu avea să dureze mult. Prima mică întrerupere avu loc în clipa când bătrânul valet a intrat în sală, s-a apropiat de Kreps şi i-a vorbit la ureche încet şi totuşi repede, după care bancherul a aruncat ziarul pe masă fără să-l mai împăturească şi a ieşit grăbit afară. O a doua întrerupere la fel de minoră a avut loc în momentul în care fata de la bufet l-a informat pe ministrul von Amsburg din pragul uşii şi cu o voce destul de tare că este căutat la telefon foarte urgent.

Prin urmare, Herb Patterson a rămas singur în sală, situaţie pe care el a apreciat-o drept o situaţie normală de afaceri şi ca atare nu s-a preocupat de acest lucru.

Stabilise împreună cu Frank Rogers să se întâlnească la ora opt, iar acum trecuseră deja patru minute peste această oră. Nervozitatea lui Patterson creştea cu fiecare minut care trecea. Să fi fost oare o greşeală din partea lui faptul că l-a lăsat pe Rogers să iasă singur? Poate ar fi mai bine să verifice în cameră chiar acum!

În timp ce se apropia de telefonul interior de la recepţie, Patterson s-a pomenit faţă în faţă cu Kreps.

— Unde este colegul dumneavoastră? l-a întrebat acesta.

— Despre ce vorbiţi? a replicat Patterson.

— Domnul Rogers al dumneavoastră. Îmi vreau automobilul înapoi.

Patterson n-avea nicio idee la ce se referea bancherul şi expresia sa neprefăcută putea demonstra acest lucru din plin.

— Hotelul avea obligaţia să-mi pună bagajele în BMW-ul 2000 al meu, în timp ce iau micul dejun, dar m-au informat că automobilul lipseşte. Am verificat şi, într-adevăr, aşa este. I l-am lăsat aseară domnului Rogers al dumneavoastră.

Expresia feţei lui Patterson nu mai era aceeaşi.

„Ticălosul de pui de căţea" au fost următoarele lui cuvinte. De data aceasta a fost rândul bancherului german să nu aibă idee despre ce vorbea celălalt.

— Unde se află domnul Rogers? a întrebat el.

Patterson a ridicat receptorul telefonului de interior al hotelului şi a cerut camera 14 fără să primească, bineînţeles, niciun răspuns. Tocmai punea receptorul jos, când din cabina telefonică alăturată, de unde se putea vorbi cu exteriorul, a ieşit domnul ministru von Amsburg alb la faţă.

— *Er is tot,* a zis el.

Patterson, care nu vorbea deloc germana, nu a înţeles nimic, dar culoarea feţei germanului îi spunea suficient.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat el pe von Amsburg.

— Zimmerli a fost asasinat. I-au găsit cadavrul acum câteva minute, a replicat von Amsburg.

— Cine? a întrebat Kreps.

El nu-l întâlnise niciodată şi nici nu auzise de Amadeus Zimmerli.

— Un elveţian, a răspuns ministrul de externe german, revenindu-şi foarte repede. Probabil un terorist.

Elita conducerii Germaniei trăieşte într-o permanentă şi acută teamă faţă de propria teorie cu privire la teroriştii care intenţionează să aducă sistemul capitalist în pragul unei anarhii, printr-o serie de atentate asupra politicienilor, bancherilor şi judecătorilor.

— Unde este poliţia? a întrebat apoi bancherul german.

— Trebuie să vină şi să ne scoată afară de aici. S-ar putea să fi pus o bombă…

— Nu, nu cred. Nu înţelegeţi. Nu este aici. Este în Basel. Se pare că cineva l-a răpit pe Zimmerli de la locuinţa lui, l-a forţat să meargă la biroul său şi să deschidă seiful, după care l-a omorât, a spus von Amsburg.

Patterson a ascultat şi s-a dat înapoi, ca şi când cineva îl împinsese sau ca şi când n-ar fi vrut să audă ceea ce tocmai auzise. Apoi a întrebat:

— Când i-aţi dat automobilul dumneavoastră?

Întrebarea era, desigur, adresată lui Kreps, dar von Amsburg a avut impresia că americanul i se adresează lui.

— Ce automobil? Despre ce vorbeşti, Patterson? Nu înţelegi că…

— Taci, a zis Patterson, iar von Amsburg părea pe punctul de a-l pocni. Lasă teroriştii. Mi-e teamă că ceea ce s-a întâmplat are o explicaţie mult mai simplă. Se pare, şi acum s-a adresat exclusiv lui von Amsburg, că Rogers a luat azi-noapte automobilul domnului Kreps şi nu i l-a înapoiat. Mi-e teamă că a plecat în Elveţia cu el. Şi… ei bine, poţi să deduci singur mai departe. Ai auzit o parte din discuţia pe care am avut-o ieri cu el.

Von Amsburg a dat afirmativ din cap. Începuse să înţeleagă. Fără să mai spună un cuvânt s-a îndreptat spre cabina telefonică. După mai puţin de un minut, a revenit.

— Rogers a trecut frontiera germano-elveţiană pe la Loerrach în jurul orei 12:35, în dimineaţa aceasta.

Expresia feţei lui Patterson părea să spună „V-am spus eu”.

— Dar ce legătură are domnul Rogers cu acest elveţian? a vrut să ştie bancherul german.

Von Amsburg a făcut uşor din mână către el.

— Mai târziu, a replicat el. Vă voi explica mai târziu. Propun, dragul meu prieten, să ai încredere în mine. Mă voi ocupa de această afacere imediat, poţi fi sigur de aceasta.

— Da, dar referitor la tot ceea ce am stabilit aici? Există vreun pericol? Pot continua cu aranjamentele bancare, precum am discutat? De fapt, noi am pus la punct toate detaliile cu domnul Rogers.

— Procedaţi exact aşa cum aţi planificat şi cum aţi programat, a replicat von Amsburg.

Iar Patterson a aprobat dând energic din cap.

— Când aţi început discuţiile, domnul Rogers nu cunoştea de fapt toate aspectele, a zis Patterson. Acum totul este ca dumneavoastră împreună cu Citibank să începeţi să lucraţi, nu-i aşa?

A privit spre von Amsburg care, de data aceasta, era cel care trebuia să aprobe din cap.

— Dar cum rămâne cu secretul operaţiunilor? a insistat Kreps. Consider că aceasta este o condiţie esenţială pentru asigurarea succesului.

— Este, a admis von Amsburg. Vom lua măsuri ca acest secret să fie păstrat. Dacă domnul Rogers este implicat în această afacere din Elveţia, puteţi fi siguri că va fi prins, va fi arestat şi va fi complet izolat fără putinţă să ia legătura cu cineva. În acest fel el nu va vorbi cu nimeni, despre nimic până când nu va mai prezenta niciun pericol. Avem împreună o înţelegere cu privire la problemele delicate, de interes comun, care a dat rezultate foarte bune până acum. Cred că atunci când va înţelege, spunându-le oricum pe ocolite, că interesele noastre comune privind viitorul apărării naţionale depinde de aceasta, domnul Rogers va dispărea într-adevăr pentru o lungă perioadă de timp. Pot acum să vă propun, domnilor, să vă întoarceţi la micul dumneavoastră dejun? Am să vă comunic destul de repede viitorul nostru plan de acţiune. Şi v-aş mai ruga pe amândoi să nu-i deranjaţi pe ceilalţi colegi ai noştri cu această problemă chiar acum. De fapt, niciunul dintre ei nu l-a cunoscut pe Zimmerli, iar ceea ce s-a întâmplat în Basel – zise el adresându-se acum lui Kreps – s-ar putea să-l implice sau nu pe Rogers, şi, chiar dacă ar fi aşa, acest lucru nu are nimic de a face cu ce am discutat noi aici. Este vorba numai de o coincidenţă.

Kreps ştia foarte bine că acesta minţea, dar von Amsburg era ministrul afacerilor externe al

Germaniei de Vest, iar Kreps era un german şi, dacă aceasta era soluţia propusă, atunci aceasta va constitui soluţia reală. Din acest moment, pentru domnul Kreps şi pentru Deutsche Bank, domnul Frank Rogers a încetat să mai existe.

— *Ich verstehe,* a zis el îndreptându-se spre sala de mese, dar întrebând încă o dată: Cum rămâne cu BMW-ul meu?

— Propun să vă procuraţi altul, a replicat von Amsburg, iar dacă vă contactează careva dintre autorităţi referitor la vehiculul furat, spune-ţi doar că acesta a fost furat de către o persoană pe care nu o cunoaşteţi. Aţi înţeles?

— *Jawohl,* a răspuns Kreps, dispărând de data aceasta în sala pentru micul dejun, fără nicio altă ezitare.

— Deci, a întrebat Patterson, intenţionezi să predai problema securităţii Germaniei?

— Categoric nu, a replicat von Amsburg. Nu trebuie amestecate nici securitatea, nici serviciile de informaţii. Numai poliţia şi oamenii respectivi din Ministerul de Justiţie. Aici în Germania, nu este vorba decât despre furtul unui automobil. Însă în Elveţia este cazul unei crime de gradul întâi. Şi avem informaţii că poliţia elveţiană a Ministerului de Justiţie din Basel desfăşoară o amplă acţiune de prindere a celui care a înfăptuit-o. Fără nicio îndoială că e omul dumneavoastră, Rogers.

— Dar n-ar putea ca Serviciul de Informaţii…

— Nu, l-a întrerupt von Amsburg. Aceştia vor aborda problema ca pe o problemă politică. Iar noi nu avem intenţia să facem din aceasta o problemă politică. Este o problemă pentru cei care se ocupă cu cazurile obişnuite de crime. Nu avem nevoie de complicaţii politice. Mă înţelegeţi, domnule Patterson?

Iar acesta l-a înţeles, în cele din urmă.

— Acum trebuie să dau câteva telefoane.

Primul telefon a fost pentru Wunderlin, şeful Procuraturii Cantonului din Basel-Stadt, prietenul lui Amadeus Zimmerli şi prieten, de asemenea, cu alţi cetăţeni de seamă elveţieni, cum au fost cei adunaţi

pentru cină, doar cu două nopţi mai înainte, în suburbia din Basel cunoscută sub numele de Arlesheim. Von Amsburg, foarte succint, a menţionat că autorităţile germane au motive serioase să creadă că un american, pe numele de Frank Rogers, este implicat în asasinarea lui Amadeus Zimmerli în dimineaţa aceasta. De fapt, autorităţile germane l-au avut pe acest american sub observaţie de mai mult timp, pentru că au bănuit că acesta este amestecat într-un trafic ilegal de arme. Autorităţile locale cred că Rogers călătoreşte într-o maşină BMW albastră cu numere de înmatriculare din Frankfurt.

Al doilea telefon a fost pentru şeful de la Hoffman La Roche. Şi acest telefon a fost la fel de laconic. Von Amsburg a spus că-i telefonează mânat de faptul că sunt cunoştinţe comune şi cunoscând prietenia lui cu nefericitul Amadeus Zimmerli. A dorit să arate că nu numai el personal, ci însuşi guvernul său are un interes vital în cazul lui Zimmerli. Pentru că cel care l-a asasinat este fără îndoială un american, pe nume Frank Rogers, suspectat de trafic ilegal de arme la nivel internaţional. Atât el, cât şi guvernul său vor da o înaltă apreciere dacă von Planta va vorbi cu domnul Wunderlin, şeful Procuraturii Cantonului din Basel-Stadt, precizând ca, atunci când Rogers va fi arestat, să fie ţinut complet izolat şi pe timp nelimitat. El, von Amsburg, va dori să se întâlnească personal cu ministrul apărării din Elveţia pentru eventuale explicaţii mai amănunţite cu privire la toată această afacere şi va aprecia foarte mult dacă domnul von Planta va aranja cu discreţia cuvenită o astfel de întâlnire, de preferat, pe teren elveţian.

I-a asigurat în continuare pe industriaşii elveţieni că atât el, cât şi ţara sa vor fi recompensaţi prin reciprocitate, pentru că această cooperare privind rezolvarea problemei Rogers-Zimmerli într-un mod cât mai discret posibil va constitui o contribuţie majoră, pe termen lung, la interesele naţionale ale Elveţiei.

Von Planta l-a asigurat pe ministrul de externe german că se va ocupa personal de problemă şi că-l

va informa pe ministrul apărării cu privire la această conversaţie.

Cei din Europa centrală îşi strângeau rândurile foarte rapid.

În ora următoare toţi cei care s-au întâlnit atât de discret la Hotel zum Hirschen în Sankt Blasien au plecat, fiecare spre destinaţia sa, neştiind câtuşi de puţin că tot ceea ce au planificat cu atâta atenţie împreună se afla acum în pericol din cauza abandonării unuia dintre ei. Acei membri ai „conspiraţiei" care erau implicaţi sau cel puţin informaţi, respectiv von Amsburg, Patterson şi Kreps, au rămas ultimii şi au plecat împreună cu un Mercedes 600, special, care a fost adus de la Stuttgart, chiar de la Uzina Mercedes, cu viteza sunetului, după ce directorul general al firmei Mercedes Benz a primit o cerere urgentă pentru un astfel de transport din partea Ministerului Afacerilor Externe de la Bonn.

Observaţi că sistemul funcţionează. Vechea reţea – fie în Anglia, unde aceasta a fost inventată, fie în Germania şi Elveţia unde aceasta a fost stimulată – îşi atinge scopurile foarte bine. În fond, această reţea înglobează probabil tot ceea ce se referă la aşa-numita „structură" a naţiunii. Pentru această reţea, o asemenea structură este reală şi funcţională. Dacă ministrul de externe al Germaniei are nevoie de un transport, şeful de la Mercedes va rezolva cererea fără să pună nicio întrebare. Dacă ministrul apărării elveţiene a gândit că este necesară obţinerea tehnologiei rachetei de croazieră, directorul lui Hoffman la Roche şi şeful Procuraturii din Basel vor soluţiona această cerere. Iar dacă un american ajunge în această reţea, ei bine, asta înseamnă ghinion!

Maşina specială a plecat din Sankt Blasien în jurul orei unsprezece dimineaţa. Doctorul Kreps a coborât exact în faţa clădirii zgârie-nori a Deutsche Bank, în centrul oraşului Frankfurt, pe la ora unu, după care Mercedesul s-a întors spre Autobahn, a traversat artera principală nord-sud, şi cel de-al doilea pasager, Herb Patterson, a coborât în faţa masivului terminal al aeroportului din Frankfurt. O oră mai târziu, acesta se

afla în drum spre Statele Unite. Ministrul de externe german a ajuns la birourile sale din Bonn cu puţin înainte de sfârşitul programului. Imediat l-a chemat la el pe şeful poliţiei federale a Germaniei, pe directorul Bundes-Kriminalanit din Wiesbaden, şi a cerut să fie informat într-o oră cu tot ce s-a descoperit în legătură cu un caz de asasinat la Basel. Presupunea că Interpolul trebuie să fie bine informat. Nu a oferit nicio justificare pentru cele solicitate. În conformitate cu protocolul, această cerere trebuia să ajungă la Wiesbaden prin ministrul de interne de la Bonn, care, politic, este răspunzător de problemele poliţiei în Germania. Dar von Amsburg voia să păstreze cercul celor „informaţi" cât mai restrâns posibil. Oamenii din Wiesbaden, evident, au înţeles acest aspect, întrucât la ora 6:15 în acea seară, şeful Poliţiei Germaniei a sosit personal, cu un elicopter se pare, aducând nişte ştiri surprinzătoare. Din datele deţinute de Interpol şi de autorităţile din Basel, BMW-ul pe care Rogers l-a furat fusese văzut pe străzile din Basel în vecinătatea biroului de avocaţi al lui Zimmerli, cu câteva minute înainte de ora asasinării avocatului elveţian, după estimările făcute. Acest fapt nu era ceva surprinzător. Dar ceea ce era nou şi adăuga o nouă dimensiune – atât din punct de vedere al urgenţei, cât şi geografic vorbind – prinderii acestui om este faptul că acelaşi BMW albastru german, cu număr de Frankfurt, a accidentat mortal un grănicer francez care patrula şi care-l somase lângă punctul de trecere a frontierei, la ieşirea din Basel.

Amănuntele exacte nu erau încă cunoscute, dar existau cel puţin trei martori ai acestei întâmplări.

În momentul de faţă, domnul Frank Rogers se afla în capul listei celor urmăriţi, atât în Franţa, cât şi în Germania, urmărit pentru omorârea unui funcţionar public în Franţa şi urmărit pentru crimă, jaf şi fraudă bancară în Elveţia. În această ultimă ţară se purtau chiar discuţii dacă omorul sau frauda bancară trebuia considerată cea mai gravă dintre cele trei infracţiuni.

După ce şeful poliţiei a plecat convins că acum avea încă un prieten bun, în cercurile înalte, von Amsburg îşi aprinse o ţigară, prima după atâtea zile.

Se pare că „problema Rogers” era deja rezolvată. El deschise un dosar cu menţiunea „urgent” care fusese pus pe biroul său. Se pare că ambasadorul Germaniei în Indonezia fusese prins în *flagrante* cu fiica de şaptesprezece ani a prim-ministrului, într-un hotel din Jakarta.

Von Amsburg a decis ca acesta să fie rechemat pentru un prim raport.

Mai întâi Rogers, acum acesta. Viaţa era plină de fapte mărunte care din nefericire, îţi distrag atenţia prea des de la preocupări de primă importanţă. Von Amsburg îşi privi ceasul. Era aproape şapte. Franz Josef Strauss îl aştepta pentru a servi cina, împreună, la opt. Acesta va fi bucuros când va auzi cele stabilite în ultimele zile. În sfârşit, Germania se afla pe drumul spre ocuparea locului din vârf. Unde de data aceasta va rămâne.

Toate gândurile referitoare la americanul Frank Rogers au dispărut, ca şi când agasantul şi „micuţul” om nici n-ar fi existat. Doar o slabă remarcă de milă la adresa bietului străin, un amator, ajuns să fie răstignit de francezi şi de elveţieni pentru uciderea „unuia de-al lor”. Von Amsburg s-a cutremurat, gest foarte rapid.

19

Era aproape ora cinci după-amiază când m-am trezit. La început am fost complet dezorientat. Apoi, din nefericire pentru liniştea mea, am înţeles exact unde mă aflam şi pentru ce.

M-am sculat, am ridicat jaluzelele şi, cu toate că întunericul începuse să se lase, era suficientă lumină care să-mi permită să văd exact unde eram. Alături de casă se găsea un mic canal şi peste acesta se vedea Restaurant du Canal. Iar totul în jur era câmpie plată unde creştea un bun sparanghel. Cel mai bun, bineînţeles, era cel din Calvados, o regiune din nordul Franţei.

Cunoşteam satul Village Neuf destul de bine. Pentru că pe vremea când eram student la Universitatea din Basel, obişnuiam să trecem frontiera în Alsacia aproape la fiecare sfârşit de săptămână în lunile mai şi iunie, pentru unul sau mai bine zis două motive: să mâncăm şi să bem. Aceasta se întâmpla spre sfârşitul anilor 1950. În vremea aceea, pentru zece franci, pe care îi numeam încă *nouveau francs*, pentru că reforma monetară franceză avusese loc nu cu mult timp înainte, puteai căpăta o farfurie vârf cu sparanghel alb, fierbinte, o sosieră plină cu maioneză, tot atât de multă şuncă ţărănească pe cât puteai mânca, brânză franţuzească şi o sticlă, fie cu Edelzwicker, fie cu Riesling Kaefferkopf, şi toate acestea pentru un echivalent a doi dolari americani!

Mort. Cel elveţian în mod sigur, cel francez doar probabil. Nu mai exista nicio scăpare din asta. Toate aceste amintiri nu puteau să schimbe cu nimic situaţia. Nu mai eram acel student fără probleme, preocupat doar de o disertaţie sau de aşteptarea unei examinări orale. Eram un bărbat de patruzeci şi opt de ani care a făcut ceva de neimaginat pentru un om cu pregătirea mea, cu educaţia mea… dar se întâmplase. Am auzit o ciocănitură nesigură în uşa dormitorului meu, după care aceasta se deschise puţin şi o voce-mi zise:

— *Monsieur, sin'se wach?*

— *Ja*, am răspuns şi femeia şi-a arătat capul.

— *S'isch d'Madame, au telefon*, zise ea.

— Vin, am zis în limba engleză pentru a contribui mai mult la confuzia lingvistică.

Mi-am tras pe mine pantalonii şi femeia m-a condus prin casa întunecată, în camera de zi, unde ardea un foc puternic de lemne, într-o sobă. Mi-a arătat un telefon aşezat lângă foc.

— Bună, am spus eu, cu o voce, şi slabă şi tremurătoare, pentru că ştiam că orice urma să aflu de la celălalt capăt al firului telefonic nu putea să însemne nimic bun!

— Frank! Oh, Frank! a fost tot ceea ce a putut să spună pentru început.

— Da. Nimic bun, aşa-i? am reuşit să mai scot şi eu din gură.

— Nu-ţi poţi imagina ce se întâmplă aici, a zis ea.

— Te cred. Cât de grav este? Vreau să zic, omul, adică francezul?

— Mort, de asemenea.

— La dracu!

— Avea patru copii.

— Sabine, pentru numele lui Dumnezeu, nu am intenţionat să fac aşa ceva.

— Iartă-mă, Frank. Nu am vrut să spun asta. Dar nu-ţi poţi închipui cât de revoltaţi sunt oamenii aici. Nu numai autorităţile. A intervenit şi presa, numele tău, fotografia ta, totul se află pe prima pagină. Ce-ai de gând să faci?

— Să plec dracului de aici, asta e ceea ce intenţionez să fac.

— Şi unde să te duci?

— Mă gândesc în America de Sud sau Costa Rica.

— Cum? a întrebat ea atunci.

— Nu ştiu. Dar trebuie să găsim rapid o soluţie. Am făcut o pauză. Asta este, dacă tu mai vrei.

— Încetează cu astea, Frank. Desigur că vreau. Aşa cum zic şi ei, suntem implicaţi amândoi. Eu am fost cea care te-a condus noaptea trecută. Toate au fost cu ghinion.

— A fost numai o întâmplare. Şi numai din vina mea. Sută la sută. Tu nu ai absolut nimic de a face cu toate astea. Şi dacă vrei să renunţi, Sabine…

— Am zis să încetezi cu astea. Acum ascultă, Frank, voi veni acolo.

— Eşti sigură?

— Da. Acum sunt acasă. Nu am mai putut rămâne la birou. Ştiau cu toţi despre trecutul nostru. Şi tatăl meu m-a sunat. A încercat să pară că ar vrea să fie de folos, dar sunt sigură că urmărea doar să culeagă informaţii. Şeful meu, Wunderlim, se ocupă personal de cazul tău. Chiar şi Berna se interesează acum de întreagă această poveste, Frank, francezii, Parisul, Bonnul…

— Bonn? am întrerupt-o eu.

— Germanii vorbeau la telefon cu Wunderlim, când am plecat de la birou. Era chiar directorul Biroului Federal pentru Probleme Criminale.

— Ce au ei de-a face cu aceasta?

— Cred că va trebui să-mi spui tu asta, Frank, a răspuns ea. Tot ceea ce ştiu este că există un ordin de arestare şi că oriunde te vor prinde, fie aici, în Elveţia, fie în Franţa sau Germania, vei fi total izolat, fără drept de comunicare şi, mai mult sau mai puţin, pentru totdeauna.

— Te cred, am răspuns. Este exact ceea ce doreau Patterson şi cu Von Amsburg. Am trădat această afacere şi le-am oferit acestor ticăloşi capul meu pe o tavă.

— Stai aşa, a zis ea. Este cineva la uşă. Ascultă, întrerup legătura.

Şi asta a fost tot.

Am rămas în picioare cu telefonul mort în mână, într-o casă străină, în mijlocul Europei, fără să am unde să mă duc. Doar la închisoare, la care va trebui să mă aştept odată şi odată. Şi chiar pentru o perioadă foarte lungă de timp. Dacă nu cumva voi reuşi să plec din Europa şi să mă refugiez undeva. Dar unde? Ce ţară îmi va acorda protecţie împotriva cererilor de extrădare ale autorităţilor Franţei şi Elveţiei? Nu era acelaşi lucru ca în cazul unei taxe sau fraude sau chiar a unui act de violenţă cu motivaţie politică, aşa cum

de fapt era situaţia mea. Cazul meu poate figura pur şi simplu la crimă şi omor fără premeditare.

Poate Brazilia. Dar Brazilia a declanşat nişte controale foarte atente şi riguroase pentru străini. Trebuie să ai viză, fără de care nu te acceptă. Paraguay. Aceasta era într-adevăr o posibilitate reală… Unii dintre cei mai mari escroci internaţionali călătoresc liber cu paşapoarte paraguaiene. Evident că ei supraveghează aproape pe fiecare, cu o exigenţă mai mare sau mai mică. Dar aceasta este o chestiune de preţ. În cazul meu, după părerea mea, preţul ar fi de un milion de dolari, cel puţin, pentru oamenii generalului de acolo.

Dar toate acestea erau pure fantezii. Eu nu aveam un milion. Nu aveam nici măcar cum să mă apropii de cineva din Paraguay. Eu nu aveam nici măcar o idee cum dracului aş putea să ies din Alsacia, din această provincie a Franţei. Să zbor, bineînţeles, poate până în Luxemburg şi apoi să iau un avion pentru Islanda. Da, aceasta ar fi o soluţie! Aş ajunge în Islanda. Şi apoi? Apoi, următoarea staţie ar fi New York şi FBI şi, bineînţeles, arestarea. Acesta ar fi ultimul loc. Într-adevăr, în unele aeroporturi, poţi spera ca autorităţile să fie mai ineficiente, să poţi trece prin controlul de frontieră şi să dispari dincolo. Dar nu în aeroporturile Statelor Unite ale Americii. Mai degrabă poţi să traversezi în Cuba cu o barcă sau să treci înot Rio Grande, decât să-i păcăleşti pe cei din aeroportul Kennedy. Şi chiar în cazul în care ai reuşi, ar trebui să trăieşti ca Patty Hearst după aceea. Într-o permanentă fugă şi ducând o viaţă ascunsă. Eu eram prea bătrân pentru astfel de lucruri. Dar stai! Cuba. Aceasta ar putea însemna ceva! O soluţie la limită, dar care nu trebuie desconsiderată. Cum să ajung în Cuba? Am un răspuns la asta! Prin Germania de Est. Aceştia au zboruri directe de la Berlin, Berlinul de Est, la Havana. Ştiam bine acest lucru. Acele uriaşe şi vechi Iliuşin puteau zbura – se pare – jumătate din distanţa în jurul globului, fără realimentare. Cunoşteam Germania de Est. Odată am luat masa cu Walter Ulbricht acolo. Este adevărat. Mă aflam la un târg la Leipzig, încercând să obţin finanţarea pentru un mare

contract, pe vremea când eram bancher la Londra şi atunci Ulbricht m-a invitat să luăm cina împreună. Ultimul dintre stalinişti, dar ce importanţă are?

Desigur că, mă aveau înregistrat. Ei păstrau informaţii despre oricine.

Dar chiar şi Germania de Est ar fi vrut să aibă acum de-a face cu mine? Vreau să zic, după ce am omorât doi oameni? Şi nu era niciun motiv politic, atât cât puteau ei să ştie. Cuba, eram convins, nu ar fi fost o problemă. OK. Dar cum să ajung în Germania de Est? Nu există nicio posibilitate pe calea aerului. Pentru că nu aş fi putut niciodată trece de un control al paşapoartelor, în Europa. Toţi aveau, în mod sigur, numărul meu afişat în roşu, alb şi albastru, în fiecare aeroport din Europa. Aş putea să merg cu o maşină, dar nu cu un BMW-ul. S-ar putea ca Sabine să-mi facă rost de o altă maşină. Dar aceasta ar însemna să traversez de-a latul toată Germania de Vest şi să reuşesc să trec prin ambele controale francez şi german, la trecerile de frontieră.

Acest lucru nu era posibil.

OK. Ce-ar fi să merg cu vaporul? Cu o maşină aş putea ajunge la Canalul Mânecii, sau la Mediterană, sau chiar în Atlantic, fără să fie nevoie să trec peste vreo frontieră. Dar să renunţ la Canalul Mânecii. Dincolo se află Anglia şi Interpolul este mai mult ca sigur implicat, iar Anglia este membru cu drepturi depline al Interpolului, aşa că, odată arestat în Anglia, aş fi fost extrădat fie în Franţa, fie în Elveţia, foarte repede şi foarte neplăcut.

Deci Africa. Africa de Nord. Ar fi o soluţie. Ia să vedem. Algeria, nu. Libia! Poate că da! Ghadafi ar primi pe oricine. Imaginaţi-vă că acesta ar descoperi că eu eram domnul Rachetă de Croazieră! Pe toţi dracii, ar fi trimis un submarin pentru mine. Să mă ia din Marsilia. Începea să-mi placă ideea.

Ar fi fost ca într-un film despre al Doilea Război Mondial combinat cu Humphrey Bogart în *Gasbah*.

— *Monsieur*, era menajera lui Sabine.

Avea o tavă în mână, iar pe tavă se aflau o sticlă verde şi un pahar de cristal. S-a dovedit a fi un Gewuerztraminer – un Hug – răcit numai atât cât să-i

dispară mirosul de plantă şi de pământ şi să dea la iveală una dintre cele mai grozave băuturi pe care le-a putut crea omenirea, în cazul de faţă popoarele a două naţiuni pline de imaginaţie: Ungaria, care a descoperit strugurii, şi Franţa care a descoperit viticultura.

Se duse şi porni televizorul. Era unul dintre cele mai complicate aparate de pe pământ, care avea posibilitatea să prindă programele din Franţa, Germania şi Elveţia, cu toate că cele două zone foloseau sisteme diferite de emisie şi chiar sisteme color diferite. Televizorul era, bineînţeles, un tip vechi pe care Sabine l-a dăruit menajerei sale şi care reprezenta o piesă de rezistenţă în această cameră, dintr-un sat din Alsacia. Era ora şase şi pe canalul german cânta *I Love Lucy,* pe cel francez era *The Rockford Files,* iar pe cel elveţian era Walt Disney. Ei râd de cultura noastră, dar mănâncă hamburgerii noştri şi privesc la filmele noastre.

După o jumătate de oră, *Putzfrau* a lui Sabine a intrat cu un platou plin cu pate, şuncă şi brânză şi un borcan mare cu *cornichons*. Văzând că prima sticlă de vin se golise, se întoarse cu a doua. La ora şapte, elveţienii au început să transmită ştirile. Prima ştire se referea la Polonia. Forţele de ocupaţie ruseşti se aflau într-un continuu asalt, fără să se întrevadă la orizont vreo concesie. Situaţia, spunea comentatorul, din Rusia în 1985, devenea tot mai asemănătoare cu situaţia din Statele Unite în 1968 sau 1969, când drept rezultat al superexpansiunii în afara graniţelor, lucrurile au început să se denatureze acasă. A doua ştire se referea la un accident de cale ferată lângă Berna.

A treia ştire se referea la mine. Mai întâi au arătat o fotografie de a mea, o fotografie recentă, apoi o fotografie a BMW-ului albastru, cu o vedere de prim-plan a plăcuţelor cu numerele din Frankfurt şi apoi un apel dacă cineva a văzut fie maşina, fie omul, indiferent când, ziua sau noaptea, să anunţe imediat poliţia. Dacă cineva îl va vedea pe acest bărbat să nu se apropie de el. Acesta a ucis deja doi oameni, este probabil înarmat şi mai mult ca sigur că nu are niciun scrupul ca să ucidă din nou. În continuare, erau date

alte detalii: bărbatul este un american care poate vorbi şi dialectul elveţian foarte fluent. Se bănuia că franceza acestuia ar fi destul de slabă. Are o înălţime de peste 1,80 metri şi o greutate în jur de optzeci kilograme, are părul blond spre şaten, cu un început de chelie. Foarte probabil că este îmbrăcat cu costum şi cravată, croială americană şi un pardesiu albastru.

În continuare, au arătat imagini ce prezentau faţada clădirii în care era situat biroul lui Zimmerli, apoi au comutat, prezentând străzi din satul Neuweiler, în Franţa, imediat după frontiera elveţiană. Un cadavru sub pătură. Uh! Am întrerupt televizorul.

Gazda mea a revenit după cincisprezece minute şi a pornit din nou aparatul, care de data aceasta transmitea pe Canalul Unu francez. Au început să transmită ştirile; cele referitoare la mine constituiau cel de-al patrulea grupaj de informaţii transmise din Franţa. Gazda a văzut întreaga secvenţă şi, evident, nu a făcut nicio legătură între acel corp de sub pătură şi omul care făcuse acest lucru şi care stătea acum în camera ei de zi. Cel puţin aşa am sperat eu.

Aproximativ cinci minute mai târziu, a sunat din nou telefonul. Am ridicat receptorul şi am auzit iarăşi vocea lui Sabine.

— Pot vorbi numai câteva secunde, a zis ea, pentru că am revenit la birou.

— M-am uitat la televizor, am spus eu.

— Exact. Acum lasă-mă să vorbesc. Am un plan. Dar trebuie să meargă sută la sută.

— Paraguay?

— Taci şi ascultă, Frank, a zis. Apropo, am avut o lungă convorbire telefonică cu soţia ta astăzi, ceva mai devreme.

— Doamne! Asta era tot ce-mi lipsea.

— Ţi-a transmis că te iubeşte.

— De ce o implici şi pe ea, Sabine?

— Taci dracului şi ascultă, a replicat. Vreau să te descotoroseşti de maşina aceea germană. Imediat.

— Cum?

— Există un drum de ţară, care urmăreşte traseul canalului. Mergi pe el doi sau trei kilometri şi apoi scufunzi maşina în canal.

— Nu o vor descoperi dimineaţă?

— Posibil. Sau mai bine zis, probabil.

— În cazul acesta poliţia va scormoni peste tot.

— Oricum, nu vei mai fi acolo. Adverbul care s-ar potrivi aici ar fi „enigmatic”, cred, dar eu nu folosesc niciodată acest cuvânt.

— Şi cum mă întorc după ce am scufundat maşina? am întrebat.

— Pe jos, dragul meu. Pe jos. Îţi aminteşti cum? a adăugat ea ironică, precum îi era firea. Ai reţinut? a repetat.

— Da, să trăiţi.

— Bun. Acum ascultă. Intenţionez să vin să te iau la opt şi jumătate, mâine-dimineaţă. Să fii pregătit.

Nu cred că era nevoie de acest „Să fii pregătit”. Doar eram pregătit pentru…

— Dă-mi-o acum la telefon pe Madame Héläne.

— Ascultă, ea nu are nicio idee cine sunt. De ce s-o amestecăm?

— Adu-o la telefon, Frank.

Aşa că am făcut semn cu telefonul spre Madame Héläne, care stătea în pragul uşii de la bucătărie ascultând totul. După ce Madame Héläne a luat receptorul, a ascultat, a chicotit de câteva ori apoi a întrerupt brusc.

— Stai o clipă! am strigat eu.

Dar era prea târziu, legătura s-a întrerupt şi nu puteam să o sun la un birou unde se afla procuratura districtului, care, de fapt, era centrul de urmărire a unui fugar american, acuzat de săvârşirea a două crime, plus altele, mai mari şi mai mici, şi care din întâmplare, eram tocmai eu.

Madame, menajera alsaciană, a dispărut în bucătărie şi s-a întors cu o lanternă cu bătaie foarte lungă, pe care mi-a întins-o.

Maşina. Sau aşa cum îi spunem în Franţa, *la voiture*.

Dintr-odată, am început să mă simt mai bine. Mă gândeam că Sabine are un plan. Şi în realitate, trebuia să aibă un plan. Altfel, nu avea niciun rost s-o sune pe Nancy, nu-i aşa?

Probabil ca Nancy urma să vină să mă întâlnească în Paraguay.

Dar cum voi reuşi să ajung în Paraguay? Starea mea de spirit deja începuse să se mai liniştească, aşa că m-am ridicat cu lanterna în mână şi m-am dus în dormitor să-mi iau jacheta şi pardesiul.

Când am revenit, am observat că lumina din hambar, care acum era declarat garaj, era aprinsă, iar Madame se ocupa cu deschiderea uşilor. Iar acolo se afla, aşa cum se arătase aseară, la televiziunea elveţiană, franceză şi probabil şi la altele, un BMW albastru, cu numerele de înmatriculare din Frankfurt.

Dar Madame văzuse acelaşi program, cu aceleaşi imagini pe care le văzusem şi eu şi, dacă acum ea nu ajungea să facă vreo legătură între maşină, persoana mea şi grănicerul francez mort, eu nu mă mai numeam Frank Rogers. Gândind mai departe, mi-a venit ideea că poate n-ar fi rău să-mi schimb numele. Apoi să mă debarasez de pardesiu odată cu cheia mecanică şi pistolul, pardesiu pe care l-am aruncat pe bancheta din spate. BMW-ul a pornit imediat. Am ieşit cu spatele din garaj, am continuat să merg cam zece metri pe drum, după care am virat la stânga, pe un drum de ţară care mergea paralel cu canalul. Am văzut cum Madame stinsese luminile de afară. Iar eu n-am aprins farurile. Pentru început, a fost mai greu, dar, din fericire, în noaptea aceea luna îşi arăta trei sferturi din suprafaţă şi nu exista pe cer nici un nor. Totul părea să fie foarte simplu. Am mers cam trei kilometri după care canalul parcă crescuse în lăţime şi probabil şi în adâncime. Am oprit maşina şi am efectuat câteva manevre pentru a direcţiona automobilul spre canal. Am adus maşina până la marginea acestuia şi am oprit, am tras frâna de mână şi am scos maşina din viteză, lăsând motorul să meargă. Problema era însă alta. Deşi maşina avea roţile din faţă pe bordura de ciment a canalului, roţile din spate se găseau în noroiul din drum, aşa că era dificil s-o împing în canal după cum vedeam că fac unii în filme prin Amsterdam. Deci cum ar fi trebuit să procedez fără să mă ud şi fără să mă accidentez?

La Şcoala de Afaceri de la Harvard nu te învăţa cum să rezolvi astfel de probleme.

M-am hotărât să întorc maşina invers. După multe manevre de mers înainte şi înapoi, am reuşit să aşez BMW-ul cu roţile din spate pe bordura de ciment a canalului. Am pus maneta de viteză la punctul mort, am slăbit frâna, am ieşit din maşină, am trântit uşa, am băgat braţul prin geamul deschis şi am introdus maneta de viteză în marşarier şi am sărit lateral.

A alunecat în apă fără probleme. Dar plutea pe suprafaţa apei. Minune! Însă până la urmă am văzut doar o bulă de aer. Nu au fost necesare decât cincisprezece minute ca maşina să se scufunde. Acoperişul dispăruse complet. Fără îndoială că maşina era vizibilă sub apă, în lumina zilei, dacă cineva ar fi navigat pe canal sau dacă ar fi mers pe marginea acestuia cu scopul să caute aşa ceva.

Drumul înapoi spre casa gazdei mele mi-a luat douăzeci sau treizeci de minute şi, în ciuda celor insinuate de Sabine, am găsit că acest lucru m-a înviorat, având în vedere că eram şi fără pardesiu. Poate că nu făceam prea mult pentru rezolvarea micii mele probleme, dar mă agitam serios.

Madame *Putzfrau* mă aştepta în camera de zi. Cred că este timpul să spun câte ceva şi despre această doamnă menajeră. Până acum am lăsat să se creadă că aceasta ar fi arătat de şaptezeci şi cinci de ani, zbârcită şi strâmbă. Ei bine, nu este adevărat. Probabil că avea până în treizeci şi cinci de ani, destul de bine dotată, osoasă, destul de înaltă şi, dacă te uitai mai atent, era şi prezentabilă, o versiune rurală cu obraji roşii a unei Ingrid Bergman grosolane. Evident că am exagerat puţin, dar oricum nu era o fiară, cum probabil am lăsat impresia că ar fi putut să fie.

Bănuiesc că mă şi plăcea. Pentru că, dacă mă gândesc acum, altă explicaţie nu găsesc având în vedere că ştia precis cine sunt. Sau probabil că era un gest de loialitate faţă de Sabine. În orice caz, ceea ce a făcut în continuare o clasa precis în categoria de complice cu mine.

Aşa cum am spus, mă aştepta în camera de zi, stând pe canapea, cu şorţul pe ea, cu o sticlă în care se

părea a fi şampon de păr, aşezată în faţa ei şi lângă aceasta încă o sticlă mai mică, amândouă purtând o eticheta „L'oreal". Alături, lângă ea, se afla un halat din material moale. S-a ridicat, mi-a întins halatul şi mi-a zis

— *Madame Sabine her mr gsagt, I muess ihre Hohr faerbe. S'il vous plait ziense das a Ich mach das scho firse* (tradus cu aproximaţie ar fi „Doamna Sabine mi-a spus că trebuie vopsit părul, aşa că îmbrăcaţi-vă cu asta, iar eu fac restul). Lucrurile păreau să meargă spre bine. Însemna că Sabine nu numai că avea o idee, ci avea chiar un plan conform căruia eu trebuia să mă deghizez. Ei bine, eram gata să fac orice numai să pot ieşi dracului din ghearele elveţienilor şi ale francezilor, aşa că am intrat în dormitor, de unde, după două minute, am ieşit îmbrăcat în halatul de baie, ce-mi ajungea deasupra genunchilor.

— Puţin scurt, am zis eu, după ce Madame Héläne a început să chicotească văzându-mă.

— *S'isch mim Mann gsi*, a zis ea… Al soţului.

— Şi unde este? am întrebat.

A ridicat din umeri, în acel stil franţuzesc, care vrea să spună, în acelaşi timp, şi „cine ştie" şi „cui îi pasă".

— *Kemme se*, a zis apoi şi m-a condus în baie.

În faţa lavoarului se afla un scaun, pe care m-a aşezat. A umplut lavoarul cu apă şi mi-a dat de înţeles că trebuie să mă ridic şi să mă aplec cu capul în lavoar. Mi-a turnat ceva şampon pe păr şi m-a înşfăcat, vreau să spun că mi-a înşfăcat capul, l-a vârât în apă şi a început un masaj dur.

— Uşurel! am ţipat eu, dar fără niciun rost.

A urmat apoi sticla numărul doi, care evident trebuia să fie nişte vopsea sau colorant, sau altceva, ce se foloseşte astăzi pentru vopsirea părului. Şi acesta a fost aplicat cu un masaj asemănător. Madame Héläne era o fată puternică! Apoi a urmat un prosop înfăşurat cu multă îndemânare în jurul capului meu şi, întrucât aveam încă ochii plini de spumă, a trebuit să mă ducă de mână până la scaun. După toate astea, m-a bătut uşor pe spate, aşa cum procedezi cu puştii de

opt ani, când au făcut o treabă bună, şi m-a lăsat acolo să reflectez la absurdităţile vieţii, timp de o jumătate de oră, ca să acţioneze vopseaua.

În cele din urmă, s-a întors, a îndepărtat prosopul şi a început să chicotească foarte zgomotos. M-am ridicat, m-am privit în oglindă şi am văzut că de dincolo mă privea un străin bătut de soartă, cu părul negru şi o barbă blondă crescută de două zile. M-am simţit prost. Am stat aşa amândoi, în picioare, vreme de un minut, jenat unul de celălalt, după care i-am mulţumit, i-am strâns mâna şi am plecat în camera mea.

Femeia trebuie să fi văzut proasta mea dispoziţie, pentru că aproape imediat am auzit o ciocănitură în uşă şi, când am deschis, mi-a oferit o altă sticlă de vin, de data aceasta un Riesling. Mi-a zâmbit şi mi-a spus:

— *Guete Nacht, Monsieur*, şi a dispărut.

M-am vârât în pat, am băut sticla şi am adormit într-o jumătate de oră.

20

Probabil că era miezul nopţii când mi s-a părut că aud sunând telefonul. Dar cred că am visat ceva, pentru că am adormit atât de profund ca şi când aş fi căzut într-un leşin. La ora şapte şi jumătate dimineaţa, fără nicio îndoială, cineva mă scutura cu delicateţe, aceasta fiind Madame Héläne.

— *Se mien ufsteeh*, a zis ea, *vite.*

Vroia să mă scol repede. Era îmbrăcată într-o rochie groasă, cu o flanelă de lână şi un şal şi era foarte evident că trebuia să plecăm.

Am făcut un duş, dar foarte rapid, pentru că temperatura din casă nu-mi permitea mai mult. Dintr-o privire rapidă afară, am înţeles că se lăsase îngheţ în toată ţara. Ea încă mai păstra instrumentele de ras ale soţului, care mi-au fost foarte utile. Am îmbrăcat tot ce aveam şi am coborât în bucătăria gazdei, unde am fost întâmpinat de cornuri calde, unt proaspăt şi acea cafea neagră franţuzească, la filtru.

În mai puţin de cinci minute, Madame Héläne era în bucătărie, îmbrăcată cu încă o flanelă peste cea obişnuită, aducând cu ea o jachetă bărbătească de schi cu glugă şi o servietă cu fermoar.

Amândouă piesele arătau a fi al dracului de scumpe.

Mi le-a întins şi mi-a arătat ceasul cu cuc de pe peretele din bucătărie; cucul trebuie să fi fost mut, pentru că nu l-am auzit niciodată, după care mi-a zis că trebuie să plecăm.

Să plecăm. Desigur. Dar unde? Şi cum? Şi unde era Sabine?

Madame Héläne nu vorbea şi, după felul în care îmi arătase ceasul, nu mai aveam ce întreba. Probabil că descoperiseră maşina, în canal, şi începuseră să cerceteze casă cu casă. Am îmbrăcat jacheta, despre care am aflat mai târziu că era una veche, din garderoba tatălui lui Sabine, am luat servieta şi eram gata de plecare, când mi-am amintit de valiza cea mică, pentru numele lui Dumnezeu! Am alergat înapoi în dormitor după ea şi am ieşit afară în

dimineaţa rece franţuzească, mergând în urma lui Madame Héläne.

Aliniate de peretele hambarului au apărut mijloacele de transport, respectiv două biciclete, una nouă, de culoare roşu strălucitor, pentru ea şi una veche, prăfuită, de culoare verde, pentru mine. În această ţară a turului Franţei, situaţia noastră de acum nu mi se părea cu nimic misterioasă, întrucât proveneam dintr-un loc unde mişcarea în aer liber este un lucru obişnuit. Buna mea soţie şi cu mine obişnuiam să ne petrecem frecvent câte o oră, plimbându-ne pe drumurile din Woodside şi Los Altos Hills, în dimineţile de duminică, şi asta înainte să bem Bloody Mary, fie la cineva pe drum, fie acasă când ceasul bătea amiaza. Doamne, m-am gândit, cât de îndepărtate mi se par toate acestea! Probabil că n-am să mai văd niciodată Woodside. Poate că n-am să mai pun niciodată piciorul în Statele Unite. Şi totul din cauza acestui escroc de Patterson şi a prietenilor săi, fasciştii germani. Mi-am adus aminte de Somoza, probabil din motive stranii, sau poate că nu prea stranii. Şi el a plecat în Paraguay, dar l-au descoperit şi l-au aruncat în aer cu maşină cu tot, cu bazuka. El nu s-a mai întors în Nicaragua, ci s-a dus în America, dar într-un coşciug. A dorit să fie înmormântat în Florida. Oricine vrea să fie îngropat în Florida probabil că merită să fie spulberat cu o bazuka.

Madame Héläne a pus valijoara mea în micul portbagaj, în spatele bicicletei roşii, şi servieta în cel al bicicletei bărbăteşti. Am încălecat şi am pornit să traversăm canalul. În dreptul restaurantului du Canal, am cotit spre dreapta, îndreptându-ne înapoi spre autostrada principală Mulhouse St. Louis. După circa cincisprezece minute am ajuns la autostradă, dar, în loc să mergem spre dreapta, spre nord, ca să ne îndepărtăm de acei hoţi cu nume de elveţieni, ne-am întors spre stânga, după mine o direcţie greşită. După o jumătate de oră, am ajuns la periferia oraşului St. Louis, unde am mers din nou la dreapta urmărind indicatorul care ne arăta direcţia „Aerodrom”.

Aha! Ne îndreptăm spre un aeroport. Ca să fiu mai exact, spre aeroportul Mulhouse, care este geamănul

aeroportului Basel, împărţind amândouă aceeaşi pistă de decolare-aterizare, care se află de fapt în Franţa, dar având fiecare terminalul său, acestea fiind complet separate între ele. Era poate cel mai interesant aeroport de acest fel de pe pământ. Drumul care duce la terminalul elveţian şi care trece pe teritoriul francez este o autostradă cu două benzi de circulaţie şi cu un gard înalt pe ambele părţi, întocmai ca la Coridorul Danzing, şi ajunge până la porţile de plecare la Swissair. Dar toate acestea nu mă interesau. Mă aflam în Franţa şi intenţionam să mai stau încă un timp în Franţa. Dorinţa mea era să iau un avion francez, să schimb la Paris cu o cursă pentru Marsilia şi, probabil, din Marsilia cu vaporul. Apoi, libertatea.

Încrederea mea în Sabine, în aceste momente, era totală. Şi era foarte normal să fie aşa, pentru că toate aranjamentele ei, cu excepţia acelui nefericit incident care s-a soldat cu moartea vameşului francez, au funcţionat perfect. Iată, trecerea clandestină a frontierei, paradisul de la Madame Héläne, scufundarea automobilului şi acum ieşirea dintr-un teritoriu în care mă căutau şi plecarea cu un avion francez de cursă internă care nu necesita prezentarea unui paşaport.

Foarte, foarte bine!

Ei bine, se făcuse ora nouă şi jumătate când am ajuns la parcarea aeroportului Mulhouse. Se anunţa a fi o zi frumoasă, rece, senină, fără niciun nor pe cer. O zi bună de trăit, dar nu în închisoare. Fusese un trafic mare pe autostradă, alături de banda rezervată bicicliştilor, dar nimeni nu ne-a acordat nici cea mai mică atenţie. Bicicletele, în Franţa, sunt încă un mijloc de transport, nu numai de recreere. Ne-am încadrat perfect într-o scenă obişnuită alsaciană. Eram acolo, dar nimeni nu avea grija noastră.

Ne-am dus în cel mai îndepărtat colţ al parcării, unde ne-am oprit. Am scos gluga, pe care i-am dat-o lui Madame Héläne. Ea mi-a întins în schimb servieta cu fermoar, care împreună cu mica mea valiză neagră, pe care am luat-o de pe bicicleta verde, îmi garanta aspectul tipic al unui om de afaceri pregătit pentru o călătorie peste noapte.

— *D. Madame Sabine her mir qsagt, dass alles was se brueche, isch de drinne*, a zis ea. Tot ceea ce mi-ar fi fost necesar se afla în servietă.

Apoi şi-a întins braţul stâng spre mine, m-a luat pe după gât şi mi-a aplicat un sărut mare şi zdravăn direct pe gură. Amândoi aveam feţele îngheţate de vânt, dar buzele ei erau calde, cărnoase, şi ochii încărcaţi cu lacrimi. Era ceva extraordinar de frumos din partea ei, să-şi exprime, într-un mod atât de gingaş, camaraderia – pentru că acesta era cuvântul potrivit – care s-a stabilit între noi doi în douăzeci şi patru de ore. Apoi s-a întors, a apucat ghidonul bicicletei verzi, a aşezat-o paralel cu bicicleta ei, a încălecat şi a pornit pedalând înapoi spre spaţiul de parcare. Nu a privit deloc înapoi. A dispărut din vedere după câteva secunde. Nu am mai văzut-o niciodată de atunci. Dar deseori mă gândesc la ea, de două, trei ori pe zi, când mă cuprinde nostalgia amintirilor. Era din toate punctele de vedere o fată mare cu mâini mari, zâmbet mare şi o inimă foarte, foarte mare.

Perfect. Iată-mă. Mă aflam iarăşi singur, fără niciun ghid, fără Madame Héläne, care să mă orienteze, dar eram dirijat în schimb de mâna invizibilă a alteia, Madame Sabine.

Dar nu era chiar aşa, dacă stau să mă gândesc. Această mână invizibilă continua să acţioneze, de data aceasta, prin intermediul conţinutului acelei serviete, am presupus eu. Cum ajunsese oare servieta acolo?

Am intrat în terminal. Spaţiul rezervat pentru realizarea formalităţilor de zbor era gol, cu excepţia a două fete de la ghişeul pentru cursele aeriene interne, a unui bărbat de la ghişeul Air France, a unei fete şi a unui pasager de la ghişeul Swissair.

Pe lângă peretele opus acestor ghişee se aflau nişte scaune de plastic. M-am dus şi m-am aşezat pe unul dintre ele şi am deschis servieta. Primul lucru, deasupra, era o scrisoare. Ei bine, nu era exact o scrisoare. Era un mesaj, bătut la maşină fără nicio semnătură. Mai exact era o listă cu conţinutul servietei. Acesta fusese închis în cinci plicuri.

1. Un paşaport francez, pe numele de Jean-Paul Mayer.

2. Un plic gol, preştampilat, cu care trebuia returnat acel paşaport. Adresa va fi pusă mai târziu.

3. O confirmare de rezervare pentru o cursă de avion, pe numele domnului Jean-Paul Mayer.

4. Două sute de franci, pentru achitarea acelui bilet.

5. Două mii de franci elveţieni.

6. Un număr de telefon, la care trebuia să sun, la ora 11:15 a.m.

Asta era tot!

Mi-am privit ceasul. Arăta nouă şi jumătate. Era vineri, 6 decembrie. Atât de multe detalii doar pentru o orientare generală. Trebuie să recunosc că aveam nevoie într-o asemenea conjunctură de o astfel de orientare, pentru că şocul de a mă afla în public, din nou printre oameni, care ar putea să mă recunoască şi să anunţe poliţia, care m-ar pune după gratii, probabil pentru tot restul vieţii mele, îşi făcea efectul din plin.

Am căutat să mă stăpânesc şi să mă concentrez asupra celor ce aveam de făcut. Aveam telefonul lui Sabine, care mi-a cerut să sun exact într-o oră şi treizeci şi cinci de minute. Ca să o sun de la Paris însemna că există un avion care pleacă chiar acum.

Moment de panică! M-am luptat cu picioarele care erau gata s-o ia la fugă, realizând de fapt că nici nu ştiam încotro să fug. Personalul de la ambele ghişee, cel pentru curse interne şi cel pentru Air France, dispăruse. Era oare prea târziu?

Singura persoană capabilă să-mi furnizeze vreo informaţie rămăsese numai fata de la ghişeul Swissair. Tocmai plecasem în direcţia respectivă, când, ceva, un al şaselea simţ, m-a făcut să mă opresc.

„Uşurel, uşurel”, omule, mi-am zis. Am făcut stânga împrejur şi m-am dus din nou pe scaunul de plastic. Am tras iarăşi fermoarul de la geanta lui Madame Héläne şi am deschis plicul numărul unu. Am scos paşaportul. Era albastru, francez şi purta numele lui Jean-Paul Mayer, avea fotografia unui tip cam de vârsta mea, cu aceeaşi culoare a părului pe

care o aveam eu acum, dar asemănarea nu era prea reuşită.

Emoţia a pus din nou stăpânire pe mine. Totuşi, am reuşit să mă liniştesc. Paşaportul acesta nu va fi controlat. La urma urmelor, eu intenţionam să merg la Paris cu o cursă internă franceză, care nu necesita controlul paşaportului în aeroportul Mulhouse. Trebuie deschis plicul cu confirmarea pentru rezervare, mi-am zis, şi vom vedea cum stau lucrurile.

Aşa am făcut şi din confirmare rezulta clar că Jean-Paul Mayer are rezervat loc pentru zborul 49, cu plecare din Mulhouse la ora 10:15, pe data de 6 decembrie, iar ceea ce mai era scris acolo era de necrezut: cu destinaţia Zürich şi prin agenţia de zbor Swissair!

Trebuie să vă spun că, în momentul acela, inima mea bătrână a început s-o ia razna. Ce plan diabolic putea fi acesta? Am ucis un om, pentru numele lui Dumnezeu, căutând să ies din Elveţia, iar, acum, nebuna mea prietenă mă făcea să mă întorc de unde plecasem!

Uşurel, uşurel, mi-am zis eu iarăşi. Trebuie să existe o logică aici. Acesta-i ultimul loc unde vor căuta… Adevărat? Ultimul. La fel ca atunci când vrei să ascunzi ceva într-o cameră. Îl pui la vedere, acolo unde nimeni nu caută, atunci când se ştie că în mod deliberat ai căutat o ascunzătoare. Toţi învăţăm acest lucru încă de copii. Nu-i aşa? Deci planul era să ajung în tranzitul internaţional, în aeroportul Kloten din Zürich, de unde cu un alt avion să plec în Paraguay sau oriunde.

Foarte, foarte inteligent!

Şi foarte, foarte periculos. S-o recunoaştem. Acum era 9:52 a.m. Avionul meu pleca peste douăzeci şi trei de minute. Am deschis plicul care conţinea francii francezi şi i-am vârât în buzunarul de la jachetă, am pus paşaportul într-un alt buzunar, m-am ridicat, am luat în mână micuţa mea valiză neagră şi m-am îndreptat spre ghişeul Swissair.

— *Pour Zürich*, am spus eu.

— *Votre nom?*

— *Mayer.*

A apăsat pe butoanele calculatorului terminal, care a eliberat după câteva secunde tichetul de călătorie.

— *187 francs, Monsieur*, a zis ea.

I-am întins două bancnote de câte o sută de franci. Mi-a înapoiat restul şi biletul.

— *La valise*, a zis ea apoi, arătând spre valijoara neagră.

— *Je la porte*, am răspuns.

După care ea mi-a întins tichetul pentru bagaj, pe care l-am ataşat la mânerul acestuia şi am plecat. Încă o dată făcusem cunoştinţă cu *Ordnung* elveţian.

Următorul hop: *vama* franceză. M-am îndreptat spre sala de aşteptare şi am intrat în culoarul de trecere, format din două bare de oţel, îndreptându-mă spre bariera prin care se trece în sala rezervată tranzitului internaţional şi care, în mod obişnuit, era păzită de un ofiţer francez. De data aceasta nu era unul, ci doi. Aceştia discutau şi râdeau. Am ajuns la ei, mi-am pus valijoara şi geanta pe pupitrul lor, am căutat în buzunarul stâng, am scos paşaportul francez şi l-am dat unuia din ei, care întinsese mâna. Continuau să discute. L-a deschis şi l-a închis foarte repede, restituindu-mi-l cu întreaga indiferenţă de care putea dispune. Am luat paşaportul şi am împins bariera. Ei încă discutau. Niciunul nu se uitase la mine. Asemenea celor mai mulţi dintre oamenii zilelor noastre şi aceştia erau nişte superficiali. La aceasta adăugându-se încă un element, şi anume dispreţul unui francez faţă de altul. De unde o fi luat Sabine acest paşaport?

Am trecut prin controlul cu raze X, apoi printr-o uşă, şi m-am trezit în imensa sală de aşteptare pentru tranzit internaţional, cu o mulţime de scaune, un mare magazin tax-free şi doar vreo zece pasageri în total, care, după impresia mea, erau elveţieni. Aceştia veniseră printr-o altă aripă a terminalului, respectiv partea elveţiană a acestuia, pentru a lua o cursă locală spre Zürich, o linie de ramificaţie de la aeroportul provincial Mulhouse spre aeroportul Kloten, Zürich, care reprezenta unul dintre nodurile internaţionale de trafic aerian pentru zboruri aproape spre toate oraşele

mai mari de pe glob, pentru alte zeci de curse care aterizau acolo.

M-am apropiat din obişnuinţă de un stand de ziare, dar m-am oprit, m-am întors şi m-am retras spre un rând de scaune complet gol. Distanţa până la stand era doar de zece metri, aşa că puteam să văd destul de bine. *Herald Tribune* avea fotografia mea pe prima pagină! Iată deci că şi americanii începuseră să-mi acorde atenţie!

În mai puţin de un minut, a fost anunţat zborul Swissair 49. Cele zece, douăsprezece persoane din sală s-au aliniat la poarta anunţată, iar eu m-am aşezat în spatele lor şi, după câteva minute, ne aflam toţi în avionul Swissair DC-9. Am fost cel din urmă care a intrat pe uşa din spate şi m-am aşezat în ultimul rând, astfel încât să fiu primul la ieşire. Nimeni nu avea motive să se uite în mod deosebit la mine şi trebuia să am grijă să nu provoc aşa ceva.

Stewardesa îşi făcea de lucru cu ziarul local *Basler Zeitung* şi cu un pahar de carton cu cafea neagră. Ea, ca şi cei de la vama franceză, nici nu s-a uitat la mine. Eu eram doar unul dintre navetiştii obişnuiţi, pe care avioanele trebuiau să-i transporte dintr-un loc într-altul. Atitudinea acestora era cea obişnuită, adică să treacă mai repede ziua, în speranţa că nimeni nu le va crea probleme sau nu îi va obliga la un efort suplimentar. Preocuparea mea era să nu exagerez situaţia, să nu atrag atenţia nimănui printr-o suspiciune nepotrivită sau o precauţie nerealistă. Cine ar fi fost interesat de Frank Rogers? Eram doar un escroc, printre mulţi alţi escroci care călătoreau. Adevărat?

Am deschis ziarul *Basler Zeitung* în care mă aflam chiar pe prima pagină! Cam multă zarvă pentru o astfel de problemă. Cel puţin, acesta nu publica nicio fotografie. Ziarele europene, sau cel puţin cele continental-europene, nu obişnuiesc să folosească prea mult pozele. Acestea folosesc adesea şi o hârtie de proastă calitate, încât uneori ziarele apar chiar neclare. Şi aceasta, m-am gândit eu, constituie un semnal al raţionalizării. Distanţa de zbor între Mulhouse şi Zürich este scurtă, aproximativ optzeci

de kilometri, aşa că avionul nici nu urcă peste trei mii de metri. Dacă te aşezi pe partea dreaptă a avionului, într-o zi clară, cum se anunţa cea din 6 decembrie, poţi avea o privelişte minunată a părţii de nord a Alpilor elveţieni.

Dar locul meu era pe partea stângă, aşa că nu m-am bucurat de această posibilitate.

Am aterizat exact la ora 10:45. Am ieşit primul din avion. Imediat am ajuns în sala de aşteptare şi m-am amestecat printre sutele de oameni preocupaţi să schimbe un zbor cu altul. Zürich este pentru Europa Centrală ceea ce aeroportul Atlanta este pentru partea de sud a Statelor Unite, adică o masă turnantă pentru pasageri, unde se realizează comutările de zboruri. Dacă ai muri şi ai vrea să ajungi în raiul din sud, se zice că trebuie să schimbi avionul la Atlanta. La fel se întâmplă şi cu Zürich.

În ceea ce mă priveşte însă, în dimineaţa aceea, oraşul Zürich, aeroportul său şi chiar pământul de sub picioarele mele nu reprezentau decât un teritoriu elveţian. Iar pe teritoriul elveţian, Frank Rogers era mai mult decât un om dat în urmărire. În realitate, dacă m-ar fi prins, convingerea mea definitivă era că speranţa de viaţă a domnului Frank Rogers s-ar fi găsit sub forma unui american sănătos, de patruzeci şi opt de ani.

M-am aşezat pe un scaun din aeroport, mi-am pus *Basler Zeitung* în faţa mea şi am aşteptat. Ştiam numărul la care trebuia să sun la ora unsprezece şi un sfert, pentru că avusesem suficient timp să-l memorez în timpul zborului.

OK, mi-am zis, cred că e timpul şi m-am îndreptat spre unul dintre telefoanele publice la ora 11:14 după ceasul din aeroport, am introdus un franc şi optzeci de centime, am format numărul şi aproape imediat mi-a răspuns Sabine.

— Eu sunt, am zis.

— *Gott sei Dank*, s-a scăpat ea în limba maternă pentru a-i mulţumi lui Dumnezeu.

— Frank, am veşti bune. Dar am foarte puţin timp la dispoziţie. Mă aflu într-o cabină cu telefon public,

de pe stradă, lângă biroul meu şi nu pot sta aici prea mult. Aşa că ascultă.

— Ascult.

— Trebuie înapoiat paşaportul. Îţi voi da adresa.

— Aşteaptă un minut. Vreau să scot plicul din servietă. Spune.

— Este adresa tatălui meu Riehenerstrasse: 217 în Arlesheim. Dar să scrii numele meu pe plic.

Am scris întocmai pe plicul care avea deja ştampila poştei elveţiene pe el. Am introdus paşaportul în plic şi l-am lipit.

— OK, am zis. S-a făcut. Este o cutie poştală chiar aici la doi metri. Şi unde plec de aici? Apoi, cu o voce mult mai puternică decât intenţionasem – dar simţeam cum pică cerul peste mine am zis: Stai aşa, pentru numele lui Dumnezeu. Cum naiba am să mai ies de aici fără paşaport?

— Trebuie doar să asculţi, Frank, nu să gândeşti a zis ea.

— Începe să nu-mi placă treaba asta.

— N-ai încotro.

— Bine, spune-mi.

— Mergi la ghişeul pentru bilete al lui Swissair, care este în sala de tranzit. Dacă-mi aduc eu bine aminte, se află lângă cabinele telefonice, unde eşti tu acum.

Aşa era.

— Există o cursă cu numărul 100, dacă nu greşesc, a lui Swissair, care pleacă zilnic la ora prânzului. Pentru New York. Pleacă cu ea.

— New York! am urlat eu. Ei bine, nu chiar aşa, dar ceva asemănător unui ţipăt.

— Fă ceea ce-ţi spun, Frank. Altfel…

— Aşteaptă o clipă. Sub ce nume mă prezint la Swissair?

— Cu numele tău. Şi le vei arăta paşaportul tău. Îl mai ai încă nu-i aşa, Frank? Când a pus această întrebare avea în glas o îndoială disperată.

Mi-am pipăit buzunarul stâng, de la piept, al jachetei. Era acolo.

— Îl am. Dar, Sabine, mă vor prinde. De data aceasta vocea mea era a unui disperat. Şi, ca să fiu

sincer, semăna foarte mult cu o tânguire.

— Nu te vor prinde. Fetele alea de la ghişeul pentru bilete sunt cele mai proaste funcţionare de pe pământ.

— Dar de ce nu m-aş folosi în continuare de paşaportul francez?

— Pentru că, prostănacule, un francez are nevoie de viză americană în paşaport pentru a putea ajunge în Statele Unite. Şi trebuie să prezinte această viză funcţionarilor de la transporturile aeriene pentru a i se elibera un bilet.

Avea dreptate.

— Ba mai mult, a continuat ea, indiferent de situaţie trebuie neapărat să primesc înapoi paşaportul francez şi cât mai curând posibil.

— Cum l-ai procurat? am întrebat.

— Domnul Mayer este închis aici. Fraudă. Aşteaptă aici la Lohnhof să fie judecat. Întotdeauna le păstrăm paşapoartele aici, într-un seif special. Avem la ora actuală 113 străini închişi, deci 113 paşapoarte. Al lui a fost cel care s-a potrivit cel mai bine. Dar cu cât paşaportul său se întoarce mai repede în seif, cu atât este mai bine. Cred că mă înţelegi ce vreau să spun?

— Şi cum a ajuns tot acest material la Madame Héläne? am întrebat, parcă asta ar fi avut vreo importanţă.

— I-am telefonat foarte devreme în dimineaţa asta şi a venit cu bicicleta pentru a ridica geanta. Eu nu puteam risca personal să trec frontiera. S-ar putea să-şi amintească cineva acest amănunt mai târziu, când întregul caz este investigat şi atunci…

— Dar ce fac cu computerul?

— Ce computer?

— Computerul de la Swissair. Când funcţionara introduce numele meu în calculator pentru zborul 100 spre New York.

— Ce importanţă are? Tu nu eşti urmărit de către Swissair şi înregistrat în calculatorul lor. Tu eşti urmărit de poliţia elveţiană, franceză, Interpol…

— Dumnezeule, Sabine!

— Au descoperit maşina acum patruzeci şi cinci de minute, a spus ea, de data aceasta cu o voce joasă. Ai lăsat arma lui Zimmerli şi cheia mecanică de la mine, în pardesiu, în maşină.

— Ce importanţă are?

— Niciuna. Vreau să spun numai că de acum ţi-ai pierdut toate drepturile.

— Ei şi? Oricum mi le pierdusem.

Era deja ora 11:25 şi zborul 100 Swissair era anunţat la difuzor pentru îmbarcare.

— Ai dreptate, a adăugat ea. Nu are importanţă. Important este să ieşi de aici.

— Spre New York, am spus.

— Da. În opt ore. Oh, Frank, mă voi duce acasă şi mă voi ruga pentru tine. Îi tremura glasul.

— Dar în continuare, cum vor evolua lucrurile? am întrebat. Sigur că în Statele Unite voi putea avea avocaţi capabili, dar până la urmă pot obţine extrădarea mea şi…

— Frank, nu înţelegi! Este cineva afară care aşteaptă la cabină. Plec. Pleacă la New York! Frank, a mai şoptit ea cu o voce răguşită, aproape speriată. Pleacă la New York!

A închis.

Am rămas cu receptorul în mână şi tot ce-mi amintesc este senzaţia copleşitoare de descurajare care m-a cuprins. Era într-adevăr aceasta o soluţie? Chiar dacă aş reuşi şi m-aş întoarce acasă, oare pentru cât timp? De ce să nu înfrunt situaţia acum şi să scap de toate? Toată această alergătură şi strădanie vor sfârşi, fără îndoială, rău.

Dar, dar, dar eu eram singurul individ, *singurul* care ar putea să-i oprească pe ticăloşii ăia din Germania, şi pe cei din Washington, şi pe cei din New York, şi pe ticălosul din Sunnyvale. Dacă renunţi acum, Frank Rogers, va trebui să spui adio înainte de a apuca să mai rosteşti vreun cuvânt cuiva.

Începând cu Pădurea Neagră, m-am aflat într-o permanentă cursă, încât nici n-am avut răgazul să analizez mai profund această stare de lucruri. Ceea ce se punea la cale acum era un act de trădare asemănător celui de la Pearl Harbor! Patterson nu ne

vindea doar germanilor, el demarase un proces care submina întregul viitor al Statelor Unite!

Să ştiţi că-i urăsc pe acei indivizi care fac paradă de patriotism, cu pancarte gogonate şi steguleţe la revere, care-şi pun ostentativ mâna pe inimă atunci când imnul Statelor Unite ale Americii este cântat la meciuri. Dar în acel moment, pentru că mi-am dat seama că ţara noastră este cea mai bună ţară de pe pământ, mi-am dat seama în acelaşi timp că nu-mi rămâne altceva de făcut decât să merg înainte.

Dar cum aş putea oare să împiedic manevrele acestor trădători? Eram sigur că Sabine are un plan. Poate că totuşi Paraguay ar fi fost o soluţie mai bună. Ar fi însemnat un loc sigur, chiar dacă viaţa de fugar în Paraguay nu ar fi fost exact ceea ce mama mea s-ar fi aşteptat de la fiul ei. Dar cel puţin această călătorie ar fi avut un sfârşit fericit şi mi-aş fi permis un răgaz ca să mă „regrupez". Acolo aş fi fost liber să mă plimb fără să-mi fie teamă că poate într-o zi nu voi mai putea face acest lucru. La ce i-ar folosi însă unui om să aibă posibilitatea să se plimbe câţiva ani, ştiind că oricând există posibilitatea să ajungă înapoi în Elveţia sau Franţa, în cătuşe?

La dracu cu toate astea, mi-am zis în cele din urmă, nu poţi fi sigur niciodată. Adevărat? Şi, dacă mai fac mult timp purici prin Zürich, atunci fără îndoială că aşa mi se va întâmpla… Şi *subito!*

Am agăţat receptorul în furcă, am apucat valijoara şi servieta şi m-am dus direct la cutia poştală în care am introdus plicul.

Când acesta a dispărut, am simţit parcă apropiindu-se un sfârşit ameninţător. Am scăpat apoi de geantă, goală acum, aruncând-o în coşul de gunoi de lângă cutia poştală: Nu mai deţineam niciun as în mânecă. Trebuia să mă bazez numai pe noroc.

Tocmai mă îndreptam spre ghişeul Swissair când am auzit cel de-al doilea apel la difuzoare pentru îmbarcarea la zborul 100.

— Mai aveţi locuri pentru zborul spre New York? am întrebat eu.

— Aveţi o rezervare? m-a întrebat funcţionara în albastru cu insigna aurie a lui Swissair pe rever.

Dacă aş fi avut o rezervare, aş mai fi pus o astfel de întrebare?

— Nu, am răspuns eu.

— Aveţi un bilet?

— Nu, am răspuns.

I s-a părut puţin dubios. Ei nu sunt obişnuiţi cu acest stil de a călători în Zürich. Îţi procuri biletul cu o lună sau două mai înainte, îţi faci o rezervare şi te duci la aeroport cu două ore mai devreme. Aşa procedează un bun elveţian.

— Să văd, a zis ea. Apoi m-a întrebat: Ce clasă?

Simţind că este un lucru stupid, totuşi i-am răspuns întâi.

— Fumător?

— Nu.

A introdus datele în calculator.

— Aveţi noroc. Locul 7 B.

— Bun.

— Costă 1311 franci, a mai zis. Şi paşaportul dumneavoastră, vă rog.

Am numărat patrusprezece din teancul de douăzeci de sute şi apoi am scos paşaportul din buzunar.

— Sunteţi american?

— Da.

Nici nu s-a ostenit măcar să-l deschidă! Şi de ce ar fi făcut-o? Americanii n-au nevoie de viză ca să se întoarcă în ţara lor. Bine gândit, Sabine, mi-am zis pentru cel puţin a treia oară în dimineaţa aceea.

Mi-a scris tichetul, mi-a rupt cuponul şi mi l-a introdus într-un plic, care era talonul pentru îmbarcare. Mi le-a dat spunându-mi:

— Călătorie plăcută, domnule.

Şi asta a fost tot. Nu a fost nevoie de niciun noroc.

Mai trebuia acum doar să urc în avion. Şi să decolez.

În Elveţia, au încă un respect deosebit pentru diferenţa de clasă, realizând că anumiţi oameni sunt înzestraţi de Dumnezeu cu un statut special. Astfel, în aeroportul Zürich, întâietatea, pentru urcarea la bordul avionului, nu o au nici femeile cu copii, nici invalizii în cărucioare, ci pasagerii pentru clasa întâi, oamenii cu bani.

Erau puţini, dar acum, când timpul de decolare era foarte apropiat, am început din nou să devin nervos. Sigur că aceasta era o sală de tranzit internaţional. Sigur că nimeni nu se uită la paşaportul tău aici, fie că veneai, fie că plecai. Era ca un teritoriu neutru, ca o ţară a nimănui pentru acei călători. Dar eu mai fusesem prin acest aeroport înainte şi aş fi putut jura că am văzut poliţia elveţiană umblând prin această sală de tranzit. Încă le aparţinea lor şi, după câte ştiam eu, nu exista nicio lege care să le interzică să intre şi să târască pe careva afară. Vreau să spun că aceasta nu era chiar clădirea Naţiunilor Unite!

Aşa că mereu îmi aruncam privirea peste umăr. Până la urmă m-am văzut în DC-10. I-am dat stewardesei talonul de îmbarcare care mi-a arătat la stânga, spunându-mi:

— Cinci rânduri mai în faţă, domnule, apoi a adăugat: Îmi permiteţi să vă iau haina, domnule?

La urma urmelor, era decembrie, deja înnorat, chiar ningea uşor şi nu se ştie ce vreme ar putea să fie la New York.

— Nu-i nevoie, i-am spus.

Acest fapt a provocat în ziua aceea o primă privire întrebătoare în ceea ce mă priveşte. Comportarea mea ieşea din comun. Funcţionarilor de la transporturile aeriene nu le plac asemenea comportări. Ei gândesc că oamenii care au o astfel de comportare, ce iese din normele obişnuite, pot fi periculoşi şi sunt instruiţi ca să-i ţină în permanenţă sub observaţie. El-Al a elaborat pe această temă o întreagă ştiinţă. Din fericire, acesta era elveţian. Stewardesa s-a întors spre pasagerul următor şi am rămas liber să mă duc până la rândul şapte, să-mi pun valijoara în compartimentul de deasupra şi să mă aşez în locul de lângă culoarul de trecere. Locul de la fereastră rămăsese încă neocupat.

— Cafea irlandeză? m-a întrebat stewardesa.

— Desigur. Şi rapid.

Mi-a zâmbit. Nu mai avea acea privire întrebătoare. M-am relaxat. Puţin.

Dar dacă, printr-o întâmplare nefericită, au ajuns să descopere că mă aflam în acest aeroport şi vin la bord

să mă aresteze? Nu ar fi acesta un picior în fund?

Stewardesa mi-a adus cafeaua irlandeză, tare şi fierbinte, şi mâinile îmi tremurau puţin când am încercat s-o beau. Dar, băiete, are un gust minunat!

A sosit şi vecinul de scaun. Se părea că am noroc, era femeie, nici prea în vârstă, nici prea tânără şi nu arăta nici rău. Când a spus „scuzaţi" în timp ce intra la locul său, mi-am dat seama că are un accent american. Bun, m-am gândit eu. E bine să creăm impresia pentru ceilalţi pasageri că suntem împreună, vezi doamne, un dentist cu soţia, din Rock Island, care se întorc acasă după zece zile petrecute în Europa, într-un mic concediu mai ieftin, având în vedere că era sfârşit de sezon.

Am început să mai prind puţin curaj. Dar nu îndeajuns pentru a începe să mă adresez oricui. Trebuia să stau liniştit, să aştept şi, eventual, să mă rog puţin până ce vom decola.

Asta se petrecea la 12:02. Zece minute mai târziu a dispărut semnalul pentru fixarea centurilor de siguranţă şi m-am dus imediat la toaleta din faţă. Aici m-am privit în oglindă pentru prima oară din ziua când am părăsit baia lui Madame Héläne din micuţa casă de lângă canalul din Alsacia. Nu arătam deloc grozav. Vopseaua nu-şi făcuse prea bine efectul, iar la o examinare mai atentă era ceva care te izbea. Dădeam puţin impresia unui homosexual în declin. Când prezentabila mea vecină a aflat că eram din San Francisco, a tras concluzia că va avea în mine un tovarăş de drum de care trebuia ori să se teamă, ori să fie atrasă. Lucru care-mi convenea teribil.

Toaleta, în avionul DC-10, se află chiar în partea din faţă, după cum ştiţi, aşa că, de fiecare dată când ai nevoie, trebuie să defilezi prin cabina de clasa întâi, lucru foarte jenant, mai ales dacă mai ai şi ceva probleme cu aparatul urinar, sau ai căpătat ceva mai neplăcut la Paris, sau ai pur şi simplu o stare nervoasă ce te obligă să urinezi. Personal, nu mă găseam în niciunul dintre cazurile arătate mai sus. Dar era un tip care stătea în rândul patru, pe partea cealaltă, care s-a încruntat atunci când privirile noastre s-au întâlnit, în

timp ce mă întorceam plin de indiferenţă la locul meu.

Asta este paranoia acută, mi-am zis, când m-am aşezat. La început, întâmplarea cu stewardesa şi pardesiul, iar acum acest individ, care părea să fie foarte elveţian şi care putea fi foarte periculos.

De ce o fi ales Swissair? Doar şi TWA are curse între Zürich şi New York. Sabine făcuse o greşeală, desigur. Elveţienii zboară cu Swissair şi aproape niciodată pe alte linii, dacă acest lucru este posibil. Aceştia sunt în această privinţă mult mai şovini decât israelienii sau irlandezii. Prin urmare, aici ar fi fost cel din urmă loc unde ar fi trebuit să mă aflu. Zborul cu TWA ar fi fost plin cu tineri americani fumători, care nu ar fi acordat atenţie nimănui. Acest avion însă era plin cu patrioţi elveţieni! Iar eu eram individul care tocmai l-am eliminat pe unul dintre cetăţenii de vază ai patriei lor!

— Către casă? m-a întrebat vecina mea.

— Da, am răspuns, sperând că vocea mea, modificată uşor nu a sunat prea nervos.

— Şi eu la fel. Sunt bucuroasă să plec de aici.

Ea era bucuroasă!

— Dar pentru ce motiv?

— Nu pot suporta elveţienii.

— Nici eu, dar asta este o poveste lungă. Ha! Ha! Dar ce v-au făcut?

— Nimic. Doar atitudinea lor nesuferită de superioritate.

— Cu ce vă ocupaţi? am întrebat-o.

— Sunt medic. Ginecolog. Am fost la o Conferinţă aici, la Zürich. Pentru problema tampoanelor.

— Nu-i nevoie să intraţi în amănunte.

Ea a râs.

— Vă deranjează dacă-mi acordaţi o consultaţie medicală? am întrebat.

M-a privit intrigată, dar a aprobat din cap.

— Apar un pic cam original?

A râs din nou, apoi a zis:

— Acum, că aţi spus-o chiar dumneavoastră, da.

— Ei bine, nu. Mi-am vopsit doar părul. Şi asta este o poveste mai lungă.

— Vă cred.

— Vă pot oferi ceva de băut? am întrebat-o.

Am făcut un semn regesc către stewardesa surprinsă de acest gest, pentru că a te servi înseamnă pentru ea a-ţi face un serviciu. A adus două pahare cu votcă martini.

— Skol, a zis vecina mea, când au sosit paharele.

Zece minute mai târziu, a zis din nou „Skol" şi până ce am ajuns la coasta Atlanticului a mai cerut o dată. Mă simţeam complet relaxat şi mâinile încetaseră să-mi mai tremure.

Elveţianul care avea locul pe celălalt culoar s-a dus în faţă, iar la întoarcere a intrat pe culoarul meu şi, când s-a apropiat de rândul şapte, avea privirea fixată asupra mea, o privire răutăcioasă, o privire de diavol!

A trecut pe lângă mine şi, cu toate că nu am îndrăznit să întorc capul, aş fi putut afirma, în baza noului simţ care mi se dezvoltase, că a ocolit prin spatele compartimentului de clasa întâi şi s-a dus la locul său din rândul patru de pe cealaltă parte a avionului.

— L-ai văzut pe tipul acela? a întrebat doctoriţa de lângă mine.

— Da, am răspuns, îngrijorat la gândul că acest lucru devenise deja vizibil.

— Se pare că te cunoaşte, a continuat ea.

— Probabil din cauza părului.

Ea a râs şi apoi a adăugat:

— Eşti simpatic. Cum te cheamă?

— Frank.

— Pe mine Laura.

Ne-am strâns mâinile.

Trecuse aproximativ o oră şi jumătate de când plecaserăm din Zürich şi începuseră pregătirile pentru servirea mesei. Nu-mi place să fiu luat prin surprindere, aşa că m-am îndreptat din nou spre toaleta din faţă – probabil efectul cafelei irlandeze şi a celor două pahare de votcă martini. La întoarcere, am cercetat cu privirea printre pasagerii aşezaţi în faţă. Elveţianul de pe culoarul celălalt nu mai era la locul lui. Mi-am continuat drumul. Şi l-am zărit, era în ultimul rând de la clasa întâi şi discuta cu un steward

şi cu un alt individ destul de agitat. Niciunul nu privea în direcţia mea. Ei, şi ce? Chiar dacă aş fi subiectul acestei discuţii, ce dracu mi-ar putea face acum elveţienii?

Între timp a sosit mâncarea care era în realitate destul de bună. Am aflat că ginecologista era din Los Angeles, mai precis din Holmby Hills, că era căsătorită cu un chirurg şi mi-a explicat cum reuşesc ei să se descurce cu viaţa de acolo.

Avea o fată care pleca în Columbia şi mergea acum la New York, unde intenţiona să rămână câteva zile, înainte să plece acasă. Când m-a întrebat cu ce mă ocup, iar eu am bâlbâit ceva legat de retragere vremelnică la pensie, aceasta mi-a aruncat o privire curioasă. Dar în continuare am discutat despre schi, despre Sun Valley şi Gstaad şi ne-am petrecut plăcut timpul împreună. După ce masa s-a terminat, am băut câte un lichior Benedictine, apoi am luat nişte pături şi perne şi ne-am pregătit să aţipim puţin, ştiind că filmul care urma trebuia să fie la fel de prost ca majoritatea filmelor de pe avioane. Tocmai când ne cuibărisem în pături amândoi, ea mi-a atins uşor mâna stângă, la fel cum făcuse şi Madame Héläne, după ce-mi vopsise părul, în Franţa, cu o noapte mai înainte.

— Frank, a spus noua mea prietenă Laura, eşti un tip cam straniu, dar eşti simpatic. Nu-i lăsa să pună mâna pe tine!

Am avut senzaţia că o văd pe mama.

Filmul care rula era o nouă versiune a unui film clasic american din anii 1970, *Urşii argintii*, avându-i protagonişti pe bătrânul, dar încă bunul actor Michael Caine şi pe plinuţa, dar încă sexy, Cybille Sheppard.

În timp ce filmul prezenta secvenţele din Lugano, iar eu mă înmuiasem destul de bine din cauza alcoolului pe care tocmai îl înghiţisem, cineva m-a bătut pe umăr. Era stewardul.

S-a aplecat şi cu o voce foarte liniştită, dar cu un accent mizerabil, mi-a zis:

— Vreţi să veniţi cu mine, domnule? Cineva ar dori să vă vorbească.

Ce era de făcut?

— Cine? am întrebat, încercând să găsesc o soluţie.

Nu am fost prea inspirat că am băut atâta alcool şi că am cumpărat ca prostul bilet la clasa întâi. În spate, la clasa economică, aş fi fost un oarecare printre mulţi alţii. Al dracului de stupid.

— Doi domni, a răspuns stewardul.

— Nu mă interesează.

— Mă tem că insistă, a replicat el.

— Spune-le că mă doare în fund de ei, am zis, nefiind sigur dacă acesta a înţeles ultima parte din frază.

— Ce s-a întâmplat, Frank? a întrebat Laura.

— Nu ştiu, i-am răspuns.

Stewardul s-a îndepărtat.

— Culcă-te la loc, i-am zis Laurei, nu s-a întâmplat nimic.

Din nou am fost bătut pe umăr. În avion era destul de întuneric din cauza filmului şi, când mi-am aruncat privirea peste umăr, în spate, pentru a-l pune la punct pe steward, am văzut că, de fapt, nu era acesta, ci unul dintre tipii din cabina de comandă, şi, după tresele ce le purta pe mâneci, am dedus că, probabil, era pilotul.

Necazuri!

— Veniţi cu mine, domnule. Sunt căpitanul.

M-am ridicat. Mi-a indicat să merg în faţă, înaintea lui. M-am supus. În spaţiul dintre paravanul pe care era montat ecranul şi cabina de comandă, unde de obicei stau stewardesele, ne aşteptau doi bărbaţi stând în picioare. Unul din ei era individul din rândul patru de pe culoarul al doilea. Celălalt tip, de asemenea cu o faţă pătrată, având în mână un ziar.

— Vreau să fiu sigur, a zis căpitanul.

A aprins o lanternă pe care a îndreptat-o mai întâi spre fotografia din ziar, apoi direct în ochii mei, bestia dracului.

— *Das isch dr. Gauner*, a zis elveţianul, *gnau Wieni gsait ha*, exprimând într-un dialect primitiv elveţian că eu eram exact omul despre care vorbise.

— *Was mache mr. Jetzt?* a spus căpitanul elveţian, adresându-se celuilalt cap pătrat, care s-a dovedit a fi un avocat din Basel, un coleg al recent decedatului Amadeus Zimmerli.

Acesta era un caz clasic, nefericit, în ceea ce mă privea, când apare omul nedorit, în locul nedorit.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce se întâmplă aici? am intervenit cu o voce ridicată, luându-i prin surprindere pe cei doi cetăţeni elveţieni şi pe căpitanul navei lor.

— *Passesi uf*, a zis elveţianul din rândul patru, *er isch sehr gfaerlik*. Adică îl avertiza să fie atent, întrucât eram extrem de periculos!

— Sunteţi Frank Rogers? a întrebat căpitanul, revenind la problemă.

— Într-adevăr.

— Cel care este menţionat în acest ziar? a întrebat el iarăşi.

— Fără îndoială, am răspuns, fără să mă uit la ziar.

— Aveţi tupeu, a zis căpitanul elveţian, să veniţi în acest avion.

— Tupeu? am întrebat. Ce înseamnă asta? Am venit în acest avion cu bilet ca toţi ceilalţi, care m-a costat aproape 1.300 de franci elveţieni. Aceasta înseamnă, căpitane, că dumneavoastră trebuie să mă serviţi pe mine. Aşa că nu vă mai pierdeţi timpul foarte valoros, pentru care eu am dat bani; faceţi-vă meseria, iar eu mă întorc la locul meu ca să văd restul filmului.

Când te afli la încurcătură, *atacă!* Cei trei elveţieni au rămas acolo, având feţele roşii, fiecare altă nuanţă, complet uimiţi de tupeul acestui bădăran american.

— Destul, a zis căpitanul elveţian. Eu comand această navă şi să nu uiţi asta, Rogers. După aceea, s-a adresat celor doi civili elveţieni: Vreau să-l imobilizaţi aici pe loc.

Acum era rândul meu să le spun celor doi elveţieni:

— Încercaţi numai să mă atingeţi şi veţi face cunoştinţă cu pumnii mei. Apoi m-am adresat căpitanului: Mă întorc la locul meu acum. Să nu încerci ceva, tipule, că declanşez un tărăboi de întorc întreg avionul pe dos. Cred că nu doreşti acest lucru, nu?

Bineînţeles că nu.

M-am întors la rândul şapte, locul B. Laura dormea.

Zece minute mai târziu stewardul a revenit.

— Căpitanul doreşte să stea de vorbă cu dumneavoastră din nou, domnule.

— De ce nu?

M-am ridicat şi l-am urmat. De data aceasta, a fost foarte curtenitor, când ne-am aflat dincolo de separeul din faţă, şi a ciocănit la uşa cabinei de comandă. Aceasta a fost deschisă din interior şi mi s-a cerut să intru şi să stau jos pe locul al treilea, în spatele copilotului.

— Domnule Rogers, a zis căpitanul, de data aceasta convins că nu avea niciun rost să mă irite oricât de periculos criminal, de bădăran american, sau cine ştie ce Dumnezeu aş fi fost. Am luat legătura prin radio cu şeful operaţiunilor din Zürich, a continuat el. A vorbit la telefon cu autorităţile în criminalistică din Basel. Am cerut să-mi retransmită câteva mesaje şi un ordin referitor la persoana dumitale.

— Continuaţi, am zis.

— Mesajul principal este următorul: sunteţi acuzat de săvârşirea unei crime de către procurorul-şef şi de judecătorul de instrucţie al Cantonului din Basel-Stadt, domnul Wunderlin. Există de asemenea un ordin internaţional de arestare şi deci trebuie să acţionez în conformitate cu acest ordin şi să vă reţin, domnule.

— Înţeleg, am răspuns.

— Mi s-a spus să vă informez, de asemenea, că sunteţi acuzat de omor fără premeditare în Franţa şi că există un ordin de arestare a dumitale, eliberat de această ţară. Interpolul a fost informat de către autorităţile elveţiene că vă aflaţi la bordul acestei nave, cu cererea ca această informaţie să fie transmisă Ministerului de Interne din Paris.

— Înţeleg.

— Mi s-a cerut în continuare să vă informez că nu există nicio problemă din punct de vedere juridic în legătură cu Franţa, pentru că vă aflaţi reţinut pe pământ elveţian, întrucât nava este, desigur, proprietatea Swissair. Deci nu există nicio îndoială că responsabilitatea privind persoana dumneavoastră o

au autorităţile din Basel şi nicidecum cele franceze. Înţelegeţi toate aceste aspecte?

— Înţeleg. Într-adevăr, înţeleg.

— Nouă, elveţienilor, după cum ştiţi, întotdeauna ne place să facem lucrurile într-un mod cinstit, ordonat şi cu generozitate. Mi s-a spus că vă veţi bucura de un mare avantaj, dacă vă veţi supune acum, de bunăvoie, mie, care acţionez în numele autorităţilor elveţiene. Mi s-a spus să vă informez, în mod expres, că această supunere de bunăvoie va conta extrem de mult în faţa curţii de justiţie, în momentul în care va fi dat verdictul cu privire la persoana dumneavoastră. Înţelegeţi acest lucru?

— Da. Foarte generos, am murmurat.

— De acord, a zis căpitanul elveţian. Şi vorbea serios. Din fericire, a continuat el, unul dintre oamenii pe care i-aţi întâlnit afară, acum câteva minute, este un avocat elveţian şi s-a oferit voluntar să întocmească un document care să prezinte pe scurt situaţia existentă şi în care să se precizeze că sunteţi de acord să vă predaţi de bunăvoie autorităţilor elveţiene, pentru a răspunde acuzaţiilor ce vi se duc. Dacă îl semnaţi, cred că, deocamdată, restul nu mai are nicio importanţă.

— Sună grozav pentru mine. Sper să nu vă creez prea multe probleme. Vreau să zic că trebuie să conduceţi acest avion şi văd deja adunaţi câţiva nori în faţa noastră şi…

— Nu, nu, a zis ticălosul, l-am conectat pe pilot automat.

„Ce dobitoc am fost”, mi-am zis, trecându-mi mâna prin păr şi întrebându-mă cum ar fi posibil să mai scap de aici.

— Unde ne aflăm exact? am întrebat eu.

— O oră aproximativ până la Kennedy, a răspuns.

— Respectaţi programul de zbor?

— Bineînţeles. Ah, vă gândiţi, probabil, că ni s-a cerut să ne întoarcem din cauza dumitale? Nu, nu. În ziua de azi, nu transportăm decât cantitatea minimă de combustibil. Putem să ajungem la Kennedy exact peste o oră. Franţa se află la patru ore înapoi, iar Elveţia aproape la cinci ore. Imposibil.

Se gândiseră şi la alternativa aceasta.

— Înţeleg. Şi care este planul pe care-l aveţi?

— Cred că este puţin prea devreme pentru a intra în toate detaliile, a răspuns căpitanul elveţian.

Puteam să pariez că avea un plan. Dar era la fel de prematur să devin agresiv faţă de aceşti indivizi.

— Când va fi gata acest document? am întrebat.

— Probabil în zece sau cincisprezece minute.

— Trebuie să vă spun că nu mă simt bine, le-am spus străduindu-mă să simulez cât mai bine un leşin.

— Vreţi un pahar cu apă?

— Cred că trebuie să stau puţin întins. Şi probabil să-mi fac o injecţie cu insulină. Sunt diabetic, ştiţi, şi susceptibil de şoc diabetic, din cauza emoţiilor puternice din ultimul timp.

De data aceasta, elveţianul a pălit. Desigur că nu avea nevoie de un eventual cadavru pe nava sa.

— Unde vă ţineţi insulina? a întrebat.

— Am o valijoară în cutia de bagaje. Din fericire, doamna care are locul lângă mine este medic. Sunt sigur că-mi poate acorda un ajutor.

M-au scos din cabină şi m-au dus la locul meu în câteva secunde. Aveau deci intenţia să-mi întindă o cursă şi să mă ţină legat la bord pe toată perioada de popas a navei la Kennedy. Zborul Swissair 100 de la Zürich la New York devine zborul Swissair 101 de la New York la Zürich exact după două ore de la aterizare, iar eu aş fi singurul pasager care ar fi efectuat o călătorie dus-întors. De fapt, cine ştia că mă aflu în acest avion? O singură persoană, adică Sabine. Ea mă trimisese în acest avion, dar nu mai avea nicio posibilitate să mă mai scoată de aici.

— Laura, i-am zis scuturând-o puţin. Sunt eu, Frank Rogers. Mă aflu într-o mare încurcătură cu autorităţile elveţiene.

— Am bănuit eu că ceva nu-i în regulă, a zis ea serios alarmată.

— Să punem punctul pe i înainte de a veni să pună din nou mâna pe mine. Vor încerca să mă transporte înapoi în Elveţia.

— N-au dreptul să facă aşa ceva! a explicat ea.

— Eu ştiu asta, şi tu ştii asta, dar…

— Adevărat, a zis ea.

— M-au atras într-o cursă acolo, în faţă şi atunci le-am spus că sunt diabetic şi că pot intra într-un şoc din cauza stresului.

— Şi este adevărat? m-a întrebat ea, privindu-mă direct în ochi.

— Nu. Soţia mea este diabetică, nu prea grav, dar suficient ca să ştiu cum să mimez aşa ceva.

— Şi vrei să te ajut să mimezi cât mai bine? a precizat ea.

— Exact.

— Stewardesă! s-a adresat ea fetei care se învârtea pe culoarul din spatele nostru şi care avea, bineînţeles, instrucţiuni să mă ţină sub observaţie. Adu două pături şi două pahare cu apă. Imediat. Şi ajută-mă să înclin acest scaun pe spate.

Îndată m-am trezit culcat la orizontală şi împachetat în două pături, bând din apa pe care o mai vărsăm din când în când din paharul ţinut de către vecina mea.

— Le-am spus că am nişte insulină în valijoara neagră din compartimentul pentru bagaje. Poţi să simulezi o injecţie?

— Pot face mai mult decât atât, mi-a răspuns ea.

Avea propria trusă, aşa cum au întotdeauna doctorii şi, cu multă autoritate, i-a cerut stewardesei să i-o aducă, a scos din ea o seringă, un tampon şi mi-a injectat nişte ser sau altceva.

— Nu-ţi fie teamă, nu doare. Poate ar trebui să gemi din când în când. De obicei, apar dureri abdominale ascuţite, o respiraţie greoaie, senzaţie de vomă.

— Am să încerc, am zis.

Pasagerii ceilalţi erau indiferenţi la toate acestea, datorită filmului. Dar când acesta s-a sfârşit, jaluzelele au fost ridicate şi eu eram acolo, întins în mijlocul lor, gemând din când în când.

Astfel de scene produc, bineînţeles, celor din jur o anumită stare de disconfort.

După aproximativ zece minute, a apărut pe culoar căpitanul având în mână, de data aceasta, o foaie de hârtie obişnuită.

— Cum se simte? a întrebat-o pe vecina mea.

— Nu prea bine, i s-a răspuns.

— Poate citi aceasta? a întrebat iarăşi el.

— Categoric, nu. Vreţi să intre în comă?

Îi voi acorda totuşi elveţianului de la Swissair credit. A aruncat o ultimă privire asupra mea, în care exista mai mult decât o uşoară urmă de scepticism. Acest atac neaşteptat prea venise aşa, la momentul potrivit.

— Ne puteţi ajuta să-l coborâm din avion la aeroportul Kennedy? a întrebat el atunci.

— Voi avea grijă de el, atât pe timpul transportării, cât şi în aeroport, s-a oferit ea.

— Vă mulţumesc, a zis el spălându-se astfel pe mâini de acest micuţ scârbos – adică de mine – şi evitând astfel să fie implicat în ceva care se prevedea să devină o situaţie foarte neplăcută.

Odată aterizaţi la New York, nu mai aveau nicio posibilitate să mă reţină la bord. Ruşii au încercat şi ei de câteva ori, dar n-au avut succes, întrucât se ştia de prezenţa mea la bord. Era evident că Laura putea face cunoscut acest lucru. Zece minute mai târziu, pilotul a revenit pentru o nouă informaţie.

A vorbit cu Laura, pentru că eu încă simulam o semicomă, sub cele două pături albastre elveţiene.

— Dacă se află într-o stare satisfăcătoare pentru a auzi acestea, îi puteţi aduce la cunoştinţă că am stat de vorbă cu autorităţile din Elveţia, privitor la cazul său. Au spus că nu au altă soluţie decât să informeze FBI-ul că se află la bord. Trebuie să se aştepte să fie întâmpinat de către aceştia. Mi-e teamă că acest şoc nu mai poate fi evitat. A făcut o pauză după care a continuat: După părerea mea, ar fi fost mult mai bine pentru el să se întoarcă de bunăvoie în Elveţia. Dar aşa cum obişnuiţi voi, americanii, să spuneţi, asta-i treaba lui.

Apoi nu s-a mai întâmplat nimic. Am ajuns la Kennedy, am aterizat, avionul a fost tras la burduful pentru ieşire, s-a deschis uşa şi am ajuns afară, înfăşurat într-o pătură, urmat de vecina mea, doctoriţa, care ducea două valize, a ei şi a mea.

Personalul de la Swissair s-a aliniat la uşă pentru a-şi lua rămas-bun de la pasageri şi, bineînţeles, că nu mi s-a adresat niciun cuvânt când am trecut pe lângă ei. Şi aşa fusese mult prea mult că trebuiseră să suporte atâtea ore lângă ei o astfel de creatură ca mine. Pe elveţianul din rândul patru şi prietenul său avocatul nu i-am mai văzut niciodată. După zece paşi făcuţi în interiorul terminalului, m-am dat deoparte, am desfăcut pătura, am periat cu mâna câteva scame de lână de pe jachetă şi pantaloni, am scos un pieptene, pe care l-am trecut prin păr, şi i-am spus Laurei, care stătea lângă mine:

— Nu ştiu cum să-ţi exprim mulţumirile mele pentru tot ceea ce ai făcut pentru mine.

— Suntem amândoi americani, a zis ea. Şi mi-ai plăcut de cum te-am văzut. Nu-mi pot da seama cum, dar simt când un individ are probleme imediat ce mă uit la el.

Între timp, s-au apropiat de noi doi bărbaţi.

— Biroul Federal de Investigaţii, au spus amândoi arătându-mi, în acelaşi timp, legitimaţiile lor.

— Sunteţi împreună? au întrebat uitându-se la Laura.

— Nu, a spus ea, şi imediat s-a alăturat coloanei de pasageri ce încă mai ieşeau din avion, s-a îndreptat spre controlul imigranţilor şi a dispărut.

— Am fost contactaţi de către Interpol acum patruzeci şi cinci de minute şi ne-au informat că un oarecare Frank Rogers se află la bordul acestui avion şi ne-a cerut să-l reţinem pentru cercetări. De asemenea, ne-au trimis şi o fotografie prin teleimprimator.

Mi-au arătat o poză de-a mea.

— Dumneavoastră sunteţi Frank Rogers? a întrebat pe un ton oficial purtătorul de cuvânt al FBI.

— Eu sunt, i-am răspuns.

— Sunteţi cetăţean al cărui stat? m-a întrebat el iarăşi.

— Al Statelor Unite, am răspuns, şi din anumite motive amândoi au părut surprinşi.

— Sunteţi american?

— Sunt.

— Aveţi paşaportul?

— Da. Am scos paşaportul şi i l-am dat.

Acesta şi-a privit tovarăşul şi apoi mi s-a adresat:

— Vă supăraţi dacă aşteptaţi doar un minut sau două aici cu colegul meu, domnule? Glasul îi era plin de politeţe.

— Absolut deloc.

Am rămas acolo, amândoi în picioare, destul de stânjeniţi, neştiind, de fapt, ce ne-am putea spune unul altuia. Ce ai fi putut să-i spui unui om pe care erai pregătit să-l duci la închisoare, să-l trimiţi apoi în Europa ca să fie închis, pentru Dumnezeu ştie cât timp? Aşa că acesta nu a zis nimic. După cinci minute, partenerul său s-a întors şi mi-a înapoiat paşaportul.

— Mi-au confirmat că este valabil, domnule Rogers. Vă mulţumim foarte mult. Ne cerem scuze pentru deranjul făcut.

— Ce?

— Sunteţi liber, domnule. Încă o dată trebuie să vă cerem scuze pentru inconvenientele pe care, poate, vi le-am creat.

— Am crezut că Interpolul a eliberat un ordin de arestare pe numele meu, am spus, neputând încă crede nimic din tot ce se întâmpla.

— Elveţienii au eliberat un ordin de arestare pentru dumneavoastră, domnule Rogers. Şi francezii, a precizat el.

— Interpol… dar m-a întrerupt brusc:

— Statele Unite nu fac parte din Interpol, domnule Rogers. FBI-ul oricum face schimb de informaţii cu Interpolul şi acţionează pentru anumite solicitări ale acestuia pe bază de voluntariat. În acest caz particular, ambele guverne, elveţian şi francez, au cerut reţinerea dumneavoastră, prin Interpolul din Paris şi, în anumite condiţii, noi am fi onorat această cerere de arestare a dumneavoastră. Dar au neglijat o importantă informaţie, în acest caz particular, cea referitoare la naţionalitatea dumneavoastră. Am vorbit cu biroul nostru şi m-au autorizat să vă spun că vom informa Interpolul din Paris că am stat de vorbă cu dumneavoastră şi că vă aflaţi în New York. Asta e tot.

Suntem autorizaţi să nu facem nimic mai departe. Aşa că, domnule Rogers, sperăm că nu v-am provocat neplăceri. La revedere, domnule.

Şi au plecat!

Am intrat în coloana pentru imigranţi, am prezentat funcţionarului paşaportul, iar acesta mi-a făcut semn către vameşi. Atunci am înţeles că, de fapt, nu aveam nimic de declarat. Singurul lucru pe care-l avusesem era micuţa valiză neagră, cu care vecina mea, fără îndoială, complet tulburată de ceea ce se întâmplase şi fără să-şi dea seama, a plecat pentru că o avusese în mână la coborâre din avion, presupunând că-şi însoţeşte pacientul.

Apoi, ea m-a zărit şi mi-a făcut semn cu mâna. Avea un zâmbet larg când a văzut că eram singur. Şi avea valijoara mea neagră. Se afla deja la vamă. Întrucât nu aveam nimic de declarat, am trecut prin vamă câteva minute mai târziu.

Apoi altcineva mi-a făcut semne disperate cu mâna. Soţia mea!

În următoarele cinci minute nu mai ştiu ce s-a întâmplat. Nancy plângea. Laura era într-o confuzie totală, cerându-şi scuze pentru valiză, explicaţii date soţiei referitoare la Laura, mulţumiri ale soţiei şi ale mele adresate Laurei pentru ajutorul dat, am luat valiza în mână, am luat şi valiza soţiei, am sărutat-o pe Laura, am ieşit afară din terminal cu Nancy, după care, eu şi soţia mea ne aflam într-un taxi, îndreptându-ne spre centrul oraşului New York.

— Ai scăpat, Frank, au fost primele ei cuvinte, pe care le-a rostit, îndată ce ne-am aflat amândoi singuri pe bancheta din spate.

— Nu pot să înţeleg, am zis.

— Frank, dar tu tremuri. Uşurel. Ai scăpat, a repetat ea.

Acuma am început să tremur puternic – cel mai al naibii lucru care mi s-a întâmplat vreodată.

— Gata, Frank, mi-a zis Nancy strângându-mă cât a putut. S-a terminat.

— Totul este în regulă acolo în spate, prieteni? ne-a întrebat taximetristul sesizând ceva.

— Grozav, domnule, grozav, am răspuns eu, iar tremurăturile au început să se potolească.

— Te simţi mai bine, nu-i aşa? a întrebat Nancy. N-are de ce să-ţi mai fie teamă, Frank, nu-i aşa?

— Nu, absolut deloc.

— Când vom merge la hotel şi-ţi voi spune anumite lucruri, Frank, te vei simţi atât de bine, încât nici nu-ţi va veni să crezi.

— M-am aşteptat să fiu dus la închisoare acum, am spus.

— Ştiu, am vorbit cu Sabine.

— Cine a aranjat totul? Începusem să devin un paranoic. Patterson! Şi am strigat acest nume atât de tare, încât şoferul de taxi a privit nervos la noi prin oglinda retrovizoare. Ticăloşii aceia mă au iar la mână!

Bineînţeles că, odată scos din încurcătura aceasta, nu-mi mai rămânea nicio altă alternativă, decât să merg alături de ei şi să fac ceea ce îmi vor cere ei. De aceea chiar şi indivizii de la FBI s-au purtat atât de manierat cu mine şi şi-au cerut scuze. La dracu, dispoziţiile de ultimă oră au venit de sus, probabil la cererea lui Patterson, care acum se află la Sunnyvale, dispoziţii adresate lui Larry Metcalf la Casa Albă, iar el a luat legătura cu şeful FBI care a intervenit apoi la Biroul FBI din New York. „Lăsaţi-l liber. Problemă de securitate naţională.”

În acest fel au pus mâna pe mine. De data aceasta, în mod definitiv.

— Frank! Dar acum, Nancy era cea care ridicase vocea. Încetează odată! Doamne, ei te-au adus în starea aceasta. Şi Nancy a început să plângă din nou, într-un fel care nu-i stătea în fire.

— În permanenţă am crezut că îi voi învinge pe acei ticăloşi, am zis eu apoi.

Ea s-a oprit imediat din plâns.

— Frank, ai reuşit. Nu-ţi vine să crezi, nici eu nu pot crede încă. Dar ştiu că nu există nicio eroare. I-ai învins, Frank… Acum poţi să-l dobori pe acest ticălos nenorocit de Patterson, odată pentru totdeauna.

— Cum? am întrebat.

— La hotel, am să-ţi povestesc totul.

21

Hotelul era Hilton, din New York. Îmi amintesc că mai stătusem o dată la Hilton, foarte curând după deschiderea acestuia. Nancy făcuse rezervările. Ea nu era de acord cu hotelurile Plaza sau Regency, sau Carlisle, sau altele, pentru că, spunea ea, în camere pereţii au tapetul scorojit, covoarele sunt murdare, băile sunt antice, iar serviciul în cameră este sub orice critică şi toate acestea pentru trei sute de dolari pe noapte. Ea prefera să dea o sută cincizeci, la hotel Hilton, pentru că la fel ca în motelurile din perioada de concediu ştiai măcar la ce să te aştepţi.

— Şi la urma urmelor, Frank, mi-a explicat ea mai departe, trebuie să ne gândim şi la bani, ştii bine. Nu suntem bogaţi. Numai în America poţi câştiga sute de mii de dolari, an după an, şi să sfârşeşti până la urmă sărac. Intenţionez să-mi iau o slujbă, a adăugat după aceea. Nu te vei supăra, nu?

Cum m-aş putea supăra? Obţinuse doctoratul în aceeaşi săptămână cu mine. Şi predase la Mills College timp de trei ani, la început. Dar era mult de atunci. Şi nu se bucura nici de o sănătate prea grozavă.

— Hai să nu ne gândim încă la asta, Nancy, am zis.

Şi apoi am înaintat cu greu prin oraş în acea după-amiază târzie de vineri. Era o zi blândă în New York pentru decembrie. Park Avenue era ca de obicei splendid, cu decoraţiile sale de Crăciun. Fifth Avenue era şi mai grozav. Am deschis geamul de la taxi şi am respirat profund. Nu apreciezi multe lucruri decât atunci când ajungi în situaţia de a le pierde. Să trăiesc în siguranţă acasă, în Statele Unite, să mă plimb cu Nancy pe bancheta din spate, într-un taxi hodorogit din New York, să privesc traficul şi aglomeraţia de pe străzi, de dinainte de Crăciun, iată ceea ce aş fi pierdut probabil în mod irevocabil.

Nancy începuse să-şi dea aere. Aveam la hotel un apartament cu un singur dormitor. Primul lucru pe care l-a făcut după plecarea băiatului care adusese bagajele a fost să comande patru pahare cu votcă

martini, prin room-service, respectiv două pentru ea şi două pentru mine. Eram căsătoriţi de atâta timp, încât acest lucru îl făcea de-acum în mod automat.

— Trebuie să-ţi cumperi ceva de îmbrăcat, a zis, pentru că singurele lucruri pe care le aveam erau hainele de pe mine şi valijoara neagră din seiful lui Amadeus Zimmerli. Ea o pusese în debara.

— Era cât pe ce să mă prindă în avion, Nancy, i-am spus.

— Vrei să-mi povesteşti?

I-am povestit.

— Ai fost norocos, a comentat ea când am ajuns la momentul părăsirii avionului în pături, însoţit de Laura, pentru că ai avut cunoştinţe despre diabet şi, mai norocos, pentru că ai avut o vecină ca Laura.

— De acord, am afirmat. Dar ceea ce a urmat a fost mai mult decât noroc. Doi tipi de la FBI s-au apropiat de mine, mi-au pus câteva întrebări, mi-au verificat paşaportul, după care mi l-au dat înapoi şi au dispărut… De necrezut.

— Foarte bine, a zis ea atunci. Te-ai relaxat?

Cel de-al doilea martini era aproape pe sfârşite şi mă simţeam la fel de relaxat precum fusesem cu două săptămâni în urmă.

— Au trecut două săptămâni? am întrebat.

— Mai mult. Ai plecat pe 20 noiembrie, Frank. Acum suntem în 6 decembrie. Eşti plecat de şaptesprezece zile.

— Tu ştiai de la bun început că ar fi trebuit să renunţ, nu-i aşa?

A ridicat din umeri.

— În avion, când ne întorceam în San Francisco, din Hawaii, am intenţionat să-ţi propun să te retragi chiar atunci. Dar am renunţat. M-am gândit că eşti băiat mare şi ştii bine ce ai de făcut.

— Da, ei bine, mi-e teamă că m-am jucat cu nişte băieţi mai mari decât mine.

— Exact ceea ce spunea şi Sabine, a replicat.

— Ascultă, Nancy, în ceea ce o priveşte pe Sabine…

Mi-a tăiat-o brusc:

— Vreau să clarificăm odată acest aspect, Frank. Nu mă interesează nimic despre Sabine. Nimic. Tot ceea ce ştiu este că probabil ţi-a salvat viaţa. Şi deci, într-o mare măsură, şi pe a mea. Atâta tot.

— Bine, dar…

A ridicat autoritar mâna în sus. Şi cu asta s-a încheiat capitolul.

— Acum, un aspect care nu are legătură cu cele discutate este că Sabine von Planta este cea mai inteligentă fată cu care am avut vreodată de-a face. Este foarte ageră. Mintea îi funcţionează atât de rapid, încât chiar şi tu, dragul meu, ajungi să te simţi lângă ea, un neputincios.

Acum, a fost rândul meu să ridic din umeri.

— Ea s-a străduit să te scoată din Europa, dar problema era unde? a continuat Nancy. A căutat să-ţi găsească un adăpost care să nu aibă un caracter temporar, unde să stai şi să câştigi nu doar timp, ci un adăpost permanent şi în care securitatea ta să fie absolută. Absolută. Cred că încă te iubeşte, Frank, a zis încălcând regulile stabilite chiar de ea cu privire la Sabine von Planta.

Şi-a amintit de un caz ce a avut loc la începutul anilor 1970, sau cel puţin şi-a amintit că a auzit despre el. A sunat la Ambasada americană din Berna şi i-au spus că singura documentaţie în Europa care ar putea-o ajuta se află probabil în biblioteca Ambasadei americane din Londra, singura dintre ambasadele noastre care are o bibliotecă bogată şi specializată în tratate încheiate de Statele Unite, de-a lungul ultimilor două sute de ani.

— Nu treci prea repede la subiect, Nancy, am spus eu.

— Nu, şi nici nu vreau să mă grăbesc, a răspuns ea. Şi în mod deliberat a sorbit o înghiţitură de votcă după care a continuat: Evident, Sabine nu putea să meargă la Londra, întrucât se ocupa de tine. Aşa că m-a sunat pe mine. Am primit telefonul ieri-dimineaţă la ora două, în California, respectiv zece dimineaţa, ora locală a Elveţiei.

Se potrivea. Eu mă aflam în casă la Madame Héläne, aproape de lăsarea serii, şi dormisem un

somn adânc. Am stat de vorbă apoi cu ea în seara aceea, la telefon, înainte de a privi ştirile la televizor şi-mi amintesc acum foarte bine cum ea spusese că ştie ceva, dar trebuie să fie încredinţată sută la sută şi că vorbise cu Nancy mai devreme, în ziua aceea. Toate se legau acum între ele.

— Continuă, am zis.

— Mi-a spus să plec imediat la Washington. Mi-a explicat exact unde să merg. Îmi aranjase deja dinainte, telefonic, întâlnirea la firma de avocaţi Saxon, Ross şi Dunbar din Dupont Circle.

— Pentru ce zi?

— Pentru astăzi, în dimineaţa asta, a răspuns.

— În cazul acesta, cum Dumnezeu ai ajuns aici?

— Am luat cursa de la ora unu de pe National spre La Guardia şi apoi cu un taxi am venit la aeroportul Kennedy ca să te aştept.

— Aşadar, ştiai că mă aflu în acest avion?

— Sabine a spus că, dacă toate lucrurile merg bine, ar trebui să te afli în avion.

— Dar ea trebuia să se bazeze pe nişte documente ca să fie sigură sută la sută în ceea ce făcea. Iar eu m-am urcat în acel avion înainte ca ea să le aibă. E adevărat?

— Nu avea altă alternativă. Era sigură nouăzeci la sută. Parcă ar mai fi avut vreo importanţă acum?

Dar mi s-a părut deodată că, în zilele acelea, aproape toţi operau cu şansele vieţii mele.

— OK. Acum lasă-le dracului, Nancy, hai să ajungem la punctul final.

— Foarte bine. S-a ridicat, şi-a luat valiza, a deschis-o, a scos un plic, l-a deschis, a extras un document şi mi l-a întins. Citeşte-l.

Prima pagină arăta astfel:

1900

TRATAT DE EXTRĂDARE

Încheiat 14 mai 1900, ratificat de către Senat 5 iunie 1900, ratificat de către Preşedinte 25 februarie 1901, ratificat de către Elveţia 21 ianuarie 1901, Publicat 28 februarie 1901.

ARTICOLE

I. Predarea acuzatului.

II. Crime care justifică extrădarea.

III. Tentative de a executa crime care justifică extrădarea.

IV. Curte specială.

V. Procedură.

VI. Detenţie provizorie.

VII. Delicte politice.

VIII. Restricţii.

IX. Antecedente predare către un al treilea stat.

X. Amânarea extrădării.

XI. Persoane cerute de către un al treilea stat.

XII. Bunuri însuşite de către fugar.

XIII. Cheltuieli.

XIV. Anularea tratatului anterior durată ratificare.

Guvernul Statelor Unite ale Americii şi Consiliul Federal al Confederaţiei Elveţiene, cu privire la o mai corectă interpretare a justiţiei…

— Poţi să sari peste restul acestei pagini, a zis privindu-mă cum citesc. Treci la articolul I.

ARTICOLUL I

Guvernul Statelor Unite ale Americii şi Consiliul Federal al Elveţiei se angajează reciproc de a extrăda acele persoane acuzate sau condamnate pentru oricare dintre crimele sau delictele enumerate în cadrul Articolului II, comise pe teritoriul unuia din statele semnalate, şi descoperite pe teritoriul celuilalt stat, cu precizarea că în Statele Unite, aceasta se va face numai pe baza dovedirii criminalităţii în concordanţă cu legile locale unde fugarul sau persoana va fi descoperită şi va justifica prinderea sa şi trimiterea pentru a fi judecat acolo unde s-a comis crima.

În Elveţia, extrădarea se va executa în concordanţă cu legile acestei ţări şi care se află în vigoare la data cererii de extrădare.

Oricum, niciunul din cele două guverne nu va fi solicitat să-şi extrădeze propriii cetăţeni.

ARTICOLUL II

Extrădarea se consideră justificată pentru următoarele crime şi delicte, considerate ca atare, atât de legile locale unde se află fugarul, cât şi de cele ale statului care face solicitarea:

1. Crimă, inclusiv asasinat, fratricid, infanticid şi otrăvire omor cu premeditare.

2. Incendiere cu premeditare.

3. Tâlhărie, furt prin efracţie, spargere de locuinţe, spargere de magazine.

4. Falsificare de bani sau falsificarea documentelor publice sau private, folosirea frauduloasă a banilor falsificaţi sau a documentelor falsificate.

5. Falsificarea sau deteriorarea monedei, a bancnotei, a obligaţiunilor publice, a biletelor de bancă, a contractelor sau a altor certificate şi instrumente de credit emiterea sau punerea în circulaţie a unor astfel de instrumente de credit cu intenţia de fraudă, falsificarea sigiliilor publice, ştampilelor sau mărcilor, sau folosirea frauduloasă a acestor articole falsificate.

6. Abuzul de încredere din partea organelor publice.

7. Escrocheria sau abuzul de încredere, comis de către avocat, bancher, administrator de stat al unei terţe părţi, ori de către directorul, un membru sau un funcţionar al unei corporaţii sau asociaţii, când prejudiciul respectiv depăşeşte suma de o mie de franci.

8. Mărturia falsă, coruperea unui martor.

9. Răpirea, violul, răpirea de minori, bigamia, avortul.

10. Distrugerea voită şi ilegală sau obstrucţionarea căilor ferate, care periclitează viaţa umană.

11. Pirateria, acţiunile care provoacă pierderea sau distrugerea unui vas.

Aici m-am oprit. Şi dintr-odată am început să nu mă mai simt bine. Conform articolului II, eram pasibil de a fi oricând extrădat elveţienilor!

— Dragă, am zis căutându-mi cuvintele cu atenţie, tu şi cu Sabine sunteţi sigure de ceea ce aţi făcut?

— Categoric, a răspuns ea.

— Da? Ei bine, lasă-mă să-ţi arăt ce record a realizat soţul tău. Din lectura articolului II, pot intra uşor în câteva categorii menţionate acolo.

— Zău?

— *Adevărat!* Categoria 1: crimă sau omor cu premeditare – sunt vinovat de moartea avocatului din

Basel. Categoria 2: Incendiere cu premeditare, nevinovat. Categoria 3: tâlhărie, spargere de locuinţă – sunt vinovat pentru că am spart biroul avocatului, am furat valiza neagră din seiful avocatului. Categoria 4: falsificare, nevinovat. Categoria 5: deteriorarea instrumentelor de credit. Poate că nu ştii, dar am semnat o garanţie de două milioane dolari, împrumut la Swiss Bank Corporation săptămâna trecută, ceea ce este ilegal, întrucât sunt necesare pentru asemenea lucruri semnăturile a doi funcţionari ai Corporaţiei Construcţiei de Rachete, deci sunt vinovat.

— Vrei să continui?

— Da, vreau să continui. Categoria 6: abuz de încredere, nu este cazul. Categoria 7: escrocherie, sunt vinovat. Vezi categoria 9: răpire, sunt vinovat, pentru că am luat un avocat din locuinţa acestuia. Categoria 10 şi 11, nevinovat.

— N-are importanţă, a zis Nancy. Nu am luat-o în seamă.

— Deci să numărăm. Pot intra în cinci dintre cele unsprezece categorii de delicte care justifică extrădarea.

— N-are importanţă, a zis ea din nou. Dar, dacă vrei să te torturezi cu orice preţ, spune-mi ce s-a întâmplat exact cu avocatul acela.

— A încercat să mă şantajeze cu nişte casete video pe care le avea în seif. L-am silit să meargă cu mine la biroul său pentru a le recupera. A deschis seiful şi a scos din el o armă. L-am împins. A căzut şi s-a lovit la cap. Şi a murit.

— Îngrozitor.

— Crezi că eu nu ştiu acest lucru? am răspuns iritat.

— Uşurel, Frank, a replicat ea şi a scos un al doilea document din plicul mare pe care încă îl ţinea în mână. Citeşte.

Avea antetul lui Saxon, Ross şi Dunbar din Dupont Circle 33, Washington D.C. Avea data de 5 decembrie 1985.

Dragă doamnă Rogers,

Avem plăcerea să vă transmitem răspunsul nostru referitor la tratatele de extrădare dintre Statele Unite, Elveţia şi Franţa. Curtea Supremă a Statelor Unite a făcut observaţia că, în conformitate cu normele de drept internaţional, nu poate fi considerată legală o extrădare care nu se încadrează în tratatul *Factor v. Laubenheimer*, 290 US 276 (1933). V-am trimis copii atât după tratatul elveţian, cât şi după tratatul francez.

Paragraful al doilea din articolul I al Tratatului elveţian, din 1900, prevede:

„Niciunul din cele două guverne nu vor fi solicitate să-şi extrădeze propriii cetăţeni".

Puteţi să constataţi existenţa unui limbaj similar şi în Tratatul de Extrădare Francez cu Statele Unite din 1909 şi anume:

„Niciuna dintre părţile semnatare nu se simte obligată să extrădeze propriii ei cetăţeni sau supuşi, în baza acestei convenţii"

În 1936, Curtea Supremă a Statelor Unite a folosit aceste prevederi în cazul *Valentine ex rel US v. Niedecker, 299 US 5*. În acest caz, Franţa a cerut extrădarea din Statele Unite a doi cetăţeni născuţi în Statele Unite care au fost acuzaţi în Franţa de delicte ce se încadrau în tratat. În urma arestării lor pentru a fi extrădaţi în vederea cercetărilor guvernului francez, aceştia au aplicat *habeas corpus*, susţinând că preşedintele Statelor Unite nu are nicio autoritate constituţională să-i extrădeze Franţei, pentru că tratatul îi exceptează pe cetăţenii Statului solicitat. Curtea Supremă a fost de acord, precizând că nu există nicio autoritate legală pentru Statele Unite de a-şi extrăda propriii cetăţeni.

Oficiul consultativ al Departamentului de Stat ne-a răspuns că ei consideră concluziile cazului Valentin funcţionale nu numai în cazul tratatului francez, dar şi în cazul tratatului elveţian.

În concluzie, doamnă Rogers, noi considerăm că soţul dumneavoastră, ca cetăţean al Statelor Unite, nu poate fi extrădat nici în Franţa, nici în Elveţia.

Vă remitem alăturat o chitanţă pentru serviciul legal efectuat în valoare de 5.000 dolari. Cu tot respectul,

Saxon, Ross şi Dunbar

— De necrezut! a fost singurul lucru pe care l-am putut rosti.

— Absolut, a zis Nancy, exact aşa cum a prevăzut Sabine că va fi.

— Dar ce-au făcut cei doi indivizi în acel caz Valentine? am întrebat eu.

— Crimă. Două crime, de fapt. Şi erau fără nicio îndoială vinovaţi, a răspuns Nancy.

— Au ucis doi oameni în Franţa? am întrebat eu, vrând să fiu foarte, foarte sigur. Şi deci aşa a fost? Odată întorşi acasă, pe pământ american, pentru că erau cetăţeni americani, au fost liberi?

— Întocmai.

— Acelaşi lucru se poate aplica şi în cazul Elveţiei?

— Exact.

M-am ridicat, m-am îndreptat spre soţia mea, am îmbrăţişat-o şi am zis:

— Nancy, sunt, în sfârşit, acasă. Şi vreau să spun că din toate punctele de vedere posibile.

— Ştiu, a zis ea.

Amândoi am dormit paisprezece ore întregi în noaptea aceea şi apoi am petrecut un sfârşit de săptămână prin oraş în New York. Am mers şi am văzut două spectacole, am luat masa sâmbătă noaptea la Four Seasons, iar duminică noaptea la Michael, aşa că luni dimineaţa eram complet refăcuţi şi fizic şi mental. Şi aveam gata planul de acţiune.

La ora opt, am făcut un duş, m-am bărbierit şi m-am îmbrăcat, după care am coborât în hol, să cumpăr *Times*. Întors în cameră, am scos valijoara neagră din debaraua din dormitor şi m-am aşezat la măsuţa din camera de zi, gata să-mi pregătesc campania împotriva lui Herb Patterson, *Graf* Otto von Amsburg şi o acoliţilor acestora.

Nu era nimic important pe prima pagină, aşa că am deschis la rubrica „afaceri”. Aici am găsit: „Corporaţia Construcţiei de Rachete anunţă suspendarea din funcţie a directorului ei”. Urmau apoi trei paragrafe. Primul preciza că anunţul pentru suspendare a constat într-o declaraţie trimisă sâmbătă de către preşedintele şi fondatorul Corporaţiei MDC, domnul Herbert Patterson. Al doilea paragraf

menţiona că persoana vizată, domnul Frank Rogers, a fost – se pare – implicată în nişte întâmplări bizare în Europa. Continua apoi cu faptul că autorităţile elveţiene au confirmat că s-a emis un ordin de arestare pentru Rogers în legătură cu moartea unuia dintre cei mai cunoscuţi avocaţi din Elveţia. Mai departe se mai arăta că domnul Rogers este de asemenea urmărit de autorităţile franceze în legătură cu un incident de frontieră, care s-a soldat cu moartea unui oficial francez. Nu s-a putut obţine însă nicio confirmare oficială în acest sens. Ultimul paragraf încerca să spună că nu se deţin informaţii referitoare la situaţia actuală a domnului Rogers.

— Nancy! am strigat, ducându-mă în dormitor să-i arăt. Dar ea încă dormea.

Am lăsat-o să doarmă şi am revenit în camera de zi. Am ridicat receptorul. După ce am intrat în legătură cu *Times*, am întrebat de redactorul rubricii de afaceri a ziarului, dându-mi numele.

— Da? a răspuns acesta.

— Aici e Frank Rogers, am zis.

— Dumneavoastră sunteţi…?

— Da.

— Înţeleg. Ei bine, cu ce vă pot fi de folos?

— Aş vrea să ne întâlnim.

— Unde vă aflaţi?

— Chiar aici, în New York, am replicat eu.

— Să zicem la unsprezece. Ştiţi unde să veniţi?

— Da, am răspuns eu.

— Atunci, aşa rămâne.

Perfect. Acum să ne distrăm. Am luat valijoara neagră, am aşezat-o pe masă, alături de telefon, şi am deschis-o. Era plină cu plicuri mari sigilate. Nici urmă de casete video. N-am să-i pot învinge pe toţi, m-am gândit atunci.

Am observat că fiecare plic avea emblema lui Swiss Bank Corporation, sus în colţul din stânga, respectiv, trei chei încrucişate.

Ciudat.

Am luat două plicuri. Am desfăcut la unul dintre ele cu un creion partea de sus şi cu multă atenţie l-am deschis. În plic nu se găsea nimic altceva decât

pachete strânse de bani, respectiv bancnote de câte cinci mii de franci. Am deschis şi cel de-al doilea plic. La fel.

Am găsit un plic mic, ascuns printre teancurile de bancnote. L-am deschis şi am găsit în el o scrisoare mică, adresată lui Zimmerli de către Rudolph Koenig de la Swiss Bank Corporation, prin care se confirma că a fost extras echivalentul în franci elveţieni a sumei de 2 milioane de dolari, din contul numărul 74-48-73-2, contul lui René van der Kamp, la care Zimmerli avea de asemenea drept de semnătură.

Stai aşa, m-am gândit. Acesta trebuie să fie contul în care au fost transferate cele două serii de câte zece milioane şi din care apoi s-au plătit cele douăzeci de milioane, mai puţin cei zece la sută, „prietenilor" noştri din NATO, pentru a asigura votul în favoarea lui MDC. Evident că întreaga afacere fusese o şaradă. Zimmerli neavând încredere în Van der Kamp şi vrând să se asigure că cea de-a „doua" plată se va face cu certitudine din contul lui Van der Kamp şi aşa mai departe, aceştia au stabilit dinainte să împartă cele zece procente. De aceea au împărţit drepturile de semnătură, la contul intermediar de la Swiss Bank Corporation. Reieşea clar că Zimmerli se hotărâse să păstreze sută la sută comisionul şi să-l extragă mai înainte ca Van der Kamp să facă exact acelaşi lucru cu el.

Doamne, intrasem, în realitate, într-o bandă de şarlatani. Nu exista nicio îndoială Herb Patterson mă implicase în acest grup de hoţi, care nu m-au înşelat doar pe mine, ci se înşelau chiar unul pe celălalt. Nu era implicat nici Boeing şi nici General Dynamics. Erau doar nişte intermediari europeni lacomi, care puseseră la cale toată această afacere.

Aşadar, aveam acum cele două milioane de dolari. În schimb, nu aveam nici un singur document sau măcar o casetă video. Nimic, nimic, decât bani.

Nancy a intrat în cameră tocmai atunci, zâmbindu-mi în timp ce-şi freca ochii somnoroşi. Zâmbetul i-a încremenit pe buze imediat ce mi-a văzut faţa.

— Acum ce mai este? m-a întrebat ea domol.

— Priveşte.

Erau bani întinşi pretutindeni. Ea cunoştea bine Elveţia, doar studiase acolo, tot atât timp cât şi mine, dar nu văzuse niciodată până atunci bancnote de cinci mii de franci.

— Sunt adevărate? a întrebat ea.

— Sunt adevărate, i-am răspuns.

— Şi ce-i rău în asta?

— Asta-i tot. Tot ce am adus cu mine. Niciun document, nicio dovadă, doar bani. Apoi am adăugat: Am stabilit o întâlnire la *Times* la ora unsprezece. Am să le spun toată povestea. Poftim!

I-am întins rubrica pentru afaceri din ziar, arătându-i articolul.

L-a citit.

— Renunţă, Frank, a zis ea.

— Ce?

— Renunţă la *Times*. Probabil că nici nu te vor asculta. „Bizar" scrie aici. O să creadă că eşti nebun. Ei ştiu că tu eşti un escroc. Scrie foarte clar chiar aici, în ziar.

— Mă vor asculta, am replicat eu.

M-am dus la ora unsprezece. Omul m-a ascultat timp de cincisprezece minute fără să citesc nimic pe faţa lui. A întrebat apoi despre nişte documente doveditoare. I-am răspuns că n-am aşa ceva. M-a întrebat dacă este adevărat că am ucis un avocat în Elveţia. I-am răspuns că a fost un accident. M-a întrebat dacă am fost implicat într-un alt incident în Franţa. I-am răspuns că a fost, de asemenea, un accident. Mi-a propus să consult un medic. A zis că-i pare rău. Şi m-a condus la lift.

Nici nu mi-a întins mâna, ci mi-a întors spatele şi a plecat.

Am luat avionul de după-amiază spre San Francisco. La ora şapte, în acea seară de luni, ne aflam în locuinţa noastră din Woodside. Nu am ieşit din casă aproape trei luni de zile.

Ei câştigaseră. Aşa se întâmplă mereu.

22

În aceeaşi zi de luni, primul transport de desene, manuale, hărţi şi diferite circuite electronice era încărcat în avionul particular 707 pe aeroportul lui MDC din Sunnyvale şi douăsprezece ore mai târziu, acesta ateriza la Frankfurt pe Main, unde au fost încărcate în camioane şi transportate sub o pază deosebită la complexul industrial Siemens A.G., de la periferia oraşului München.

Un alt avion a urmat după patru zile.

În ziua de miercuri, din aceeaşi săptămână, Clay Dillon sosea la bordul unui avion TWA, pe acelaşi aeroport Frankfurt şi era întâmpinat de către Kreps. A doua zi, directorul Citibank, împreună cu preşedintele de la Deutsche Bank s-au întâlnit şi au căzut de acord cu privire la împrumuturile necesare pentru asigurarea supravieţuirii Corporaţiei Construcţiei de Rachete. Era vorba de 1,6 miliarde de dolari, un împrumut pe trei ani, susţinut de un grup de bănci sub conducerea Deutsche Bank şi condiţionat de acordul Citibank de a susţine creditele curente ale MDC, în valoare de 750 milioane de dolari. În ziua de vineri, Herb Patterson se găsea din nou în Germania, împreună cu casierul de la MDC, Russ Egan şi, în cadrul unei ceremonii în sala de consiliu de la sediul lui Deutsche Bank – toate părţile şi-au depus semnăturile pentru contractul total de 2,35 miliarde de dolari.

În seara aceea, Herb Patterson lua cina în particular la locuinţa lui *Graf* Otto von Amsburg, de la Bonn. Nici măcar soţia ministrului afacerilor externe nu era prezentă.

Cei doi bărbaţi se găseau într-o stare de euforie şi automulţumire. Von Amsburg desfăcuse o sticlă, din 1979, de Schloss Johannisberger Gruenlack Spaetlaese şi, în timp ce amândoi sorbeau din el, discuţia a revenit la nesfârşitele afaceri sau cel puţin la ceea ce-l interesa pe german.

— Ce se mai ştie despre omul vostru, Rogers? a întrebat el.

— Un uluitor lanţ de evenimente, a răspuns Patterson.

— De fapt, l-a ucis pe Zimmerli, ştii bine acest lucru.

— Sunt complet convins că a fost un accident, a răspuns Patterson. Îi cunosc pe Rogers de prea mult timp şi nu pot crede că ar fi putut face aşa ceva, în mod deliberat.

Von Amsburg a ridicat din umeri.

— Oricum, a continuat Patterson, n-are importanţă. Omul este terminat. Lunea trecută, *New York Times* m-a sunat şi mi-a spus că Rogers fusese în dimineaţa aceea la ziar spunându-le o poveste stranie despre o conspiraţie privind vânzarea unor importante secrete ale tehnologiei de fabricaţie a rachetelor de croazieră către o putere străină.

— Nu-mi place să aud aşa ceva.

— Nu-ţi fie teamă. L-au ascultat un timp, l-au întrebat despre unele dovezi privind această conspiraţie şi, întrucât Rogers n-a avut absolut nimic ca să le prezinte, au tras concluzia că omul este dezechilibrat mintal. Ei ştiau că el este vinovat de moartea celor doi oameni din Elveţia şi Franţa.

— Se pare că nu poate fi extrădat, a comentat Von Amsburg.

— Ştiu. Departamentul nostru a stabilit acelaşi lucru. Este uimitor, nu-i aşa? a zis Patterson.

— Astfel de lucruri sunt mult mai banale decât îşi pot imagina oamenii, a răspuns diplomatul german adăugând: Şi cu asta, presa s-a domolit?

— Până acum da. Bineînţeles, Rogers şi-a dat seama că este terminat şi că nu poate să mai continue urmărirea.

— Dar ce reacţie va avea *Times* când vor auzi despre noul fond financiar care i-a fost pus la dispoziţie lui MDC de către toate băncile şi de Deutsche Bank?

— Sunt convins că mă vor suna din nou.

— Şi ce le vei spune?

— Le voi spune ceea ce este evident. Germania de Vest este cel mai important aliat din punct de vedere militar, cât şi din alte puncte de vedere al Statelor

Unite. Ceea ce este bun pentru Statele Unite din punct de vedere militar este evident bun şi pentru Germania de Vest. Şi viceversa. Ceea ce facem aici nu este o conspiraţie, ci cimentarea unei viitoare alianţe-cheie în lumea occidentală.

— Herbert, a zis von Amsburg, propun să ne continuăm cina.

Partea a patra

23

Era 17 ianuarie 1987, când prima rachetă de croazieră germană era gata pentru testări. Testările aveau loc într-o zonă îndepărtată din Zair, pe la începutul lui februarie. Demonstraţia a avut un succes deplin. Un al doilea test a avut loc în martie. De asemenea, succesul a fost sută la sută. Al doilea test s-a efectuat cu o rachetă de croazieră care a fost prevăzută cu un material plastic destinat pentru a o face „invizibilă" faţă de radarul inamic şi care constituia o componentă majoră a tehnologiei „ultrasecrete" ce fusese dezvoltată de Statele Unite în perioada anilor 1970-1980. Corporaţia Construcţiei de Rachete fusese adânc implicată în acest program, chiar de la început, iar domnul Patterson a avut în vedere ca Siemens A.G. să aibă acces la această tehnologie de vârf. Industria chimică germană, mai precis Haechst A.G., care era unul dintre succesorii lui I.G. Farben, a dezvoltat această tehnologie, reuşind să obţină pentru racheta de croazieră germană o substanţială, dar nu totală, ci doar o substanţială imunitate chiar faţă de detecţia radarului „priveşte-jos".

Se preconiza că un procent de şaptezeci şi unu dintre rachete îşi vor atinge scopul, respectiv ţinta în Uniunea Sovietică.

Operaţiunile de testare au fost imediat întrerupte, pentru că acum problema păstrării totale a secretului asupra proiectului devenea mult mai importantă chiar decât dezvoltarea sistemului de arme, care necesita şi un program de testare mai sofisticat.

În data de 15 iunie 1987, *Graf* Otto von Amsburg a plecat la Moscova, un eveniment care a provocat multe semne de întrebare în lume. De fapt, nu era pentru prima dată, în timpurile moderne, când un ministru de externe al Germaniei, reprezentantul unui regim de extremă dreapta, face o vizită surprinzătoare la Moscova. Joachim Ribbentrop făcuse acelaşi lucru în 23 august 1939.

George Kennan, care era ataşatul ambasadei în timpul acela, l-a descris pe Ribbentrop astfel: „un încrezut nesuferit, un fost negustor de vinuri care îmbrăţişase ambiţiile nesăbuite ale lui Hitler, un nazist parvenit prin excelenţă, îngâmfat, slugarnic şi servil faţă de Führer, şi arogant faţă de toţi ceilalţi". Graf Otto von Amsburg nu era însă omul de mai înainte. Acesta era un aristocrat deosebit de manierat, provenind dintr-o familie care putea privi înapoi peste secole, dispunând de averi şi privilegii şi care, cu toate că îmbrăţişase ambiţiile nesăbuite ale lui Franz Josef Strauss, nu era de loc servil faţă de acesta. Dar nici Strauss nu era Hitler. Existau însă, din nefericire, asemănări între şeful lui Ribbentrop şi şeful lui Amsburg. Rudolf Augstein, publicistul de la revista germană *Der Spiegel*, omologul lui *Time*, pe care Strauss a încercat de mai multe ori să-l arunce după gratii, era probabil la fel de îndreptăţit, ca oricare german, să-i compare pe cei doi conducători. Augstein pretindea că Strauss, ca şi Hitler, era pe deplin convins că el era unul dintre „aleşi", un Mesia al zilelor moderne. Era complet convins, ca şi Hitler, că el avea „o misiune". Când a fost întrebat odată de *Frankfurter Aligemeine Zeitung*, un omolog german al lui *New York Times*, cine sau ce ar fi vrut să fie, dacă ar fi avut posibilitatea să aleagă, răspunsul lui Strauss a fost „profesor de istorie sau cancelar al Germaniei în 1932".

Ei bine, când Strauss a pierdut alegerile pentru cancelar din 1980, toată lumea a gândit că noul mesia german era terminat. Nu se ţinea însă seama de faptul că patruzeci şi cinci la sută dintre germanii care merseseră la urne votaseră pentru el, acordându-i deci un mare număr de voturi. Nu se ţinea seamă de faptul că Germania intra într-o nouă eră de naţionalism revizionist şi de xenofobie, având ca principală ţintă externă STATELE UNITE. De asemenea, nu se ţinea seama de faptul că Franz Josef Strauss va convinge, patru ani mai târziu, poporul german că el, şi numai el, va salva omenirea, sau cel puţin Europa, sau numai Germania, de o a treia catastrofă din acest secol şi că noua cale care duce omenirea la pieire

constă în a urma conducerea falimentară din punct de vedere intelectual a Statelor Unite. Va convinge poporul german că salvarea constă în independenţa politică, economică şi militară a Germaniei. Va convinge poporul german că primul pas spre obţinerea independenţei faţă de Statele Unite este o remilitarizare a Germaniei şi că o garanţie şi un suport al declaraţiei de independenţă faţă de Statele Unite era o declaraţie de intenţie pentru o coexistenţă cu Uniunea Sovietică.

Puteţi să numiţi asta „Finlandizarea Germaniei" sau oricum vă place, dar obiectivul Strauss-von Amsburg este obţinerea unui statut de neutralitate armată cu accentul pus pe adjectivul „armată". Lozinca sa ar fi putut fi aceeaşi cu cea a coloniilor americane: „Pe noi să ne lăsaţi în pace".

El abordase asemenea puncte de vedere doar în întâlniri particulare şi, uneori, foarte voalat în interviurile de la TV din campania electorală din 1984. El nu trebuia să strige tare aceste idei. Germanii ştiau ce gândeşte şi ştiau că trebuie să fie precaut. Aşa că l-au votat. Deşi de doi ani în funcţie, încă mai avea nevoie pentru Germania de umbrela protectoare a Statelor Unite. Încă mai avea nevoie de trupele americane de aproape trei sute de mii de oameni care staţionau în Germania şi care constituiau un tampon între poporul său şi tancurile sovietice. Avea încă nevoie de acea ameninţare prin care America ar fi declanşat un război nuclear, chiar şi în condiţiile în care acesta, ar fi implicat şi patria americanilor, în scopul protejării aliaţilor şi a prietenilor lor germani. O lume întreagă ştia însă că această ameninţare era la fel de lipsită de conţinut ca oricare altă ameninţare.

Dar în iunie 1987 ei ştiau că, în curând, foarte curând, nu vor mai avea nevoie de acei americani aroganţi şi inferiori.

Aşadar, el l-a trimis pe *Graf* von Amsburg la Moscova să testeze atmosfera de acolo, aşa cum Hitler îl trimisese pe Ribbentrop.

Deosebirea este însă că Ribbentrop şi cu Hitler se aflau într-o mare grabă. Întrucât ei planificaseră atacarea Poloniei exact o săptămână mai târziu. Şi

voiau să fie absolut siguri că sovieticii rămâneau neutri.

A face în continuare o paralelă între situaţia din 1939 şi cea din 1987 ar fi o inducere în eroare. Pentru că, oricum, Strauss nu se gândea să înceapă un război! De fapt, obiectivul său era opus acestei presupuneri, respectiv să rămână în *afară* de război şi să aşeze Germania într-o poziţie în care să nu existe pericolul distrugerii sale într-un eventual conflict sovieto-american. Mai degrabă poziţia lui Strauss-von Amsburg, în 1987, era asemănătoare cu cea a lui Stalin şi Molotov în 1939, decât cu cea a lui Hitler şi Ribbentrop, adică urmărea obţinerea de acorduri şi statutul de ţară neutră pentru ţara lor în cazul unui conflict mondial.

Nu se cunoaşte exact natura acelor discuţii purtate la Moscova în iunie între sovietici şi germani. Von Amsburg vorbea fluent limba rusă şi deci nu a existat niciun fel de translator la discuţie. Mulţi germani învăţaseră această limbă în perioada în care fuseseră invitaţii guvernului sovietic, respectiv 1945-1947.

Se ştie, în orice caz, că testarea atmosferei din Rusia a fost foarte pozitivă. Pentru că sovieticii ştiau că, dacă ei extind jocul arme-pentru-unt la limita extremă sau chiar şi în situaţia menţinerii aceluiaşi ritm de joc mai mult timp, pot apărea anumite fisuri interne în sistemul sovietic. În mod paradoxal, Karl Marx le spusese discipolilor săi că tot ceea ce aceştia aveau de făcut era să aştepte până ce în mod inevitabil sistemul capitalist va exploda. Iar sovieticii au gândit că acea criză energetică constituia semnalul că a sosit clipa finală. Dar acest lucru nu avusese loc. Nu a fost nicio prăbuşire în 1979, nici în 1981 şi nici în 1984. Aceasta nu apăruse conform aşteptărilor. Între timp însă, sistemul sovietic se apropia de pragul prăbuşirii. Sovieticii europeni erau cei mai săraci oameni albi de pe pământ, chiar mai săraci decât polonezii, bulgarii şi albanezii. Şi această situaţie nu mai putea să dureze mult timp.

Von Amsburg propunea acum o deschidere pe care sovieticii tocmai o doreau. Aceasta însemna realizarea acelei cruciale deplasări geo-politice care ar fi permis

sovieticilor să-şi exerseze puterea militară pe care o construiseră timp de trei decenii. Sistemul sovietic economic ajunsese în pragul prăbuşirii, dar puterea ei militară atinsese un nivel de superioritate pe scară mondială care nu avea element de comparaţie în timpurile moderne.

Ar fi trebuit aplicată doctrina lui Clausewitz mai degrabă decât cea a lui Marx, pentru a aduce prosperitatea poporului rus prin obţinerea unei dominaţii sovietice mondiale. Mai întâi, au făcut acest lucru englezii în secolul nouăsprezece şi apoi americanii în secolul douăzeci. Acum era rândul mamei Rusia pentru următorul secol. Cu condiţia însă ca Germania să stea deoparte.

În seara plecării sale, ruşii l-au servit pe von Amsburg cu şampanie, în Crimeea, în graba lor de a-i face acestuia pe plac. Se ştie ce i-a spus acesta şefului său a doua zi după ce s-a întors la Bonn:

— Ruşii sunt dispuşi să facă o înţelegere, Franz. Acum tot ce ne rămâne este să demonstrăm că putem să punem în practică această înţelegere.

Tot în iunie 1987 începuse, aşa cum s-a dovedit mai târziu, cea mai teribilă vară pe care am avut-o în nordul Californiei în secolul douăzeci, adică nişte zile foarte fierbinţi urmate de nopţi reci şi care au continuat să se menţină săptămâni şi luni de-a rândul. La sfârşitul lui iunie părea că lucrurile se îndreaptă puţin prin regiunea podgoriilor – şi voi reveni ceva mai târziu la acest subiect – aşa că eu şi Nancy ne-am decis să scăpăm de căldură, petrecând câteva zile la Pebble Beach, pescuind, jucând puţin tenis şi chiar bucurându-se de răcoarea climei de pe peninsula Monterey în acea perioadă a anului.

Soţia şi cu mine căutam să ne menţinem departe de întâmplările din 1985. Amândoi ştiam că nu era nimic de făcut în această direcţie şi deci nu era cazul să ne mai supărăm unul pe altul în mod inutil. Dar cred că trecuseră deja trei zile din această scurtă vacanţă când am rupt acest legământ, sau mai bine zis, Nancy a fost cea care l-a rupt. Serveam micul dejun, pe terasă, citind ziarele, aşa cum de fapt făceam în mod

obişnuit, când ea îmi întinse o parte din ediţia pentru Coasta de Vest a lui *New York Times*.

— Citeşte asta, a zis ea, e de necrezut.

Editorialul începea cu adunarea NATO programată să aibă loc în săptămâna aceea la Washington. Primele fraze spuneau aproape tot: „Alianţa Atlantică nu a fost niciodată mai puternică decât astăzi. Ceea ce s-a început în 1949, sub forma unei înţelegeri pentru protecţie între zece state europene, sub scutul protector al puterii copleşitoare a Statelor Unite, împotriva ameninţării sovietice a devenit azi o uniune de parteneri egali. Ceea ce este demn de remarcat este faptul că încă o dată Statele Unite şi Germania de Vest, după atâţia ani, au ajuns să strângă relaţiile sub conducerea lui Carter şi a lui Reagan".

Al doilea paragraf: „Actuala administraţie merită toate felicitările pentru faptul că a găsit atitudinea şi tonul corespunzător în tratativele duse cu omul care pare a fi unul dintre prietenii ei cei mai buni din lume, respectiv noul cancelar al Germaniei, Franz Josef Strauss." Îmi era suficient. I-am dat ziarul înapoi.

— Îţi vine să crezi? a întrebat Nancy… Chiar nimeni nu-şi dă seama de ce se întâmplă?

— Cred că nu, am replicat eu. Sau poate totul s-a destrămat.

Am spus acest lucru, dar fără să cred nimic din ceea ce spuneam.

M-am întors la ziarul meu, *Wall Street Journal*. De fiecare dată când îl citeam, aveam satisfacţia de a nu mă mai afla în lumea industrială sau a băncilor. Prăbuşirea la vale a tăvălugului economic şi politic american, care începuse la începutul deceniului, părea că nu se va termina.

Rata inflaţiei atinsese nivelul de douăzeci de procente, de opt ori din 1980. Şi procesul se repeta. De exemplu, douăzeci de procente, urmate apoi de o perioadă de şase luni de recesiune. Apoi iar o revenire la douăzeci de procente, pentru ca după şase luni să apară o nouă explozie a inflaţiei şi o nouă revenire la douăzeci de procente. Şi tot aşa… „Al Malabre" avea pe prima pagină un articol în care relua această

mizerabilă istorie. Am renunţat să-l mai citesc. Cine avea nevoie să fie şi mai deprimat?

Journal obişnuia să-şi aşeze informaţiile deosebite pe pagina a treia, în loc de pagina întâi. Şi am aflat iar ceva de necrezut, şi anume că însăşi IBM avea probleme! Se aştepta ca în trimestrul doi, acesta să se confrunte cu mari pierderi. Articolul menţiona ca posibilă o pierdere de peste un miliard de dolari pe an. Totuşi nu se anticipau probleme financiare deosebite, întrucât se contractase un împrumut pe termen de trei ani cu Arabia Saudită, în jurul a trei miliarde de dolari. Nu se menţiona însă în articol şi cu ce preţ se obţinuse acest împrumut.

Imediat sub acest articol urma un altul, care menţiona cauzele care stăteau la baza necazurilor lui IBM – concurenţa japonezilor, bineînţeles.

Sosise timpul pentru americani să înveţe nume noi precum Fujitsu şi Nichidan-Toshiba. Aceste două corporaţii împreună deţineau deja nouăsprezece la sută din noua piaţă de calculatoare a Statelor Unite. Mai mult decât atât, din ultimele date reieşea că piaţa japoneză deţinea peste cincizeci la sută din piaţa Californiei.

Următorul articol de pe aceeaşi pagină se referea la Apple Computer. Mulţi dintre ei îşi amintesc azi de Apple Computer, când a apărut în 1980, pe Wall Street. Acum, după aproape şapte ani, acesta se îndrepta spre faliment. Acţiunile sale, care costaseră atunci 23 de dolari, urcaseră la 98 dolari, iar acum le obţinea cu 1,5 dolari bucata. Se pare că nimeni nu le mai dorea. Pentru că, la fel, şi Apple Computer a trebuit să se confrunte cu un val de calculatoare personale produse de firmele japoneze NEC, Sharp, Hitachi.

Pe pagina a patra am văzut cum St. Louis dădea faliment. Pagina a cincea menţiona că Yankees au plătit 7 milioane de dolari pentru un jucător din Porto Rico. În pagina a şaptesprezecea vedeai că United California Bank a împrumutat Companiei Apple Computer o sumă mare de bani. Journal se întreba cât de mari puteau să ajungă câştigurile lui UCB în 1987. În pagina douăzeci şi trei Moody anunţa că a coborât

valoarea obligaţiunilor IBM de la trei cifre AAA la o singură cifră A.

Am pus ziarul jos pentru un moment şi m-am gândit la acea biată femeie, care venea o dată pe săptămână să facă curăţenie. Bunicul ei îi lăsase, când a murit la sfârşitul anilor 1960, un număr de obligaţiuni albastre, cu instrucţiunile de a fi păstrate într-un fond de încredere pentru a-i asigura o existenţă decentă. Ei bine, valoarea pe piaţă a acelor obligaţiuni valora acum doar nouăsprezece la sută din valoarea lor iniţială. De asemenea, devenea dramatică situaţia americanilor în vârstă. Economiile lor erau spulberate de inflaţie, ajungând săraci şi părăsiţi. Am oftat din greu când m-am gândit la ei.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Nancy.

— Obligaţiunile, am răspuns.

— Ah da! Ştia foarte bine ce înţelegeam eu prin obligaţiuni.

De fapt, ea îmi cunoştea mai toate opiniile şi de cele mai multe ori era de acord cu ele. Aşa cum făceam deseori, şi acum mă întrebam cum de acceptăm un guvern care a promis în fiecare an să realizeze o echilibrare a bugetului şi face această promisiune de zece ani încoace, fără să facă însă absolut nimic. Cum de îi acceptăm în continuare pe acei nătărăi din Washington, care ne-au promis „independenţa" energetică, în fiecare an, începând din 1977, iar în 1987 ne aflam în aceeaşi situaţie dezastruoasă. Cum de acceptăm o forţă de muncă ce refuză treptat să facă orice. Cum de îi acceptăm pe acei oficiali care refuză cu încăpăţânare să înăsprească legile de imigrare pentru că am ajuns să ne înecăm într-o mare a umanităţii, care nici măcar nu doreşte să fie asimilată în cultura noastră.

Cred că am ajuns să mă comport ca un reacţionar bătrân. Ei bine, este posibil. Ştiam că America îşi pierdea poziţiile treptat, începând cu perioada lui Jimmy Carter, fără să se întrevadă vreo soluţie de ieşire din impas. Şi eram îngrijorat că într-una dintre aceste zile, unul dintre duşmanii noştri, fie pe faţă, fie stând la pândă, se va năpusti profitând de slăbiciunea noastră temporară. Şi mai eram îngrijorat că nimeni,

se pare, nu-şi dădea seama cât de vulnerabili deveniserăm, ca naţiune.

Ultima surpriză în ziua aceea, îmi aduc aminte, am avut-o întorcând pagina pentru a căuta articolul de fond de la *Journal*. Întotdeauna procedez astfel lăsând acest articol la urmă pentru că mi se pare bun şi-mi face plăcere să-l savurez. Însă în ziua aceea n-a mai fost aşa. Articolul era intitulat „NATO, bastion al viitorului Americii". Şi începea astfel: „Niciodată securitatea Vestului n-a fost mai garantată decât sub conducerea comună a Statelor Unite şi a Germaniei de Vest".

Mi se părea foarte asemănător cu ceea ce probabil americanii citiseră timp de luni şi săptămâni întregi, înainte de Pearl Harbor. Nu i-am mai arătat lui Nancy. Nu am vrut s-o supăr mai mult decât era. Iar evenimentele care au urmat au arătat că aveam dreptate.

Trei luni mai târziu, la 27 octombrie 1987, chiar imediat după prânz, un convoi de 327 de vehicule pentru lansarea rachetelor de croazieră, care erau de fapt nişte combinaţii de traulere uriaşe, părăseau platforma fabricii lui von Amsburg din Nurnberg şi se deplasau spre sud, pe autostrada care duce la München şi mai precis pe artera de circulaţie care duce la uriaşul complex industrial al lui Siemens A.G. Unul câte unul acestea au intrat în hangarele bine păzite, în vederea realizării ultimelor operaţiuni de montare a rachetelor de croazieră. De fapt, această montare a rachetelor pe vehiculele de lansare era o operaţiune foarte simplă. Cercetătorii de la Siemens pregătiseră un program pe calculator cu ajutorul căruia, în noaptea aceea, cele 327 de rachete puteau fi gata montate până la ivirea zorilor.

Fiecare rachetă era prevăzută cu un focos nuclear de cinci sute kilotone, adică echivalentul a 500.000 tone de exploziv convenţional. Fiecare rachetă avea prestabilită drept ţintă câte un centru, cu un anumit nivel de populaţie, din Uniunea Sovietică. Strategia consta în uciderea, în procent de cincizeci la sută, a populaţiei sovietice, atacând cu un prim val de

rachete, mergându-se pe probabilitatea că un procent de optzeci la sută dintre acestea vor trece prin detecţia radar şi celelalte contramăsuri şi îşi vor atinge ţintele prevăzute.

Până în seara de 22 octombrie toate cele 327 de vehicule de lansare se găseau gata pregătite. Ele urmau să se deplaseze în timpul nopţii spre noile poziţii de lansare astfel încât să se preîntâmpine o eventuală descoperire a lor, fapt ce ar fi provocat blocarea amplasării în continuare. Semăna mai de grabă ca un joc de-a baba oarba, iar cercetătorii de la Siemens erau conştienţi de acest lucru.

La 23 octombrie, reţeaua serviciului de informaţii a Germaniei de Est, care de fapt împânzise Germania de Vest, a informat imediat Uniunea Sovietică că un număr neprecizat de rachete mobile de croazieră fuseseră amplasate în jumătatea de sud a Germaniei.

La 24 octombrie, *Graf* Otto von Amsburg l-a contactat pe omologul său de la Kremlin, Andrei Gromîko, spunându-i acestuia că a sosit momentul continuării discuţiilor asupra problemelor pe care le abordaseră în discuţiile bilaterale de la Moscova din iunie.

Gromîko, care avea deja în mână raportul serviciului est-german de informaţii cu cifra estimativă de o mie de rachete de croazieră deja amplasate în poziţie de lansare, a luat legătura într-o oră cu omologul său şi a propus o întâlnire pentru a doua zi.

La 25 octombrie, von Amsburg a plecat la Moscova pentru a doua oară în acel an. Două zile mai târziu, el şi cu Gromîko au stabilit proiectul unui pact de neagresiune sovieto-vest german prin care se cădea de acord ca în cazul agresiunii uneia dintre părţile semnatare, cealaltă parte să rămână parte neutră. În protocolul secret, alăturat, Germania de Vest cădea de acord să se retragă din NATO şi să trimită imediat o notă Statelor Unite cerându-li-se ca, în termen de şase zile, să-şi retragă complet trupele de pe teritoriul german. În acelaşi protocol secret, Uniunea Sovietică cădea de acord să-şi retragă complet forţele militare din Germania de Est. În cadrul aceluiaşi termen de

şase zile de la semnarea respectivului pact, ruşii cădeau de asemenea de acord cu ieşirea Germaniei de Est din Pactul de la Varşovia.

La 28 octombrie 1987, Franz Josef Strauss a venit la Moscova şi a semnat acel tratat. La prânz, ora Moscovei, a fost dat un comunicat succint sovieto-german referitor la acesta.

A declara că guvernul Statelor Unite a fost luat prin surprindere de comunicatul Moscovei este un fals al secolului. Lucrurile reprezentau o pagină nouă a maşinaţiunilor lui Ribbentrop din 23 august 1939.

Casa Albă a fost mai mult decât surprinsă când, două ore mai târziu, a primit o „notă" de la Bonn referitoare la decizia Germaniei de a se retrage din NATO imediat, împreună cu cererea sa ca în maximum şase zile să fie retrase toate forţele militare americane de pe teritoriul Germaniei de Vest.

La ora nouă, în dimineaţa aceea, s-a întrunit Consiliul de Securitate pentru a formula răspunsul preşedintelui. Cineva din anturajul preşedintelui a sugerat că, având în vedere gravitatea situaţiei, se impune prezenţa unei persoane foarte familiarizate cu acest aspect al problemei şi propunea ca să fie invitat la această întâlnire Henry Kissinger, care se afla acum în Georgetown. Propunerea a fost agreată de către preşedinte. Toată lumea era pregătită să intre în sala de consiliu, când, în cele din urmă, a sosit şi Henry, mai târziu ca de obicei, dar fără nicio îndoială aflându-se în centrul atenţiei. El a fost cel căruia preşedintele a adresat prima întrebare:

— Henry, ce se întâmplă acolo?

— Mă tem că un lucru foarte grav.

— Dar de ce, Henry?

— Cum de ce, domnule preşedinte?

— De ce fac germanii acest lucru?

— Pentru că, domnule preşedinte, ei nu ne iubesc pe noi, americanii… Trebuie precizat că ei nu-i iubesc nici pe ruşi. Împreună le-am distrus naţiunea în 1945, împărţind-o în două, şi pentru că practic am tratat aceste două părţi ca pe nişte state vasale. Germanilor nu le place să fie sub călcâiul nimănui. Franz Josef

Strauss s-a angajat în acţiunea de a pune capăt acestui aspect şi, poate, să se şi răzbune într-un anumit fel.

— Dar cancelarul Strauss a fost aici chiar acum câteva luni. Şi am căzut de acord aproape în totalitatea problemelor, a protestat preşedintele.

— Mi-e teamă că a jucat teatru, domnule, a răspuns Kissinger. Poate, dacă eu… şi-a terminat ideea printr-un oftat gutural. Fără el, în mod inevitabil, omenirea va intra într-o mare încurcătură.

— Dar Strauss a spus de nenumărate ori că ei au nevoie de prezenţa trupelor noastre, ca scut de protecţie împotriva sovieticilor, a continuat preşedintele, căutând să pătrundă în miezul problemei.

— Nu mai este actual, domnule, a intervenit secretarul apărării. Dacă aţi citit raportul serviciului nostru de informaţii care a fost întocmit acum o oră… Toţi cei prezenţi aprobară dând din cap. Atunci ştiţi că germanii din vest au instalat între cinci sute şi o mie de rachete de croazieră nucleare, gata de lansare. Germanii au acum capacitatea de a distruge Uniunea Sovietică, în cazul în care ar fi atacaţi. Aşa că, în aceste condiţii, nu mai au nevoie de noi, domnule.

Preşedintele a dat din cap afirmativ. Prin urmare aceasta era realitatea existentă în spatele celor ce se petreceau.

— Deci, ce este de făcut?

— Nu trebuie să intrăm în panică, a zis Kissinger, pentru că ar fi exact ceea ce germanii doresc foarte mult. Dacă acum, noi şi sovieticii am începe să aruncăm unii împotriva altora rachetele balistice intercontinentale, pe deasupra capetelor germanilor, ne-am distruge unii pe alţii, iar ei, în final, vor putea declara că au câştigat, de fapt, al Doilea Război Mondial. Singurele puteri industriale care ar supravieţui în lume ar fi Germania şi Japonia. Adevărată ironie, nu?

— Dar este tolerabilă o astfel de situaţie?

Întrebarea a fost pusă de consilierul preşedintelui cu Problemele Securităţii Naţionale şi părea a fi adresată tuturor celor din sală.

— Ce înţelegeţi prin a nu tolera? a răspuns secretarul de stat. Dacă le vom spune sovieticilor că nu vom accepta această nouă situaţie a germanilor, vom risca exact ceea ce Henry spunea mai înainte, respectiv ruşii vor anticipa caracterul inevitabil al punerii cărţilor pe faţă şi vor lansa imediat un prim atac nuclear împotriva Statelor Unite.

Niciun comentariu, aşa că a continuat:

— Ei bine, acum se ridică întrebarea dacă vom putea suporta acest prim atac şi dacă vom fi capabili să răspundem cu un contraatac nuclear care să fie eficient pentru a permite Statelor Unite să „câştige" războiul.

— Dar există vreo problemă ca noi să nu câştigăm? a întrebat comandantul suprem al naţiunii noastre.

Secretarul apărării a părut foarte jenat şi chiar reţinut în a răspunde la întrebare… Dar nimeni din sală în ziua aceea nu era dispus să garanteze pentru el în problema respectivă.

— Mi-e teamă că da, domnule, a zis el, în cele din urmă.

O linişte mormântală s-a aşternut în întreaga sală de consiliu.

— Nu mi s-a spus niciodată asta.

— Nu, domnule. Asta bănuiesc, pentru că aceste probleme nu au fost niciodată clare. Din punctul nostru de vedere, la Pentagon, aceasta era doar o chestiune de timp. Când sistemul nostru MX va fi funcţional şi rachetele noastre antibalistice, cu armament LASER, vor fi, de asemenea, funcţionale – privirea i s-a ridicat în direcţia sateliţilor – ei bine, nu vor mai exista probleme. Mi-e teamă însă că situaţia de faţă a apărut cu doi ani mai devreme. În momentul actual, domnule, forţele noastre de contraatac sunt extrem de vulnerabile.

Liniştea a devenit apăsătoare în sală. Acum, când viaţa fiecăruia dintre cei aflaţi acolo se afla în acelaşi pericol ca şi a restului cetăţenilor naţiunii, adevărul ieşea la iveală.

— Aşadar, care sunt opţiunile ce ne mai rămân? a întrebat omul presupus a fi conducătorul Lumii Libere.

El şi-a îndreptat privirile spre secretarul economiei care tăcuse ca un înţelept tot timpul discuţiilor.

— S-ar putea pune ipoteza unui conflict nenuclear cu Uniunea Sovietică. Am putea să îndreptăm trupele noastre aflate în Germania de Vest, spre Est împotriva Armatei Roşii.

Şeful de stat-major aproape că a amuţit, când auzi aşa ceva. Iată cum acest agent de bursă de pe Wall Street încearcă să ne înveţe cum să luptăm cu ruşii!

Agentul de bursă a continuat:

— Dar, domnule preşedinte, mi-e teamă că şi această variantă este limitată. Nu avem posibilitatea unei victorii rapide, fapt care ar duce la o prelungire a conflictului. Nu avem rezerve de petrol decât pentru optzeci şi nouă de zile, în ţară. Jumătate din navele noastre se află în clipa de faţă în reparaţii. Nu avem titaniu. Mi-e teamă că…

— Prostii, a zis şeful de stat-major. Nimic din cele spuse aici nu ne împiedică în operaţiunea noastră, pentru că noi putem câştiga un război la sol cu sovieticii, în Europa. Aşa că să lăsăm aceste fleacuri.

— Foarte bine, Luther, a zis preşedintele, adresându-se generalului şi devenind vizibil nerăbdător, ce putem să facem?

— Chiar vreţi să ştiţi? a replicat generalul, şi toţi cei din sală s-au simţit umiliţi.

— Da.

Aşadar, orgoliul Academiei de la West Point s-a lansat.

— Este foarte simplu şi nu avem nevoie de el aici, să ne dea sfaturi – şi a arătat cu capul în direcţia lui Kissinger. Pentagonul a avut destui profesori luminaţi, se pare. V-o spun eu.

Întreaga sală a înmărmurit.

— Avem două posibilităţi *fie* să ne mişcăm primii, să-i luăm prin surprindere, să-i bombardăm şi *să-i terminăm* – şi un zâmbet a fluturat pe faţa lui ca şi când în imaginaţia sa vedea deja o astfel de distrugere – *sau* să părăsim Europa.

Acesta nu era un reprezentant al eleganţei, dar avea talent pentru a rezuma concis un lucru.

Privirea preşedintelui s-a îndreptat din nou spre Kissinger.

— Henry?

— Aşa este. Ori o variantă, ori alta, nu avem altceva de ales. Singura problemă deschisă este pe care din ele o alegem.

Ca de obicei, Kissinger a avut ultimul cuvânt. În acest moment, preşedintele s-a ridicat dând de înţeles că adunarea a luat sfârşit. Apoi s-a întors în Biroul Oval, singur, pentru a hotărî.

24

Ziua de 28 octombrie a căzut într-o miercuri şi-mi pot aminti de fiecare amănunt al zilei. A început prin a fi cald de dimineaţă, apoi a devenit o zi caniculară aşa cum erau aproape toate zilele, de cinci luni, în California. Doamne, ce an bun a fost pentru noi 1987!

Eu şi Nancy ne-am sculat de cum au dat zorile şi eram foarte binedispuşi. Motivul îl constituia faptul că trăiam emoţiile sosirii invitatului nostru din Zürich, unul care promisese să stea cu noi la podgorie până la sărbătorirea Zilei Recunoştinţei. Da, era, bineînţeles, Sabine von Planta! Ne-a sunat exact cu o săptămână în urmă şi ne-a întrebat dacă există posibilitatea să vină pentru un timp, acesta fiind de fapt pentru ea un gest normal, ce se încadra perfect cu felul ei de a fi. Nancy a fost cea care a stat cea mai mare parte din timp la telefon discutând cu ea şi asigurând-o că era chiar cel mai potrivit timp pentru o astfel de vizită şi convingând-o, în final, să vină cât de repede.

Când a coborât din micuţul avion cu care venise de la aeroportul din San Francisco, ne revedeam pentru prima oară după noaptea aceea de la frontiera elveţiano-franceză. Era aceeaşi frumoasă, dinamică, sigură de sine, dar probabil puţin mai retrasă. Devenise vizibil un nou element la ea şi anume, o anumită fragilitate… S-a întâmplat oare ceva?

Ea şi cu Nancy s-au îmbrăţişat chiar pe marginea pistei de aterizare şi era unul dintre acele cazuri rare, de acceptare reciprocă, spontană şi durabilă. Nancy râdea, Sabine chicotea şi amândouă, în mod cu totul natural, s-au luat de braţ şi s-au îndreptat spre locul de parcare, lăsându-mă în urmă, abia băgat în seamă, să car bagajele. Aeroportul Santaroza este atât de mic şi de neoficial, încât trebuie să-ţi duci singur bagajele, care sunt descărcate din avion.

— Acum, Frank, a zis Sabine, după ce am pornit, acordă-mi în sfârşit puţină atenţie, povesteşte-mi despre podgorie, despre vinărie, despre toate.

— Nu, mai bine să-ţi arăt, decât să-ţi vorbesc. Dacă ai putut aştepta atâta, mai poţi încă douăzeci de minute până ajungem acolo.

Nancy mi-a spus, mai târziu, că eram bosumflat, dar asta, fireşte, e o aiureală.

Aşa că, amândouă, aşezate pe bancheta din spate a Cadillacului meu vechi, şi-au depănat una alteia viaţa, în timp ce eu îndreptam maşina pe US 101 spre nord şi apoi spre est, pe California 128.

Am ajuns în mai puţin de douăzeci de minute. Când Sabine a văzut, pentru prima dată, de sus de pe deal, Alexander Valley, nu a putut să-şi creadă ochilor. Apoi am intrat pe poartă, a văzut viţa-de-vie, vinăria şi casa albă, şi veche, în stil victorian, care acum era locuinţa noastră. Sabine a îndrăgit totul de la început.

— Dar nu e nici Bordeaux, nici Burgundia. Este… dar nu-şi găsea cuvântul potrivit.

— Este California, draga mea, am zis eu şi fii, în sfârşit, binevenită.

De data aceasta eu eram acela, şi nu Nancy, care a primit un sărut lung şi o îmbrăţişare plină de pasiune.

Am instalat-o într-una din camerele de sus şi i-am propus să încerce să tragă un pui de somn. Eu şi Nancy am ieşit pe terasă, de unde se vedeau cei două sute de acri şi unde stăteam de obicei să ne bucurăm de soarele de după-amiază. Sosise timpul culesului, maistrul angajat de noi făcuse uz de toată priceperea sa şi acum nu mai aveam nimic de făcut decât să aşteptăm să vedem dacă speranţele noastre puse în Cabernetul Sauvignon, în 1987, se vor realiza. Şi pot adăuga că, într-adevăr, s-au realizat. Se spune astăzi că, probabil, va fi cunoscut drept cel mai reuşit Cabernet produs în California, după renumitul Jordan 1977. Şi asta spune, într-adevăr, destul de mult!

Am să mă întorc puţin, ca să explic această scenă rustică şi viaţa noastră idilică. Probabil aţi crezut că, după ce eu şi Nancy ne-am întors acasă, la Woodside, în acel decembrie 1985, am căzut într-o stare de lâncezeală. Bineînţeles, chiar înainte de a mă întoarce, s-a răspândit vestea cu privire la implicarea mea în anumite întâmplări prin Europa, întâmplări din

care n-a lipsit violenţa. Nimeni nu-şi putea da seama însă de ce eram totuşi liber să mă plimb, dar nimeni nu îndrăznea să-mi pună întrebări. Corporaţia Construcţiei de Rachete mi-a trimis un cec cu salariul corespunzător ultimei luni din 1985, prin poştă cu aviz de primire. Mi-au trimis lucrurile personale de la birou, printr-un serviciu de livrări, pentru care, de asemenea, a trebuit să semnez de primire. Au trimis apoi un avocat cu o ofertă pentru reglementarea pensionării, pe care, de altfel, nici nu o cerusem. Am semnat şi pentru aceasta.

Aşadar, se părea că activitatea şi cariera mea se terminaseră mai mult sau mai puţin, la patruzeci şi opt de ani.

Ei bine, cred că era cam prin mijlocul lui ianuarie, când Nancy începuse să lipsească zile întregi de acasă. Nu îndrăzneam deloc s-o acuz, atât timp cât eu nu făceam altceva decât să mă învârtesc prin casă, să citesc şi să aştept ora şase, ca să mă aşez la televizor pentru a urmări ştirile. În ultima zi din lună, pe când stăteam aşezat în faţa aparatului şi mă pregăteam să-l pornesc, ea s-a năpustit înăuntru prin uşa din faţă. Avea obrajii roşii de emoţie.

— Frank, unde sunt banii aceia elveţieni? m-a întrebat.

— În seif. Acolo unde trebuie să şi rămână. Sunt bani murdari.

— Cât revine în dolari?

— Aproape două milioane şi jumătate.

— Ei bine, vom folosi aceşti bani, aceşti franci pentru a începe o viaţă nouă.

— Oh, nu.

— Oh, ba da. E timpul să termini odată cu starea asta, Frank. Ascultă-mă, tu ai nevoie de o schimbare. Vino aici şi stai jos!

M-am dus şi m-am aşezat, iar ea a rămas în picioare în faţa mea.

— Ai uitat deja ce au încercat să-ţi facă acolo? Că voiau să te arunce după gratii şi chiar să te omoare? Şi asta pentru ceva pus la cale de ei. Nu ţi-au acordat absolut niciun fel de consideraţie, ci, din contră, te-au apreciat drept un lucru consumabil. Un nimic. O

cârpă de aruncat la gunoi. Şi priveşte cum minunata voastră companie te-a tratat de când te-ai întors. Ţi-au trimis un curier ca să semnezi. Nimeni n-a fost alături de tine. Te-au declarat un lepros în propria comunitate. Şi nu numai pe tine. La fel şi pe mine. Dar nu mai accept acest lucru. Nici măcar o zi! Băiete, a înnebunit! O luam deci de la început.

— Dar aceia sunt bani mânjiţi, am protestat.

— Acei bani sunt bani şi ne aparţin, cinstit şi drept. Ţine minte acest lucru în capul ăla mare al tău, odată pentru totdeauna! Înţelege, Frank! Această sumă încă nici nu este de ajuns pentru necazurile pe care această bandă de hoţi şi trădători ni le-au creat.

Apoi a început să-mi vorbească despre podgorie. Căutase mult timp şi acum găsise exact ceea ce dorise.

— Noi amândoi am fost toată viaţa nişte iubitori ai vinului, Frank, a zis, de ce n-am urma acest drum? Mulţumită lui Herb Patterson şi tovarăşilor săi, suntem liberi acum să facem ceea ce ne place şi să trăim acolo unde vrem.

A doua zi am plecat la Healdsburg şi m-am întâlnit cu vânzătorul. Acesta era un iranian care fugise cu şahul şi cu o sumă de bani, din care o parte o investise într-o proprietate din Alexander Valley. Cineva avusese grijă de aceasta în locul său. Acum vroia să se scape de ea, repede, curat şi cu bani gheaţă, după care vroia să se întoarcă în Orientul Mijlociu. În clipa în care a văzut teancurile de bancnote de câte cinci mii de franci, a crezut că a căzut mană cerească pe capul lui. Amândoi, atât el, cât şi Nancy, au insistat să facem târgul chiar atunci pe loc şi să mergem la Santa Rosa, să finalizăm titlul de proprietate. Din acea seară, am devenit proprietarii a două sute de acri de podgorie şi a unei vinării bine puse la punct. Şi eu nici nu văzusem măcar locul.

Nu este nevoie să mai spun că ea a fost bucuria vieţii noastre de atunci. Eu am insistat să-i schimb numele în Castelul Nancy, pentru un motiv lesne de înţeles, dar nu numai pentru asta. Nancy, la urma urmei, este numele unui foarte bine-cunoscut oraş francez. Foarte puţini americani ştiu că acesta era

recunoscut mai mult pentru minele sale de cărbune, decât pentru vinul său şi se află situat într-o vale care seamănă mai mult cu o vale din Ruhr decât cu una din Napa. Şi am avut dreptate. Am livrat sticla cu 30 de dolari bucata şi n-am putut onora chiar toate comenzile care ne-au sosit. Între timp am mai făcut o achiziţie pentru afacerile noastre familiale. L-am „împrumutat" pe omul considerat cel mai bun specialist în pregătirea vinului din California. Deci aveam struguri, aveam condiţii şi tot ceea ce ne mai lipsea era un specialist. Şi acesta era specialistul care ne trebuia… Rezultatul s-a materializat prin obţinerea Cabernet Sauvignonului 1987, la care m-am referit deja, mai înainte, respectiv unul dintre cele mai bune vinuri produse vreodată în Statele Unite.

Nancy care, aşa după cum ştiţi, a avut întotdeauna probleme cu sănătatea, părea că înfloreşte acum ca un trandafir, din clipa în care am plecat de la Woodside şi ne-am mutat în vechea casă în stil victorian devenită proprietatea noastră. Era aproape toată ziua în podgorie, de cum începea primăvara. Chiar şi diabetul ei, care se agravase treptat, acum începuse să stagneze şi se simţea atât de bine, încât doctorii i-au oprit insulina. Se datorează exerciţiului fizic pe care îl face, explicau aceştia. Mie toate acestea îmi păreau destul de anoste în comparaţie cu tot ceea ce făcusem înainte. Deseori m-am întrebat dacă nu cumva simţeam lipsa activităţii din zilele trăite până atunci. Răspunsul meu era mereu acelaşi: eu şi Nancy ne bucurăm acum, într-o singură zi, cât ne bucuram înainte într-o lună… Şi una dintre cele mai mari plăceri ale noastre era să stăm pe terasă, după-amiaza, fără să facem nimic, la fel ca şi în ziua aceea de octombrie 1987.

Am auzit telefonul sunând. Am alergat pentru a-l opri înainte ca Sabine să se trezească. Era un vecin.

— Frank, porneşte radioul. Se întâmplă ceva deosebit în Europa. Cred că tu ştii deja.

Am intrat în bucătărie şi am căutat pe toate posturile de radio din San Francisco. Toate menţionau că germanii şi cu sovieticii semnaseră un pact de neagresiune. Umblau deja zvonuri despre un eventual

război. Preşedintele se va adresa naţiunii la ora şapte, ora locală.

Am revenit pe terasă ca să-i spun lui Nancy.

— Nu le-a trebuit nici măcar doi ani de zile, a zis ea. Apoi a adăugat: Mi-e cam teamă, Frank.

Am dat din cap. Şi mie îmi era teamă.

— Ce putem face?

— Nimic.

— Va fi război?

— Nu.

Nancy s-a gândit că invitata noastră s-ar putea să fie flămândă când se va trezi, aşa că, deja la ora cinci, era în bucătărie pregătind masa. Sabine a coborât pe la cinci şi jumătate şi era îmbrăcată într-o rochie de vară, extrem de simplă. La fel era şi Nancy, în blugi şi bluză albă, care-i scotea în evidenţă tenul bronzat şi-i accentua silueta.

Eu am preparat una dintre specialităţile mele, Mai-Tai, specialitate pe care cea mai mare parte dintre invitaţii noştri pretindeau, după ce îşi terminau al treilea pahar, că era chiar mai bună decât cele servite la Trader Vic. În seara aceea ne-am fixat la două. După cel de-al doilea, Sabine ne-a adus la cunoştinţă că şi-a părăsit serviciul şi s-a hotărât să părăsească Elveţia pentru o perioadă de timp. Era ceva prea represiv şi prea sufocant. Spunea că nu mai poate respira acolo. Avea nevoie să plece din Elveţia pentru o vreme. Deci, ar putea să rămână la noi? Probabil, chiar un pic mai mult decât…

Bineînţeles că putea să rămână cât dorea. Nancy chiar insistase în acest sens. De fapt, începusem să construim o căsuţă pentru oaspeţi, jos, pe un lac micuţ, pe care ea nu-l văzuse încă, la capătul proprietăţii. Era o cabană din prefabricate. Urma să fie gata probabil în şase sau şapte săptămâni. Era exact ceea ce trebuia.

Sabine a fost atât de fericită la auzul acestei veşti, încât nici Nancy, nici eu nu am avut tăria să-i mai spunem despre ceea ce amicii ei din Europa Centrală aveau intenţia să facă. Ea tocmai părăsise Europa încercând să lase totul în urmă, iar acum ticăloşii

chiar intenţionau să invadeze liniştea noastră, aflată la o distanţă de unsprezece mii de kilometri.

Nancy pregătise doi fazani într-un sos delicios cu vin roşu. De asemenea, în cinstea lui Sabine, a mai preparat nişte *spaetzli*. Eu am adus două sticle din vinul nostru, Cabernet 1985, şi ne-am bucurat toţi trei de o masă foarte veselă. Dar în jurul orei şapte am simţit nevoia să discut cu Sabine despre ceea ce se petrecea în Europa.

Răspunsul ei a fost asemănător cu cel al lui Nancy.

— Aşadar, au început să acţioneze.

Uneori uitam că cele două femei ştiau totul despre Patterson, von Amsburg, Franz Josef Strauss şi rachetele de croazieră. În acest moment însă, nu puteam să nu-mi amintesc că datorită acestor două femei mă aflam acum aici, în Alexander Valley, în această seară, cu ele, în loc să fiu închis într-o celulă, singur, în Elveţia.

Cu puţin înainte de ora şapte, m-am dus în dormitor şi am adus televizorul portativ în sufragerie.

— Ştiu că este enervant, am zis, dar consider că trebuie să auzim ce se petrece şi nici nu vreau să punem capăt petrecerii noastre.

Amândouă, Nancy şi Sabine, au fost de acord. Au curăţat masa lăsând doar brânză, pâine şi vin.

Preşedintele a apărut doar pentru trei minute. Acesta a spus că Uniunea Sovietică şi Germania de Vest au semnat un pact de neagresiune ceva mai devreme în acea zi, la Moscova. De asemenea, a mai spus că Germania a ieşit din NATO.

— Vom respecta această hotărâre, a continuat el. De fapt, este evident că timpul a impus nevoia realizării unor astfel de alianţe. Deci noi am decis să retragem tot personalul militar de pe teritoriul german. Sperăm să ne încadrăm în limita celor şase zile. Întregul personal se va întoarce în Statele Unite.

— Aşadar, el nu are intenţia să apese pe niciun buton, a comentat Nancy, exact aşa cum ai spus tu, Frank.

— Acum pot face cu Europa tot ceea ce vor, a zis Sabine, întotdeauna realistă. Dar fără mine. *Gott sei Dank*.

Preşedintele a turuit mai departe, neîndrăznind să ridice ochii spre camera de luat vederi, ţinând privirea mereu fixată pe textul scris.

— Este din ce în ce mai evident că toate interesele noastre de peste graniţă, fie din Europa, fie din Orientul Mijlociu, pot fi mai bine servite printr-o negociere de pace, decât printr-o confruntare armată. Deci, noi, de asemenea, avem în plan să retragem forţele noastre navale, atât din Oceanul Indian, cât şi din Mediterana, în interesul păcii.

— Acum, va renunţa şi la Golful Persic! a exclamat Nancy.

— Am căzut de acord să mă întâlnesc cu secretarul Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, a spus preşedintele, fără să ridice măcar o dată ochii, şi cu cancelarul Republicii Federale a Germaniei, poimâine, pentru a discuta aceste aspecte, precum şi alte probleme.

Mai erau deci, şi „alte probleme”? Se vedea că era total prăbuşit. A fost o victorie uşoară pentru ruşi şi pentru noii lor tovarăşi, germanii. Ne culcam la pământ, nu numai primind lovituri, ci şi gemând din greu.

După o lungă pauză, preşedintele a adăugat: „Ne vom întâlni la München”.

— Dumnezeule, a zis Sabine, Chamberlain, 1938. Intenţionează să-l umilească pe preşedinte. Îngrozitor!

Am închis televizorul. Toţi trei rămăseserăm tăcuţi. Veselia dispăruse. Cele două femei s-au uitat la mine, temându-se să nu revin cumva la starea aceea de posac, de acum câţiva ani, când lucrurile păreau atât de sumbre.

— Frank, a zis Nancy, au câştigat ei pentru moment, dar nu suntem învinşi. Aminteşte-ţi tot ceea ce avem încă aici şi fii mulţumit.

După aceea, s-a ridicat cu un pahar în mână şi cu glas ferm a zis:

— Pentru minunata noastră viaţă nouă şi pentru minunatul nostru vin!

A ţinut sus o sticlă de Chateau Nancy Cabernet Sauvignon 1985. Eu şi Sabine ne-am ridicat şi am

băut împreună cu ea.

— Iar eu vreau să beau pentru ţara voastră, ultimul refugiu pentru un om liber, a spus Sabine cu ochii plini de lacrimi.

Am băut din nou.

Ele au aşteptat toastul meu.

— Pentru ultimele zile ale Americii, am zis.

Dar nimeni nu a vrut să bea. Toţi trei ştiam de-acum că petrecerea s-a terminat.

Dar toţi ştiam, în acelaşi timp, că aveam nevoie unul de altul mai mult decât oricând. Aşa că am rămas împreună. Sabine îşi are propria fermă lângă a noastră şi a obţinut cetăţenia. Şi ştiţi ceva? Nu mai sunt chiar atât de sigur în ceea ce priveşte acel ultim toast al meu. Pentru că deja există o nouă stare de spirit care străbate ţara noastră. Noi n-am ştiut de ce dispunem aici până în clipa în care am fost pe punctul de a pierde totul. Acum însă, pentru că suntem conştienţi de acest lucru, nimic nu ne va opri să ne ridicăm iarăşi.

Va fi, poate, pentru prima dată în istorie când ar putea avea loc un asemenea fenomen.

Şi, de ce nu? La urma urmelor – suntem americani.

ALEXANDER VALLE,
California, 1992

Când interesele financiare ale unei companii producătoare de armament sofisticat se suprapun cu anumite manevre politice, rezultatul poate fi înspăimântător: viaţa unui individ nu mai face doi bani, iar soarta lumii se supune hazardului unor scenarii nebune – aceasta este substanţa cărţii lui Erdman.
Suspansul, schimbările bruşte de situaţie, ficţiunea „veridică", portretele psihologice impecabile – iată calităţile care te fac să nu mai laşi cartea din mână până ce nu citeşti finalul.

În lumea misterioasă şi închisă a finanţelor la nivel înalt, a intrigilor politice şi internaţionale, preţul loialităţii este măsurat în conturi elveţiene.
PUBLISHERS WEEKLY

ISBN 978-973-102-616-8

rao international publishing company

Săptămâna Financiară

www.rao.ro
www.raobooks.com

Table of Contents

NOTA AUTORULUI 3
Partea întâi 4
1 5
2 9
3 12
4 24
5 28
6 36
7 52
8 72
9 92
10 102
Partea a doua 105
11 106
12 133
13 148
14 176
Partea a treia 185
15 186
16 219
17 237
18 246
19 255
20 267
21 297
22 309
Partea a patra 312
23 313
24 328